

Nova vodstva

Novi predsedniki naših občinskih skupščin in občinskih izvršnih svetov

Prejšnji teden so se v vseh slovenskih občinah sestale novoizvoljene občinske skupščine, izvolile nove občinske izvršne svete ter opravile svoj del volilnih postopkov za izvolitev delegatov na republiški in zvezni ravni. Več o zasedanjih in konstituiranjih objavljamo na občinskih straneh našega glasila, na tem mestu pa navajamo le imena za najodgovornejše funkcije, za nove predsednike občinskih skupščin in izvršnih svetov.

BREŽICE: Stanko Rebernik, predsednik občinske skupščine in Stane Ilc, predsednik občinskega izvršnega sveta;
CRNOMELJ: inž. Niko Požek, inž. Jože Urh;
KOČEVJE: inž. Savo Vovk, Alojz Petek;
KRŠKO: Silvo Gorenc, inž. Franc Juvanc;
METLIKA: Franc Vrvičar, Tone Pezdirc;
NOVO MESTO: Marjan Simič, Janko Goleš;
RIBNICA: Stane Kromar, Viktor Pogorelc;
SEVNICA: Janko Rebernik, Miha Keršič;
TREBNJE: Tone Žibert, inž. Avgust Gregorčič

Zmanjšane konference in občinski komiteji

V Novem mestu od ponedeljka do včeraj medregijski seminar o preobrazbi partijskega dela po kongresu

Občinske konference ZKS na Dolenjskem in v Posavju poslednje bodo šteje več kot po 60, njihovi komiteji pa največ po 13 članov. Te spremembe, ki pomenijo krepitev osnovnih organizacij in njihovo vključevanje v nove, na 8. kongresu ZKS sprejete oblike in metode dela, bodo po temeljitih razpravah opravili do junija.

Za to so se dogovorili sekretarji komitejev in medobčinskih svetov obeh regij na seminarju, ki se je v ponedeljek začel v Novem mestu in se je končal včeraj. Na seminarju so vzroke za preobrazbo partijske organiziranosti in delovanja ter o drugih pomembnih vprašanih pojasnjevali sekretar predsedstva CK ZKS Franc Šetinc in izvršni sekretarji predsedstva.

V komitejih bodo delovna področja uredili podobno, kot jih imajo izvršni sekretarji predsedstva centralnega komiteja. Pri tem ne bodo širili vrst poklicnih političnih delavcev, saj gre pri preobrazbi na podlagi sprememb in dopolnil statuta ZKS predvsem za širšo osnovo partijskega delovanja večine članstva v osnovnih in občinskih organizacijah.

Med glavne pokongresne naloge je Franc Šetinc uvrstil bitko za uveljavitev pluralizma samoupravnih interesov in takega nagrajevalnega siste-

ma v delovnih organizacijah, ki bo zadovoljiv in sprejemljiv za vse delavce. Marsikje, je dejal, delavcem poskušajo vsiliti sistem, ki se posameznikom ali skupinam zdi dober, delavci pa ga niso pripravljeno sprejeti. Potem prihaja do nepremišljenega ocenjevanja, ki se lahko spremeni v burko, namesto zadovoljnega in enotnega kolektiva pa nastane prepri in slaba volja.

DANES POSVET O SKUPNI PORABI

Predsednik medobčinskega sveta SZDL za Dolenjsko inž. Niko Rihar je sklical za danes regionalni posvet o usklajevanju skupne porabe za leto 1978. Posvet bo v sejni sobi družbenopolitičnih organizacij v Novem mestu, udeležil pa se ga bo tudi član republiškega izvršnega sveta Jože Zakonjšek.

SPET NA SLOVENSKIH TLEH – Dolga kolona borcev 5. prekomorske brigade je po 33 letih v nedeljo spet čez most prek Kolpe prikorakala v Vinico, kjer jih je pozdravila množica domačinov.

Prekomorci spet v Beli krajini

Slovesnost v Vinici ob 33. obletnici prihoda 5. prekomorske brigade v Slovenijo

Okoli 800 borcev 5. prekomorske brigade s komandantom Stanetom Mahnetom na čelu je v nedeljo, 16. aprila, tako kot pred 33 leti prikorakalo po mostu čez Kolpo v Vinico, kjer jih je množica domačinov tako kot tisti dan prisrčno sprejela. S tem se je v tem belokranjskem kraju začela slovesnost ob 33. obletnici prihoda 5. prekomorske brigade na slovenska tla.

„Takega sprejema brigada ni doživela nikjer na svoji dolgi in težki poti,“ je poudaril komandant Mahne. Peta prekomorska brigada, sestavljena iz štajerskih, gorenjskih in primorskih partizanov, je bila ustanov-

ljena 23. decembra 1943 v Splitu in je štela več kot 3.200 borcev, ime pa je dobila po narodnem heroju Ivanu Turšiču–Iztoku. V Dalmaciji je opravila vrsto pomembnih vojaških akcij, potem pa se je 2.400 borcev čez Velebit in preko močne sovražnikove fronte v Liki odpravilo v Slovenijo.

Ceprav izmučeni od dolgega pohoda in težkih borb, so prekomorci takoj, ko so prišli v Slovenijo, posegli v boje z nemškimi, belogardističnimi in četniškimi enotami, ki po tem niso nikoli več stopile na tla Bele krajine.

O prehojeni poti brigade in njeni slavni tradiciji je pri slovesnosti v Vinici govoril dr. Rado Bordon, ki se je še posebej zahvalil Belokranjcem za prisrčen sprejem tako pred

33 leti kot sedaj. „Broci 5. prekomorske brigade, tako kot vsi drugi borci NOV, nismo in ne bomo nikoli pozabili, da je prav naš NOB, boj zavednih ljudskih množic pod vodstvom OF, komunistične partije in tovariša Tita, omogočil nam, našim otrokom in vnukom, da danes živimo in ustvarjamo v svobodi, da naši delovni ljudje sami odločajo o svoji usodi,“ je dejal dr. Bordon.

S slovesnosti so poslali pozdravno pismo tovarišu Titu. V kulturnem programu so sodelovali viniški ženski pevski zbor, črnomaljska godba na pihala, pionirska folklorna skupina iz Vinice, mladi recitatorji in viniška folklorna skupina. Po slovesnosti se je nadaljevalo tovariško srečanje.

A. B.

Pugled vabi aktiviste OF

o 35 letih se bodo na Pugledu spet srečali aktivisti OF

27. aprila ob 10. uri bo na Pugledu v občini Kočevje proslava v počastitev prvega zbora aktivistov OF, ki je bil pred 35 leti v tem kraju. Prav 27. aprila 1943 se je na nepožejanem skledu na Pugledu zbralo 120 aktivistov OF, ki so tu poslušali potočila Edvarda Kardelja, Borisa Kidriča in drugih o dotedanjem delu OF o bodočem boju za osvoboditev in o izjavi enotnosti OF, ki so jo podpisali predstavniki posameznih skupin OF. Aktivisti so potrdili „Izjavo o nadaljnjem razvoju upora in ljudske revolucije“.

V kulturnem delu proslave bodo nastopili pevci in godba na pihala iz Kočevja, recitatorji in drugi. Po proslavi bo zabava.

Za to priložnost bodo izdali poseben časopis in spominsko značko, pošta pa bo poskrbela za spominski žig. Na Pugled bodo organizirani iz različnih smeri pohodi, v katerih bodo sodelovali mladina, taborniki, planinci PTT in drugi. Možen bo doplet z avtomobili, vendar bo za to priložnost organiziran enosmerni promet. Z glavne ceste Kočevje–Dvor bo treba zaviti pri nekdanji vasi Kleč. Cesta bo označena. Pov-

SROMLJANI NOCOJ V BREŽICAH

Drevo bodo v brežiškem prosvetnem domu že drugič gostovali člani amaterskega odra iz Sromelj. Po nedavni uspehi uprizoritvi Nušičeve Sumljive osebe, se tokrat predstavlja občinstvu s komedijo Zenin iz Amerike.

OBISCITE BAR

v novem hotelu „SREMIC“ v Krškem

—strip tease
—mednarodni artistski program
—moderna magija
—ansambel
„Univerzal selekcijon 77“

odprto od 22. do 03. ure vsak dan razen nedelje

ratek bo mogoč preko Trnovca in Zeljn.

Proslava na Pugledu bo glavna proslava v občini Kočevje, ki bo posvečena dnevu OF in prazniku dela. Organizirajo jo KS Stara cerkev, tozd gozdarstvo „Pugled“ in drugi.

Pomanjkanje lesa in dogovarjanja

Pri vprašanju razdelitve lesne mase na območju GG Novo mesto se največja porabnika, Novoles in IMV, ne moreta (ali nočeta) sporazumeti – IMV zahteva ves les zase in ne pristane na nikakršno sodelovanje – Očitno je potrebno posredovanje medobčinskih družbenopolitičnih organizacij, saj pogovori na Gospodarski zbornici niso rodili sadov

Pred kakimi desetimi leti se je na območju Gozdnega gospodarstva Novo mesto pojavil nov velik potrošnik lesa – IMV. Potrebe po lesu iglavcev so se v IMV iz leta v leto večale, kakor je naraščala proizvodnja avtomobilskih prikolic. Pred petimi leti je IMV kupila od GG okoli 3.000 kubikov jelove in smrekove hlodovine, leta 1976 7.700 kubikov in lani 8.100 kubikov.

Že dolgo pa je največji porabnik lesa v dolenjski regiji Novoles, ki je na primer 1976 kupil od GG več kot 18.000 kubi-

kov hlodovine iglavcev. Poleg tega so tu še drugi porabniki hlodovine iglavcev v regiji, med katerimi je večji tudi Pionir.

IMV načrtuje, da bo proizvodnja prikolic do 1980 povečala na 50.000 prikolic na leto. Za vsako prikolico porabijo pri-

bližno pol kubika lesa iglavcev, kar pomeni, da bodo potrebovali 25.000 kubikov hlodovine. Na te načrte je vezana tudi gradnja novih proizvodnih prostorov v črnomaljskem tozdu IMV, v okviru katerega dela tudi žaga za razrez hlodovine. Stvari so se začele zapletati, ko se je izkazalo, da GG Novo mesto ne more zagotoviti IMV toliko lesa, ne da bi s tem prikrajšalo ostale dolgoletne kupce, predvsem seveda Novoles,

(Nadaljevanje na 4. strani)

OSREDNJI MITING ZA SREČNO POT – Kljub hudemu „ognju“, ki je prihajal iz puškinih cevi pravih vojakov in njihovih pomagačev pionirjev, se je prebila skozi sovražni obroč še zadnja kurirska četa nosilcev kurirške torbe v novomeški občini. Več kot sedemsto pionirjev iz vseh pionirskih odredov novomeške in gostov iz metliške občine, se je v ponedeljek dopoldan zbralo na Vahti, da zaželi srečno pot torbi, ki bo do četrtka v varnih rokah belokranjskih pionirjev, potem pa jo bodo predali v kočevsko občino. V kulturnem sporedu, ki so ga pripravili pionirski odredi vseh sodelujočih šol, je svoje spomine na prava kurirska doživljaja opisal Vinko Bambič, predsednik OO ZZB NOV Novo mesto. (Foto: J. Pavlin)

MAJA ŠTAFETA

Zvezna štafeta s pozdravi in čestitkami predsedniku Titu za rojstni dan bo letos prispela v kočevsko občino 6. maja iz ribniške smeri in nadaljevala pot do Baze 20, kjer jo bodo prevzeli novomeški mladinci. V kočevski občini se bo štafeta najdalj zadržala v Kočevju (20 minut) in Kočevski Reki (15 minut), kjer je bil pred 35 leti ustanovni kongres ZSM. Teden prej pa bodo lokalne štafete obiskale vso občino.

TUDI KMEČKIM OTROKOM TITOVO ŠTIPENDIJO

Iz črnomaljske občine ima Titovo štipendijo osem štipendistov. Žal pa te štipendije ne morejo dobiti kmečki otroci, čeprav so le-ti med najboljšimi učenci. Ker so ti učenci v večini iz revnejših družin, kadrovska komisija pri komiteju občinske konference ZKS meni, da bi morali dogovor o pravici pridobitve štipendije iz Titovega sklada spremeniti, tako da bi tudi ti učenci lahko dobili Titovo štipendijo.

OBRAMBA PRED POZEBO: plantaže pač ni mogoče zavarovati tako, kot so naredili vrtničarji.

Na Čanju že obrali?

Pozeba v ponedeljek in torek je po vsej verjetnosti prizadela nasade jablan, last tozda proizvodnje in trgovine kmetijskega kombinata na Čanju pri Blanci. V ponedeljek je bila v nasadu slana na zgornjem delu, v torek pa še na spodnjem delu. Jablane so zasajene na površini 70 ha. Temperature so bile pod -2 C, kar pomeni, da utegne biti škoda precejšnja. Zanimivo je, da je nasad prizadejala pozeba tudi lani, prvič 28. in 29. marca, zatem pa še vsak dan od 16.–26. aprila. Nasad je zavarovan.

VREME

V naslednjih dneh bo prevladovalo spremenljivo vreme, v popoldanskem času se bodo pojavile krajevne plohe. Bo nekoliko topleje.

Več znanja, manj nesreč

Dolenjska metropola bo gostitelj jubilejnega desetega republiškega tekmovanja pionirjev „Kaj več o prometu“, ki bo 21. in 22. aprila na OŠ „Katja Rupena“

Pokrovitelj tega najmnogičnejšega tekmovalnega srečanja med pionirji bo občinska skupščina Novo mesto, organizacijo pa je prevzel republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu s sodelovanjem novomeškega občinskega sveta.

Za udeležence bodo prireditelji v avli Doma JLA že danes odprli razstavo „Varnost v prometu“. Pričetek tekmovanja bo v petek, ko se bodo pionirji ob deseti uri zbrali pred o.š. „Katja Rupena“ in v spredu krenili po novomeških ulicah. Ta edinstvena manifestacija se bo spet končala pri osnovni šoli, kjer bo potem dva dni potekalo tekmovanje. V spretnostni vožnji se bodo mladi kolesarji pomerili v športni dvorani, mladinci – motoristi pa na igrišču gimnazije. Zaključek tekmovanja bo v soboto popoldan, ko bodo razglasili zmagovalne ekipe. Te ekipe bodo zastopale Slovenijo na zveznem tekmovanju.

Pri sami organizaciji bodo veliko pomagali tudi pionirji novomeških osnovnih šol, ki bodo gostitelji prek dvesto pionirjem – svojim vrstnikom, in tako gojili in utrjevali prijateljske vezi.

Teroristi „Rdečih brigad“ so objavili, da je „ljudsko sodišče“ obsodilo na smrt Alda Mora, predsednika italijanske krščansko-demokratske stranke. Nihče ne ve, ali so „Rdeči brigadisti“ sodbo že izvršili ali še ne. Iz sporočila to ni razvidno.

Medtem italijanska policija in vojska še vedno nadaljujeta z brezuspešnimi poizvedbami, da bi odkrili teroriste in njihovega talca — če je še pri življenju.

Smrtna obsodba

Teroristi so doslej običajno objavljali svoja sporočila ob sobotah, toda topot se že sredi tedna izteka neka obletnica, pa zato italijanska javnost s strahom pričakuje sporočilo teroristov že pred koncem tedna.

Pred tridesetimi leti je namreč italijanska krščansko-demokratska stranka prvič prišla na oblast in nekateri predvidevajo, da so si teroristi izbrali prav to obletnico za „poravnanje računov“.

Direkcija krščansko-demokratske stranke je na posebnem zasedanju sklenila, da se ne bo pogajala s teroristi, pač pa je objavila le splošne apel, s katerim poskušajo rešiti življenje Aldu Moru. Toda apel ni naslovljen direktno na Rdeče brigadiste (ker bi to pomenilo, da pristajajo na direkten dialog, oziroma pogajanja z njimi), marveč je zgolj rečeno, naj bi mu ohranili življenje iz humanitarnih razlogov.

S tem v zvezi je zanimiv molk papeža, za katerega so predvidevali, da bo prav tako objavil svoj osebni poziv. Dejstvo, da molči, povezujejo nekateri z domnevanji, da se je Vatikan na skrivaj vključil v neposredna pogajanja s teroristi. Toda to je zgolj ena izmed domnev, ki te dni krožijo po Rimu. Tako kot na primer tista, po kateri naj bi se s teroristi že dalj časa pogajala Morova soproga ali pa tista, po ka-

teri naj bi se v podobno akcijo vključile nekatere mednarodne organizacije, med njimi tudi Rdeči križ.

Dejstvo pa ostaja, da so oblasti za zdaj povsem nemočne in da je življenje prvaka krščansko-demokratske stranke na nitki... Če se ta nitka ni že pretrgala.

KONČAN OBISK

Predsednik turške vlade Bulent Edzevit, ki se je na povabilo predsednika izvršnega sveta Veselina Djuranovića mudil štiri dni na prijateljskem in uradnem obisku v Jugoslaviji, je odpotoval domov. Med obiskom ga je sprejel tudi predsednik republike Josip Broz Tito.

Razgovori so potrdili, da se sodelovanje med državama ugodno razvija in da obstajajo možnosti za razširitev na vseh področjih, kar velja še posebej za gospodarsko menjavo in razvijanje višjih oblik tehničnega sodelovanja.

Predsednik turške vlade Edzevit je povabil Veselina Djuranovića, naj obišče Turčijo. Povabilo je bilo z zaobljstvom sprejeto.

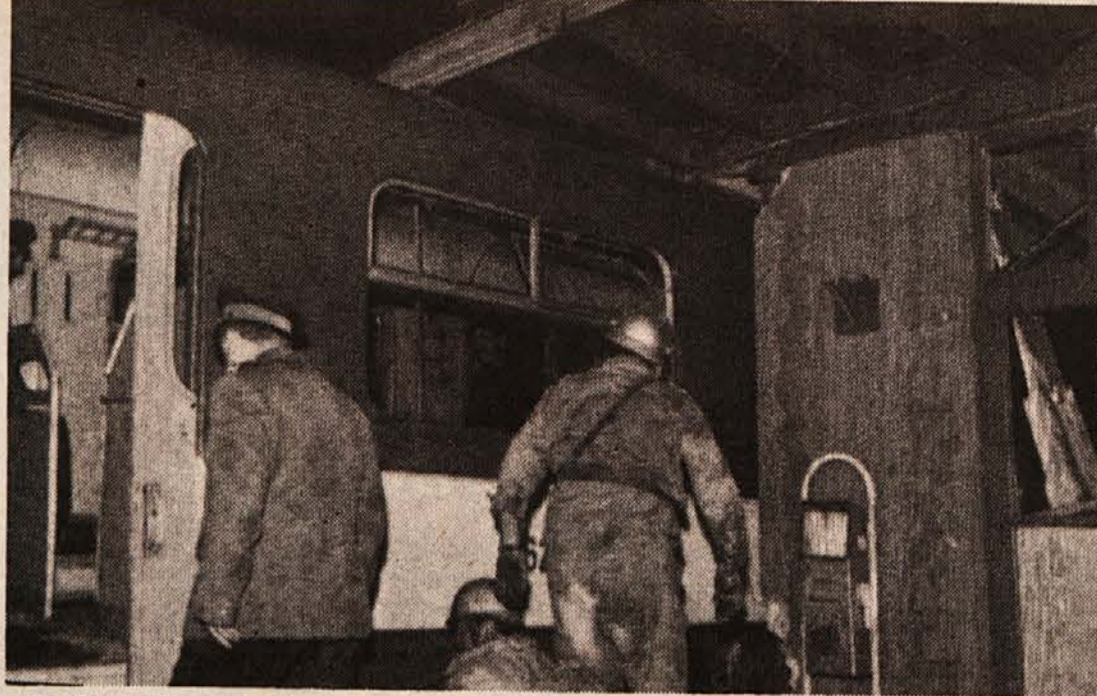
WALDHEIM V LIBANONU

Generalni sekretar Združenih narodov dr. Kurt Waldheim se je zavzel za takojšen umik izraelskih čet z zasedenega območja Libanona ter poudaril, da mora Libanon znova dobiti popolno suverenost nad svojim celotnim ozemljem.

To je izjavil prvi mož svetovne organizacije med obiskom v Bejrutu, kamor je dopotoval, da bi se vključil v razgovore za rešitev krize, ki so jo povzročili Izraelci s svojim vpadom na Libanonsko ozemlje.

Iz Bejruta je Waldheim odpotoval v Tel Aviv, kjer se pogovarja z izraelskimi voditelji. Menijo, da jih bo poskušal prepričati, naj pospešijo umik svojih enot iz Libanona.

—JANEZ ČUČEK—

Italijansko in madžarsko javnost sta osupnili novice o železniških nesrečah, ki sta se pripetili pri Bologni in na železniški postaji v Budimpešti. Železniška nesreča v Italiji je terjala več kot petdeset smrtnih žrtev, tista v Budimpešti pa na srečo le dvanajst. Pri Bologni je potniški vlak najprej iztiril, potem pa treščil v nasproti vozeči in se zatem prevrnil po nasipu na avtocesto. V Budimpešti (od koder je naš posnetek) pa je vlak prevozil vse signale in se zaril v čakalnico na železniški postaji. (Telefoto: UPI)

Deviza „Kdo bo koga“ še velja

Se vedno neurejene razmere na trgu živine in mesa — Nagajanje v obmejnih občinah

Odkrivajo napake, ugotavljajo vzroke, a jih ne odpravljajo. Tako lahko ocenimo razmere v živinoreji. Negodujejo živinorejci in mesarji, oboji zaradi odkupnih cen. Živinorejci trdijo, da lahko prodajo svojo živino tistemu, ki jim več plača. Mesarji pa pravijo, da bi pitano živino morali dobiti po dogovorjenih cenah pri živinorejski poslovni skupnosti Slovenije, sicer ne morejo poslovati brez izgube.

Živinorejci zahtevajo kar najbolj sproščen trg s sejmi in dogonskimi mesti, odprtimi tudi za tuje odkupovalce. Mesarji pa so za take omejitve, ki bi zaprle pot drugim nakupovalcem na njihovo območje. Obojim seveda ni moč ustreči. Katere želje pa so bolj stvarne?

Kmetje, ki nimajo sklenjenih pogodb o pitanju, lahko prodajo svojo živino, komur hočejo. Seveda želi vsak prodati tistemu, ki več plača. Tega jim ne bi smeli zameriti. Toda mesarji bi se morali dogovoriti o enotnih odkupnih cenah in takih, da za pitance iz organizirane reje ne bi plačali manj kot pri prostem odkupu. Dogovarjati bi se morali skupaj z živinorejci.

V Sloveniji tak dogovor pravzaprav že imajo, a ga, žal, ne spoštujejo. Kdo? Če bi ga živi-

čene klavnice. Kmet, ki sklene pogodbo, ne sme prodati živine drugemu. Kršilce naj bi kaznovali, po novem zakonu o blagovnem prometu ne le živinorejce, temveč tudi odkupovalce in njihove delovne organizacije, ker spodbujajo kmete h kršenju pogodb. Tu pa je velika luknja. Živinorejec namreč podpiše kooperacijsko pogodbo prostovoljno. Če bo pri prosti prodaji dobil 2 ali 3 din več za 1 kg žive teže, bo zelo premislil, preden jo podpisal.

To sicer ni naš nasvet, saj vemo, da za pomanjkanjem živine pride običajno spet velika ponudba. Takrat bodo na boljšem tisti živinorejci, ki bodo vključeni v organizirano pitanje, tudi mesarji. Ne bi pa smeli čakati na tisti čas. Pri sebi bi morali urejati stvari takoj. Opravičevanje, da zaradi nakupovalcev iz sosednje republike morajo tudi oni pri prostem odkupu plačati več je zelo dvoumno. Pri sosedih namreč enako obtuzujejo naše odkupovalce. Kaže, da si v obmejnih občinah nagajajo na obeh straneh, kajti cene v notranjosti Hrvaške bistveno niso višje od naših dogovorjenih.

Tak nered naj bi odpravili s pogodbenim pitanjem za dolo-

TELEGRAMI

MOSKVA — Nocoj je sovjetska televizija v svoji osrednji informativni oddaji objavila vest in film o bivanju angolskega predsednika Agostinha Neta na Krimu, kjer je obiskal nek pionirski tabor. V tej oddaji sovjetske televizije je rečeno, da je Neto v Sovjetski zvezi na odhodu, Reuter pa pristavlja, da je to prva vest o angolskem predsedniku, ki se je pojavila v Sovjetski zvezi po informacijah zahodnih agencij, da je Neto v ZSSR na zdravljenju zaradi bolezni. Istočasno Reuter poudarja, da je angolska časopisna agencija te informacije označila kot laži.

MOGADIS — Iz zanesljivih virov se je v somaliskem glavnem mestu izvedelo, da so bile ponoči na več krajih v mestu izvedene hišne preiskave. V akciji, ki je trajala do zore je sodelovala vojska, policija in milica.

BUGOJNO — Predsednik republike Josip Broz Tito je v Bugojnu sprejel sekretarja izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Aleksandra Grličkova. Grličkov je nato odpotoval v Madrid na čelu delegacije ZKJ, ki se bo udeležila devetega kongresa KP Španije.

BEograd — Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku republike Italije Giovanniju Leoneju naslednjo brzojavko:

„Globoko me je pretresla novica o hudi železniški nesreči med Bologno in Firencami, v kateri je veliko ljudi izgubilo življenje. V imenu jugoslovanskih narodov in v svojem imenu pošiljam Vam in italijanskemu narodu, zlasti pa družinam ponosno izražam najiskrenejšega sožalja.“

HAVANA — Tu se je začelo drugo zasedanje medvladnega koordinacijskega sveta neuvrščenih dežel za sodelovanje na področju informiranja. V imenu dežele gostiteljice je to zasedanje, ki bo trajalo tri dni, odprl podpredsednik državnega sveta in kubanske vlade Carlos Rafael Rodriguez. Razen delegacij 15 dežel, ki so članice sveta, se udeležujejo sestanka tudi predstavniki drugih neuvrščenih dežel in mednarodnih organizacij, ki imajo opazovalski status. Jugoslovansko delegacijo vodi član ZIS in predsednik zveznega komiteja za informacije Muhamed Berberović.

tedenski mozaik

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE JE BIL ROBERT F. MONDALE, pa tudi podpredsednik, tako je vsaj mogoče sklepati po zadnji akciji Jimmy Carterja. In zakaj? Prav prosto: ameriški predsednik je začel ostro kampanjo zoper tiste poslovne ljudi, imajo običaj, da vabijo svoje partnerje na izdatna kosila (in še bolj izdatne večerje) in potem račun predložijo davkarji ter zahtevajo odbitek od skupnega dohodka. In ker hoče biti Jimmy Carter dosleden, je uveljavil to načelo tudi za goste, jih ima podpredsednik Združenih držav Amerike Walter Mondale. Če bodo sprejeli ustrezne zakonske sklepe, moral Mondale poslej plačevati račune za svoje uradne goste. Kaj pa predsednik ZDA? Ne, on pa ne, zakaj njegovi gostje se gostijo na državne stroške... vsakogar nekaj...

„VROČA LINIJA“ MED KAIROM IN TEL AVIVOM, ki so jo uvedli, kolani egiptovski predsednik Anvar el Sadat obiskal Izrael, je ves ta čas molčala. Z izjemo dveh telefonskih pogovorov. Nekaj ur pred invazijo izraelskih enot na Južni Libanon je namreč obrambni minister Izraela poklical svojega egiptovskega kolega in mu sporočil to novico. Drugič pa se „vroča linija“ glasila, da predstavnik vojaških ministrstev obeh dežel dogovorjen skupen sestanek dveh ministrov pred nekaj tedni v Kairu... Bolje dvakrat nobenkrat...

TAKO NEKAKO PA MSLIL TUDI AMERIŠKI PISATELJ Edward Epstein, ki je nedavno izdal (kdo ve katero že navedemo) knjigo o ozadju ubit ameriškega predsednika Johna F. Kennedyja. V njej trjuje, da je Oswald sicer ubil Kennedyja, da pa pred tem, ko je nekaj časa živel v Sovjetski zvezi, iz Sovjetom skrivnosti o hunske letalu u-2, ki ga potem sestrelili nad SZ, zajeli pilota Garyja Powersa... Pa verjemite, če ho-

JOŽE PETEK

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

V uvodni razpravi na seminarju za občinska vodstva SZDL po Sloveniji je zbranim spregovoril Franc Šetinc, sekretar predsedstva CK ZKS in med drugim dejal:

Sto tisoč članov ZKS ni samo številka, to ni samo kvantiteta, to je več sto novih organizacij, to pomeni več sto temeljnih samoupravnih skupnosti, kjer so komunisti okrepili svoj organiziran idejnopolitični vpliv. To pomeni hkrati nove možnosti za specifično usmerjenost komunistov v boju za socialistično samoupravljanje. Seveda pa bi bili demagogi, iluzije bi si delali, če bi mislili, da je vsaka osnovna organizacija že usposobljena za vlogo, ki jo ima na tej stopnji družbenega razvoja in zlasti za nove metode ures-

Na delo brez iluzij

ničevanja vodilne vloge Zveze komunistov. Zdaj moramo ustvariti akcijski program, v katerem bo našla mesto vsaka osnovna organizacija ZK, podobno tudi vsaka krajevna organizacija SZDL, vsaka sindikalna organizacija, zlasti pa tudi mladinska organizacija. Vsaka osnovna organizacija ZK mora postati sposobna delovati na svojem področju, biti subjekt politike, avantgarda v svojem okolju. Kjer osnovne organizacije ne bodo imele same dovolj sil za to, si bodo morali komiteji oziroma občinske konference prizadevati in jim pomagati toliko časa, dokler ne bodo imeli zagotovila za uspešnost delovanja osnovne organizacije.

Čas do jeseni moramo izkoristiti za usposobitev občinskih konferenc in komitejev za vlogo, ki jih čakajo. Nekateri konference so tudi preštevilčne, saj se ob volitvah niso povsod zavedali, da s 120 ali celo s 130 člani ne bodo mogli dobiti opravljati svojih nalog. Konference bi morale biti vsaj za polovico

manjše in naj ne bi štele več kot 50 do 60 članov.

Komiteji morajo biti organizirani tako, da bo vsak član komiteja odgovarjal za določeno področje, podobno kot izvršni sekretarji pri predsedstvu CK ZKS. Ne smemo namreč dovoliti, da bo vse breme padlo na profesionalne sekretarje. Prav nihče pa ne more sedeti v komiteju brez odgovornosti in brez določenih nalog, je poudaril Franc Šetinc.

DOPOLNJENA KARDELJEVA ŠTUDIJA

Založniški center Komunistična je izdal drugo dopolnjeno izdajo knjige Edvarda Kardelja „Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja.“ Novo izdajo je avtor pripravil ob redigiranju besedil za izdajo v tujini. Ob tej priložnosti je v skoraj vse dele razprave vnesel več pomembnih dopolnitev, ki poglobljejo pojasnjevanje posebnosti teoretična stališča in pojme.

VLOGA FEDERACIJE

Federacija ni „pokrivalo“ nad republikami in pokrajinami niti deveti enakopravni partner, temveč izraz uresničevanja suverenosti republik in pokrajin. To je poglobljena misel seje zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve.

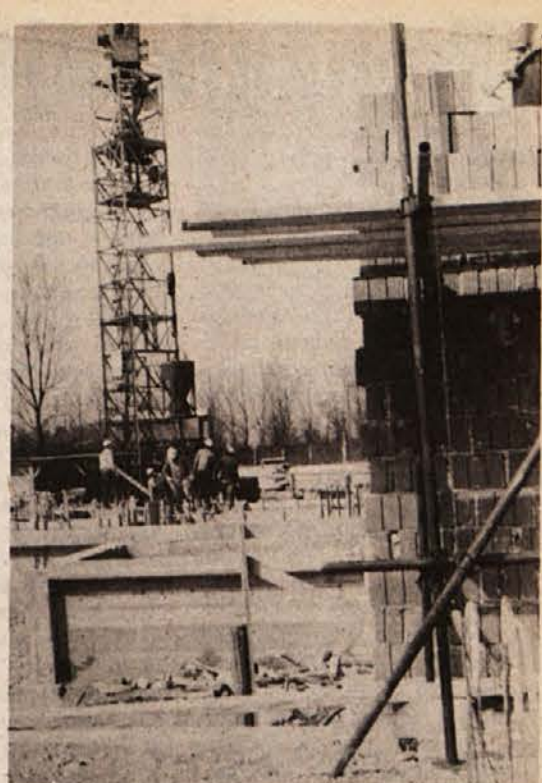
Poudarili so, da ni vprašanje, kakšno je sodelovanje zvezne skupščine s skupščinami republik in pokrajin, temveč v kolikšni meri skupščina Jugoslavije deluje kot skupščina, sestavljena iz delegatov republik in pokrajin. V razpravi se niso izognili nekaterim negativnim pojavom v odnosih med družbenopolitičnimi skupnostmi, med drugim nedoslednostim pri uresničevanju medrepublikanskih dogovorov, počasnosti pa tudi neodgovornosti v procesu družbenega načrtovanja, ki včasih povzročijo tudi politično škodo.

—MILAN MEDEN—

— Sedaj pa bomo ugotovili, kakšen je izvoz!

RIBE V KOLPO — Pred kratkim so kočevski ribiči izločili potoke na območju KS Vas-Fara in preselili v Kolpo nad 2.500 postrvi, ki so merile povprečno 15 do 20 cm. V izpraznjene potoke bodo vložili 38.000 postrvi. (Foto: Jože Primc)

DELAVCI ELE NA IZOBRAŽEVANJU — V soboto so imeli v novomeškem Domu JLA delavci Ele 7-urna predavanja s področja družbene samozasčite in narodne zasčite. Na koncu so si ogledali tudi film o naravnih in drugih nesrečah. (Foto: J. P.)

SREDI ŽIVLJENJA — Prav v središču novega dela Sevnice raste novi dom upokoencev podobno, kot zidajo v okviru posavske akcije tudi v Brežicah. Dom počitka Impoljca namerava s tem objektom nuditi pomoč tudi zunanjim ostarelim krajanom. (Foto: Zeleznik)

NOV HOTEL. — V Čateških Toplicah ga gradi Pionir. Letos bodo investirali vanj blizu 154 milijonov dinarjev. V novem zdraviliškem objektu bo 300 ležišč, to pa napoveduje nov razmah zdraviliškega turizma. Hotel Terme bo zgrajen prihodnje pomlad. (Foto: J. Teppey)

SPOMLADI PREMOG CENEJŠI
S tem ko so rudarji spet začeli kopati premog v kanižarskem rudniku, je stekla tudi prodaja. Tona kosovca stane 572,65 dinarjev, kockovec pa prodajajo po 537,50 dinarja za tono. Kvaliteta premoga je zelo dobra, so povedali v Kanižarici. Ker se prodaja premoga v spomladanskih mesecih zelo zmanjša, bodo kanižarski rudarji v tem času znižali maloprodajno ceno za 30 dinarjev pri toni, da bi tudi tako spodbudili ljudi k nakupu v tem času.

SPET SEJEM NA VESELI GORI
Krajevna skupnost Sentrupert priredi drugi letošnji aprilski sejem na Veseli gori v četrtek, 27. aprila. Pričakujejo prodajalce in kupce goveje živine, konj, kramarskega blaga, suhe robe in kovaških izdelkov.

Sejmišča
NOVO MESTO: Cene pujskom so spet malo poskočile. Naprodaj jih je bilo le 241, razen teh pa še 37 nad tri mesece starih prašičev. Lastnika je menjalo 216 živali; pujski so bili po 700 do 950 din, starejši prašiči pa po 960 do 1.400 dinarjev.

BREŽICE: Ponudba je bila spet rekordna, saj so rejci pripeljali na sobotni sejem kar 704 prašičke pa še 14 starejših prašičev. Prvih so prodali po 607, drugih pa 8; pujski so bili po 35 do 36 din, starejši prašiči pa po 23 do 24 din kilogram žive teže.

Pred spopadom s črnimi gradnjami

V posavskih občinah narašča število črnih gradenj. Vzroke zanje pripisujejo pomanjkljivi zakonodaji, premilim kaznim pa tudi neučinkovitosti dela upravnih organov. Tako na primer zasledimo v poročilu medobčinskega inšpektorata za preteklo leto, da so se v krški občini pri kaznovanju čmogradi- teljev zadovoljili z ukorom, čeprav predvideva zakon za tak prekršek do deset tisoč dinarjev denarne kazni in do trideset dni zapora.

Ko pa že naštevamo vzroke za tako stanje, se moramo ustaviti pri pomanjkljivi zasedbi urbanistične inšpekcije. V posavskih občinah, kjer gradijo nad 700 objektov v letu, bi potrebovali za temeljit nadzor vsaj dva samostojna inšpektorja. Za vsak objekt sta nujna najmanj dva oglada, eden ob začetku in drugi med potekom gradnje. Prvič naj bi inšpektor ugotavljal, kako se gradnja sklada z lokacijskim dovoljenjem, kasneje pa bi preverjal upoštevanje lokacijskih pogojev. Urbanistični inšpektor bi moral nadalje sodelovati pri lokacijskih razpravah za gradnjo vseh pomembnejših objektov. Poldrugi delavec pa tega ne zmore. Posavski urbanistični inšpektor je namreč v isti osebi tudi gradbeni inšpektor za vse tri občine, njegov pomoč-

nik pa tudi ni kos obsežnemu delu. Kljub temu je že bilo nekaj primerov, ko je inšpektor ustavil čmo gradnjo, vendar upravni organi niso tvegali ukrepov, ki bi razburili javnost. Iz prej naštetih vzrokov je še vse preveč pomanjkljivosti, zato meni inšpekcija, da je treba njeno vlogo okrepiti z zadostno zasledbo tega organa, drugi pogoj za uspešno delo pa je seveda večja učinkovitost in doslednost upravnih organov pri obravnavanju prekrškov. Med vzroke za nedovoljene gradnje sodi namreč tudi dolgotrajen in zamotan postopek za izdajo lokacijskega dovoljenja. Po mnenju inšpekcije vključuje ta preveč nepotrebnih soglasij, ki so v večini primerov samo formalnost.

J. T.

Lov za zdravnikom

Kako je nasploh z razporeditvijo slovenskih zdravnikov, da jih večina teži v mesto in v specializacijo, so znana dejstva; kako pa je ob tem z zdravstvom v (za zdravnike) neprilicnih „zakotnih“ občinah, ilustriramo s sevniškimi primerom.

Ta hip ima sevniška občina s skoraj 20.000 prebivalci komaj 3,5 zdravnika. V bližnji preteklosti urejena krmeljska zdravstvena postaja je zdaj celo brez zdravnika, četudi so si v sevniškem zdravstvenem domu, kamor postaja spada, veliko prizadevali, da bi premostili to kadrovsko zagato. Uspeha ni prineslo niti 15.000 dinarjev, izdanih za plačilo oglasov v hrvaških in drugih časnikih, niti osebna poizvedovanja.

Pred kratkim je že kazalo, da bodo vendarle našli nekoga, ki bo hotel na delo v Sevnico. Ob ogledu (ne slabega) dvosobnega stanovanja, ki je na voljo, je bil narejen pravcati zapisnik preureditvenih del, ki bi jih opravili, samo da ustreli prijavljeni zdravnici. Vendar tudi iz tega ni bilo nič. Kot zadnje upanje ostanejo stipendisti, vendar je ta rešitev še daleč. Zdravnik je potreben takoj.

V sevniški predkongresni razpravi o socialni politiki so ugotovili, da je zgrešeno, če zdravniki, ki pravkar končajo študij odhajajo na stažiranje v klinične ustanove. Če že kdo „zaide“ na teren, komaj čaka priložnosti, da se znebi težaškega in odgovornega dela, ki ga zahteva terensko zdravniško delo. Zgrešena usmeritev in z njo povezana miselnost se bodočim zdravnikom vcepja že v času študija in pripravnosti, posledice pa so take, kot jih kaže primer iz sevniške občine

A. Z.

V KOČEVJU TOČA IN SNEG

V četrtek, 12. aprila popoldne je v Kočevju dvakrat padala sodra oz. babje pšeno, zvečer pa je začelo še snežiti. Do petka je zapadlo okoli 10 cm zelo južnega snega, ki je povzročil nekaj nevarnosti in botroval nekaj prometnim nesrečam.

Kmetijski nasveti

Kos vsem plevelom v koruzi

Koruzi je poljščina prihodnosti ne le zato, ker je med najpomembnejšimi krmnimi rastlinami, marveč tudi zaradi vsestranske uporabnosti za industrijsko predelavo. Zanj velja, da ji je napredek znanosti, biologije in tehnike, najbolj koristil, in nič čudnega ni, če se tudi pri nas nenehno večajo površine koruznih njiv.

Zaradi počasne začetne rasti so bili svoj čas največja nadloga pleveli, zdaj pa more kemija obračunati že z vsakim, če le zna poljedelec pravilno uporabljati herbicide. Izbira herbicidov je velika, vendar tudi zahtevna, zakaj prav lahko se zgodi, da zatremo eno vrsto plevela, razraste pa se druga. In to se je tudi začelo vse pogosteje dogajati, ko so več let zapored škropili koruzne njive le s pripravki na osnovi simazina in atrazina.

Četudi so tovrstni pripravki kmetom že poznani, vseeno nekaj stavekov o tem. Prvi herbicidi, ki so se uveljavili na koruznih poljih, so bili na osnovi simazina (gesatop, radokor, simazin SOWP itd.). Uporabljati jih je treba pred vznikom koruze (3 - 4 kg na 1 ha). So pa slabo topni, njihova slabost pa je tudi, da učinkujejo še na naslednje poljščine, ki sledijo koruzi. Z večjimi količinami je mogoče zatreči tudi odpornejše plevela, kot so pšnica ipd. Herbicidi na osnovi atrazina (gesaprim, atrazin, radazin itd.) so nekoliko topnejši in manj nevarni za poznejše učinke, uporabljamo pa jih po setvi ali vzniku.

Za vse te vrste herbicidov pa je značilno, da po nekajletni uporabi ne zadržijo rast zelo nevarnih prosnatih plevelov (kostreba, muhvič, krvava srakonja). Največja ropanica hrane in tekma koruzi je kostreba. Na srečo je zadnja leta mogoče kupiti učinkovite herbicide tudi zoper prosnate plevela. Dva taka znana pripravka sta laso in ramrod, ki dasta v kombinaciji z atrazinskimi pripravki škropivo zoper vse vrste plevelov, ki rastejo v koruzi. Taki kombinaciji sta radazin special in protrazin, ki ju uporabljamo ob setvi ali pa tudi kasneje, v času rasti. Tovarne ponujajo še nekatere druge učinkovite herbicide: dual, butilan, eradicin, stromp itd.

INŽ. M. L.

V kmetijstvu marsikaj šepa

Odlomek iz razprave Martina Štublarja, delegata iz Kmetijske zadruge Metlika na VIII. kongresu ZKS

Kljub napredku v kmetijski proizvodnji in vzpostavljanju dohodkovnih odnosov še vedno niso rešena vsa vprašanja, ki težijo kmetijskega proizvajalca v družbenem in zasebnem sektorju. Nerešena vprašanja iz dosedanjega dela postavljajo pred komuniste, DPO in delavce v kmetijski organizaciji naloge, ki jih bo potrebno čimprej uresničiti.

Zavzemati se moramo za uresničevanje dohodkovnih odnosov med kmetom in kmetijsko zadruzo ter predelovalno industrijo in trgovino. Na tem področju so bili vidni premiki že storjeni v zadnjih štirih letih, in to predvsem v vinogradniški proizvodnji ter proizvodnji krompirja. Pred nami je naloga, da uresničimo določila ustave in ZZD, naj združenim kmetom pripada del čistega dohodka zadruge v sorazmerju s prispevkom, ki so ga s svojim osebnim delom, z združenjem zemljišč in sredstev dali k ustvarjanju dohodka zadruge. Združeni kmetje naj se v celoti izenačijo tako glede pravic in

obveznosti, kot glede ekonomskega položaja z delavci, zaposlenimi v zadruzi ...

Ojačiti je potrebno pospeševalno službo pri vseh kmetijskih združenjih. Pri tem pa se moramo zavzeti za sistemsko rešitev financiranja te službe na osnovi družbenih dogovorov v okviru skupnosti za pospeševanje kmetijstva v posameznih občinah. Pri tem mislimo, da bi moral sredstva za pospeševalno službo zagotavljati delovni ljudje živilske predelovalne industrije in trgovine s kmetijskimi proizvodi ter vsi ostali delovni ljudje, ki delajo v drugih gospodarskih panogah. Najustreznejša rešitev pa bi bila, ko bi financirali to skupnost vsi poborniki hrane, kajti le na ta način bo kmetijska pospeševalna služba dosegla namen, za katerega je bila organizirana ...

Komunisti, zaposleni v kmetijskih organizacijah, menimo, da se problemi v kmetijstvu rešujejo mnogo počasneje, kakor na katerem koli drugem področju go spodarstva.

ČZP DOLENJSKI LIST NOVO MESTO

vabi sposobne in prizadevne sodelavce za opravljanje dela in nalog na področju priprave časopisnega stavka:

DVE STROJEPISKI za delo na IBM pisalnem stroju

POGOJ:
— končana osnovna šola,
— strojepisni tečaj,
— čut odgovornosti,
Za sprejeti kandidatki bo organizirano enomesečno usposabljanje.

KOREKTORJA-ICO za korigiranje časopisnega stavka

POGOJ:
— končana srednja šola splošne smeri,
— izrazit smisel za slovenski jezik,
— poudarjena natančnost in skrbnost pri delu.

Navedena dela potekajo v dveh izmenah; trimesečno poskusno delo.

Prijave, da izpolnjujete pogoje za eno izmed objavljenih del in nalog, pošljite hkrati z opisom svojega dosedanjega dela na naslov: ČZP DOLENJSKI LIST, odbor za medsebojna razmerja, 68001 Novo mesto, p.p. 33, v 15 dneh po dnevu prve objave. — Prijavljene kandidate bomo obvestili v 15 dneh po sklepu odbora.

Kombajn za skupno rabo

Dobre oblike sodelovanja ljudi v KS Božakovo

Krajane Božakovega še slab kilometer in pol ozke in luknja- ste ceste loči od dobre povezave z občinskim središčem. To je odsek ceste med Radoviči in Zelebejem, ki pa je v občinskem programu javnih del. Brž ko bodo delavci podjetja Slovenija ceste asfaltirali cesto Dole - Drage - Ravnace, se bodo preselili v dolino ob Kolpi na cesto Radoviči - Zelebej.

Prebivalci teh krajev upajo, da bo do praznika krajevne skupnosti Božakovo 17. julij pripravili slovesnost ob otvoritvi asfaltirane ceste. Poleg tega nameravajo posodobiti tudi nekaj vaških poti na Božakovem in asfaltirati vsaj glavno vaško pot od ceste do konca Zelebeja.

Krajevna skupnost se je odločila, da bo kupila rabljen kombajn. Večji del denarja - kombajn bo veljal okoli 80 tisočakov - bo prispevala krajevna skupnost, svoj delež pa bodo dala tudi kmečka gospodarstva. V KS je 56 gospodarstev in kombajn jim bo gotovo zelo olajšal delo pri žetvi, zlasti ker v celi krajevni skupnosti ni mlatilnice. Tudi najemina za kombajn bo sprejemljiva za vse, bistveno cenejša, kot če bi ga naročili od drugod, poleg tega bo kombajn vedno ob pravem času na razpolago.

V okviru krajevne skupnosti nameravajo ustanoviti strojno skupnost. Pred tremi leti je KS kupila ročni kompresor, ki ga uporabljajo v

glavem za popravilo vaških poti. Konec tega ali v začetku prihodnjega leta bodo pripravili referendum za samoprispevek, s pomočjo katerega se bodo lotili gradnje vodovoda. Sedaj so odvisni le od kapnice, in pomanjkanje vode od sušnih obdobij je ena večjih težav te krajevne skupnosti. Poleti pa namerava krajevna skupnost skupaj z mladinci urediti kopališče in dostop do Kolpe.

ŠENTRUPERT: VSI GA PREHITEVAJO

Ne z zavistjo, temveč predvsem z začudenjem spremljajo šentrupercani razvoj v sosednji krajevni skupnosti Dole. Razen obrata ljubljanske Ilirije je pričela z gradbenimi deli še krška Kovinarska za obrat s sto zaposlenimi. Krajevna skupnost Dole je med manjšimi v litijski občini, KS Sentrupert pa je med največjimi v trebanjski občini. Od obetanega obrata Agrostroja ni nič, čeprav je krajevna skupnost položila predvideni denar. Pregled delovne sile je že pred leti pokazal, da z novimi zmogljivostmi ne bi prizadeli sestave zaposlenih v sosednjih krajih.

(Nadaljevanje s 1. strani)

kajti letni posek je omejen in znaša nekaj nad 40 tisoč kubi- kov.

IMV je takoj ustavila načrto- vano sanacijo črnomajškega tozda, za kar so že imeli odob- ren kredit in urejena vsa dovo- ljenja in soglasja, češ da ta tozd ne bo imel kaj delati, če les ni zagotovljen. Začela so se podti- kanja, namigovanja, pritiski, operiranje s podatki, ki niso vedno enaki. Da bi vso zadevo pametno rešili, so vprašanje po- razdelitve lesne mase skušali uskladiti v okviru medobčin- skega odbora Gospodarske zbornice Slovenije. Doslej so bili na tem medobčinskem od- boru že trije usklajevalni pogo- vori, vendar ni prišlo do rešitve.

Ugotovili so, da bi IMV lah- ko dobila večjo količino lesne mase kot doslej, in sicer 11.500 kubi- kov hlodovine iglavcev in 6.000 kubi- kov rezanega lesa v dimenzijah, ki odgovarjajo njeni proizvodnji prikolic; teh 6.000 kubi- kov naj bi v okviru poslov- no-tehničnega sodelovanja za IMV rezal Novolet. IMV je vse to odklonila in zahteva celo 44.000 kubi- kov hlodovine ig- lavcev na leto, se pravi praktič- no ves letni posek GG Novo mesto. Mar to pomeni, da hoče IMV dobiti monopol nad razre- zom lesa iglavcev v dolenski re- giji? In zakaj kar naenkrat zahteva po 40.000 kubi- kov lesa na leto, ko pa je IMV v raznih do- kumentih, tako za Gospodarsko zbornico Jugoslavije kot za Lju- bljansko banko, ko je dala kredit- no vlogo za gradnjo novih proizvodnih prostorov v Črnomlju, navajala, da bo pri- hodnje leto potrebovala 8.000 kubi- kov lesa in da je dobava večjega dela zagotovljena?

Novolet je v do sedaj neuspe- šnih usklajevalnih pogovorih pri medobčinskem odboru Gospo- darske zbornice zatrdil, da ne povečuje proizvodnje v tem smislu, da bi potreboval več lesa, saj se zaveda, da je letni po- sek omejen. Že vrsto let dobiva Novolet enako količino lesa in se temu seveda ne more odpo- vedati. Na Novolet v tej lesni

„vojni“ letijo očitki, da rezan les izvaja. Podatki pa govorijo: od 18.000 kubi- kov iglavcev dobi z razrezom okoli 2.000 kubi- kov lesa prve kvalitete, ki je uporabna za njegovo proiz- vodnjo, in mora uvoziti še ka- kih tri tisoč kubi- kov rezanega lesa prve kvalitete; ostali les, ki ga dobi razrezom, prodaja ribni- škemu Inlesu, medtem ko je v lanskem letu izvozil tri tisoč kubi- kov žaganega lesa četrte in pete kategorije. Prav tako je Novolet pristal, da ves les, ki ga ne potrebuje za svojo proiz- vodnjo, razreže po takih dimen- zijah, kot jih potrebuje IMV, in ga v okviru poslovno-tehničnega sodelovanja odstopi IMV. V pogovorih v Gospodarski zbor- nici so predlagali tudi, in s tem se je Novolet strinjal, da bi IMV 1.600 kubi- kov listavcev zamen- jala z Novoletom za 1.500 ku- biki- kov iglavcev, GG naj bi pove- čala dobavo za IMV za 2.000 kubi- kov, kar bi zneslo skupaj 11.500 kubi- kov hlodovine ig- lavcev na leto, okoli 6.000 ku- biki- kov na leto bi za IMV razrezal Novolet, ostali potrebni les pa naj bi IMV tako kot drugi po- rabniki kupovala zunaj regije. Tudi s tem se predstavnik IMV niso strinjali.

Res je, in tega se vsi prizade- ti zavedajo, da je v končnem proizvodni IMV, se pravi v pri- kolici, vložena daleč največ živiga dela pri predelavi lesa. Tako so na primer za kubik hlo- dovine, ki gre v izvoz, potrebne le štiri ure živiga dela; v kubik desk je vloženi 11 ur živiga dela, predelava kubika lesa v vezane plošče zahteva 50 ur živiga dela, predelava te količine lesa v gugalnik 140 ur; za kubik lesa, ki ga predelajo v finalni proizvod v IMV (prikolica), pa so potrebne kar 203 ure živiga dela. Seveda si mora naše gos-

podarstvo prizadevati, da izvaja čim več finalnih proizvodov in s tem tudi čim več živiga dela. Ta prizadevanja tudi vsi podpi- rajo. Vendar pa najbrž ne gre, da bi zato komu drugemu na ta način „zaplenili“ surovino, ki jo prav tako nujno potrebuje za svojo normalno proizvodnjo, pa čeprav je vanjo vloženo manj živiga dela.

Da bo slika še jasnejša: Novo- let bi s 6.000 kubiki, kolikor bi na leto razrezal lesa za IMV, v finalnem proizvodni sodeloval v 203 urah vložnega živiga dela na kubik z 11 urami. S temi 11 urami naj bi Novolet na podlagi pravih in poštenih dohodkovnih odnosov sodeloval tudi pri os- tanku dohodka. Kaže, da IMV ni za take dohodkovne odnose.

Pred štirimi leti IMV ni pod- pisala sporazuma o spremembi cen za hlodovino, podpisala pa sta ga Novolet in Pionir. S tem sporazumom so se med drugim OZD gozdarstva obvezale, da bodo podpisnikom dobavljale najmanj enake količine lesa kot v letu 1973. Ta sporazum je še v veljavi; 1973 pa je Novolet dobil 17.407 kubi- kov iglavcev, Pionir 3.300 kubi- kov, IMV, ki sporazuma ni podpisala, pa nekaj manj kot tri tisoč kubi- kov. S tem sporazumom so se poleg tega podpisniki obvezali, da bodo 1,5 odstotka od cene hlo- dovine namenili za gradnjo goz- dskih cest. Novolet je tako v šti- rih letih prispeval za gradnjo teh cest (in s tem za lažje in smotrnejše izkoriščanje gozdnega bogastva) okoli tri milijone dinarjev! IMV pa je sporazum podpisala šele septembra lani in bi morala za lansko leto plačati v ta namen 138 tisočakov, pa jih do konca letošnjega marca še ni nakazala!

Za rešitev vprašanja porazde- litve lesne mase pripravljajo v

okviru Gospodarske zbornice Slovenije še en razgovor, ki naj bi se ga poleg generalnih direk- torjev IMV in Novoleta udele- žili tudi predstavniki medobčin- skih družbenopolitičnih organi- zacij, saj vsa zadeva nikakor ni le vprašanje GG, Novoleta in IMV. Vsi ti zapleti, trmoglav- ljene in ovinkarjenje govorijo tudi o tem, da si dogovarjanje in usklajevanje včasih težko uti- rajo pota v naše življenje.

ANDREJ BARTELJ

Da zagotovimo čim smotrnejšo izrabo razpoložljivega delovnega časa, daje republiški svet Zveze sindikatov Slovenije v skladu z zako- nom o delovnih razmerjih naslednje priporočilo organizacijam zdu- ženega dela in pristojnim družbenim organom:

28. april 1978 je redni delovni dan, ko so dolžne organizacije zduženega dela in delovne skupnosti normalno delati, ker pa letos pride ta dan med prosti dneve, se bo v posameznih organizacijah zduženega dela in dejavnosti pokazalo, da delo na ta dan ne bi bilo smotno. V tem primeru lahko pristojni samoupravni organ odloči, da bod o ta dan nadomestili z drugim dela prostim dnevom. Priporo- čamo, naj bo to sobota, 22. aprila. Vendar morajo organizacije zdu- ženega dela pri tem upoštevati svoje že ustaljene obveznosti do obča- nov in drugih delavcev v zduženem delu ter o svoji odločitvi poprej obvestiti pristojni izvršni svet občinske skupščine.

Republiški svet
Zveze sindikatov Slovenije

V novem domu bo tudi 120 ležišč

Upokojenci si prizadevajo za svoj dom — Razgibano športno in družabno življenje

Že dve leti se kočevsko Društvo upokojencev zavzema, da bi zgradili dom upokojencev. Zemljišče zanj je že določeno ob Roški cesti med zdravstvenim domom in gostilno Štivec. Gradnja bo veljala okoli 45 milijonov dinarjev.

Dobro polovico denarja bo zagotovila republiška skupnost invalidskega in pokojninskega zavarovanja, preostali denar pa je treba zbrati v občini. Imeno- van je že posebni odbor, ki je dolžan proučiti možnosti za financiranje oziroma najti vire.

V novem domu bi bila tudi stanovanja za upokojence, saj bi bilo v njem kar 120 ležišč. Tako društvo upokojencev ne bi več kupovalo stanovanj, upokojenci pa bi izpraznili tudi precejšen del stanovanj, ki jih zasedajo zdaj. V domu bodo imeli upokojenci vso oskrbo, tudi kuhinjo. Predvidoma bodo kuhali hrano tudi za diabetike. Seveda bo hrana na razpolago tudi ostalim upokojencem, ki niso v domu, in drugim obča- nom diabetikom. Poskrbljeno bo še bolj za športno in dru- žabno življenje upokojencev. Že zdaj delujejo v okviru društva strelci, šahisti in kegljači, ki si na tekmovanju ekip upokojencev Dolenske in Slovenije priborili več pokalov in diplom.

Vsako prvo soboto v mesecu prireja društvo v svojih prostori- nih družabne večer, ki so

običajno zduženi s kulturnimi programi. Enkrat na leto je tak večer posvečen srečanju zlato- poročencev, članov društva; enkrat, pred dnevom žena, pa posebej članicam društva, v prvi vrsti ženam in materam padlih borcev.

Ko bo zgrajen novi dom upokojencev, bodo vse te dejav- nosti preselili vanj in organi- zirali še nove, za katere bo zani- manje med upokojenci. Tam bodo imeli več prostora in večje možnosti za uspešno delo.

J. PRIMC

Nova mera, nova vaga...

Je možno, da je nekulturen nekdo, ki obično vse likovne raz- stave, nikoli ne zakolne, ki v iz- brani slovenščini govori na vseh kulturnih (in manj kulturnih) prireditvah? Je lahko, na pri- mer, bolj kulturn preprost dela- vec oziroma občan, ki krepko zakolne, če se mu godi krivica, ki se bori za pravico tudi z ne preveč izbranimi besedami in ki ne obično ravno vseh kulturnih prireditve?

Ta primer ni izmišljen. Nanj naletimo zelo pogosto, še prepo- gosto. Mnogi hitro ugotove, da je delavec, ki kolne nekulturen, izobraženec, ki obiske kulturne prireditve, pa zobe kulturen. Vendar ni tako. Pri vsaki pre- soji in tudi pri tej nam mora biti pred očmi preprosto dejstvo: kdo ustvarja dohodek in kdo razpolaga z njim? Naša družba se je odločila: z dohodkom lahko razpolaga le tisti, ki ga ustvarja. To pa pomeni, da ni kulturn izobraženec, ki si na vse načine prizadeva, da bi do- hodek odtujili (vzeli) delavcu in da bi potem o njegovi porabi od- ločala le ožja skupina ljudi ali celo on sam. To pomeni, da tak „kulturnik“ — pa čeprav je morda predsednik kulturne skupnosti — jemlje, oziroma gro- bo povedano, krađe dohodek ti- stim, ki ga ustvarjajo.

Za delavca, ki je klel, moramo sicer povedati, da ni ravnal kul- turno. Če pa je zaklel zato, ker mu je birokrat, tehnokrat ali kdo drug vzelo dohodek, potem moramo priznati, da se je kljub temu obnašal veliko bolj kulturno, kot se je kulturnik.

J. PRIMC

OPOZORILO NA NAPAKE V DANAŠNJI PRILOGI

V današnji 111. številki Pri- loge objavljamo na 41. strani zapis „Z brzostrelko v roki“, v katerem smo po končanem tiskanju odk- ril nekaj grobih napak. V dru- gem odstavku prvega stolpca se mora pravilno glasiti stavek: „1947. leta je OZN priporočala delitev železe na arabski in izra- elski (op. ne jugoslovanski, kot je navedeno pomotoma) del, kar so Židje takoj sprejeli.“ V dru- gem stolpcu se je namesto sioni- zem znašla beseda sonizem, za- njaja velika napaka pa je v tretjem stolpcu, kjer se mora stavek gla- siti takole: „Pribezališče na obmejnih področjih Egipta, Jordanije Sirje (op. seveda ne Srbi- je) in Libanona je poiskalo nekaj več kot milijon Palestincev.“

NAŠI V MS ZK LJUBLJANA

Člani Medobčinskega sveta ZK Ljubljana z območja občine Kočevje so: Jože Novak, Lojze Eržen in Slavka Šega, z območja občine Ribnica pa France Grivec, Janez Bambič in Marija Čaval.

Na nedavni prvi seji sveta so izvo- lili oziroma imenovali tudi komisije tega sveta, v katerih so naslednji predstavniki iz občin Kočevje in Ribnica:

Komisija za družbenoekonomska vprašanja: Rudi Gruden (Koč.), Jože Marolt (Rib.).

Kadrovska komisija: Tone Rus (Koč.), Jože Debelak (Rib.).

Komisija za informativno in pro- pagandno dejavnost: Danilo Škulj (Koč.), Janez Bambič (Rib.).

Komisija za idejnopolična vpra- šanja, izobraževanje, znanost in kulturo: Ksenija Vidoševič (Koč.), Milena Borovac (Rib.).

Komisija za organiziranost in razvoj ZK: Miha Majerle (Koč.) in Janez Gradič (Rib.).

GOSTOVANJE V CERKLJAH

Gledališka skupina Prosvet- nega društva Stanko Černelč iz Brežic bo v soboto, 22. aprila, gostovala v Cerkljah. Uprizorila bo sodobno komedijo „Večna lovišča“. To bo zadnja predsta- va pred ogledom republiškega selektorja, ki izbira uprizoritev za enainvajseto srečanje gledaliških skupin Slovenije. Bre- žiški amaterji pričakujejo, da si bo v Cerkljah zanimivo delo ogledalo veliko gledalcev.

POMOČ JE NUJNA

Območjem, ki so pomembna za splošni ljudski odpor, v raz- voju pa zastajajo, naj bi s siste- mom davčnih olajšav, dotacij in regresov za intenzivno kmetij- stvo pomagali do hitrejšega napredka. To velja predvsem za gorjanski okoliš, ki nima še uradnega statusa manj razvitega območja. Gre tudi za pomoč pri urejanju cest, pri napeljavi vodovodov in elektrike ter za pomoč pri razvijanju turizma v teh odročnih krajih breziške občine.

SREČANJE UPKOJENIH GOZDARJEV

Črnomajski tozd Gozdarstvo GG Novo mesto vsako leto priredi sreča- nje s svojimi bivšimi delavci, ki so v pokoju; sedaj imajo okoli 40 upo- kojencev. Letos bo to srečanje v pe- tek, 5. maja. Upokojenci si bodo ogledali gozdove in nove nasade, se pogovorili z delavci, obiskali Bazo 20 na Rogu, srečanje pa bodo za- ključili na Mirni gori, kjer jih bodo gozdarji pogostili.

SESTANEK O MLADINSKIH BRIGADAH

Indok center pri novomeški občinski skupščini je včeraj pripra- vil sestanek z informatorji in ured- niki glasil organizacij zduženega dela. Na sestanku, ki so mu prisot- vovali tudi dopisniki in novinarji, so informatorji in uredniki glasil orga- nizacij zduženega dela poslušali napovedi o letošnjih mladinskih delovnih akcijah, predvsem o zvezni MDA Suha krajina 78. Zbranim sta govorila Aleš Kulovec, sekretar OK SZDL Novo mesto in Bojan Fink, predsednik OK ZSMS Novo mesto.

MERCATOR — HOTELI — GOSTINSTVO TOZD SREMIČ — GOSTINSTVO KRŠKO

DOPOLNILO OGLASA z dne 23. 3. 1978

Vsi kandidati bodo obvešče- ni v roku 30 dni.

LICITACIJA!

KOŠNJA SENA

Kmetijski šolski center Grm Novo mesto razpisuje licita- cijo za prodajo košnje v Po- gancih, na Nunskem in na Grmu. Licitacija bo v soboto, 22. aprila 1978 ob 8. uri.

ŽELEZNIČARJI SLAVILI — S komemoracijo pri spominski plošči na bršljiški postaji so se novomeški železničarji na predvečer dneva železničarjev spomnili padlih tovarišev. V soboto so na Loki organizirali športno srečanje ekip prometnih sekcij iz Koprivnice, Zagreba, Ljubljane in Novega mesta. Med Novomeščani se je najbolje uvrstila šahovska ekipa (na sliki). Popoldan so skupaj obiskali samostan Pleterje. (Foto: J. Pavlin)

Amaterji igrajo z žarom

Premieri ob nabitih dvoranah na Blanci in v Boštanju

Letošnja sezona gledaliških predstav amaterskih igralcev v sevniški občini je nadvse pestra. Prvi je uspešno zaigral Oder mladih iz Sevnice Zlato mladi- no, v nedeljo so člani Prosvet- nega društva France Prešeren z Blance zaigrali „Odmev je vedno zadnji“, Boštanjčani pa dramo Branka Hofmana „Svetloba velike samote“.

Pod okriljem Prosvetnega dru- štva Anton Umek—Okiški so v Bo- štanju pred leti začeli z Domnom. Tokrat so številni igralci kolektiv — 18 igralcev, najmlajši je imel 11 let — vpregli v sodobnejše delo. Uprizo- ritev so nadvse skrbno pripravljali že od lanske jeseni. Režija je bila tudi tokrat v rokah Minke Gale iz Sevnice. Rudi Stopar — na odru je nasto- pil v dveh vlogah — je tokrat pripra- vil sodobno sceno; menjava so pote- kale brez zastiranja odra. Tako se več kot poldrugo uro trajajoča pred- stava razvija pred gledalci brez obi-čajnih odmorov. Vsak od igralcev je tudi pri najmanjših vlogah skušal dati od sebe največ. Poglavitna teža le- ži na Andreji Križnik (Renata) in Jožetu Novaku (Rodrigo). Oba sta vlogi podala zelo prepričljivo. V

vrsti gostovanj — konec tedna name- ravajo nastopiti v Loki pri Zidanem mostu in Sevnici — bodo lahko izpi- lili še prenekatro podrobno.

A. ŽELEZNIK

KOS VLOGI — Andreja Križnik in Jože Novak sta kot vseh 18 boštanjkih igralcev vila Hofmanovi drami Svetloba velike samote del sebe. (Foto: Želez- nik)

Prvih pet otrok v družinskem varstvu

Kljub vztrajnemu pridobiva- nju novih mest za predšolske otroke v vrtcih se število pri- slovcv v zadnjih letih ne zmanjša. Še posebno primanjkuje mest za otroke do treh let starosti. Da bi hitreje reševali problem varstva tudi najmlajših, je Skupnost otroškega varstva Novo mesto začela z novo obliko organi- ziranega varstva v družinah. Prvih pet otrok je sprejela varu- hinja Marija Forčšek iz Adamičeve 34 Novo mesto. Va- ruhinja bo pod mentorstvom VVZ skrbela za dobro in varno počutje, ustrezno prehrano, ne- go in normalen duševni razvoj svojih varovancev. Varuhinja bo v rednem delovnem razmerju za določen čas z vsemi praviciami in dolžnostmi, kot jih imajo ostali delavci VVZ. Prejemala bo oseb- ni dohodek po merilih kot redne varuhinje, prispevek za prehrano na posameznega varovanca in za obrabo stanovanja. Starši pa bodo prispevali k oskrbnini po lestvici, ki velja za ostale varo- vance VVZ.

Po izkušnjah iz drugih krajev je ta oblika družbenega varstva izredno primerna za najmlajše otroke. Otrok ima namreč v ma- njši skupini večji občutek varno- sti, kar ugodno vpliva na njegovo čustvovanje v najnežnejši dobi. Takšno okolje tudi dobro vpliva na njegov duševni razvoj.

V kratkem bosta z družinskim varstvom pričeli še dve varuhinji na domu. Skupaj bo v to obliko vključenih petnajst otrok. Pet- najst staršev bo tako na novo razbremenjenih skrbi, kam z otrokom v njihovi odsotnosti. Seveda pa se s tem ne smemo zadovoljiti. Če se bo oblika do- bro obnesla, bomo k sodelova- nju povabili še več varuhinj, ki bi na takšen način želele združe- vati svoje delo.

MAJDA JELOVŠEK

POGOVOR S
SEKRETARJEM OO ZK

Ob VIII. kongresu ZK Slovenije smo učenci sedmih in osmih razredov črnomajške osnovne šole Mirana Jarca povabili medse sekretarja OK ZK. Tov. Jure Perko nam je na zelo poljuden način govoril o razvoju ZK ter o delu in liku komuniste. Zanimivo in za vse nas razumljivo je odgovarjal tudi na vprašanja o VIII. kongresu ZK Slovenije, na katerem je sodeloval kot gost. Prikazal nam je sklepe in pomen kongresa, opisal pa je tudi svoje vtise. Mladci se zanimamo za dogajanja v družbi, zato si želimo še več podobnih srečanj.

ZDENKA MILIČ
dopis. krožek
OŠ Miran Jarc
Črnomelj

BOREC JE BIL
MED NAMI

Učenci 7. c razreda na osnovni šoli Mirana Jarca v Črnomlju smo pripravili pogovor s tov. Milanom Šimcem, borcem in članom ZK. Govoril nam je o svojem življenju med NOB, ker pa je bil delegat na VIII. kongresu ZK Slovenije, nas je seznanil tudi s potekom kongresa.

ALMA GRANIČ
dopis. krožek
OŠ Miran Jarc
Črnomelj

IMAMO SVOJO
HRANILNICO

Na začetku tekočega šolskega leta smo v kočevskem dijaškem domu Dušana Remiha ustanovili mladinsko hranilnico. Skoraj vsi gojenci imamo hranilnico knjižico, vlagamo in dvigamo denar, na vloge nam tečejo obresti, lahko pa dobim o tudi posojilo. Hranilnica je odprta trikrat na teden, ob pomoči vzgojitelja in Ljubljanske banke pa jo vodijo starejše gojenke.

STEFAN REŽONJA
nov. krožek

KURIRČKOVA POŠTA
NAS NI OBSLA

14. aprila je prispela kurirčkova pošta tudi na našo šolo. Prinesli so jo pionirski kurirji iz Posebne osnovne šole Šmilhel. Po slovesnem sprejemu smo v torbo priložili tudi naše pismo s pozdravi in čestitkami titu. Sledil je partizanski miting. Po vrisanju naše poti kurirčkove pošte in pisanju zapisa smo trije kurirji odnesli pošto v stopiško osnovno šolo in jo po razpoznavnem geslu predali tamkajšnjim pionirjem. Tudi ti so pripravili miting.

BARBARA BULC
OŠ Grm Novo mesto

ODLOČITEV ZA
POKLIC BO LAŽJA

Trebanjski osmošolci smo si pred nedavnim v šolski telovadnici ogledali poučne filme o poklicih in srednjih šolah. Zvedeli smo veliko tudi o nekaterih povsem novih poklicih, ki jih prinaša sodobni čas. S filmi predstavljene srednje in poklicne šole so zelo sodobno opremljene. Filmi o poklicih in šolah nam bodo koristili pri skorajšnjem odločitvi za ta ali oni poklic.

BRANKO PRIMOŽIČ
OŠ Trebnje

VTISI O FILMU
KO ZORIJO JAGODE

Zelo mi je ugajala glasba. Film je bil boljši, kot sem pričakoval. Film se mi zdi dovolj primeren za otroke; starši niso dovolj posegali v dogajanje Jagode. Film ni imel pravega konca. Glasba in slika sta mi ugajala. Konec bi lahko bil boljši. Film mi je v prvem delu ugajal, proti koncu pa ne, ker nisem vedel, kako je bilo z Nejcem, ko je ozdravel.

Pogrešal sem prizor, ko naj bi Nejc spoznal babico. Začetek je bil dober, konec pa je bil slabši. Film je bil še kar dober. V filmu bi lahko bolj poudarili Slavico. Želim, da bi film prišel tudi na televizijske zaslone, da bi si ga lahko ogledalo čimveč ljudi. Film bi še enkrat gledala. Konec je bil preveč nerazumljiv. Film bi še enkrat gledala. Igralci so svoje vloge dobro odigrali. Film ni bil preveč napet. Film mi je bil všeč, ker je prikazal resnično življenje mladih in probleme, s katerimi se srečujejo. Učenci osmega razreda osnovne šole Šentrupert

Povezava med šolo in
dijaškimi domovi naj bo
boljša

Aprilski sestanek domskih delavcev z območja cele Dolenjske je bil v Kočevju v Domu heroja Helmiha. Sestanka so se privrkat udeležili tudi ravnatelji srednjih šol.

Uvodni referat je podal prof. Rakovec iz Kranja, ki je govoril o povezavi šole in domov. Ta problematika, ki je prisotna živo spodbudila k razpravi, da so si „iz oči v oči“ povedali, kaj teži tako domače delavce kot pedagoge na šolah, je privrkat prišla na dnevni red podobnih sestankov. Iz razprave in referata se da izluščiti osnovna misel, da je povezava med šolo in dijaškim domom pomankljiva. K izboljšanju odnosov sili tako ene kot druge uredničevanje zamisli o celodnevni šoli, saj je prav skupno delo učiteljev na šolah in vzgojiteljev v domovih osnovna, iz katere se lahko postavijo začetki celodnevne šole.

V popoldanskem delu sestanka je Franc Zaman iz Novoga mesta posredoval nekaj misli z nedavnega partijskega kongresa, predsednik Skupnosti domov Slovenije Prelog iz Ljubljane pa je prisotne seznanil s predlogom skupnosti, po katerem naj bi vsem delavcem v domovih priznali poklic vzgojitelja ali mladinskega vzgojitelja ter ta poklic ustrežno priznali v različnih zakonih in dokumentih.

Na sestanku je 5 domskih delavcev iz Kočevja prejelo spominske diplome ob 10-letnici njihovega dela.

M. TRATAR

FILATELISTIČNI
KOTIČ EK:
NOVE ZNAMKE

Za „Dan jugoslovskega letalstva“ bo izdana priložnostna serija 4 znamk. Na poštah jih bodo imeli že 24. aprila. To bo prava poslastica za mlade filateliste, ki zbirajo znamke s tematiko letalstva. Na znamkah bodo prikazani modeli letal domačih strokovnjakov, izdelanih v tovarni „Ikarus“ v Zemunu. Na znamkah za 1,50 din bo lovsko letalo S-49 A, za 3,40 din šolsko letalo Galeb, za 4,90 din letalo USTAV za trenajo teritorialne obrambe, za 10 din pa reaktivno dvomotorno bojno letalo OREL. Motive za znamke je izbral Muzej jugoslovskega letalstva v Beogradu. V večbarvnem tisku jih bo v polah po 50 tiskal Zavod za izdelavo bankovcev v Beogradu.

Biro za poštne znamke v Beogradu bo izdal istega dne tudi priložnostni ovitek prvega dne (FDC).

V spomin pisatelju Ožboltu

Bogat načrt mladih iz Vasi-Fare

Mladi v osnovni organizaciji ZSM Vas-Fara se bomo vključili v predkongresne priprave. Poleg akcij občinskega pomena bomo sodelovali še pri srečanju mladih iz OO ZSMS Osilnica, OZD Tekstilane in pripravili svoje prireditve. Udeležili se bomo tudi kviza na temo „Deset kongresov partije“, ki bo 6. maja v Fari. Prireditve je posvečena spominu pokojnega rojaka in pisatelja Antona Ožbolta.

Prosti čas ob sobotah in nedeljah bomo izkoristili za izvedbo lokalnih delovnih akcij. Tako bomo urejali okolico igrišča v Fari in okolico spomenika, veliko dela pa bomo posvetili ureditvi okolice slapa Nežica. Pripravili bomo kulturni program ob sprejemu lokalne štafete in prireditve ob tabornem ognju ter raz-

KURIRČKOVA POŠTA
V ŠMARJEŠKIH
TOPLICAH

V ponedeljek, 10. aprila, so nam kurirji iz Škočjana predali kurirčkovo torbo s pozdravi slovenskih pionirjev Titu. Ob tej priložnosti smo imeli na šoli tudi kulturni program. Torbo smo čez noč shranili v šoli, naslednji dan pa je nadaljevala pot proti Novemu mestu. Torbo s pozdravi Titu smo v terek odnesli iz osnovne šole Šmarjeta do Šmarjeških Toplic. Od tam nas je pot vodila dalje mimo slikovite pokrajine pod Trško goro, Mačkovec in preko Marofa do cilja. Ker je pot dolga, smo nesli kurirčkovo pošto v obliki štafete. Izogibali smo se vsem zasedam, vendar nas je sovražnik v bližini Marofa le presenetil. Padli smo v zasedo, vendar smo se kurirji iz nje srečno prebili in torbo varno prenesli do cilja na OŠ Katja Rupena v Novem mestu.

TATJANA GREGORČIČ
OMM Šmarjeta

POUČEN PRIMER

Novomeščan J. L. nam je poslal jezo pismo, v katerem se razburja nad početjem voznika peugeota NM 302 - 72, ki je v petek ob 10. uri na glavni novomeški ulici odvrnil večji kos kartonskega papirja. Občan sodi, da tako početje nikakor ne pomaga k večji čistoti dolenjske metropole. To je res! Morda pa je omenjeni voznik le varuh čistega okolja in je nesramni karton pripeljal s kakšnega travnika ali gozda v mesto, se pravi smetanjem pred nos, da bi ne skrnil narave. Ali pa mu je bil res hudo v napoto; saj veste, avto je majhen, ulica pa tako dolga in široka!

JOŽE ŠTEFANČIČ

Šentrupert so napadali dva dni

V noči od 1. na 2. maj 1943 se je začel napad na sovražnikovo postojanko v Šentrupertu - Partizani so napadali tudi s težkim orožjem - Padlo je trinajst borcev - Italijansko poročilo

Spomladi 1943 so se sovražnikove sile na Trebanjskem in v Mi-renske dolini zelo okrepile, saj so štele 4.000 mož, oboroženih s štirimi gorskimi topovi, dvema težkima havbicama, 4 tanki in 10 oklepnimi avtomobili.

Enote Cankarjeve brigade, del XIII. proletarske brigade Rade Končar in Zahodnodolenski odred so dobili nalogo, da v noči od 1. na 2. maj 1943 napadejo sovražnikovo postojanko v Šentrupertu. V postojanki je bilo okoli 150 belogardistov in 100 Italijanov, ki so bili utrjeni v hišah, župnišču, šoli in cerkvenem zvoniku. Ostali deli teh enot so imeli nalogo, rušiti progo Trebnje - Mokronog in opraviti ustrezna zavarovanja. Gubčeva brigada in Primorsko-goranski odred pa sta morala napasti posamezne osamljene sovražnikove postojanke v bližini Mokronoga ter z deli svojih sil vpasti v Mokronog in napasti italijansko skladišče življenjskih potrebščin in usnja.

Enote Cankarjeve in XIII. proletarske brigade Rade Končar so porušile znaten del železniške proge, pri napadu na Šentrupert pa uničile nekaj obrobnihih utrd in zajele nekaj sovražnikov iz zvonika. S težkim

orožjem so prizadejale sovražniku večje izgube, postojanke pa jim ni uspelo uničiti. Zato je del enot naslednji dan držal postojanko v obroču. Boj je trajal dva dni. Partizanom je uspelo zavzeti župnišče in zvonike, ne pa tudi najmočnejše utrjene kaplanje. Med bojem se je neprestano razlega partizanska pesem. Po napadu so belogardisti spremljeni v postojanko tudi počitniško hišo dr. Lunačka. Kletne prostore so spremljeni v zapor.

V tistem času so partizani zažgali skladišče železniške postaje na Puščavi. V skladišču so dobili nekaj hrane in zažgali 12 vagonov železniških prago.

Poveljstvo italijanske divizije je o bojih poročalo naslednje: „Ob 23.30 so formacije XIII. hrvaške brigade, Gubčeva in Cankarjeva brigada hkrati napadle postojanke Šentrupert, Rakovnik in Mokronog. Glavni cilj napada je bila postojanka v Šentrupertu, kjer je trajal boj brez

SKUPŠČINA
FILATELISTOV

Kočevski filatelisti so imeli pred kratkim letno skupščino. Največ razprav je bilo o delu. Vsa prizadevanja so osredotočena na razstavo in festival v Brežicah, kjer se bo zbrala vsa jugoslovanska filatelistična mladina in seveda tudi kočevska.

Na skupščini je bilo ugotovljeno, da so kočevski filatelisti razpravljali doma ali sodelovali na razstavah izven Kočevja kar 9-krat. Člani so prikazali skupaj v 25 vitrinah 312 razstavnih listov, mladinci v 68 vitrinah 713 listov in pionirji v 64 vitrinah 684 listov. Za te priprave je bilo potrebno precej dela.

Lahko trdimo, da so filatelisti skromno družbeno podporo smotrno izkoristili.

ANDREJ ARKO
KOČEVJE

SREČANJE ZLATOPOROČENCEV - Na zadnje srečanje zlatoporočencev, članov Društva upokojencev Kočevje, so povabili 5 parov, udeležba pa je bila le polovična. Na fotografiji sedijo Alojz Tekavec iz Strug ter zakonca Gornik iz Drage ter zakonca Križaj iz Klinje vasi, medtem ko se srečanja niso mogli udeležiti zakonca Rojč iz Rudnika, zakonca Mulc iz Dolge vasi in Franciška Tekavec iz Strug. (Foto: Jelenovič)

telesih krajevne in širše družbene samouprave pa so zalegali kot bob ob steno. Čeprav se stanovalci teh blokov zavedajo, da zaradi neurejenosti okolja ne plačujejo nič manjših prispevkov za uporabo mestnega zemljišča in drugih dajatev kot tisti, ki lahko stopijo skozi vrata na asfalt, so nekajkrat že sami predlagali, da so pripravljene nekaj prispevati iz svojih žepov. A tudi tako ponujene roke ni hotel nihče sprejeti.

V Trdinovi ulici smo se navadili čakati in biti strpni. Razumemo, da skupna mošnja in dovolj globoka za ureditev vseh problemov. Upamo, da bomo prišli pri asfaltiranju na vrsto vsaj zdaj, ko bodo izginile garaže. Smemo upati, da so tovrstne potrebe tega dela mesta zajete vsaj v zadnjem stavku zapisa „Barake stran“ iz prejšnje številke Dolenjskega lista, kjer lahko preberemo: „Vse kaže, da bo v mestu do letošnjega oktobra toliko novega, kot ni bilo deset let skupaj.“ Ali je mišljeno kaj drugega?

IVAN ZORAN

Odmev na „Neprijetno
romanje mrtve Johance“

Nosanova z Vinic odgovarjata Karlu Oražmu

Prejeli smo pismo, označeno, da sta ga napisala Jože in Vida Nosan kot „Odgovor na članek v Dolenjskem listu št. 14 z dne 6. aprila 1978 pod naslovom Odmevi na neprijetno romanje mrtve Johance“ izpod peresa Karla Oražma. Tudi to pismo smo morali nekoliko skrajšati, vendar iz njega nismo ničesar bistvenega izpustili. Glavne misli so naslednje:

Na socialnem skrbstvu občine Ribnica nimajo nobenega dokaza, da bi bil Karel Oražem kdaj imenovan za skrbnika ali oskrbnika tete Johance (Nosan). Socialna delavka take odločbe ni našla. Hkrati je izrazila (Nosanovemu tustu) obžalovanje, ker je novinarju izjavila, da nimajo akta, ki sem ga omenil v prvem pismu. Kasneje so na skrbstvu ta akt

V STANOVIŠČU
SMO ZASAJALI JABLANE

Turistično društvo Krško, ki tesno sodeluje tudi s tukajšnjim Hortikulturnim društvom, je na pobudo ZHO Slovenije v tem mesecu uspešno izvedlo akcijo zasajevanja na potresnem področju Primorske. V Stanovišču blizu Breginja so člani obeh krških društev in učenci Šolskega centra Krško s pomočjo domačinov zasadili 120 jablan prvovrstnih sort. Prebivalci Stanovišča so bili akcije zelo veseli, naše društvo pa je zanjo porabilo 6.500 dinarjev. Podobne akcije bi lahko izvedla tudi ostala društva in organizacije, kajti potres je res strašno opustošil tamkajšnje kraje.

M. P.

tudi našli. (Priložena fotokopija odločbe z dne 14. 8. 1961.)

Teta Johanca res ni prodajala zemlje, ker je sama ni imela; res pa je tudi, da sta jo prodali z materjo, preden je domačijo prevzel oče, za kar je dokaz v zemljiški knjigi Kočevje.

Obpravna na sodišču je bila mučna le za Karla Oražma (KO), zastopnika tete Johance (ne skrbnika ali oskrbnika), ker v pravdi ni uspel. Potni list mi je bil res odvzet za nekaj dni, vendar v nasprotju s predpisi, zato mi je bil po nekaj dneh tudi vrnjen, vendar brez posredovanja KO, ker ga nikoli nisem prosil za tako uslugo.

KO pravi, da je izposloval denarno pomoč za teto Johano, pozabi pa povedati, da je bila teti prej taka pomoč ukinjena, ker je delala drugod in ne doma (odločba 03-NO-23/2-61). Izposlovana denarna pomoč ni bila edina v občini, razen tega samo z njeno pomočjo gotovo ne bi doživela 90 let.

Pokojnica je bila pripeljana na Vinice le zato, ker v Zapotoku ni bilo naročnika prevoza, to je oskrbnice. Šofer in spremljevalec sta povedala, da sta jo pripeljala na Vinice zato, ker so jima v Zapotoku povedali, da tu živi sorodnik. Vendar je tu nista nameravala razložiti, ker sta jo morala po potnem nalogu pri Sv. Marku nad Zapotokom. Sem sta prišla le vprašat, kje bi dobila oskrbnico.

Teta Johana še zdaleč ni bila tako ogrožena, kot želi prikazati KO, zato se mi upravičeno ponuja mi sel, da se morda toliko trudi zato, da bi vsaj delno opravičil svoj honorar pri zastopanju tete Johane v sporih, ki jih je večinoma sam zrežiral, saj pri vsem tem ni niti enkrat prišel v mojo hišo, da bi se prepračil, kako teta živi, sicer ne bi napisal, kar je. JOŽE in VIDA NOSAN

Borci, vabi
vas Šentrupert

Praznik KS Šentrupert je posvečen spominu napada XIII. proletarske brigade Rade Končar na sovražnikovo postojanko Šentrupert. Letos poteka 35 let, odkar je skupaj z omenjeno brigado šel v napad tudi Zahodnodolenski odred.

Tokrat bo proslava 30. aprila ob 11. uri na Veseli gori pri Šentrupertu. Na proslavi bo predstavnik trebanjske občine podelil domicil Zahodnodolenskemu odredu, govoril pa bo tudi prvi komisar odreda Bogomir Peršič.

Vabimo vse preživele borke in borce ZDO, Krškega, Vzhodnodolenskega in Dolenjskega odreda, domačine pa tudi druge borce, svoje padlih in po vojni umrlih, da se proslave udeležijo v čim večjem številu.

Ker ni na voljo točnih naslovov vseh preživelih borcev ZDO, naj to obvestilo velja kot vabilo na drugo srečanje odredovcev z aktivisti in krajsni šentruperske krajevne skupnosti. Iz Ljubljane bo peljal poseben avtobus s Trga revolucije 30. aprila ob 8. uri.

Pripravljajni
odbor proslave

PAVLE MIKLIČ

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA
„DJURO SALAJ“ KRŠKO
objavlja naslednja
dela in naloge:

TOZD CELULOZA

9 NK DELAVCEV ZA IZŽEMANJE GRČ

- Pogoji:
- nekvalificirani delavci
- 3-izmenično delo
- zaželen odslužen vojaški rok

TOZD PAPIR

razpisuje prosta delovna mesta za

12 NK DELAVCEV ZA DELO V PROIZVODNJI PAPIRJA

- Pogoji:
- lahko nedokončana osemletka
- delo v treh izmenah
- zaželen odslužen vojaški rok

TOZD VZDRŽEVANJE

- 10 KVALIFICIRANIH ELEKTRIČARJEV
1 KVALIFICIRAN MIZAR
2 KVALIFICIRANA PLESKARJA
2 KVALIFICIRANA TESARJA
1 KVALIFICIRAN FINOMEHNIK
1 KVALIFICIRAN MAZAC STROJEV

- Pogoji:
- končana ustrežna poklicna šola
- lahko tudi začetnik
- zaželen je odslužen vojaški rok

Pismene prijave sprejema kadrovska služba 15 dni po objavi.
Kandidati bodo pismeno obveščeni o izidu izbire najpozneje
v 30 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

PREMOG - PREMOG - PREMOG

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA SENOVO obvešča potrošnike premoga, da mu je tudi letos uspelo zagotoviti dovolj premoga za oskrbo gospodinjstev. Premog je na razpolago po zmernih cenah z organiziranim prevozom na dom. Nakup je časovno omejen, zato priporočamo, da izkoristite to priložnost in si čimprej nabavite premog v količini, ki vam bo potrebna v prihodnji kurilni sezoni. V kasnejših mesecih, ko bodo naročila presešla proizvodne zmogljivosti rudnika, ne bomo mogli zadovoljiti vseh povečanih potreb. Informacije lahko dobite po telefonu št. 75-312, 75-315, 75-321.

SREČNO!

PREMOG - PREMOG - PREMOG

„VEZENINE“ BLED, n.sol.o., TOZD KONFEKCIJA KOČEVJE

Razpisna komisija pri delavskem svetu TOZD Konfekcija Kočevje

razpisuje dela in naloge
individualnega poslovnega organa

VODJE TOZD KONFEKCIJA KOČEVJE

Poleg splošnih zakonskih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima višjo izobrazbo in 2 leti uspešnih delovnih izkušenj,
- da ima srednjo izobrazbo in 4 leta uspešnih delovnih izkušenj,
  - da najmanj pasivno obvlada nemški jezik,
  - da ima ustrezne moralno-politične kvalitete, ki se kažejo v ustreznem odnosu do samoupravne družbene ureditve ter sposobnosti za razvijanje samoupravnih odnosov, v razvitem čutu odgovornosti do dela in delovnih ljudi in v osebni poštenosti.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter kratak življenjepis naj kandidati pošljejo razpisni komisiji „Veznine“ Bled, TOZD Konfekcija Kočevje, Kočevje, Ljubljanska 7a.

Rok za prijavo je 15 dni po dnevu objave oglasa.
O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni do 20. maja 1978.

OBENEM VABI K SODELOVANJU:

- 1 TEHNOLOGA
- 12 DELAVK ZA ŠIVANJE KONFEKCIJSKIH IZDELKOV

Interesentke dobijo podrobnejše podatke pri vodstvu TOZD Konfekcija Kočevje.

OBVESTILO

VIATOR-TOZD PROMET IN DELAVNICE ČRNOMELJ organizira tehnični pregled kmetijskih traktorjev in traktorskih priklopnikov po naslednjem razporedu:

- sobota, 6. maja, od 7. ure do 14. ure (DRAGATUŠ);
- sobota, 6. maja, od 14. ure dalje (VINICA);
- ponedeljek, 8. maja, od 7. do 16. ure (SEMIČ);
- petek, 12. maja od 7. do 16. ure (ADLEŠIČI)

Na mestu tehničnih pregledov lahko sklenete kasko zavarovanje in odgovornost za traktorje.

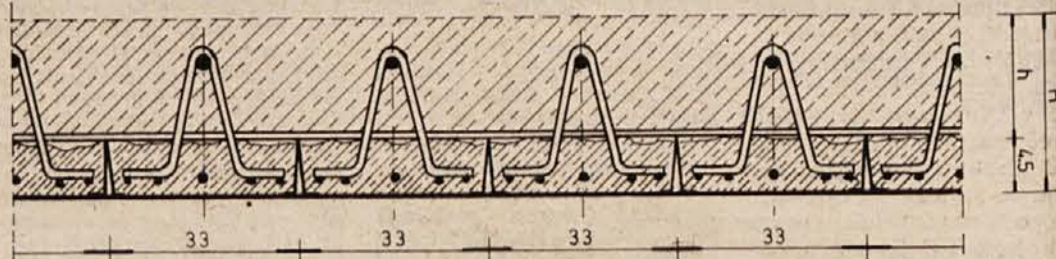
Od 1. 5. 1978 dalje bodo tehnični pregledi kmetijskih traktorjev in traktorskih priklopnikov vsako sredo od 8. do 16. ure v prostorih AVTOSERVISA VIATOR, Belokranjska c., Črnomelj, „VIATOR“, AVTOSERVIS ČRNOMELJ

GRADITELJI, IGM „SAVA“ KRŠKO ZA VAS

Poleg vseh vrst načrtov vam nudimo tudi materiale za gradnjo; sejane in prane gramozne frakcije, betonske zidake dimenzij 30/20/40, 25/20/40, 20/20/40 in 7/20/40, pesek za malto in omete, betonske robnike, tlakovane plošče, razne betonske elemente po posebnih naročilih.

Po posebno ugodni ceni vam nudimo stropne opažne betonske plohe z vgrajeno armaturo, ki vam omogočajo hitro, ekonomično in ceneno gradnjo. Montaža je ročna, enostavna, lahka. Dolžine za vse velikosti prostorov, širina 33 cm.

PREČNI PREREZ SKOZI STROP

Za vse informacije se obrnite na IGM „SAVA“ – KRŠKO
Gasilska ulica 4
ali
telefonsko na (068) 71-035 ali 71-733

NUKLEARNA ELEKTRARNA KRŠKO v ustanavljanju, 68270 KRŠKO,

objavlja prosta dela in naloge:

- REFERENTA DOMAČE NABAVE
- KNJIGOVODJA SALDAKONTI
- FINANČNEGA KNJIGOVODJA
- 3 PRIPRAVNIKOV – dipl. ekonomistov za nedoločen čas
- DAKTILOGRAFA

POGOJI:

- pod 1.:
- dokončana srednja ekonomska šola,
- 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta v komercialnih poslih,
- poskusno delo 3 mesece;
- pod 2.:
- dokončana srednja ekonomska šola,
- 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta v knjigovodstvu,
- pasivno znanje angleškega jezika,
- poskusno delo 3 mesece;
- pod 3.:
- dokončana srednja ekonomska šola,
- 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta v knjigovodstvu,
- pasivno znanje angleškega jezika,
- poskusno delo 3 mesece;
- pod 4.:
- dokončana ekonomska fakulteta,
- pasivno znanje angleškega jezika;
- pod 5.:
- dokončana srednja administrativna ali ekonomska šola,
- 4 leta delovnih izkušenj, od tega 2 leti v daktilografskih poslih,
- pasivno znanje angleškega jezika,
- poskusno delo 3 mesece.

Prijave pošljite na gornji naslov v 15 dneh po dnevu objave.
Odgovore na prijave bodo kandidati dobili v roku 30 dni po izteku roka objave.

OBVESTILO

VIATOR-TOZD PROMET IN DELAVNICE ČRNOMELJ organizira tehnični pregled kmetijskih traktorjev in traktorskih priklopnikov

v petek, 28. aprila, in
v soboto, 29. aprila, od
7. do 18. ure
v Metliki, Camp kopališče Kolpa.

Na mestu tehničnih pregledov lahko sklenete zavarovanje kasko in odgovornosti za traktorje.

„VIATOR“, AVTOSERVIS ČRNOMELJ

POPRAVEK

V Dolenjskem listu št. 13 z dne 30. marca 1978 je na 21. strani v oglasu „Eurotrans“ Ribnica nastala v zadnjem odstavku tiskarska napaka:

Namesto „Kandidati morajo v 5 dneh vložiti prijave...“ bi moralo pisati:

„Kandidati morajo v 15 dneh vložiti prijave z ustreznimi dokazili pri kadrovske službi v Ribnici“.

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

POPRAVEK

„Kandidati morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje: da so diplomirani gozdarski inženirji z najmanj 5 leti delovnih izkušenj v gozdarstvu“.
Pomotoma smo v razpisu objavili, da mora imeti kandidat 3 leta delovnih izkušenj.

PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE AGRARIA BREŽICE ZA TOZD AGRO BLAGOVNI PROMET,

OBJAVLJA PROSTA UČNA MESTA:

- 2 UČNI MESTI ZA PRODAJALCE (MOŠKI) v trgovini z reprodukcijskim materialom – tehnična smer;
- 4 UČNA MESTA ZA PRODAJALCE v trgovini z živili;
- 2 UČNI MESTI ZA MESARJE – splošne, za klavnico v Brežicah.

Pogoji:

pod 1 in 2: končana osnovna šola z dobrim uspehom in z oceno najmanj „dober“ iz tujega jezika;
pod 3: končana osnovna šola.
Interesenti – učenci naj pošljejo pismene prošnje najpozneje do 10. maja 1978 na naslov:
Agraria – TOZD Agro blagovni promet, Brežice, Šentlenart 72.

ZDRAVSTVENI CENTER CELJE TOZD ZDRAVSTVENI DOM SEVNICA

objavlja naslednje dela in naloge:

1 SPLOŠNEGA ADMINISTRATORJA TOZD

POGOJI:

Končana ekonomska srednja šola ali srednja upravno-administrativna šola.
3-mesečno poskusno delo.
Osebnih dohodek po pravilniku o razporejanju dohodka, čistega dohodka in pravilnika za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo TOZD ZD Sevnica.
Prošnje je treba vložiti v 15 dneh po dnevu razpisa na ZC Celje – TOZD Zdravstveni dom Sevnica.
Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 10 dneh po odločitvi pristojnega organa.

ZDRAVSTVENI CENTER CELJE TOZD ZDRAVSTVENI DOM SEVNICA

vabi k sodelovanju delavca za
opravljanje opravil

PREDSEDNIKA KOLEGIJSKO-POSLOVODNEGA ORGANA TOZD

POGOJI:

Visoka medicinska izobrazba ustrežne smeri, dve do pet let delovnih izkušenj v stroki, 3-mesečno poskusno delo.
Osebnih dohodek po pravilniku o razporejanju dohodka, čistega dohodka za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo TOZD ZD Sevnica.
Prošnje je vložiti v 15 dneh po dnevu razpisa na ZC Celje – TOZD Zdravstveni dom Sevnica.
Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestiti v 10 dneh po odločitvi pristojnega organa.

Prvi in zadnji let v Pišecah

Petdeset let od prvega poskusa letenja v Pišecah: spomini Andreja Černoše

Starejši rod Pišecanov se še spominja dogodka z letalom v predvojni letih. Na Čerinju, od koder so mladi fantje napovedali prvo poskusno spuščanje doma narejenega jadralnega letala, se je tedaj zbralo veliko domačinov. Prignala jih je radovednost, saj je bil dogodek za kraj prava senzacija.

„Kaj več o tem boste zvedeli pri Andreju Černošu,” so mi svetovali. Ta je bil namreč eden od tistih podjetnih fantov, ki so pomagali pri izdelovanju vitkega belega priča za jadrnanje po zraku. Zdaj je že v pokoju. Stanuje v Zagrebu, vendar preživi največ časa pod Svetim Vidom na Bizelskem. Na sončnem pobočju ima hišico in vinograd. Vinogradništvo in sadjarstvo sta namreč njegov konjiček, njegovo veselje.

Včasih je mislil, da bo pilot, pa se mu ni posrečilo. Kot trgovski vajenec se je celo vpisal v pilotsko šolo, vendar oče ni dal pristanka. In tako je ostal v trgovski oziroma v komercialni stroki.

Rodil se je v Pečicah v družini z dvanajstimi otroki. Oče ga je dal učiti za trgovca k Savniku v Kranj. Andrej je bil zelo šibek in droben. Pri petnajstih letih je tehtal komaj 40 kilogramov, zato so Savnikovi mislili, da sta z očetom prišla prosit za botra.

Andreja so sprejeli v uk. Dve leti je vzdržal, več ni mogel, ker so ga v trgovini topli vsi po vrsti. Takrat je bilo to v navadi. Nekoč ga je eden od pomočnikov tako pretepel, da je trikrat obležal na tleh. Pretepel pa ga je zaradi tega, ker je drugega pohvalil, da ob semanjih dneh lepše zлага bale pred trgovino. Andrej je to povedal Savniku,

ANDREJ ČERNOŠA

pa ga je še on namlatil, ker si je drznil tožariti. Fant se ni imel več kam obrniti in je sklenil, da bo zbežal. Samo Savnikovemu nečaku, ki je bil tedaj tudi vajenec, je rekel zbogom. Ko ga je ta vprašal, kam gre, mu je odvrnil, da še ne ve, če v Kokro ali v Savo. Do Škofje Loke jo je mahnil peš. Tam je prodal učbenik o trgovski korespondenci in se z vlakom odpeljal do

Ljubljane. Zatekel se je v družino nekdanjega šolskega upravitelja v Pečicah. Čuček se je pisal. Ta ga je najprej vprašal, če je kaj naredil. Bal se je, da Andrej ni morda česa ukradel in nato pobegnil. Očeta je obvestil, kje je sin, in nato poslal poizvedovat svojega sina. V Kranju za Andreja niso vedeli in žandarji so ga teden dni iskali v Savi in Kokri. Tudi Savnik je pisal očetu, da je Andrej izginil.

Oče se je po teh obvestilih pripeljal v Ljubljano k Čučkovim. Andreja je najprej zmlatil, naslednji dan sta jo pa skupaj mahnila v Kranj. Ko je opravil, je bil na vrsti Andrej, ki pa je trmast molčal. „No, ali bom jaz tebe prosil ali ti mene?” je začel Savnik, nakar mu je fant odvrnil, da raje doma krave pase, kot še naprej dela v trgovini.

Tako sta z očetom pospravila stvari in odšla domov. Oče celo pot ni spregovoril besede. Kmalu po tistem je Andreja po naključju spoznal pišeški trgovec Franc Gerec in ga nagovoril, da je pri njem nadaljeval uk. V Pišecah je bilo Andreju lepše. Tam je spoznal upraviteljevega sina Marjana Kokota, ki je tedaj obiskoval gimnazijo v Ljubljani in bil navdušen član društva jadralskih letalcev. V šolski kleti v Pišecah je začel sestavljati jadralsko letalo in pridobil prijatelje, da so mu pomagali. Z ve-

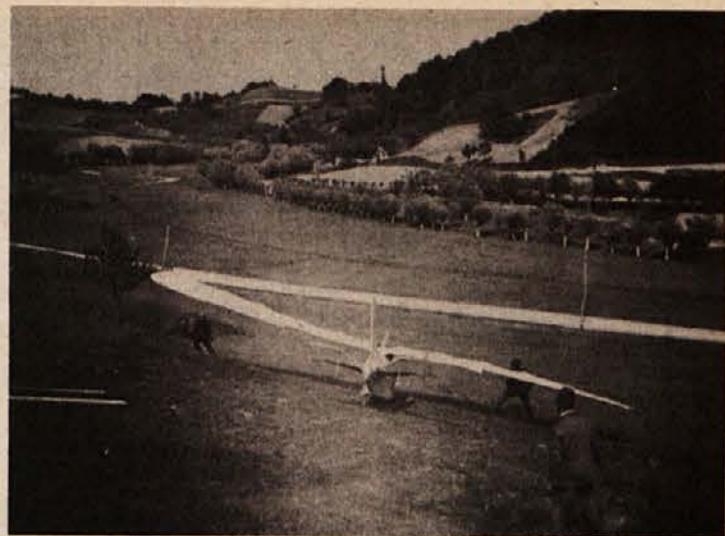
seljem so se mu pridružili Andrej Černoš, Karel Ferenčak in mlinar Boste. Kokot je bil glavni konstruktor; izdeloval je lesene dele, drugi pa so mu pomagali. Krila so oblekli v papirno juto, kolesa pa so vzeli od otroškega vozička. Seveda so bila tedaj močnejša od današnjih.

Z izdelovanjem letala so se mladi zagnanci ukvarjali v letih 1927 in 1928. Za prvi let so izbrali lepo majsko nedeljo. S hrba so nameravali spustiti najprej letalo brez pilota, nakar naj bi se pri jadrnanju zvrstili Kokot, Černoš in Ferenčak, vsi kandidati za bodoče pilote. Po prvem spustu letala brez pilota so se kolesa zmečkala. Fantje so razočarani spoznali, da so bila krila zanje najbrž pretežka.

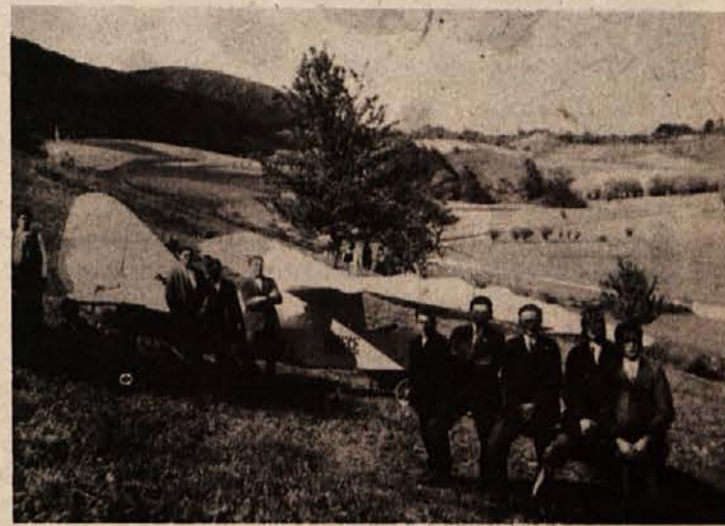
Tako se je končala zgodba o pišeškem letalu. Andrej je takrat še vedno upal, da bo pilot, vendar se mu želja ni izpolnila. Samo prijatelj Kokot je postal letalec. Andrej se je vpisal v pilotsko šolo brez očetove vednosti. Sestra je celo ponaredila očetov podpis. Ko so iz šole v Petrovaradinu zahtevali dokumente, je oče zvedel sinove načrte, vendar ni hotel nič slišati o tem, da bi Andrej kdaj letal po zraku.

Spomini na tiste dni pa so vseeno lepi.

JOŽICA TEPPEY

LETALO JE NARED – Ustvarjalcem je ostal nanj lep spomin, čeprav so bila krila pretežka za jadrnanje. Prvi poskusni polet je bil tudi zadnji.

V PRIČAKOVANJU – Kaj vse bi mladi navdušenci dali, da bi drug za drugim lahko poleteli v letalu svojih sanj. Na sliki desno stoje: Andrej Černoš, Marjan Kokot, Karel Ferenčak, mlinar Boste in Ogorevc.

Kot da je doma prepovedano umreti

Zgodba 77-letnega Antona Gričarja, ki bi se rad po štirih desetletjih vrnil na Dolenjsko

Dosedanja življenjska pot 77-letnega Antona Gričarja je vse prej kot dolgočasna. Rodil se je v Ameriki v revni rudarski družini. Po sedmih letih so Gričarji povezali culo in se vrnili v Grčevje (Runce) nad Otočcem, kjer je mali Anton kaj kmalu spoznal lepoto dolenjske pokrajine. Vojaško puško je oprtal v Zaječaru; in ko je belo sukno ssekel, je hotel v Ameriko po očetovih stopinjah. Menda pa so tedanje oblasti zvedele, da Anton ni samo govoril čez kralja, zato je lahko šel samo v Francijo. Toliko da se je naučil v tujem jeziku pozdravljati, zahvaljevati, že je odšel v luksemburške rudnike in tam kopal sedem let.

„V tujini sem se marsikaj naučil,” je povzel pripoved še vedno čili Gričar, „zlasti pa to, kako se bojevati proti izkoriščanju. Nemara bi v luksemburških rudnikih ostal dalj časa, če me ne bi zavoljo sindikalne dejavnosti in izkušnosti potrebovali v domovini. Tovariši so mi preskrbeli vozni listek. Peljal sem se mimo svoje zelene Dolenjske, pustil za sabo Hrvaško. Spoznal sem se z nevarnimi barskimi rudniki, delal v Fojnici, Medvedjahi, v Blagojevem Kamnu in na koncu v Rudni Glavi. V „Glavo” sem prišel še z dvema sindikalistoma, in sicer Josipom Mikcem in Jožetom Zemlcom. Vodilnim smo začeli preglavice delati takoj, ko smo prišli, to pa je bilo 1. maja 1938.”

Sindikalno zavedni rudarji so med vojno vedeli, kakšna je njihova najvažnejša naloga. Nemci so slutili, kdo je v diverzantski skupini, a niso prišli na sled spretnim rudnoglavskim rudarjem. Tako jim ni ostalo drugega, kot da so postavljali porušene mostičke, popravljali „slučajno” strgane žičnice, odkrivali drobne napake na transportnih sredstvih itd. In magnetit, ki bi moral v Nemčijo, je ostajal na domačem dvorišču. Po vojni je posebna komisija ugotovila, da so rudarji omogočili, da je doma ostalo kar 4800 ton magnetita. Kaj je

ta ruda pomenila za porušeno domovino, najbrž ni potrebno pojasnjevati.

Rudnik magnetita v Rudni Glavi je že precej časa zapuščen. V šolskih učilnicah se nič več ne učijo, da je bogato nahajališče železne rude, pa tudi na zemljevidih nad mestecem niso več narisana železna kladivca. Navzlic temu je Anton ostal med brati v Srbiji. Po 38

ANTON GRIČAR – „Vsako pomlad sem se s hrepenenjem spomnil Dolenjske. Če bi bil le mogel, bi iz Rudne Glave odšel. Toda bile so vezi, ki jih nisem mogel kar tako prestriči. Danes sem doma, nekoliko razočaran, ker ne dobim stanovanja.”

letih trdega in nevarnega dela so ga 1959 upokojili. Dobil je tudi lepo stanovanje, tako da sta z ženo menila, da ne bi bilo nič slabega, če bi ostala še naprej med rudarji. Pa tudi hčerka je dobila veliko prijateljev. Vendar je upokojeni rudar ob vsaki pomladi začutil željo, da bi šel v deželo svojih staršev in kraje, kjer je preživljal večino mladosti. Ko se je sprehajal v Okolici Rudne Glave, mu sicer prijazna pokrajina ni mogla pričarati mehke lepote Grčevja. Takrat ga je vleklo domov in vedno si je obljubil, da bo odšel prihodnjemu pomlad.

„Leta so tekla, jaz pa sem pogrešal delo v zemlji. Odločil sem se kopati vodnjake. Kamorkoli sem prišel, so me bili veseli. Kmalu sem se dodobra izučil v

novem „poklicu”. Tako se je mnogokrat zgodilo, da sem s stavami zaslužil več kot s kopanjem. Ljudje so na primer trdili, da tam, kjer sem kopal, ni vode. Jaz pa sem jim velikokrat napovedal, kako globoko bom moral kopati, preden bom prišel do vode. Čudno so gledali, ko je pritekla celo po dvajsetih metrih. Pri napovedovanju sem si pomagal z rastlinami. S katerimi, naj ostane še nekaj časa moja skrivnost.”

Za sabo je v desetih letih pustil več kot sedemdeset vodnjakov. Vsi še sedaj dajejo pitno in zdravo vodo. Vendar je starost pritisnila, mišice niso več, pa čeravno so rudarske, tako močne kot pred leti. Ponovno je prišla pomlad, ponovno se je čika Anton, kot ga kličejo v Rudni Glavi, oziral proti severu. Že pred leti mu je umrla prva žena, poročil se je bil enkrat, pred petimi leti, z Dolenjko. In sta staknila glavi, se posvetovala še s hčerko in odšla. Prijazna je pomlad okoli Grčevja. Nudi veliko zelenja in oko se hitro poteši in Anton je sklenil, da bo ostal. Zataknilo pa se je pri stanovanju.

Obiskal je Dominvest. Napotili so ga v društvo upoko-

jencev. Šel je k upokojencem; svetovali so mu, naj gre na Dominvest. Nekoliko z bojznijo je ponovno odšel v znano pisarno; glasno so mu dejali, naj gre tja, kjer so mu rekli, da bo uredil pri njih. Ponovno sta Gričarja staknila glavi. Omenila sta Rudno Glavo, toda Antona je zabolelo pri srcu. Res, doli ima otroka, njegov otrok otroka, toda Dolenjska je Dolenjska, sam pa ime že sedemindeset let.

Sedaj domuje Anton nekaj časa pri sorodnikih v Češnjicah, nekaj časa pri ženinih sorodnikih v Novem mestu. Stari rudar pravi, da tako ne gre, da si je zaslužil streho nad glavo, streho, za katero bi konec koncev tudi sam nekaj plačal. In oglašil se je v našem uredništvu. Želel je, da njegovo zgodbo zapišemo, naj bralci presodijo, ali si je po dolgih letih dela zaslužil, da bi jesen življenja preživel v objemu svoje zelene Dolenjske. Rodil se je onkraj luže, delal v Franciji, Luksemburgu, Srbiji, umrl pa bi rad rudar Anton Gričar na domači zemlji.

JANEZ PEZELJ

TURISTIČNE INFORMACIJE

INTEREXPORT Ljubljana
TOZD „INEX” Potovalna agencija
61000 Ljubljana, Titova 25
Telefon: (061) 312-995

TUNIZIJA,
odh. 2., 7., 10., 15., 22. in 28. maja

AMSTERDAM,
odh. 18. maja

ŠPANIJA,
odh. 8. maja, 15. maja posebna ugodnost za študente

PRIJAVE IN INFORMACIJE:
INEX, poslovalnica Novo mesto, Glavni trg 7, tel. (068) 22-555 INEX Ljubljana, Titova 25, tel. (061) 312-995, 327-947; INEX Maribor, Volkmerjev prehod 4, tel. (062) 24-571

PRVOMAJSKI DRUŽINSKI RALLY – Rabac
TEČAJI ANGLEŠČINE
v Veliki Britaniji
LETNI ODDIH V DOMOVINI
(z lastnim prevozom)
LETNI ODDIH V GRČIJI IN TUNIZIJI – PO LANSKOLETNIH CENAH

PETROL

PETROL LJUBLJANA
TOZD TRGOVINA NA DROBNO
PE BREŽICE

razglašja prosta delovna mesta na benc. črpalki PETRINA:

a) POSLOVODJA BENCINSKE ČRPALKE
b) PRODAJALCA NA BENC. ČRPALKI

Pogoji:
a) VKV ali KV delavec v trgovini s 3 leti delovnih izkušenj, odslužen vojaški rok,
b) KV ali PK delavec, (prednost imajo delavci v trgovini) odslužen vojaški rok.

Delovni mesti sta za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Poskusna doba traja tri mesece.
Lastnoročno napisane ponudbe s kratkim življenjepisom je treba poslati do 5. 5. 1978 na upravo PE Brežice, Gor. Lenart 1.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

ZADNJA DOMIADA POD STARO STREHO — Prireditelji 16. domiade imajo nemalo zadreg tudi zaradi pomanjkanja prostora, saj Dijaški dom Majde Silc prav gotovo ni primeren za izvedbo tako velikega in pomembnega srečanja.

Od jutri do nedelje bo Novo mesto štelo okoli 300 prebivalcev več kot običajno. Začasno se bo povečalo za natanko toliko stanovalcev, kolikor bo udeležencev šestnajste slovenske domiade, ki jo prireja Dijaški dom Majde Silc.

Domida, ki ji nekateri pravijo kar mala domska olimpiada, je taradicionalno športno, kulturno in družbenopolitično srečanje mladine (in vzgojiteljev) iz domov za učence srednjih šol z obrobja naše republike: celjskega, koprškega, kranjskega, soboškega, novogoriškega in novomeškega. Ljubljanski in mariborski domovi ne sodelujejo.

Domida je vsako leto v drugem kraju, tako da pride sleherni od sodelujočih domov za prireditelja na vrsto vsakih šest let. Lani so jo priredili Celjani, prihodnje leto pa jo bodo Novogoričani. Novo mesto jo letos organizira že tretjič; prvič je bila tu 1966, drugič pa 1972.

MALA DOMSKA OLIMPIADA 78

Šestnajsta domiada — Tradicionalno srečanje srednješolcev iz šestih slovenskih dijaških domov bo od jutri do nedelje v Novem mestu

Tudi prehodni pokal republike konferenca ZSMS skoraj vsako leto menja lastnika. Lani so ga osvojili Celjani. Novomeščani so ga imeli v rokah že dvakrat zapored: 1969 so ga prinesli iz Murske Sobote, 1970 pa iz Kopra. Ga bodo z zmagovalnega odra dvignili še tretjič

— na domačem terenu? Kdo ve? To bo znano šele v nedeljo, 23. aprila, ko se bo končalo zadnje športno srečanje.

V Domu Majde Silc, na sedežu organizatorjev letošnje domiade, je že nekaj časa kot v panju. Prostega časa ni, luči gorijo često pozno v noč. Priprav-

ljalni odbor, ki ga vodi vzgojiteljica Marija Jokič, večkrat zaseda. Sproti preverjajo, ali se morda kje ne zatika. Pomagajo delavci iz vseh dolenskih dijaških domov, ki bodo na srečanjih in tekmovanjih s svojimi učenci pomagali „brantiti“ tudi novomeške „barve“. Novome-

ško ekipo bodo namreč poleg domačinov sestavljali še učenci iz krškega, kočevskega in brežiškega dijaškega doma. Neprecenljiva pa je tudi gmotna podpora novomeškega Mercatorja.

Za javnost se bo šestnajsta domiada začela, ko jo bo v soboto ob 8.40 na Stadionu bratstva in enotnosti v imenu pokroviteljice občinske izobraževalne skupnosti slavnostno odprl predsednik njenega izvršnega odbora Štefan Galič. Sicer pa bodo srečanja, posvetovanja in tekmovanja potekala že vse od jutrišnjega popoldne. Rokometne tekme fantovskih ekip bodo na igrišču in v telovadnici grmske osnovne šole, namiznoteniški boji v telovadnici posebne šole, šahisti pa bo do sedli za črno-bela polja v dvorani Doma Majde Silc.

Po jutrišnjem sporedu športnih tekmovanj bo v domski knjižnici v Šmihelu posvet osnovnih organizacij ZSMS o splošnem ljudskem odporu in družbeni samozaščiti v dijaških domovih. V Domu JLA bo ob 20. uri kulturna prireditev, na kateri bo vsak dom nastopil s sporedom po lastni izbiri. S tem nastopom bodo mladi počastili 100-letnico rojstva Otona Župančiča in 35-letnico Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. V avli doma bodo pripravili skupno razstavo, na kateri bo vsak dom s petnajstimi eksponati prikazal življenje in interesne dejavnosti svojih mladih stanovalcev.

Sobota bo vse do slavnostne otvoritve domiade do poznih popoldanskih ur posvečena športu. Popoldne bodo svoje sposobnosti pokazali atleti na Stadionu bratstva in enotnosti, popoldne pa si bodo lahko obiskovalci na grmski osnovni šoli ogledali košarkarska, na Loki in igrišču osnovne šole Milka Šobar—Nataša pa rokometna srečanja. Kot se za soboto spodobi, se bo končala z družabnim večerom in plesom udeležencev domiade v Domu Majde Silc.

Športna tekmovanja bodo na več igriščih še v nedeljo dopoldne, ko bodo podelili diplome, priznanja in pokale ter tako končali to malo domsko olimpiado.

Prireditelji 16. domiade bodo izdali tudi dva biltena. V prvem bodo prvič objavili rezultati dosedanjih olimpiad, v drugem pa bodo prikazana prizadevanja na področju literarne ustvarjalnosti v domovih. Objavljena bodo najboljša dela mladih literatov, tri najboljše avtorje pa bodo še posebej nagradili s knjižnimi nagradami.

Udeleženci letošnje domiade si bodo lahko v Šmihelu ogledali tudi novonastajajoči dijaški dom za učence dolenskih srednjih šol. Ravnatelj Doma Majde Silc Franc Zaman pravi, da bo naslednja novomeška domiada zanesljivo v novih prostorih in da bo poslej vse drugače kot letos, ko morajo za nemoten potek tega tradicionalnega srečanja najemati najrazličnejše prostore.

I. Z.

„HRVATARJI“ — Skupina Potočanov Hrvatarjev v slavnostnem gozdu pred drugo svetovno vojno.

S srcem pri Potočanih

Usode ljudi v Loškem potoku so v Zofki Kvedrovi nenehno prebujale pisateljico — Kraju, kjer je preživela mladost, se je oddolžila z več literarnimi deli

22. aprila bo poteklo 100 let, odkar se je rodila Zofka KVEDROVA, „prva zaresna slovenska pisateljica“, kot jo imenuje Ivan Cankar. Rodila se je 1878 v Ljubljani železniškemu prevodniku, ki pa so ga kmalu odpustili iz službe.

Mlada Zofka je z 18. letom začela služiti kruh pri geometrskem zavodu v Kočevju. Tam se je začel njen pisateljski vzpon. Njeno zbrano delo obsega sedem knjig.

Zofka je bila še dete, ko se je družina preselila v Loški potok. Oče je v Retjah imel majhno trgovino in krčmo, opravljal pa je tudi posle občinskega tajnika. Razmere v družini so bile bridke, saj sta se pijači vdani oče in pobožnjakarska mati stalno prepirala. Propadajočo trgovinico in gostilno je delno reševala mlada Zofka, ki je namesto očeta opravljala posle občinskega tajnika.

Loški potok je bil tedaj ena najrevnejših sosesk na Slovenskem. Tu je bodoča pisateljica opazovala kmečke ljudi, ki so vsako jesen odhajali na sezonsko delo v hrvaške in ogrske gozdove ali še dlje, v Francijo. Po štirideset zim so potoški možje preživeli v hrastovih gozdovih kot sekači in tesači. Prebivalci so kar v gozdu v lesenih barakah. Te so imele na sredi odprtino v strehi, da je skozi uhajal dim, kajti ku-

čili in kuhali so sredi barake, spali pa okrog ognja. Po ves dan so sekali, dostikrat pa začeli delo že ob treh zjutraj. Svetili so si z baklami. Potoška plenkača je skozi 150 let pela po tujih gozdovih, prav do začetka druge svetovne vojne.

Vsako pomlad so vasi v Loškem potoku oživele, ko so se skupine sekačev vračale domov z zaslužkom. Čez leto so moški obdelovali skopo kamnito zemljo, pred zimo pa so se spet odpravljali na tuje. Ta trdi proletarski davek Potočanov je Zofka Kvedrova opazovala iz leta v leto in ga potem opisala v svoji najbolj znani in najbolj prepričljivi povesti „Hrvatari“. Tudi številne druge povesti in črtice Zofke Kvedrove zajemajo snov iz potoškega življenja. Med njimi imajo najvidnejše mesto „Amerikanci“.

Čeprav so Zofka Kvedrova neznosne domače razmere že v 18. letu poglnele v svet, je z vsem svojim bistvom ostala Potočanka. Vaška revščina, odhajanje vaščanov za kruhom, začetek industrializacije, mračna duhovna in socialna podoba tedanjega slovenskega podeželja, pijančevanje in zaostalost — vse to je poglavitni vir Zofkinih spisov. In čeprav je Kvedrova danes znana predvsem kot pisateljica in glasnica ženske enakopravnosti, so najgloblje korene njenih spisov srkale moč iz Loškega potoka.

Ob otvoritvi nove šole v Loškem potoku leta 1972 je Mira, najmlajša hči Zofke Kvedrove, poslala iz Zagreba potoškim šolarjem veliko družinsko sliko, ki prikazuje Kvedrovo z njenimi tremi hčerami. Mimogrede: vnukinja Zofke Kvedrove Sunčana je tudi pisateljica, živi v Zagrebu.

Posebni odbor pri republiški konferenci SZDL Slovenije je v marcu sprejel sklep, da se v okviru proslav ob 100-letnici pisateljicega rojstva na novo ovrednoti njeno delo v knjižni zbirki Znameniti Slovenci.

JANEZ DEBELJAK

Dijaški domovi poslej nič več pod točko „razno“

„Prizadevamo si za pedagoško in družbeno verifikacijo dijaških domov“, je dejal na VIII. kongresu ZKS novomeški delegat Franc Zaman — Priobčujemo nekaj njegovih misli

Franc Zaman

Dijaških domov ni moč obravnavati ločeno od vzgojno-izobraževalnega sistema, saj so, tudi ko gre za tako imenovano primarno vzgojno dejavnost, pomembna žarišča, na katera se opira ta sistem. V vsakdanjem življenju pa se še prečesto dogaja, da domovom in njihovim pedagoškim delavcem vzgojna dejavnost ni priznana,

kot bi bilo potrebno, nemalokrat je celo zastavljena kot nekaj drugorazrednega. Zato domski delavci upravičeno pričakujejo, da bo vloga dijaških domov pravilno ovrednotena vsaj v zakonu o usmerjenem izobraževanju, ki naj bi ga kmalu dobili.

V imenu Skupnosti domov učencev srednjih šol SRS je o tej problematiki na VIII. kongresu ZKS kot edini razpravljalec novomeški delegat Franc Zaman, ravnatelj Dijaškega doma Majde Silc. „Naš vzgojni smoter zahteva“, je dejal, „da učence vsestransko usposobimo za delo in samoupravljanje. Celoten vzgojni proces bi bil zanemarljen, če bi preveč poudarjali samo usposabljanje za delo (proizvodnjo). Izobrazbenost,“ je nadaljeval delegat, „je le ena od številnih sestavin, ki omogočajo uspešno poklicno delo. Izkušnje to nenehno potrjujejo. Pomanjkanje vzgoje se najbrž kaže tudi v uspehu, saj si osipa do 35 odstotkov na srednjih šolah ne moremo razlagati samo s slabšimi učnimi sposobnostmi ustreznega števila učencev oziroma dijakov.“

Poklicno znanje in spretnosti nikakor ne zagotavljajo dobrih delovnih dosežkov,“ je dejal Zaman. „Samoupravni socialistični družbeno-ekonomski odnosi še posebej zahtevajo, da je vsestransko usposobljen vsak posameznik. Če upoštevamo tudi udeleževanje zunaj materialne proizvodnje — v socialnem, kulturnem in vrednotnem življenju družbe, še bolj začetimo potrebo po vsestransko zastavljenem vzgojno-izobraževalnem procesu. Te ugotovitve pa so v vzgojno-izobraževalni praksi in teoriji premalo upoštevane.“

„Pedagoški delavci v domovih te pomanjkljivosti, ki se kažejo v specifičnih oblikah, še posebno čutimo. Močno si moramo prizadevati za priznanje našega statusa in našega vzgojnega dela. Pogostokrat je tako, da smo pozabljeni, izpuščeni ali nepravilno obravnavani, ko je beseda o celovitosti vzgojno-izobraževalnega dela. Zadnja leta so se razmere izboljšale (n. pr. vprašanje domov je pravno urejeno v okviru zakona o srednjem šolstvu, dana je možnost študija domske vzgoje na višji in visoki stopnji, gradnja domov pa poteka po sanacijskem programu), vendar pa zaostanka pri ureditvi vzgojne vloge domov še nismo odpravili.“

Zaman se je na kongresu zavzel za to, da bi z uveljavljanjem usmerjenega izobraževanja pospešili celovito reformo vzgojno-izobraževalne dejavnosti. Po njegovem mnenju bi moral zakon o usmerjenem izobraževanju zagotavljati ureditve vzgojne vloge in nalog vzgoje. „V bistvu gre torej za to,“ je poudaril, „da se vzgojna dejavnost v domovih pedagoško in družbeno ustrezno verifira. To bo le še utrdilo dejansko pedagoško vlogo domov in slednje spodbudilo k novim uspehom na vzgojno-izobraževalnem področju. S tem pa bo tudi družbeni interes za vsestranski razvoj teh domov še bolj utemeljen in upravičen.“

„MRK V MOKREM POLJU“ – Tako je naslovljeno objavljeno delo njegov avtor Tomislav Petranović – Rvat, slikar samorastnik iz Prve pri Novi Gradiški. Razstavo njegovih 40 olj na platnu in tušev bo hkrati s razstavo 20 kipov iz hruškove in lipovine avtorja Miroslava Župančiča, strojnega ključavničarja iz Kosovca pri Okučanih, 22. aprila ob 18. uri odprla Milka Zicina, pisateljica iz Beograda, v trebanjski Galeriji likovnih samorastnikov. V koncertnem sporedu bosta sodelovala pihalni orkester in pevski zbor.

Kobetove „Zidanice“

Razstavo najnovejšega dolenskega slikarskega cikla Borisa Kobeta bodo odprli jutri

Dolenski rojak slikar Boris Kobe, ki je pred leti na platno prenesel partizansko pot gubčevcev, in sicer ustvaril za veliko galerijo del z dolenskimi motivi, je dokončal še en obsežen slikarski cikel o dolenskih zidanicah. Prvič ga bo pokazal javnosti v Novem mestu, razstavo, na kateri bo okoli 50 slik, pa bodo odprli jutri ob 18. uri v veliki dvorani Dolenske galerije. Na slavnostni otvoritvi bo s krajšim koncertom ljudskih pesmi sodeloval Snetjernejski oktet.

Kakor že mnogokrat se je Kobe tudi za obsežen cikel, ki

mu je dal preprost naslov „Dolenske zidanice“, z ljubeznivo odpravil po dolenskih vinorodnih gorah. Mesece dolgo je s čopičem in paletto križaril po gričevnati pokrajini, da bi na platnu z njemu lastno umetniško prepričljivostjo ohranil primerke propadu in malicijuz zapisanega ljudskega stavbarstva.

Čprav ta trenutek še ne poznamo za razstavo pripravljenih del, smo prepričani, da so Kobetove „Dolenske zidanice“ pomemben prispevek k slikarskemu ohranjanju izginevajoče dolenske starozitnosti.

Tabor prerašča v skupnost

Ustanovna skupščina posebne skupnosti za likovno dejavnost samorastnikov bo v soboto, 22. aprila v trebanjskem potjetju Trimo

Trebanjski Tabor likovnih samorastnikov gre enajstemu ustvarjalnemu srečanju naproti s poostrenimi umetniškimi merili za udeležence in razstavljalce v galeriji ter z novo lastno organiziranostjo. Tabor namreč pravkar postaja posebna interesna skupnost za likovno dejavnost samorastnikov, v njej pa si bodo odgovornost in skrb za usodo nadaljnjih taborskih srečanj in drugih likovnih manifestacij enakopravno razdelili organizatorji, mecenji in ustvarjalci.

To posebno skupnost bodo ustanovili in s tem uresničili pomemben sklep tamkajšnje občinske kulturne skupnosti v soboto, 22. aprila, ko se bo v sejni dvorani trebanjskega potjetja Trimo prvič sestala delegatsko sestavljena skupščina. Le-ta bo med drugim sprejela izhodišča za bodoče delo Tabora, sprejela statut, program in denarni načrt za leto 1978 in izvolila svoje organe. Skupščino bo vodilo trinajstčlansko predsedstvo s predsednikom (predlagan Janez Gartnar), tremi podpredsedniki in sekretarjem. Poseben organ bo petčlanski umetniški svet (za predsednika je predlagan Zoran Kržišnik). Skupščina bo imela tudi pet-

članski odbor za samoupravni nadzor (predsednik naj bi bil dr. Ante Lončar) in devetčlansko gospodarsko komisijo (vodil naj bi jo Ciril Pevec).

Iz temeljnih statističnih določil je razbrati, da bo nova posebna skupnost občinska, akoravno bo združevala širše slovenske, pa tudi jugoslovanske interese na področju likovnega samorastništva. Kot taka bo imela (kajpak ob lastnih dohodkih, dotacijah občinske kulturne skupnosti ter prispevkih organizacij združenega dela in občanov) naslednje naloge:

Zbirala in hranila bo dela jugoslovanskih likovnih samorastnikov in samorastnikov iz drugih dežel, javnosti pa bodo do-

stopna na razstavah in še posebej v stalni galeriji v Trebnjem. Povezovala bo likovne samorastnike in v ta namen prejala taborska srečanja, na katerih bo vabila ustvarjalce iz vse Jugoslavije in drugih dežel, posamezne in skupne razstave. Z vso svojo dejavnostjo se bo skupnost vključevala v likovno dejavnost v Sloveniji in zunaj njenih meja.

Taka organiziranost in tako zastavljene naloge pomenijo kvaliteten korak naprej v trebanjskih likovnih prizadevanjih, hkrati pa tudi zakonit pot v podružbljanje in tako svobodno menjavo dela, o kakršni govori tudi zakon o združenem delu. Slednjič more biti vse to tudi izziv kulturni skupnosti Slovenije, ki bo morda poslej le sprevidela, da je bila Trebnjemu po krivici nenaklonjena, ko je šlo za uvrščanje posameznih dejavnosti v skupen program, ki se financira z republiški sredstvi.

I. Z.

Še podpis in začelo se bo

Zamisel, da dobi sleherni slovenski osnovnošolec na klop brezplačne učbenike, bomo začeli uresničevati, takoj ko bo podpisan ustrezen družbeni dogovor na republiški ravni

Že dalj časa načrtovana akcija za oskrbo vseh slovenskih osnovnošolcev z brezplačnimi učbeniki se bo začela v kratkem. Stekla bo takoj, ko bodo podpisali poseben družbeni dogovor. Napovedujejo, da se bo to zgodilo že aprila.

Zagotavljanje brezplačnih učbenikov ni novost. V drugih republikah so s tem začeli že pred leti. V Sloveniji je minulo šolsko leto dobilo brezplačne učbenike okoli 3.000 otrok, 460 osnovnih šol in njihovih podružnic pa je organiziralo izposojanje učbenikov.

Družbeni dogovor predvideva, da bo poslej dogovor o nabavi učbenikov potekal med uporabniki in založniki. Sedanja trgovska mreža za preskrbo učbenikov ni dovolj usposobljena. V 15 občinah ni niti ene knjigarne, v 29 pa je le po eno prodajno mesto za knjige. Kdor

z naročilom ni pohitel, se je moral čisto obrisati pod nosom.

Naloge podpisnikov so v družbenem dogovoru opredeljene tako, da se najrazličnejše slabosti ne bodo mogle več ponoviti. Na njihovih plečih bo v celoti skrb za racionalno izdajanje učbenikov, cene pa naj bi bile pod družbeno kontrolo. Tudi zahteve učiteljev po učbenikih bodo poenotili.

Navedeni dogovor predvideva, da bo potrebno na vsaki šoli ustanoviti knjižnico učbenikov. Slednjič naj bi zalagali z rabljenimi in novimi knjigami. V poslovanje naj bi vključili tudi učence, da si bodo nabrali samoupravnih izkušenj in izostrili

čut za odgovornost. Akcija bo kajpak zajela tudi občinske izobraževalne skupnosti. Od njih pričakujejo načrte za neposredno in organizirano preskrbo z učbeniki. Dogovoriti bi se morali tudi o tem, kako pomagati šolam na manj razvitih območjih.

Prehod na brezplačne učbenike bo seveda postopen. Za uresničitev bo najna pomoč družbenopolitičnih organizacij. Poudariti je potrebno, da v ta namen ne bo nihče segel po skladih združenega dela, čeprav brez njegovih prispevkov le ne bo šlo. Slej ko prej je zagotavljanje brezplačnih učbenikov dolgoročnejša akcija, vendar pa skupna skrb.

M. P.

KONCERT V STRAŽI

V sredo, 26. aprila, ob 19.30 bo v domu Svobode v Straži slavnostni koncert, posvečen 30-letnici pevskega zbora, ki nastopa danes pod imenom podjetja „Gorjanci“. Najstarejšim in najzaslužnejšim pevcem in organizatorjem bodo podelili priznanja. Na koncertu sodelujejo bo sodeloval tudi pevski zbor iz Žužemberka.

I. Z.

Beseda o „Besedi“

Ob izidu nove številke „Samorastniške besede“ pogovor o dolenski reviji in prvem dolenskem klubu kulturnih delavcev

Iz tiska je spet prišla „Samorastniška beseda“ in s svojo prvo letošnjo številko stopila v četrto leto izhajanja. Prinaša okoli 750 verzov dvanajstih avtorjev, kratek Musičev esej o Župančiču Župančičeve misli o Prešernu, Režunovo razmišljanje o kulturi in sedem reprodukcij del mirenskega kiparja Leskovca. Osrednja pesniška osebnost je prav gotovo Prešernov nagradenec Lojze Krakar doma iz iste dežele kot Oton Župančič, čigar stoletnici rojstva je tudi posvečena ta „Samorastniška beseda“.

Izid te svoje revije bodo Trebanjci počastili jutri ob 19. uri z literarno-glasbenim večerom v svojem kulturnem domu. Po tej priložnosti bo stekel pogovor o nadaljnjem razvoju in vsebinski bogatitvi „Samorastniške besede“, ki je na najboljši poti, da postane glasnica kulturno-umetniških prizadevanj čim večjega dela južne Slovenije, tudi tistih območij, ki so poskušala be-

le lise odpraviti z izdajanjem lastnih publikacij.

Pričakovati je, da bo pogovor vsaj nakazal smeri za iskanje rešitev, če že ne bo ponudil za vse navzoče sprejemljive poti. Na pogovor so namreč poleg ustvarjalcev, sodelavcev in potencialnih sodelavcev „Samorastniške besede“ vabljene tudi odgovorni dejavniki iz kulturnih skupnosti, ZKO in drugih organizacij ter kulturnih ustanov iz občin dolenske, posavske in ljubljanske regije. Ta sestanek bo hkrati priložnost za obravnavo drugih kulturnih vprašanj, kar bo tudi dobrodošlo.

Napovedani pogovor naj bi torej napovedal vsebino delovanja kluba kulturnih delavcev, ki bo, kot kaže, v Trebnjem kmalu zaživel. Podobno kot „Samorastniška beseda“ bo tudi klub odprt za vse, ki želijo prispevati svoj delež k hitrejšemu razvoju kulturnega življenja in ustvarjalnosti širše Dolenske.

I. Z.

JEREBOVCI Z NOVIM VODSTVOM

Novomeško kulturno društvo Dušan Jereb se je naposled otrešlo enoletnega mrtvila. Na nedavnem izrednem občnem zboru je bil izvoljen nov izvršni odbor, predsedništvo pa je prevzel Milan Bratož. Na prvi seji novega izvršnega odbora, ki bo v ponedeljek, 24. aprila, bodo razpravljali o društveni organiziranosti, dejavnosti jerebovcov v sezoni 1978/1979 in pripravili izhodišča za dejavnost društva v obdobju 1978 do 1983. Zavzemajo se tudi za to, da bi društvo dobilo svoj umetniški svet.

Izrazna moč fotografije

V Novem mestu razstavlja Dragan Arrigler

Razstava fotografij mladega avtorja Dragana Arriglerja, odprta prejšnji teden v obnovljeni mali dvorani Dolenske galerije, obsega 31. del. Zasnovana je na zaključeni zgodbi o človekovem posegu v naravo, bivanju v urbaniziranem prostoru in želji po begu iz utesjenosti. Naslov razstave „Velik rumen taksi“ je nastal ob pesmi z istim naslovom, ki jo je napisala ameriška pesnica Joni Mitchell. Ta zanimiva pesem je natisnjena tudi v zloženkah, ki jo je za Arriglerjevo razstavo izdal Dolenski muzej.

Razstavljene fotografije so nedvomno dokaz izjemnega Arriglerjevega smisla za opazovanje sveta. Avtor pa se odlikuje že z izrazitim smislom za izbor motiva in postavitve prizora v slikovito polje. Že pred petimi leti, ko je prvič nastopil v javnosti, je opozoril nase s kompozicijsko izčiščenimi in vsebinsko jasnimi deli. Tudi tokratna razstava potrjuje že znane njegove kvalitete. VSaka fotografija je samostojna stvaritev in hkrati sestavina premišljeno sestavljene cikla.

Teško je reči, kaj je avtorju, ko fotografira, najbolj pri srcu: ali hip, ko zagleda zanimiv predmet, ali dogodek in morda okolje, ali iskanje vsega tega z objektivom do trenutka, ko prst pritiska na sprožilec. Arrigler izrabi vse vrline fotoaparata, tako da dobi globinsko ostrino, ujame svetlobo in teme, da mu naposled vse izčrpljive možnosti zapojo v vsej lepoti in prepričljivosti na sami fotografiji.

Sedanja razstava bo odprta do 25. aprila, kasneje pa se bodo v mali dvorani Dolenske galerije predstavili še drugi znani ustvarjalci umetniške fotografije: Tihomir Pinter, Oskar Dolenc, Tone Stojko in Marijan Smerke. Razstave se bodo zvrstile do konca leta.

J. G.

Dragan Arrigler: SLEDOVI ŽIVLJENJA. Z razstave v Dolenski galeriji.

Mali kulturni barometer

LJUBLJANA – Jakopičovo nagrado je letos prejel France Mihelič za ustvarjalno umetniško delo in umetniški opus zadnjih let.

NOVI SAD – Tu so se začele jugoslovanske gledališke igre, znane kot Sterijino pozorje, in bodo končane 22. aprila. Prvi večer so z govornikom, koncertom in recitalom „Veronike Deseniške“ počastili 100-letnico rojstva Otona Župančiča. Pred predstavo „Golgot“ posvečeno 85-letnici rojstva njenega avtorja Miroslava Križe, so prebrali posebno poslanico Josipa Vidmarja o izvirnosti jugoslovanske drame.

PTUJ – V prostorih srednjeveškega obrambnega stolpa, ki stoji v tem mestu ob Dravi, so odprli slikarsko razstavo 80 del osmih avtorjev.

podčrtano

Letošnja solidarnostna pomoč republiške kulturne skupnosti manj razvitim območjem je odmerjena. Za gledališka in glasbena gostovanja, knjižničarstvo, spomeniško varstvo in varstvo kulturne dediščine so predvideli 13,6 milijona dinarjev. Večji delež za zgraditev in obnovo kulturnih domov pa bodo odšteli iz sklada za naložbe.

Komu ključ in komu ne

Ključ od solidarnostne blaginje so dobile občine in manj razvite krajevne skupnosti, ki jim tak položaj priznava zakon in odlok o manj razvitih. Med manj razvite občine štejeta na našem območju v celoti črnomaljska in trebanjska, med manj razvite krajevne skupnosti pa tudi KS v sevnjski, krški, brežiški in kočevski občini.

Od domov, ki bodo zgrajeni s pomočjo solidarnosti, naj omenimo pišeškega v brežiški in adlešiškega v črnomaljski občini. Za to pomoč je republiška kulturna skupnost namenila okoli 4,5 milijona dinarjev. V tej vsoti je upoštevani tudi prispevek za obnovo in posodobitve, od česar naj bi šlo nekaj tudi v naše kraje.

Spet pa se je zgodilo, da na solidarnostno pomoč ne more računati Suha krajina, razprostirajoča se na območju starih občin. Pri tem prihaja do paradoksa: del Suhe krajine v trebanjski občini, ki je v celoti v taboru manj razvitih, bo deležen ugodnosti, drugi deli, ki niso nič manj nerazviti, pa ne. Suho-kranjecem ne preostane drugega, kot da potrpežljivo čakajo na uspešno izvajanje posebnega družbenega dogovora o pospešenem razvoju Suhe krajine, ki so ga sklenile občine, na območju katerih se le-ta razprostira.

I. Z.

PEDAGOŠKI KOTIČEK

O gibalno prizadetih otrocih

Pri nekaterih otrocih s specifičnimi učnimi težavami so zelo prizadete gibalne sposobnosti. Otrokov gibi so slabše usklajeni; zlasti fini gibi, potrebni za izvajanje natančnih del, kot so zapenjanje gumbov, zavezovanje čevljev ali pisanje. Otrok slabše obvlada svoje mišice, počasi reagira in ima slabo ravnovesje. Gibalne motnje se lahko kažejo kot očitna nespretnost že pri grobih vsakodnevnih opravilih: otroku velikokrat kaj pade iz rok, veliko stvari razbije, pogosto se kam zaleti ali pade sam. Včasih je gibalna prizadetost prav očitna pri delih, ki terjajo fino motoriko, na primer pri ročnih delih. Prizadetost na motoričnem področju vpliva tudi na pisanje. V šoli sledijo gibalni nespretnosti težave pri telovadbi. Najbolj pogostne težave teh otrok so v hoji na gredi (otrok ima slabo ravnotežje), pri prevalih (otrok ne zna ali se boji narediti preval), pri igrah z žogo (ne zna

uloviti žoge, ker ne reagira dovolj hitro ker njegovi gibi niso dovolj natančni), včasih pa je nerodnost očitna pri celotni telovadbi... Nespretni otrok je pri telovadbi med najslabšimi in ure telovadbe lahko postanejo zanj prava muka...

Če je otrok posebno nespreten in mu ure telovadbe grenijo bivanje v šoli, je s čustvenega vidika dobro, da ga oprostimo tistih vaj, pri katerih ima posebne težave. V izjemnih primerih je celo koristno otroka oprostiti od telovadnih ur...

Gibalna nespretnost je tudi pomemben dejavnik pri nezgodnosti. Nezgode so bolj pogoste pri nemirnih in nespretnih otrocih. Mnogi teh otrok imajo ponavljajoče se nezgode. Za te otroke uporabljamo izraz nezgodniki. K nezgodnosti nemirnih in nespretnih otrok prispevajo otrokova nemirnost, impulzivnost, zaletavost, slabo predvidevanje posledic svojega ravnanja, slaba uskladenost gibov in splošna nerodnost, slaba orientacija v prostoru, slaba sposobnost ocenjevanja razdalj...

Dr. Anica Kos-Mikuš v reviji *Otrok in družina* 1978, št. 1, 18-19

INDUSTRIJA OTROŠKE KONFEKCIJE
„JUTRANJKA“, n.sol.o. Sevnica

Temeljne organizacije združenega dela „Baby“ Sevnica, „Radna“ Sevnica, „Motiv“ Sevnica, „Orlica“ Brežice in delovna skupnost skupnih služb Sevnica

RAZPISUJEJO

v skladu s samoupravnim sporazumom o strokovnem usposabljanju, izobraževanju in štipendiranju ter sklepom odbora za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu za šolsko leto 1978/79

ŠTIPENDIJE:

1. TOZD „BABY“ SEVNICA

- 25 štipendij na poklicni oblačilni šoli Sevnica, I. letnik, za poklic konfektor
- 2 štipendiji na srednji konfekcijski šoli Zagreb, za poklic konfekcijski tehnik
- 2 štipendiji na modno modelarski šoli Maribor, za poklic konfekcijski delovodja

2. TOZD „RADNA“ SEVNICA

- 20 štipendij na poklicni oblačilni šoli Sevnica, I. letnik, za poklic konfektor

3. TOZD „MOTIV“ SEVNICA

- 2 štipendiji na modno modelarski šoli Maribor, za poklic modelarja
- 1 štipendijo na srednji tekstilni šoli Kranj, za poklic konfekcijski tehnik
- 1 štipendijo na srednji oblikovalni šoli v Ljubljani, smer moda, za poklic likovni tehnik
- 1 štipendijo na višji konfekcijski šoli v Zagrebu, za poklic inženir konfekcije
- 1 štipendijo na visoki ekonomsko-komercialni šoli Maribor, I. stopnja, za poklic ekonomist – komercialist
- 1 učenca za uk, obratni električar

4. TOZD „ORLICA“ BREŽICE

- 25 štipendij na poklicni oblačilni šoli, I. letnik, za poklic konfektor
- 2 štipendiji na srednji konfekcijski šoli Zagreb, za poklic konfekcijski tehnik

5. DSSS SEVNICA

- 2 štipendiji na srednji ekonomski šoli, za poklic ekonomski tehnik
- 1 štipendijo na visoki ekonomsko-komercialni šoli Maribor, za I. stopnjo, za poklic ekonomist – finančnik
- 1 štipendijo na srednji administrativni šoli v Celju, za poklic administrativni tehnik

Pričetek štipendiranja bo 1. 9. 1978 in traja do konca šolanja po statutu šole. Obveznost štipendista po končanem šolanju je, da ostane najmanj toliko časa v delovni organizaciji, kolikor je prejel štipendijo. Prednost imajo kandidati iz območja posamezne TOZD in DSSS. Štipendija se izplačuje do 10. v mesecu za vsak tekoči mesec.

KANDIDATI MORAJO PREDLOŽITI:

- vlogo za štipendijo
- obrazec DSZ (obr. 1,65)
- potrdilo o premoženjskem stanju in povprečnem osebnem dohodku staršev zadnje 3 mesece
- izpisek iz rojstne matične knjige
- zdravniško spričevalo
- za štipendiranje:
- na poklicni oblačilni šoli, na ekonomski, administrativni, oblikovalni in tekstilni šoli Kranj: polletno šolsko spričevalo za 8. razred (o dokončani osemletki pa ga dostavite do 20. 6. 1978);
- na srednji konfekcijski šoli v Zagrebu in modno modelarski šoli Maribor: polletno spričevalo o uspešno dokončani poklicni šoli, za poklic šivilja ali konfektor (o končani poklicni šoli pa ga dostavite do 30. 6. 1978);
- za študij na višji šoli v Zagrebu: polletno spričevalo srednje tehnične šole, za poklic konfekcijski tehnik, zaželeno je praksa v konfekciji (o dokončani srednji šoli ga dostavite do 30. 6. 1978);
- za študij na višji in visoki šoli ekonomske smeri: polletni šolski uspeh na srednji ekonomski šoli ali gimnaziji za 4. letnik. Diplom o dokončani srednji šoli predložite do 30. 6. 1978.

Rok prijave je 15 dni po objavi.

Prijave sprejema sektor za kadrovske in splošne posle pri Industriji otroške konfekcije „Jutranjka“ Sevnica, Radna 3, 68290 Sevnica.

PIONIR
NOVO MESTO

„SOP“ KRŠKO, SPECIALIZIRANO PODJETJE
ZA INDUSTRIJSKO OPREMO KRŠKO, CKŽ 141,
SVET ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA TOZD
OPREMA KRŠKO

OBJAVLJA
NASLEDNJA PROSTA DELA IN OPRAVILA:

1. DVEH KONSTRUKTERJEV
2. TEHNIČNEGA RISARJA
3. TAJNICE DIREKTORJA TOZD
4. ELEKTRIČARJA ZA VZDRŽEVANJE NAPRAV IN ELEKTRO ORODJA
5. ELEKTRIČARJA ZA PROIZVODNJO
6. 4 K KLJUČAVNIČARJEV
7. 2 PK KLJUČAVNIČARJA

Pogoji pod 1:

- tehniška srednja šola strojne smeri
- 2 leti delovnih izkušenj
- odslužen vojaški rok
- 3-mesečno poskusno delo

Pogoji pod 2:

- nedokončana TSS strojne smeri
- delo je za določen čas

Pogoji pod 3:

- 4-letna administrativna šola ali ESS ali njej ustrežna srednja šola
- zahteva se znanje strojepisja, korespondence ter po možnosti stenografije
- 3-mesečno poskusno delo

Pogoji pod 4:

- končana poklicna šola elektro stroke – jaki tok
- 2 leti delovnih izkušenj
- odslužen vojaški rok
- 3-mesečno poskusno delo

Pogoji pod 5:

- končana poklicna šola elektro stroke – jaki tok
- dve leti delovnih izkušenj
- odslužen vojaški rok
- poskusno delo 3 mesece

Pogoji pod 6:

- končana poklicna šola kovinske stroke
- dve leti delovnih izkušenj
- odslužen vojaški rok
- 3-mesečno poskusno delo

Pogoji pod 7:

- PK ključavničar
- 3 leta delovnih izkušenj
- odslužen vojaški rok
- poskusna doba 3 mesece

Prijave sprejema Kadrovska služba „SOP“ Krško, CKŽ 141, v roku 15 dni po dnevu objave oglasa. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po zasedanju sveta za medsebojna razmerja.

REGIONALNA ZDRAVSTVENA SKUPNOST
NOVO MESTO
STROKOVNA SLUŽBA

RAZPISUJE
prosta dela oz. naloge
s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

1. NAČELNIKA ODDELKA ZA DRUŽBENO-EKONOMSKE IN PRAVNE ZADEVE
2. NAČELNIKA ODDELKA ZA SPLOŠNE ZADEVE

POGOJI:

Visoka ali višja izobrazba pravne, ekonomske ali organizacijske smeri in 3 oz. 6 let delovnih izkušenj.

Kandidati morajo obvladati slovenski jezik, imeti smisel za vodenje, organizacijo in delo z ljudmi ter ustrezne moralno-politične vrline.

Prijave in dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: REGIONALNA ZDRAVSTVENA SKUPNOST NOVO MESTO – Strokovna služba, Kidričev trg št. 3.

RAZPISNA KOMISIJA TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA GOZDARSTVO PUŠČAVA

razpisuje po sklepu delavskega sveta in v skladu s statutom TOZD dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

1. VODJA TOZD
2. REVIRNEGA GOZDARJA

Kandidat pod 1. mora poleg splošnih pogojev predpisanih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje: visoka izobrazba s 3 leti delovnih izkušenj v stroki ali srednja izobrazba s 6 leti delovnih izkušenj v stroki

Kandidat pod 2. – srednja gozdarska šola z 2 letoma delovnih izkušenj v stroki
Pismene prijave sprejema razpisna komisija pri TOZD Gozdarstvo Puščava, 68230 Mokronog, 15 dni po objavi razpisa. Stanovanja ni.

DELA SVET DELOVNE SKUPNOSTI ZAVAROVALNE SKUPNOSTI TRIGLAV – DOLENJSKE OBMOČNE SKUPNOSTI NOVO MESTO

va bi

k sodelovanju sodelavca v sektorju za izvajanje zavarovanj in sicer:

– REFERENTA ZA KMETIJSKA ZAVAROVANJA, CENILCA – LIKVIDATORJA

Pogoji:

Za opravljanje objavljenih del in nalog se zahteva visoka ali višja šolska izobrazba kmetijske smeri in 4 leta delovnih izkušenj.

Za opravljanje navedenih del in nalog je zaželeno, da ima kandidat veselje za delo na terenu in veselje za delo z organizacijami združenega dela in zasebniki.

Kandidati za opravljanje objavljenih del in nalog naj vložijo vloge s priloženimi dokazili o šolski izobrazbi in kratkim življenjepisom na naslov: Zavarovalna skupnost Triglav – Dolenjska območna skupnost Novo mesto, Novo mesto, Glavni trg 24.

Rok za prijavo je 15 dni.

LICITACIJA!

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO
TOZD TEHNOSERVIS NOVO MESTO

objavlja

LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. BULDOZER TG 160, izklicna cena 35.000 din
2. TOVORNI AVTO „ŠKODA“, izklicna cena 3.000 din
3. DOSTAVNO VOZILO „KURIR“, izklicna cena 300 din
4. OSEBNI AVTOMOBIL TRIUMPF 2000, izklicna cena 48.000 din
5. 2 OSEBNA AVTOMOBILA ROVER 2000 TC, izklicna cena po 45.000 din
6. KAROSERIJA OSEBNEGA AVTOMOBILA TRIUMPF 2000, izklicna cena 3.000 din
7. KAROSERIJA OSEBNEGA AVTOMOBILA ROVER 2000 TC, izklicna cena 3.000 din

Vozila niso v voznem stanju in niso registrirana. Ogljed vozil je možen dne 22. aprila 1978 med 6. in 9. uro. Licitacija za družbeni sektor bo 22. aprila 1978 ob 10. uri. V primeru neuspele licitacije bo ob 12. uri istega dne licitacija za zasebnike.

Lisica

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA
V SR SLOVENIJI
PODRUŽNICA KRŠKO

IŠČE

sodelavce za opravljanje naslednjih nalog:

1. Izdelava in kontrola statističnih poročil in tabel – enega delavca
2. Pripravljanje ter knjiženje dokumentov in kontroliranje pravilnosti knjiženja – enega delavca.

Pogoji:

pod 1: kandidat mora imeti ekonomsko srednjo šolo ali gimnazijo in eno leto ustreznih delovnih izkušenj, poskusno delo 3 mesece;

pod 2: kandidat mora imeti ekonomsko srednjo šolo ali gimnazijo in dve leti ustreznih delovnih izkušenj, poskusno delo 3 mesece.

Podroben opis dela za posamezne naloge bo kandidatom sporočen ob osebnem razgovoru.

Pismene ponudbe z življenjepisom naj kandidati pošljejo v 15 dneh po dnevu objave na naslov: Služba družbenega knjigovodstva, podružnica Krško.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po preteku roka za prijavo.

Ožbolto pokal v Hrastnik

Kolpa je ena najlepših slovenskih voda in med najprimernejšimi za kajakaštvo

Ekipa Hrastnika je v nedeljo, 16. aprila, osvojila prvo mesto na kajaku tekmovalni na Cabranki, ki sta ga organizirala Kajak klub iz Ljubljane in KS Osilnica. Hrastničani so tako osvojili pokal za memorial Branka Drovénika-Fune in prehodni pokal „Antona Ožbolta iz dežele Petra Klepača“, ki ga je letos prvič podelila KS Osilnica. Na tekmovalni je nastopilo 7 klubov iz Hrvaške in Slovenije nad 40 tekmovalci.

Rezultati: K-1 člani: 1. Kavzar (Hrastnik) 157,74, K-1 mladinci: 1. Strukelj (Rašica) 177,20, K-1 ženske: 1. Kurnik (Ljubljana) 191,06, C-1 člani: 1. Masle (Ljubljana) 186,53, C-1 mladinci: 1. Kukec (Ljubljana) 199,74, C-2 člani: 1. Halzel-Vovk (Hrastnik) 193,27.

Pokal za memorial Branka Drovénika-Funo: 1. Hrastnik 44 točk, 2. Rašica 31 točk itd.

Tekmovalje je bilo predvideno na Kolpi pod Osilnico, vendar je zaradi snega in dežja reka tako narasla, da so ga prestavili na Cabranko nad Osilnico. Že v soboto pa je bilo na

Kolpi odprto tekmovalje v spustu prvenstvo Hrvaške.

Popoldne je bil še razgovor predstavnikov kajakašev iz Slovenije in Hrvaške ter KS Osilnica o nadaljnjem sodelovanju pri razvijanju kajakaštva ter turizma ob Kolpi.

J. PRIMC

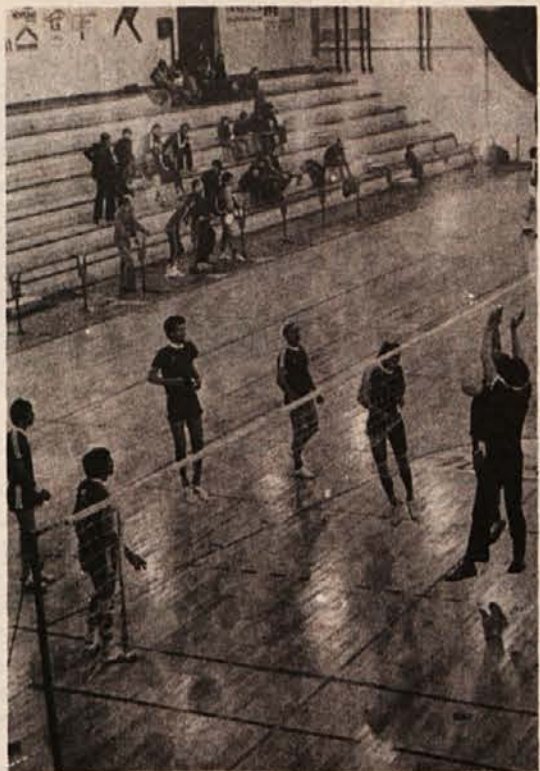
DALMACIJA IN JARC PRVAKA

Končalo se je kegljaško prvenstvo Dolenjske za posameznice in posameznice. Pri članicah je obranila naslov lanske letošnja Dalmacija, pri članih pa je dobro kegljal Jarc in prehitel bolj izkušene tekmovalce.

Vrstni red - članice: 1. Dalmacija 1175, 2. Tratar 1148, 3. Poljak 1141 (vse Krka), 4. Antič 1137, 5. Šoško 1132 (obe Novo mesto) itd. Člani: 1. Jarc 2574, 2. Bratož 2540, 3. B. Vesel (vsi Krka) 2535, 4. Blažič 2531 (Novo mesto), 5. do 6. Goleš (Mercator) in Rovani (Krka) 2530, 7. Hren 2527, 8. I. Vesel (oba Krka), 9. Rustja 2521, 10. Hrastar (oba Novo mesto) 2511 itd.

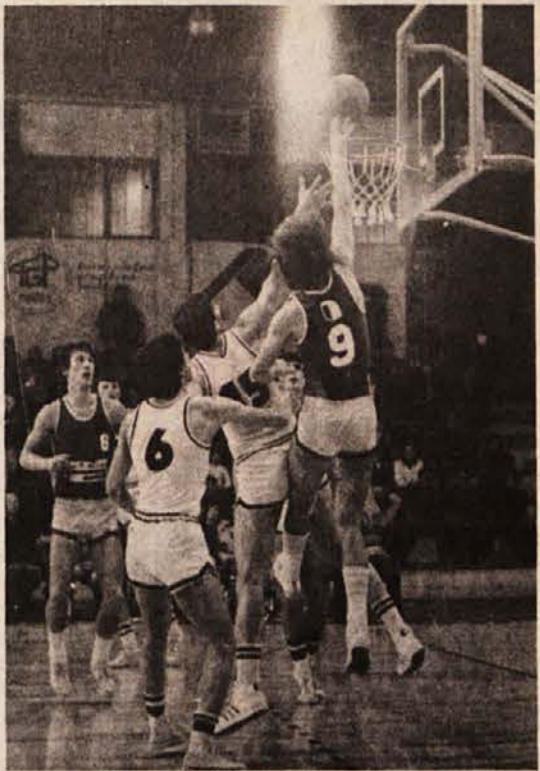
Na minulem zelo dobro pripravljenem prvenstvu je nastopilo 18 članic in 55 članov.

D. BRATOŽ

PIONIR GRE V FINALE - V soboto so bile v novomeških telovadnicah športne igre gradbincev. Udeležilo se jih je 29 ekip iz vse Slovenije. Po zanimivih športnih bojih so se športniki novomeškega Pionirja uvrstili v republiški finale, ki bo v Kopru. Na sliki: prizor z odbojkarškega srečanja.

(Foto: Janez Pezelj)

LAHKA ZMAGA - V soboto zvečer si je okoli 1000 gledalcev ogledalo zmagovalce Koračevega pokala in najboljšega košarkarja v Evropi Dražena Dalipagića. V prvem polčasu so gostje igrali s polovično močjo, v drugem pa resneje in nasuli v domači koš kar 72 zadetkov. Na sliki: S. Kovačević navzlic Dalipagićevo obrambi dosega zadetek.

Šport

OBALA - KRKA 24:18 (10:6)

Novomeščani so v gosteh slabo igrali, tako da gostje niso imeli težkega dela. Najboljši novomeški strellec Pungerečič ni dosegel svoje 'norme' in najbrž so gostje tudi zato izgubili.

Krka: Murgelj, Stupar 3, Petančič 2, Turk 4, Hudelja 3, Martinovič 2, Ristič 3, Pungerečič 1, Anderlič.

POSAVJE - DRAVA 8:16 (4:7)

Prvuvrščene na lestvici z igralkami Posavja, ki so igrale tokrat v Krškem, niso imele težkega dela. V domači vrsti se je izkazala vratarka, ki je Posavje rešila hujšega poraza.

Posavje: Levačič, Arsov, Balon 1, Kostanjšek 1, Štauber 1, Mlinarič 4, Pečnik, Rožman 1, Cvetin, Vogrinc, Sekoranja.

ETA - KOČEVJE 14:14 (7:6)

Kočevke so se iz Cerknice povsem zasluženo vrnile z osvojenimi točkami. Domače so vodile že s štirimi zadetki prednosti, gostje pa so z borbeno igro dosegle zaporedne zadetke in rezultati ob koncu izenačile.

Kočevje: Štefanič, Mišmaš 1, Vardijan, Radosavljevič 5, M. Jerič 6, Turk 1, Benko 1, Zbačnik, S. Jerič.

M. G.

LJUBLJANA - DOLENJSKA 8:6 (4:3)

Če bi gostje v zadnjih treh minutah natančneje izvajale najstrožje kazni, bi lahko rezultat vsaj izenačili. Tako pa so zaradi zastreljenih sedemmetrov točki podarile slabši domači ekipi.

Dolenjska: Strukelj, Zagorc 2, Francič, Švalj 3, Goršek 2, Kastelic, Kovačič 8, Rešetič, Škoda, Foršek 1, Kos.

INLES - PRULE 20:18 (13:8)

Domači igralci so bili ves čas boljši nasprotnik in so zasluženo dosegli svojo tretjo zmago v slovenski rokometni ligi-zahod.

M. G.

ŠPORT OD TU IN TAM

HRASTNIK - Na II. republiškem srečanju pionirjev in pionirk v namiznem tenisu so nastopili tudi Novomeščani. Obe vrsti sta se med ekipami uvrstili med šestnajst najboljših. Izkazala se je Glavanova, ki je prišla na deveto mesto. Dobro je igral tudi Guštin. Lahko bi se uvrstil med osem najboljših, a je v srečanju z nosilcem skupine izgubil 2:1, potem ko je v odločilnem nizu vodil 18:16. Novomeščani so pred kratkim odigrali tudi prijateljsko srečanje s črnomaljskimi vrstniki. V Stari trgi ob Kolpi so odšli z drugo ekipo in srečanje izgubili 7:2. (K. K.)

MALNAR VSE BOLJŠI

Tradicionalnega zagrebškega kriterija metalcev se je udeležil tudi novomeški atlet Slavko Malnar. Nastopil je v metu kladiva in orodje zahulal 45,76 metra. Z uspešnim metom je dokazal, da postaja vse bolj in je med najresnejšimi kandidati za mladinski dres z državnim grbom. V minulem letu bi s tem rezultatom postal mladinski državni prvak.

NOVO MESTO PREMAGALO CELJE

Kladivarjev atletski delavci so pripravili pionirski atletski dvboj. Novomeščani so bili bolj. V skupnem šestevke točk so zmagali s 63:56. Rezultati - pionirke: 60 m ovire: 1. Tekstor 9,7; 60 m: 2. Jarc 8,3; Daljina: 3. Eržen 4,72; kroglja: 1. Slapničar 11,52; višina: 1. Šuštaršič 145; pionirji - 60 m: 2. Šega 7,3; 800 m: 3. Škubelj 2:27,2; 60 m ovire: 2.1. do 2. Remec in Sevek 9,1; daljina: 3. Hudoklin 54,9; višina: 2. Pregar 165; žoga: 1. Struna 11,13. I. K.

Ob 'slovesu' dobra košarka

Novomeščani so v zadnji tekmi v II. zvezni košarkarski ligi igrali s Celjani in po izenačenem srečanju izgubili - Beograjski Partizan igral v Novem mestu in Metliki

V zadnjem, 22. kolu II. zvezne košarkarske lige - zahod so se Novomeščani pomerili s Celjem, ki se je uvrstilo v zahodno skupino I. zvezne B lige. Domači košarkarji, ki so igrali sproščeno, so goste dobro naučili in ob 'slovesu' v republiško ligo dokazali, da bodo v slovenski ligi favoriti tekmovalja.

NOVO MESTO - CELJE 77:93 (45:50)

Minulo sobotno srečanje se je začelo z enournu zamudo, kajti gostje so pri zabujanju žoge razbili tablo. Domači organizatorji so se hitro znašli in okvaro odpravili. Navzlic šestdesetminutni zamudi pa so do začetka tekme vztrajali prav vsi gledalci. Na zadnjem srečanju se jih je zbralo več kot 500. V prvih tridesetih minutah srečanja so videli zelo lepo in izenačeno srečanje. Odlikovalo se je predvsem po hitrih akcijah, natančnih streljih in visokih skokih. Gostje, ki so veljali za favorite, so imeli z razpoložnimi Novomeščani precej dela. Njihov odpor so strli šele v zadnjih desetih minutah, ko so se domači ključni igralci nekoliko utrudili.

V domači vrsti je tudi tokrat zelo dobro igral Slavko Kovačević, ob njem pa še Žarko Kovačević, Munih, Seničar in Župevec. Novo mesto: P. Seničar 12, Ž. Kovačević 18, Munih 27, Beg 2, Župevec 6, S. Kovačević 10, Plančan 2.

NOVO MESTO - PARTIZAN 72:122 (42:54)

V propagandni tekmi so varovanci trenerja Žerjavice v prvem polčasu domačin 'omogočili', da so dosegli 42 zadetkov, v drugem delu dokaj zanimivega srečanja, ki si ga je ogledalo okoli 1000 ljubiteljev košarke, pa so z ostrijo igro zaustavili domače strelce, ki so dosegli le 30 košev, gostje pa kar 68. Pri domačih sta najbolje igrala Slavko Kovačević in Munih.

MIRNA: 1. TREBNJE

Na Mirni je bil konec tedna zanimiv košarkarski turnir, ki ga je organizirala novomeška občinska skupnost za vrhunski šport. Udeležile so se ga občinske selekcije iz novomeške, trebanjske, črnomaljske in

JADRAN - INLES 16:15 (9:6)

V 14. kolu II. zvezne rokometne lige Inlesovi rokometarji niso mogli zmagati. Pa ne zaradi slabe igre, pač pa neobjektivnih sodnikov. Medtem ko sta moža v črnem domačim spre-

gledala vrsto očitnih napak, sta gostom sodila vse, videla sta celo napake, ki jih ni bilo. Pri rezultatu 14:14, ko se je tehtnica na igrišču bistveno obrnila v prid gostov, sta naletela Inlesovih igralcev ustavila tako, da sta izključila Gabrijelčiča in Karpova.

Inles: I. Kersnič, Ponikvar, D. Ilc, J. Ilc 5, S. Kersnič, Radič 2, Karpov, Andoljšek 3, Ambrožič 3, Gabrijelčič 2, Putre, Gelze.

KRKA - ALPLES 14:14 (8:6)

Okoli 50 gledalcev je konec tedna gledalo tipično prvenstveno tekmo, ki se je končala z neodločenim rezultatom. V slovenskem derbiju so

BETI - PARTIZAN 132:88 (60:43)

V propagandni košarkarski tekmi so košarkarji beograjskega Partizana brez težav ugnali domače igralce, ki pa so dosegli kar 88 zadetkov. Najboljša košarkarja gostov Dalipagić in Kičanović sta večji del sedela na klopi za rezervne igralce, navzlic temu pa je okoli 700 gledalcev videlo izjemno lepo košarkarsko prireditev.

Še en slab odbojkarški dan

Krka je gladko izgubila z Marčano in bo najbrž ob koncu pristala na šestem mestu - Novomeščani slabo igrali v Kamniku, navzlic porazu pa so na lestvici napredovali

V minulem odbojkarškem kolu je bilo videti, kot da bi se obe novomeški ekipi, čeravno so dekleta igrala doma, fantje pa v gosteh, zmenili za slabo igro. Tako je „Krka“ v dobri uri gladko izgubila s 3:0, podobno pa je bilo tudi v Kamniku, kjer so Dolenjci proti domačinom igrali povsem brez volje. Po devetem porazu so odbojkarice na petem mestu, Novomeščani pa so z osmimi zmagami na dobrem četrtem mestu.

KAMNIK - NOVO MESTO 3:0 (6, 11, 8)

Novomeška odbojkarška vrsta v letošnji sezoni se ni igrala tako slabo kot na zadnjem srečanju v Kamniku. To so spretno izkoristili razpoloženi domačini, ki so Novomeščane nadigrali na mreži in dobili brez težav prvenstveno srečanje 17. kola slovenske odbojkarške lige.

Novo mesto: Goleš, Vernig, Babnik, Graberski, Čotič, Primc, Lozič.

KRKA - MARČANA 0:3 (-12, -2, -5)

Favoritke v 13. kolu II. zvezne odbojkarške lige so bile gostje iz Pulja. Navzlic temu pa je nekaj več kot 20 gledalcev pričakovalo bolj izenačeno tekmo, zlasti po prvem setu, ki bi ga Novomeščanke lahko z malo bolj borbeno igro tudi dobile. Podoba je namreč bila, da jih je izgubljen set potrl, in v nadaljevanju so povsem popustile.

Kot kaže, bodo Krkine igralke ob

koncu prvenstva pristale na šestem mestu, kajti v zadnjem kolu se bodo pomerile z vodilnimi fužinarikami. Jeseničanke, neposredne tekme za peto mesto, igrajo s Turničem in če bodo v srečanju zmagale, bodo Dolenjke prehitile.

Krka: Rajer, Boh, Zevnik, Galeša, Adamčič, Urbančič, Brajer in Bregar.

ŽERJAV - NOVO MESTO 0:3 p.f.

Zaradi pritožbe Brankovih igralcev se je konec prejšnjega tedna sestala tekmovalna komisija in ugotovila, da so Žerjavovi odbojkarji igrali proti novomeški vrsti neregistrirani. Tako je rezultat srečanja, ki so ga dobili domačini po izenačenem srečanju s 3:2, razveljavila in tekmo registrirala s 3:0 za Novo mesto. Po zmagi za zeleno mizo so Dolenjci ponovno prišli na četrto mesto. Imajo namreč osem zmag, 25 točk in tri nove dobljene sete, tako da so prehiteli Izolo, Mislinjo, in Kamnik.

V ZADNJEM KOLU ZMAGA

V 18. kolu slovenske odbojkarške lige igrajo novomeški odbojkarji doma z vrsto Ingrada. V zadnjem srečanju letošnjega prvenstva bi morali domači igralci zmagati, novi prvenstveni točki in gladka zmaga pa bi jih uvrstile na dobro četrto mesto.

ZRIMSEK PRVI

Minulo nedeljo so se novomeški kolesarji udeležili tradicionalnega varaždinskega memorialnega kolesarskega dne „Stepan Slamek“. V članski in mladinski konkurenciji je nastopilo več kot 90 kolesarjev, novomeški tekmovalci pa so se izkazali predvsem s prvimi Zrimškoviim mestom v članski konkurenciji. Antončič, ki je imel med vožnjo na kolesu okvaro, je zasedel dobro sedmo mesto, Štih je bil v mladinski konkurenciji osmi in Papež deseti. Jutri odpotujejo Zrimšek, Antončič, Štih, Turk in Mijajlovič na novo tekmovalje, in sicer bodo nastopili na dirki „Po jadranski magistrali“.

VAŠA ZGODBA

KOMU BIJE ZADNJA URA

Mnogo je spominov, ki jih čas nikoli ne bo izbrisal iz naših src. Tak je tudi spomin na november 1942.

Proti večeru sem iz kuhinje zaslišala šepetanje: mož je govoril s partizani. Ujela sem le besede „je že dostikrat šla“, „seveda bo“, nato pa so me poklicali v sobo.

„K Norbertu greš“, je dejal Ličko. „Dobili smo sporočilo, da nam ima nekaj važnega povedati. Pa tudi daljnogled mu moraš prinesiti.“

„Daljnogled vendar mi potrebujemo,“ sem dejala. „S čim bomo hodili na stražo in opazovali, kaj se dogaja?“
Moral sem izpolniti ukaz, čeprav nerada. Odsla sem k Norbertu. Tisti čas je ta pater delal za OF. Redno nam je sporočal zanimive in potrebne podatke o italijanskih vojaških močeh. Toda to noč me je pri njem čakalo presenečenje.

„Si prinesla daljnogled?“ me je vprašal.
„Sem, a zelo ga bom pogrešala,“ sem mu odvrnila.
„Drago dekle, nič ga ne boš pogrešala. Vidiš tole okrognico od škofa Rožmana? V tem pisanju boš sporečila, da sodelovanje s partizani greh. Škof poziva, da se obmete od antikristov!“

„Torej ne boste danes nič povedali, kako je z Italijani v Metliki?“ sem ga razočarana vprašala.

„Ne! Nič več ne bom pripovedoval! Pisanje od škofa zahteva, da se obnašamo drugače. ... Ljudem boš sporočila, da bom imel po vaseh vreden govor. Ljudje naj bodo doma in naj ne rinejo več v gozdove!“

Čudno se mi je zdelo, da se je Norbert tako spremenil. Vse drugače je govoril s priznane pred časom: pozival je naj pomagamo partizanom, objubil je na onem in na tem svetu hudo kazen za izdajalce. Zdal pa tako!

Prisel je siv dan. Burja je žvižgala in nosila posamezne drobne snežinke. Odsli smo k mojemu očetu na kolone. Njegova hiša je bila blizu cerkve. Takoj ko smo se približali hiši, sem zazpala, da stoji pred cerkvijo Norbert, obkrožen z belogardišči. Od strahu mi je zastala kri. Hitro sem stekla v hišo in zaklicala zbranim, naj se razbežijo, ker so v vas prišli beli. Vsak je pograbil svojo sukno in tiho so stekli za hlevom proti gozdu.

Tačas se je hiši že približala nekaj belogardistov. Enega od njih sem spoznala; bil je nekdanji mamini sošolec. Ko je vstopil, je po hitlerjansko pozdravil. Mama se mu je na glas zasmejala: „Ja, kakšni pa ste, fantje? S to grdo mrtvaško glavo na kapi ste čudna vojska,“ je pol v šali in pol resno govorila.

„Le počasi, le počasi... Mi smo prava narodna vojska,“ je razlagal njen nekdanji sošolec. Nekaj sta si bila najbrž simpatična, saj sta govorila kot dobra znanca.

„Lepa narodna vojska, ki hodi s sovražnikom!“

„Mi se borimo za vero, svobodo in Kristusa proti komunistom.“

Mama pa ni to besede: „Kaj ima vera z vojsko? Tolčete po svojih bratih!“

„Kaj ne poznas evangelija, ki pravi, da bo brat šel nad brata?“ se je izmotaval belogardist.

„Najbolje, da ne govoriš preveč glasno na ta način. Lahko te bo slišal kdo drug, pa se ti bo slabo pisalo,“ je mamno psvaril njen sošolec.

V tem času je začel gospod Norbert z govorom. Čudno je bilo slišati nekdanjega odbornika OF, kako s puško preko rame preklinja partizane. Nekaj ljudi ga je sicer poslušalo, a slišati je bilo medklince in godmanje. Tu in tam je bilo celo slišati, naj molči.

Ko je Norbert končal govor, je s svojo četico odšel proti Suhorju, kjer so imeli postojanko.

Posebno živo so nam zvenele v ušesih gromke Norbertove besede: „Partizanom bje zadnja ura!“

Kot v posmeh tem besedam sta naslednjega dne Cankarjeva in XIII. hrvaška brigada ob pomoči vaščanov iz okoliških vasi uničili belo postojanko.

MARIJA NEMANIČ
LOKVICA

Umetni zobje se vrastejo

Umetno zobno korenino telo ne zavrača

Nekateri se počutijo ko mučeniki, če jim zobozdravnik odstranjuje le zobni kamen. Nezaslišana strahota pa so brneče ali piskajoče vrtnje, izdiranje zob in podobni posegi. Ko pa zobje ne prizanašajo z bolečinami, ni nikogar tako malo v hlačah, da se ne bi gnetel v čakalnici in hotel z odprtimi usti čimprej sestti na stol.

Tehniki dandanes tudi na področju zobozdravstva že uspeva marsikaj, kar je bilo še pred nedavnim docela nemogoče. Največ težav je pri vstavljanju umetnih zob, izbor pa je običajno omejen le na prevleke, mostičke in proteze. V šali pravimo, da so to socialni zobje. Zobne tučke v ustih pa bomo morali kmalu imenovati drugače, kajti skupini znanstveniki so pred kratkim uspeli izdelati umetne zobe, ki se kot naravni vrastejo v čeljust.

Takole je stvar: Korenina umetnega zoba je sestavljena iz bioaktivne keramične mešanice kalcijevega fosfata; je prepredena z mikroskopsko majhnimi luknjicami in v zobnici čeljusti jo je moč vstaviti brez operacije. Po vstavitvi se iz umetne korenine sproščajo okrogli delci kalcijevega fosfata in te vstarkava kostno tkivo. Do popolnega vračenja pride v času poltretjega meseca. Nadaljnji postopek je preprost, na umetno korenino, ki postane tako rekoč organski del, saj jo telo ne zavrača, na že doslej znane načine pritrđijo krome.

Zahodnonemški znanstveniki s kalcijevim fosfatom, ki so mu dodane posebne umetne snovi, poizkušajo že polnijo tudi luknje v zobeh, po mnenju dr. K. Koesterja pa bo čez dve leti vsak zobozdravnik lahko vstavljal umetne zobe, kot smo jih opisali. Za brezzobne čeljusti bo to gotovo dogodek številka ena.

Ne gre za slike - tako so poslikana vozila, s katerimi vandrojo Američani.

Prebujena vandrovska kri

Po Ameriki se širi nov način življenja - V nekaj letih dva milijona - Beg naj bi prenesel pristna doživetja

Če bi vsi Slovenci, kar nas je, od stare podgorške grče do pravkar rojenega otroka kupili avtomobilske prikolice in v potujoče hišice spremenjene tovornjake ter se odpravili na vdranje po Siryahu Združenih držav Amerike, bi predstavljali vojsko, ki se številčno še ne bi mogla kosati s podobno ameriško vojsko. Po ameriških cestah namreč kroži več kot 2 milijona potujočih hiš, vsako leto pa se številno poveča za okrog 700 000. Sociologi govore o novi manjši, o modernih nomadih, o prikoličarjih, potujočih domovih; uporabljajo pač najrazličnejše oznake za svojevrstno gibanje, a razložiti ga ne znajo.

Potujoče hišice so najrazličnejše. Nekateri avtomobili so komaj zadostni za prebivanje, drugi pa se ponasajo z največjo močno udobnostjo. V preurejenih ali v posebej za vdranje narejenih vozilih je moč najti vse, od televizorja, hladilnika, lažnega odprtga ognjišča do dragocenih kristalnih lestenecov. Mnogi „vannerji“ (po naše bi lahko rekli vagonarji) olejajo vozila tudi na zunaj. Na vozilih so z realistično natančnostjo narisane pokrajine, prizori iz zgodovine, slavne osebnosti, živali, rastline ali simboli. S poslikavanjem vozil se ukvarjajo tudi slavni mojstri cipčica. Seveda stane tako poslikana karoserija kar okrog 3000 dolarjev več.

Industrija je zavohala novo ameriško strast in ponudila tržišču najrazličnejše modele vozil. Najdražja prodajajo tudi po 30 000 dolarjev (540 000 dinarjev).

Rešitev prejšnje križanke

ERSTV
AKRIT
MARJANA
OSCAR
PATRI
BRI
ALVI
AKRAKA
IAZ
STAN

Priglasje misli

Preden si drzneš obojati človeka, moraš dolgo opazovati njegovo sebo.

J. B. MOLLER

Niste prevzgojili človeka, če ga samo utišali!

MORLEY

Kjer ni otrok ni sreče.

A. C. SWINBURNE

d	l	huda jeza	vzhod	velik rak	egon tomc	kosinus	d	zajedalec	udarac po nečem	zemljevid
bojovnik							ep			stvarnik sveta
muza	poezije						2 glas			mestnoob jadrano
mladni izdelak						Sporočilo mora				
litigini ali muslimovska knjiga							pleme			trojanski junak
d	l	gosi	masaker	trava druge kosa			stari ali novi pridelek			tapeta
telesne igre in tekme					2					ajd
vršanska tleska na sredozem. državnih različnih				atletski disciplina	svetopis. oseba			kanon		letotok
narodnoznanstvena vojvoda				ljubezen		vrsta kopirja gr. cirka			hlod	
pod				sest. del telesa					prelaz čez velenit	

Kamniti priče davnih tisočletij

Na dnu oceanov naj bi bilo ogromno delo že pred več tisoč leti? - Oživljena legenda

V zadnjih letih so odkrili vrsto megalitskih zgradb na priobalnem morskem dnu v severnem delu Atlantskega oceana. Novodiskriti spomeniki so delo predtisočletih ljudi, ki so v tistem času živeli na otokih in vzhodnih delih Atlantskega oceana. Hitrost potapljanja je izračunana; tako ni bilo težko ugotoviti časa, ki je potekel od taktar, ko so stale megalitske klesane klade še na kopnem. Po tej metodi so izračunali, da je človek postavil te svojevrsne spomenike pred 6000 leti.

Ob vseh teh najdbah in odkritjih je ponovno močno oživela stara in nič kolikokrat oživljena legenda o skrivnostni delitvi Atlantičidi, o kateri je pisal veliki grški mislec Platon. Nekateri strokovnjaki menijo, da so megalitski spomeniki ostanki tiste civilizacije, ki je navdihnila nastanek legende. Če je v teh bolj žejah kot ugotovljenih dejstvih vsaj zrna resnice, potem čaka zgodovinarje celo novo poglavje svetovni zgodovini, poglavje, katerega naslov bi lahko bil „Prva vesvetovna civilizacija“. Megaliti so namreč razprostrti po vsej zemeljski obli.

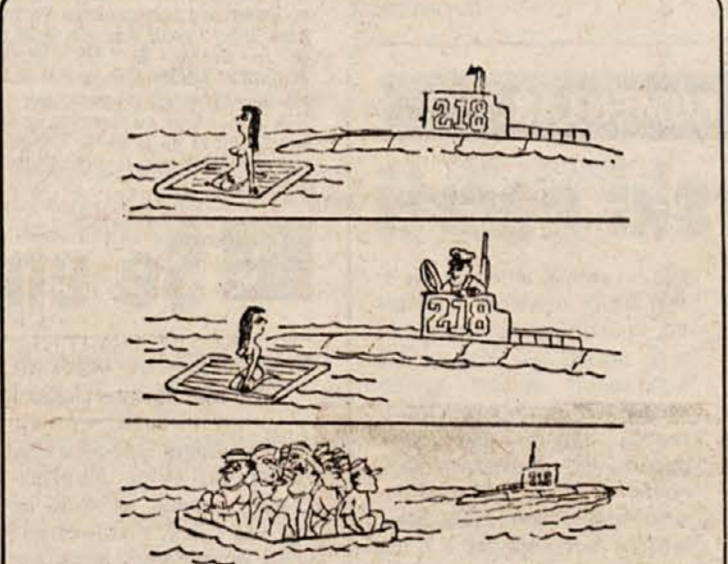
Megalitski spomeniki so na kopnem po ljudem že dolgo znani. V manj prosvetljenih delih sveta tudi zelo nesni možje, ki so si hudičevce delo, zato so v njih videli čarobne sile in uničili. Dober primer je malo, kar je omenjeno v povratnem vrtnje v dnevniku, kateri megalitski spomeniki so zatoneli v morju. O odkritih podobnih zgradb navdaje z ugotovitvami, da so ga čuvali oceanске vode.

Strokovnjak za predkolombusovsko zgodovino Amerike M. Lambentine je v posebnem podvotnem plovilu našel še nekaj novih delov tvorbe. S samodejnimi kamerami, sonarji in podobno opremo je raziskovalcem uspelo pod nositi alg in školjki odkriti celotno zgradbo. Megalitski zid ima po njihovih meritvah 70 metrov dolžine, širok je 10 metrov, posamezni kamnit blok pa tehtajo do 5 ton. Zgradba leži v globini treh do desetih metrov. Strokovnjaki domnevajo, da gre za ostanke nekdanjega pristanišča.

TIŠČELETNI VIGREZANJE MORJE
Največje znane tvorbe na morskem dnu pred 6000 leti

ZIBELKA VSEH CIVILIZACIJ?
Ob vseh teh najdbah in odkritjih je ponovno močno oživela stara in nič kolikokrat oživljena legenda o skrivnostni delitvi Atlantičidi, o kateri je pisal veliki grški mislec Platon. Nekateri strokovnjaki menijo, da so megalitski spomeniki ostanki tiste civilizacije, ki je navdihnila nastanek legende. Če je v teh bolj žejah kot ugotovljenih dejstvih vsaj zrna resnice, potem čaka zgodovinarje celo novo poglavje svetovni zgodovini, poglavje, katerega naslov bi lahko bil „Prva vesvetovna civilizacija“. Megaliti so namreč razprostrti po vsej zemeljski obli.

Preden pa bo poglavje napisano, bodo arheologi preučili še veliko ur na morskem dnu, na tej tako malo raziskani zgodovinski njeni.

Brez besed.

Doktor, stalno letam za mišmi, ampak se ne spominjam več zaka.

OSTROSTRELEC

37.

Velika Kača je nato povedal, da je slučajno odkril stedeve Mingov in jim nato sledil do njihovega taborišča. Potem se je pošikal okrog jezera, dokler ni zagledal barke in prepoznal na njej Ostrostrelec. Nenadni napad Indijancev pa je tudi njega presenetil in sklepal je, da morajo biti zelo številni. Natty ga je vprašal, ali je v taborišču videl kakšne ujetnike. Velika Kača je povedal, da je Vah-ia-vah, svoje dekle, samo slišal, videl pa da je enega starejšega in enega mlajšega belega ujetnika, s kate- rima so Mingi še kar lepo ravnali.

38.

Medtem ko se vozili dalje proti Tomovi doma- činici in takoj nato so zagledali obrise čolna. V njem je sedela Hetty in se kljub vsemu klecnju težko oddajevala. Se preden so lahko okrenili in ga potisnili nazaj na jezero. Sestra jo je rotala, naj se vrne. Hetty pa je le zaklicala, da gre reševati v igelnihi v gozdu. Natty je šel po njen čola, saj ga niso mogli pustiti brez obrambe.

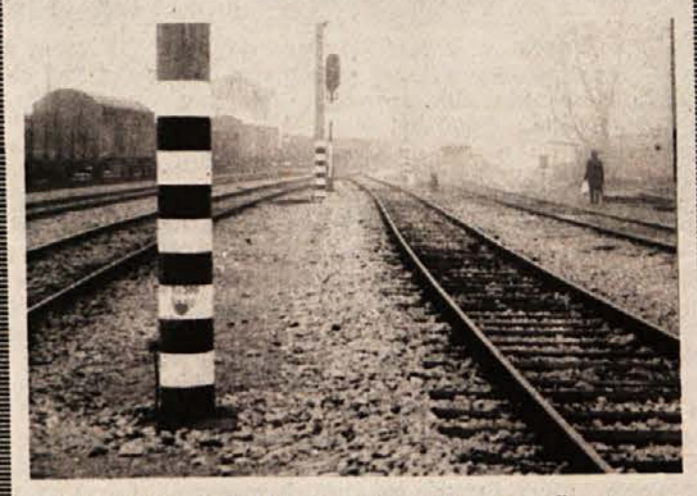

39.

Hetty je tačas pogumno prodirala skozi obrežno gočjavje in bila je že precej daleč, ko je nenadoma začutila na rami lahen prijem, prijazen deklinski glas pa jo je sočutno vprašal: »Kam greš? Reči mi to, ne neumljeni!« Bila je Vah-ia-vah. Prijela je Hetty za roko in jo odpeljala v stran, da ju ne bi kdo zasledil. Kmalu sta se sporsuzmeli. Hetty je z grozo izvedela, da je njen oče prejšnji večer napadel ravno Vah-ia-vah. Toda Indijanka je bila vseeno pripravljena pomagati pri njegovem osvoboditvi, ko je slišala, da je njen ljubi na Tomovi barki.

tisti hip

IZGUBLJENI ČLOVEK - Matjaz Erjavec iz Šmartna pri Litiji nam je poslal vrsto fotografij, o katerih bi lahko zapisali, da so uglešene predvsem na eno temo: človek v moder- nem svetu. Za vse fotografije je prav značilno, da so na njih ljudje obrnjeni s hrbtom proti kameri in izgubljeni med brezdušnimi objekti infrastrukture, naj bodo to betonski most, stopnišča, ceste ali železniški tiri. V rubriki objavljamo enega od posnetkov, kjer je poanta o izgubljenem človeku lepo razvidna, hkrati pa je fotografija tudi premišljeno komponi- rana. Opozorili bi predvsem na optično učinkovite diagonale tirov in vertikalne nosilce električne napeljave, s kontrast- nimi temno-svetlimi pasovi. K učinkovitosti občutka izgu- bljenosti pripombe tudi rahljo megličasto, zabrisano ozadje.

Dolenjski list pred 20 leti

Kam bo prišel, kdaj?

V BRIGADNEM NASELJU „Boris Kidrič“ v Gornjem Krovnem je potekla današnja nedelja v mrzličnem okrašanju prostorov pred barakami. Dekleta in fantje so zasajali drevesca, krasili poti in steze, drugi so vneto čistili šipe in skrbeli, da ne bi ležala kaka smet, košček papirja ali kaj podobnega, kar bi lahko pokvarilo lepo podobo na robu gozdiča. „Što ne znate? Drug Tito če doči sutra ili prek sutra, pa se pripravamo,“ je bil vesel odgovor mladih Čakovčanov. „Tovariš Tito nas bo obiskal, je že v Ljubljani!“ so nam radostno pripovedovali brigadirji in brigadirke tudi v Mačkovcu. Kam bo prišel, kdaj, v katero brigado? Ugibanj je toliko, kolikor je mladih src vzdolž avto- ceste.

GASILSKA OPREMA SE POVEČUJE iz leta v leto, vendar je še vedno skromna, zlasti glede dobrih tlačnih cevi. Z gasil- skim denarjem se je marsikje dela, kot da to ni družbeni denar. V blagajnah društev, ali boje v žepih blagajnikov, leži precej gasilskega denarja, nad katerim ni dovolj kontrole. Napačno je tudi, da društva nakupujejo za svoj denar manj potrebne stvari, kot so meze, stoli, kozarci in pod.

GOSTINSKE USLUGE SO v našem okraju še vedno preveč enostranske, to je pretežno v postrežbi s pijačami ne le v manjši meri z drugimi gostinskimi uslugami. V skupnem denarnem pro- metu gostinskih storitev v našem okraju jni zavzemajo alko- holne pijače 57,2 odstotka, brezalkoholne pijače 6,2 odstotka, hrana pa 31,2 odstotka.

NIHČE NE VE, KAKO DOLGO JE v veljavi nepisana pra- vica, da Zagarju pri rezanju lesa ostanejo brezplačno krajniki, ponekod dva, ponekod pa menda kar vsi štiri. S temi krajniki povsem razpolaga lastnik žage. Temu prilasčanju ostankev je treba napraviti konec. Tako so med drugim zahtevali tudi zadr- užniki v Dragatušu.

KONEC PRETEKLEGA MESECA SO bolnike na pljučnem oddelku novomeške bolnišnice obiskali člani PD Dušan Jereb iz Novega mesta in priredili Veseli večer. Polni dve uri smeha sta spravili bolnike v prijetno razpoloženo.

(Z DOLENJSKEGA LISTA 23. aprila 1958)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Umetno risane podobe, ne tako slabe

(Pole s podobami) za šolo in dom jela je izdajati to jesen družba za razmnoževalno umetnost. To so lepo umetno risane podobe: sveto-pisemska zgodovina, pripovedke in legende, bajke, zgodovina, zemljepisje, podobe iz ljud- skega življenja, živalsko življenje, tehnične na- rave. Podobe so namenjene šoli za nazorni pouk. Za dom pa so namenjeni zlasti za tisti del ljudstva, ki nima časa in prilike izobraževati se drugače; zato je posameznim polam na zadnji strani pridodano besedilo v vseh avstrijskih je- zikihi, tedaj za nas v slovenskem. To nastopi povod tam, kjer prinaša podoba oblike in do- godke, ktere ni lahko umeti brez nekega znanja. Ogledovalec s podobo obogati ali oživi svoje znanje, ker ga bode veselje nad podobo izbujalo natančneje pozvedeti, kaj predočuje.

PO SVETU OKOLI

TVEGANO ZAVAROVANJE - Na podlagi dolgoletnih izkušenj je zavarovalni zavod ameriške zvezne države Connecticut objavil posebno tabelo, iz katere je razvidno, da je za denarnike najbolj tvegano zavarovanje avtomobilov pokli- čnih atletov, ljudi z zakonskimi težavami, prodajalcev pijač in lastnikov rolls-royceov. Najcenej- še pa je za zavod zavarovanje avtomobilov direktorjev velikih trgovskih podjetij, oskrbnikov na farmah upokojencev, učiteljev in policajev. Tabela o do- bičkonosnih zavodovih poslih najbrž ne bo prišla v javnost.

ODKRIL JE... - Trinajst- letni Collin Adams je dobil v letu napravo za odkrivanje ko- vinskih predmetov. Precej se je odpravil na lov za bajeslovnim zakladom, ki naj bi bil zakopan nekje v bližini angleškega mesta Danbury. Doslej je odkril le dve neeksplozirani letalski bombi iz zadnje vojne. „Zaklad“ so mu, kajpak, vzeli izvedenci za razst- reliva, deček pa svoje naprave še zmeraj ni vrgel v koruzo.

NI ZNALA ŠTETI - Najbolj preprostota računanja ni bila sposobna steverdasa v italijan- skem letalu, ki je letelo iz Rima v Mogadiš. Nad Ciprom je ba- stela 106 potnikov, biti pa bi moral eden manj. Ker so se bal, da je odvečni potnik morebiti ugrabitelj, se je letalo vrnilo v Rim. Po ponovnem štetu se je izkazalo, da steverdasa ne zna šteti. Strah ima pač velike oči...

DOKAZ V JABOLKU - Po trditvah strokovnjakov znaša verjetnost, da imata dva člove- veka povsem enako obliko zo- bova, ena proti dve milijardi. Iz sodne prakse pa je znano, da so po odhitis zob spoznali krivca. Tako je nagrizeno jabolko, od- vrtko in nabrano jabolko, od- vrtko in nabrano jabolko, od- vrtko in nabrano jabolko, od- vrtko in nabrano jabolko.

SMETIŠČE - Onkraj mod- rine neba je že pravo smetišče. To lahko sklepamo po ugotovi- tvah strokovnjakov. Ta hip namreč leti nad zemeljskim raz- padkom več kot deset tisoč raz- nihlih satelitov in podobnih plovil.

(Nikar ne pozabi) trt, katere so po- zlahnitev sprejele, pridno proti peronospori škropiti. Peronospora napade namreč tako po-

(Z DOLENJSKIH NOVIC 15. aprila 1898)

TRČENJE – Takole se je preteklo sredo dopoldne pri Jezeru končalo potovanje dveh turških „posadk“. Davek prehitvanju čez nepretrgano črto sta plačala oba voznika in sopotnik, ki so jih hudo poškodovane prepeljali v novomeško bolnišnico, laže pa je bil poškodovan tudi 2-letni Gulbahar. Škodo cenijo na blizu 80.000 din. (Foto: Pavlin)

Je dinar „močnejši“ od marke?

Obtoženi Bayazid trdil, da je okoli 60.000 nemških mark (pravi, da ni vedel, da so ponarejene) odkupil za nekaj jordanskih dinarjev – Obema zaporne kazni

Minuli teden sta na zatožni klopi pred velikim senatom novomeškega okrožnega sodišča, ki mu je predsedoval Janez Kramarič, sedela Jordanca Abdel Hadi Bukhari in Mohamed Bayazid, oba iz Amana. Bila sta v priporu vse od 6. januarja letos, ko so ju novomeški miličniki pri Dobruški vasi zalotili s polnim kovčkom ponarejenih nemških mark. In kaj je pokazala obravnava?

Obtožena sta vztrajno trdila, da o ponarejenih bankovcih nista vedela prav ničesar. Bayazidova zgodba, da je v Nemčiji na neki železniški postaji od neznanca dobil te marke v zamenjavo za nekaj jordanskih dinarjev, je res kaj malo verjetna. Trdil je pač da ni vedel za uraden kurz in da se mu je kupčija zdela dobra. Da so bankovci ponarejeni, tega ni vedel. Veliko dvomov in pomislekov pa je tudi v Bukharijevem pričevanju.

Govoril je, da sta se z Bayazidom srečala povsem po naključju in da vse do trenutka, dokler ju niso prijeli miličniki, ni vedel, da ima v avtomobilu kar okoli 60.000 ponarejenih nemških mark v bankovcih po sto. Še zanimivejša je njuna razlaga dogodkov na bencinski črpalki v Ljubljani, ko je tamkajšnji uslužbenec Feliks Sodnik, od katerega sta hotela kupiti motorno olje, takoj spoznal, da z denarjem ni vse v redu. Odšel je, da pokliče miličnike, Jordanca pa sta jo medtem brez denarja in olja pobrisala.

Bukhari je povedal, da je šel Bayazid za uslužbenecem v kiosku in se že kmalu zatem vrnil s pojasnilom, da se pač nista sporazumela in da naj odpelje naprej. Olje da bosta že kupila v Zagrebu. Bayazid pa je na vprašanja, zakaj je vendar pustil olje in črpalki in odšel v avto odgovoril, da ni vedel, da je vrednost bankovca tolikšna, ko pa jih je vendar dobil za samo nekaj jordanskih dinarjev (!). Skratka, nadaljevanje zgodbe je jasno. Jordanca sta bila že uro zatem prijeta v Dobruški vasi, milič-

niki pa so kaj kmalu našli v spretno zloženi avtokarti okoli 5.500 ponarejenih mark, preostali del plena pa po natančnejši preiskavi v kovčku med garderobo. Ostaja le še vprašanje, zakaj se potem, ko sta po dogodkih na bencinski črpalki videla, koliko je ura, ponarejenega denarja nista znebila.

Za sodnike in prevajalca je bilo na obravnavi veliko dela. Po več kot štiriurnem dokaznem postopku in skoraj enournem posvetovanju, se je senat odločil, da Bayazida obsodi na leto in pol zapora, Bukhariju je prisodil 15 mesecev zapora, pripor pa je obema podaljšalo do pravomočnosti sodbe. Pri izreku kazni je sodišče upoštevalo, da sta bila oba še nezakaznovana, Bukhari pa ima še štiri nepreskrbljene otroke v starosti od 6 do 12 let in ženo, Bayazid pa mora, čeprav je samski, skrbeti za otroke bratov, ki jih je pobrala vojna.

„BLOKADA“ NA AVTOCESTI

František Duriš iz CSSR je 13. aprila zjutraj vozil tovornjak s polpriklonnikom proti Zagrebu. Ko je pri Martinji vasi med vožnjo po klancu navzdol zavrl, ga je na mokrem cestišču zaneslo v nasproti vozeči avtomobil Pavla Jurgiča iz Trebnje, z zadnjim delom pa je zadel še vozilo Staneta Vidica iz Smolenje vasi. Vidic se je pri nesreči poškodoval in so ga prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, medtem ko so vsa tri vozila, na katerih je za okoli 90.000 din materialne škode, ostala na cesti. Tako je bil skoraj celo uro promet v obe smeri zaprt in šele okoli 8.30 ure so vozila odstranili.

LOKA: ZADEL KOLESARJA

14. 4. zvečer je prišlo v Loku pri Zidanem mostu do prometne nesreče, v kateri jo je skupil 36-letni voznik kolesa z motorjem Herman Konhajzler iz Loke. Slednji se je tistega dne pravilno po desni strani cestišča peljal po cesti iz Radeč do Rečice, v Loku pa ga je dohitel z osebnim avtomobilom Vladimir Cizej. Zaviral je, vendar je navzlic temu trčil v Konhajzlerja, tako da je slednjega odbilo na pokrov motorja, nato pa je padel na cesto. Poškodovanega so odpeljali na zdravljenje, medtem ko je materialne škode za 13.000 din.

»Dolenjski list«

NE PRVIČ NE ZADNJIČ – Nočemo biti razsodniki, da bi vso krivdo nedeljske nesreče, v kateri sta jo skupila dva skoraj popolnoma nova avtomobila, zvalili na preozek prehod s Ceste herojev na Ulico talcev. Toda trčenja na tem delu ceste dajo misliti tudi na to. (Foto: B. Budja)

S kolesi po izkušnje

Sveti za preventivo in vzgojo se danes vse bolj omenjajo v prometnem življenju. Kritiki je manj, rezultati dela pa postajajo iz dneva v dan očitnejši, nekaj zaradi zares spodbudnega dela „pri vrhu“, nekaj pa zaradi resnejšega pristopa občinskih služb. Dela so se namreč lotili na prvem koncu – pri mladih. Trebnjski primer je temu samo v potrdilo.

Ivan Zajc, ki je že dobra tri leta tajnik sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri SO Trebnje, pravi:

„Odmev na akcijo, v kateri dajemo največ poudarka prav na vzgojo najmlajših kadrov, je res ogromen. To kažejo zanimanje in prijave za opravljanje kolesarskih izpitov. Še poseben odziv pa je doživela akcija, ki smo jo pripravili skupaj s trebnjsko postajo milice. Pregledali smo namreč kolesa ob osnovnih šolah v občini, napravili pa tudi posebne opozorilne lističe, na katere smo zabeležili vse napake, zraven pa še pripisali, da morajo biti odpravljene v roku štiriinajstih dni. Solarji so vzeli to stvar zelo resno. Mladostna zagnanost, ki pa jo včasih premalo izrabljamo!“

Zajc je še pohvalil mentorsko delo po šolah, ki je tesno povezano z delovanjem sveta. Ne samo da pri njih iščejo strokovno pomoč, šolnikom so na voljo tudi filmi, tehnična in materialna pomoč. Trebnjski svet pa se je ob zadnjem občinskem tekmovanju „Kaj veš o prometu?“ odločil za zares posnemanja vreden korak: vsem udeležencem tekmovanja je pripravil nagradni izlet, na stroške sveta seveda.

Nikjer pa ne gre brez težav. Ivan Zajc pravi takole:

„Svet bi slej ko prej kazalo razširiti, vključiti vanj tudi občinskega sodnika za prekrške,

da ne govorim o odporu, ki ga kažejo nekatere delovne organizacije v Trebnjem. Danes imamo v svetu le predstavnike Cestnega podjetja, Tregrada in mirenške Dane, medtem ko ni o starih le duha ne sluha. Menim, da bi morale biti v svetu zastopane vse tiste delovne organizacije, ki imajo lastne avtoparke.“

Sogovornik je opozoril še na drugo plat „nerazumevanja“. Ob nedavni akciji „Varnostni pas“ je dobil svet letake, ki bi jih bilo treba razobesiti po vidnih mestih. Sem sodi tudi Petrolova črpalka ob avtocesti, toda o kakšnih plakatih niso hoteli prav nič slišati. „Povsod se pač najde kakšna črna ovca. Navzlic vsem posredovanjem je ostalo pri njihovi odločitvi.“

Če bi hoteli omeniti vse naloge, ki jih trebnjski svet doslej že opravil, bi nam zmanjkalo prostora. Omenimo le, da v kratkem pripravljajo razgovor s poklicnimi šoferji v občini o cestni problematiki in opremi vozil, da imajo na voljo brezplačne nalepke za pešce (stroške krije občinski svet), da so že

pripravili program prometne vzgoje za delo v vzgojnovarstvenih ustanovah ipd. Le ena želja je doslej še neizpolnjena: da bi ob tako obseznem programu dela dobili še poklicnega uslužbenca.

B. B.

Med „porodniško“ ob svoje delo

Ne da bi jo vprašali, so Marijo Šiško med porodniškim dopustom premestili

Potem ko se je Marija Šiško z Malega Slatnika pred nedavnim obrnila na novomeško sodišče združenega dela zaradi, po njenem mnenju nepravilnega in nezakonitega sklepa Novoteksovega tozda Konfekcija Novo mesto o razporeditvi na drugo delovno mesto, je prejela odločbo ki pa še ni pravomočna, v kateri stoji:

Sklep komisije za medsebojna razmerja in komisije za OD se raz-

veljavi, hkrati pa morajo v Novoteksu ponoviti postopek razporeditve delavke Marije Kump in Marije Šiško: do dokončne odločitve pristojnih organov ostane Šiškova na do sedanjem (starem) delovnem mestu, podjetje pa ji mora izplačati razliko v osebnem dohodku.

Vzrok? Šiškova je bila pred nastopom porodniškega dopusta na delovnem mestu vodje predmontaže, ob ponovnem nastopu službe pa tega dela ni dobila, ker je bilo že zasedeno. Tako so jo razporedili na drugo delovno mesto, ki ji po izobrazbi sicer ustreza, vendar je bila Šiškova pri mesečnih osebnih dohodkih prikrajšana kar za okoli

1.500 din. V Novoteksu trdijo, da je bila takšna premestitev povsem zakonita in primerna predvsem zaradi reorganizacije dela, ko se je ob prehodu na enozmensko delo pokazalo, da za posamezna dela in opravila ni več potrebnih toliko delavcev.

Senat sodišča združenega dela se je s takšno razlago povsem strinjal, ne pa tudi s postopkom, v katerem je bilo ugotovljenih več pomanjkljivosti. Tako Šiškova sploh ni bila navzoča na seji komisije, ko se je razpravljalo o njej (da je to ustavna in zakonita pravica vsakega delavca je odveč pisati), drugo napako pa so v podjetju naredili, ko so brez vsakih kriterijev izbirali med Kumpovo in Šiškovo, katera bo opravljala dela in naloge vodje predmontaže. Kot so povedale priče, je tako „zmagala“ delavka, ki pa za to delo nima zahtevane strokovne izobrazbe.

Črni rekordi na naših cestah

Čeprav smo že krepko zakoracili v drugo polovico aprila, ne bo odveč, če pogledamo marčevski krvni davek na naših cestah: 40 mrtvih. Takšen podatek so slovenski statistiki zabeležili le še leta 1973. Pravi rekord pa pomeni številka 127 žrtev od začetka leta do 20. marca.

Še podrobnejša analiza nam pokaže, da je bilo od 40 žrtev kar 30 nevoznikov, 27 pa se jih je ponesrečilo v naseljih. Šečno naključje ali kaj drugega, da smo Novomeščani po številu mrtvih povsem na koncu krvave lestvice. Med redke izjeme te kronike pa sodijo potniki v osebnih avtomobilih, katerih številno smrtnih žrtev v zadnjem času bistveno upada. Posledica zavesti o uporabi varnostnih pasov? Dejstvo je, da tega za voznike ne moremo trditi, kajti ti imajo neprimerno več zaupanja vase, kot pa drugi vanje. Kako zgrešena so mnenja, da se med vožnjo po mestu ni potrebno pripenjati, saj so žrtve v mestih le pešci, mopedisti, kolesarji! Kajti od sedmih umrlih voznikov v marcu so štirije tragično končali vožnjo na mestnih ulicah.

Ce nam nenehna opozorila in nasveti ne zaležejo, bomo pač svojo lahko miselnost še naprej plačevali s krvjo. Kajti tudi aprilska črna kronika je iz dneva v dan vse bolj polna.

KRONIKA NESREČ

PASOVI SO JIH REŠILI – Slavko Habič z Golnika je 12. aprila dopoldne vozil osebni avtomobil od Novega mesta proti Metliki, ko mu je v Velikem Cerovcu nasproti pripeljal z neprimerno hitrostjo Arif Balić, doma iz okolice Velike Kladuše. Slednji je pred srečanjem močno zavrl, avtomobil pa je pričelo na mokrem cestišču zanašati, tako da je čelno trčil v Habičovo vozilo. Nekaj prask in odrgnin sta dobila oba voznika, kaj hujšega pa so preprečili varnostni pasovi. Na vozilih je za okoli 120.000 din materialne škode.

PREHITRO MIMO SEMAROROV – Do prometne nesreče je prišlo tudi 13. aprila zjutraj na Čatežu, kjer s semafori urejajo promet zaradi obnove vialdukta čez Krko. Zagrebčanka Nevenka Klasić je vozila osebni avtomobil proti Ljubljani, vendar zaradi prevelike hitrosti ni utegnila ustaviti vozila pred semaforom in je trčila v avtomobil Zeljka Majpruza iz Zagreba, ta pa se v vozilo B eograščana Slavka sekulića. Pri trčenju se je laže poškodoval Ivica Mesaroš, gmotne škode pa je za 30.000 din.

ZANESLO GA JE V AVTOBUS – Anton Zvan iz Dolenjskih Toplic je 16. aprila popoldne peljal osebni avtomobil od Ručetne vasi proti Črnomlju. V Lokvah je dohitel

vprego in zavrl, ker mu je nasproti peljal avtoBUS. Spolzka cesta pa je naredila svoje: Zvana je namreč med zaviranjem zaneslo na levo stran cestišča v avtoBUS. Pri nesreči se je poškodoval Zvanov sopotnik Bernard Bucik; odpeljali so ga na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Gmotne škode je za 20.000 din.

ZAKRIVIL NESREČO IN POBEGNIL – Ivan Ivič iz Erduta pri Osijeku, sicer začasno na delu v ZRN, je 14. aprila peljal osebni avtomobil proti Zagrebu, pri Poljanah pa je nasproti pripeljala kolona tovornjakov, ki jo je prehitela neka stoenka. Ilič je močno zavrl, da bi se izognil trčenju, pri tem pa zapeljal na rob bankine, da ga je zaneslo s ceste v vsek. Materialno škodo cenijo na 15.000 din, medtem ko pobelega voznika stoenke še iščejo.

TRČILA V KOMBI – 15. aprila dopoldne je Marjan Plut iz Krivoglavice vozila osebni avtomobil od Primostka proti domu, ko ji je nasproti pripeljal s kombijem Martin Slanc iz Rosalnic. Med srečanjem sta oba zavrla, vendar tako, da sta na spolzki cesti trčila. Materialno škodo cenijo na 35.000 din.

STRELJAL PO AVTOBUSNI POSTAJI

Novomeški miličniki so 12. aprila popoldan na avtoBUSNI postaji prijeli Nurijo Ša bica, začasno zaposlenega v Novem mestu. Šabić je streljal s petardami, vendar so mu nadaljnjo „zabavo“ pravočasno preprečili miličniki, hkrati pa zasedli še 4 petarde. Za svoje dejanje se bo moral zagovarjati pred sodnikom za prekrške.

Nad znake in slabo vreme

Občinsko tekmovanje mladih prometnikov v Brežicah

Čeprav smo že na pragu republiškega tekmovanja, še nekaj besed o občinskih rezultatih akcije „Kaj veš o prometu?“

Tako iz Brežic poročajo, da so se tekmovanja, ki je bilo 13. aprila, udeležile ekipe osnovnih šol iz Cerkelj, Globokega, Pilec, Dobove, Velike Doline, Artič, Bizeljskega in domačih Brežic. Tekmovalci so se najprej lotili reševanja testnih nalog, nato pa so opravili vožnjo po mestu in poligonu. Resda je bilo vreme neugodno, zato pa rezultati toliko bolj razveseljivi. Vsi, od mladih kolesarjev pa do prometnikov, so pokazali precej znanja, najboljši pa je bil Brežičan Vlado Kostevc, edini,

ki bo svoje vrstnike zastopal na republiškem tekmovanju. Se ekipini razpored: največ točk so zbrali mladi Brežičani, drugi so predstavniki OŠ iz Artič, tretja pa ekipa Velike Doline.

Mladi Artičani so svojemu drugemu mestu ob rob poslali še dopis, v katerem dodajajo, da mrz in dež tekmovalnemu duhu mladih tekmovalcev nista bila kos.

KDAJ JE KONEC ANGLEŠKEGA ŠARMA?

Veliko dela so imeli novomeški miličniki 14. aprila s 34-letnim Angležem Erikom Hugesom. Angleški ljubitelj dobre kapljice se je tistega dne z avtostopom pripeljal do Novega mesta, nazadnje pa je sedel v avtomobilu Novomeščana Ivana K. Potem ko sta nekaj časa skupaj zalivala znanstvo, pa je Anglež obsedel v Mandlovi gostilni v Stopičah. Priznani angleški šarm ni bil kos moči dolenske kapljice. Huges je namreč pokazal tudi „nadarjenost“ za razbijanje in razgrajanje, na koncu pa se hotel celo pretepati, verjetno, ker ga ni hotel nihče razumeti. Hočeš nočeš je tako moral spoznati še eno novomeško „zanimivost“: prostore v Jerebovi, čaka pa ga še pot k sodniku za prekrške.

Udarnike čaka Peščara

Z neustavljivimi koraki se približujemo času sonca, morja, dogodivščin in obnem meseci med mladimi vse bolj priljubljenih mladinskih delovnih akcij. Poletno druščino iz domače Dobrave in Šentjemeja bo maturant Marjan Ferkolj, dijak 4. letnika novomeške gimnazije, tudi letos zamenjal za delo med mladimi iz vse Jugoslavije, in sicer na enem izmed štirih delovišč, kamor bodo odšli mladi brigadirji iz novomeške občine. Vendar Marjan, član centra mladinskih delovnih akcij pri novomeški občinski konferenci ZSMS, tudi letos ne bo odšel v brigado zgolj zato, da bi se s krampom v roki spoprijel s kamenjem,

Delali smo trdo in tako se je moralo zgoditi, da smo imeli ob koncu kar 22 udarnikov, brigada pa je bila kar sedemkrat udarna. Mislim, da je kaj takega težko doseči.“

Ko je Marjan Ferkolj razčlenjal brigadne uspehe, je nekajkrat opozoril, da so zanje zaslužni tudi pri novomeški občinski konferenci, ni pa pozabil pohvaliti tudi pokroviteljico brigade, tovarno zdravil „Krka“. Nekoliko v šali je dejal: „V Makedoniji Dolenjci in Dolenjci, v glavnem dijaki in mladi delavci, nismo sloveli samo zavoljo pridnih in umih rok, enotnosti in praktičnih Krkinih majic, pač pa tudi po tem, da se nas je pridno izogibal mrčes. Pokrovitelji so nas namreč oborožili z učinkovitimi protimrčesnimi pršili.“

Bliža se čas novih mladinskih delovnih akcij. Novomeške brigade bodo letos delale na štirih deloviščih. Marjanovi udarniki, člani sedemkrat udarne „Katje“, bodo odšli v Vojvodino, Deliblatsko Peščaro, „Oton Župančič“ bo pomagal pri napredku v akciji Šamac – Sarajevo, mladi iz novomeške občine pa bodo odšli še v Posočje in v brigado Rdečega križa. Tako bo brigadirsko uniformo za morje in planine zamenjalo okoli 140 mladih.

„V Vojvodino,“ je nadaljeval Marjan, „bo odšlo precej izkušenih brigadirjev, radi pa bi videli, da bi se nam pridružili tudi študentje. Na žalost smo Dolenjce največkrat zastopali dijaki in mladi delavci in v Makedoniji so nam v šali nagajali, da znajo naši visokošolci v glavnem – kritizirati. No, že letošnja brigada bo lepa prilika za bruce, študente in absolvente.“

J. PEZELJ

Marjan Ferkolj

zemljo itd., pač pa bo ponovno oblekel uniformo komandanta brigade. Ponovno bo, kot že dvakrat poprej, med najmlajšimi komandanti brigad na zveznih akcijah, ponovno bo poveljeval brigadi „Katja Rupena“, ki je lani dobila za odlično delo plaketo IX. kongresa ZSM Makedonije in plaketo Veljka Vlahovića, ki so jo v naši republiki dobile samo štiri brigade. „Seveda sem bil v Doboju pred kratkim, ko sem sprejemal priznanje, plaketo Veljka Vlahovića, ponosen. Veliko komandantov sanja o podobnih trenutkih. Vesel pa sem bil tudi zato, ker smo se Dolenjci na Pljačkovici res izkazali in dokazali,“ je dejal Ferkolj, „da smo se na zahtevne naloge dobro pripravili. Člane naše brigade res lahko pohvalim.

SUHOKRAJINSKI DROBIŽ

BOLJŠA OSKRBA Z ELEKTRIKO SE OBETA vsem Podgozd pri Dvoru, Veliki Lipovec in Sela pri Ajdovcu. Za te vasi bodo zgradili nove transformatorske postaje in preuredili električno omrežje, kot je v programu DES TOZD Elektro Ljubljana – okolica predvideno za leto 1978. V pripravi je že dokumentacija za lokacijsko obravnavo in za gradbeno dovoljenje.

Razen tega bodo letos elektriko napeljali tudi v novo naselje na Dvoru, za kar imajo prav tako že izdelan projekt, vendar pa je elektrifikacija novega naselja Dvor pogojena s prispevkom, ki ga morajo zbrati graditelji tamkajšnjih stanovanjskih hiš in je torej od njih odvisno, kdaj bo program uresničen.

V ŽUŽEMBERSKI KRAJEVNI SKUPNOSTI se pripravljajo na volitve novih organov krajevne skupnosti. Na zadnji skupni seji sveta krajevne skupnosti in izvršnega odbora KK SZDL Žužemberk so se dogovorili, naj bi volili 43 delegatov skupščine, izmed teh pa 11-članski svet krajevne skupnosti.

ZA PRVI MAJ PREDVIDEVAJO V KRAJEVNI SKUPNOSTI ŽUŽEMBERK proslaviti dve pomembni delovni zmagi občanov in delovnih ljudi. Če bo vreme ugodno, bodo namreč odprli odsek asfaltirane lokalne ceste skozi naselje Mačkovec – Sadinja vas, v Kotih pri Dvoru pa bodo odprli vodovod.

M. SENICA

JE REŠITEV ENOSMERNI PROMET? Kot kaže je „Ragovska cesta“ pri novem mostu zaprta povsem po nepotrebnem. Avtomobilisti so od glavne ceste do nje naredili kar po travniku bližnjico, tako da je že precej časa vse prej kot slepa ulica. Čeravno vozniki iz dneva v dan kršijo pravila in izzivajo na neprimernem dostopu na glavno cesto nesrečo, po svoje dokazujejo, da so odgovorni naredili napako, ko so stranski dostop pred mostom povsem zaprli. Morebiti ne bi bilo napak, ko bi na „Ragovski cesti“ uredili enosmernen promet. Na sliki: „dostop“ na glavno cesto.

Sestanek z desetletno zamudo

Minuli petek so se na skupnem sestanku zbrali komunisti štirih novomeških trgovskih podjetij – Pogovorili so se o razvojni politiki in nadaljnjih nalogah

Osnovne organizacije Zveze komunistov štirih novomeških trgovskih podjetij, in sicer Novotehne, Mercatorja (tozd Standard), Dolenjke (tozd Egro-detelj) in KZ Novo mesto, so minuli petek sklicale skupni sestanek, na katerem so se v skoraj štirih urah pogovorili o razvojnih težavah trgovine v novomeški občini in o nalogah pri nadaljnjem razvoju trgovine v smislu resolucije 8. kongresa ZKS.

Kaže, da je minulemu skupnemu sestanku v veliki meri botroval novi zakon, ki je prepovedal prodajo. Izgon prodajalcev z juga je ponovno dokazal, da je novomeška trgovina nesposobna zadostiti povpraševanju kupcev iz novomeške občine. In zato ni prav nič čudno, če je eden izmed komunistov na sestanku dejal, da so sestanek pripravili skoraj z desetletno zamudo in da gre lahko veliko očitkov za šepavo trgovino tudi politiki novomeške občinske skupščine, ki v minulih letih ni znala prisluhniti željam trgovcev.

Prisotni so na sestanku menili, da bi se morali trgovci komunisti poslej večkrat sestati na podobnih sestankih in poskušati odpraviti zamujeno. V preteklosti za sestanke največkrat ni bilo časa, dostikrat jih je zavrla prestižnost med trgovskimi hišami in prav ta je kalila odnose, zavirala razvoj trgovine.

TRIGLAV: 3. SEJA KONFERENCE DELEGATOV

Zavarovalna skupnost Triglav (Dolenjska območna skupnost Novo mesto) je pripravila 18. aprila dopoldan v Novem mestu tretje skupno zasedanje vseh konferenc delegatov na območju novomeške občine. Delegati so poslušali poročilo o poslovanju Dolenjske območne skupnosti Novo mesto in v njej povezanih temeljnih rizičnih skupnosti za 1977. leto. Seznanili so se tudi z dolgoročnim in srednjeročnim načrtom temeljnih rizičnih skupnosti združenih v Dolenjski območni skupnosti ter se pogovorili o načrtu sredstev za preventivne in represivne namene za leto 1978.

IZLET V BOLGARIJO IN ROMUNIJO

Novomeško Hortikulturno društvo bo priredilo izlet v Romunijo in Bolgarijo. Prijave sprejema Kompas, tel. 21-333.

Gledajo z drugačnimi očmi

Lani je bilo v novomeški občini obravnavanih 220 mladoletnikov – Značilno je, da večina izhaja iz družin, kjer vzgojni prijemi staršev niso bili pravilni

Center za socialno delo je lani obravnaval vrsto mladoletnikov zaradi raznovrstnih prestopkov in vzgojne ogroženosti, ob tem pa socialni delavci pravijo: „S tovrstno mladino je potrebno strokovno delati z zavestjo, da otrok gleda na svet drugače kot odrasel človek.“ Med 220 obravnavanimi mladoletniki v letu 1977 jih je bilo 5 še v predšolski dobi, 12 v starosti od 8 do 14 let. Kar 77 jih je bilo v značilnem doraščajočem obdobju med 14. in 18. letom, 3 pa so bili mlajši polnoletniki.

Kaj naj bi počeli predšolski otroci takega, da jih mora obravnavati center? Z njimi so se ukvarjali, ker so kazali motnje pri vedenju bodisi v družini, pri igri ali sicer v svojem okolju.

Trije med njimi so se zažgali, dva pa poškodovala tujo last. Ti otroci izhajajo iz neurejenih družin ali pa iz družin, kjer vzgoja ni primerna. V drugi skupini otrok med 7. in 14. letom je bil najpogostejši vzrok obravnave izostajanje od pouka. Spet se je izkazalo, da je v največ primerih v ozadju neurejenost domačih razmer (ne le gmotnih) ali pa celo prestroga vzgoja s palico in kaznimi, kar pa tudi ni primereno.

Mladoletni prestopniki, med katerimi je bilo 71 fantov in 7 deklet, so se pregrešili predvsem zaradi tatvin in poškodovanja tujih stvari. V večini primerov

gre za lažja kazniva dejanja, v posameznih pa tudi za hude stvari. Tako so med skupno 80 kaznivimi dejanji 3 vlomni, 3 telesne poškodbe, 4 ponareditve listin, 2 kaznivi dejanji zoper življenje in telo. Sodišče je izreklo primerne vzgojne ukrepe.

Izvoljena nova „posadka“

Na 1. seji vseh zborov novomeške občinske skupščine, udeležilo se je 110 delegatov, so opravili volitve organov občinske skupščine in izvršnega sveta

Na 1. seji vseh treh zborov novomeške občinske skupščine, ki je bila 12. aprila v Domu JLA, je bil za predsednika občinske skupščine izvoljen Marjan Simič, za podpredsednika pa Boris Gabrič.

Marjan Simič – Na 1. seji občinske skupščine Novo mesto so Simiču, dolgoletnemu načelniku oddelka za gospodarstvo, zaupali funkcijo predsednika skupščine.

Na predhodnih točenih sejah posameznih zborov skupščine občine Novo mesto so bili izvoljeni naslednji predsedniki in podpredsedniki zborov: zbor

združenega dela: Vilma Manček, Andrej Počrvina; zbor krajevnih skupnosti: Franc Markovič, Alojz Pucej; družbenopolitični zbor: Dragica Galič, Jože Skufca.

Za predsednika izvršnega sveta občinske skupščine je bil na predlog občinske kandidacijske konference izvoljen Janko Goleš, na predlog novoizvoljenega predsednika izvršnega sveta pa so delegati soglasno izvolili štiri podpredsednike izvršnega sveta. Franci Cvelbar bo v prihodnjem mandatnem obdobju skrbel za družbenopolitični sistem, Jože Florjančič za koordinacijo dela uprave občinske skupščine, Milan Jakopin za področje gospodarstva, Miroslav Vute pa za koordinacijo na področju družbenih dejavnosti.

V izvršnem svetu so od predzadnje srede še naslednji člani: za področje dejavnosti krajevnih skupnosti bo skrbel Dušan Jarc, za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve Ivan Hrovatič, za finance in delo davčne uprave Štefan Seničar, za

področje varnosti in notranjih zadev Franc Beg in za področje ljudske obrambe in družbene samozagrite Slavko Jarkovič. Zunanji člani (nepoklicni) pa so še Andrej Dular (kovinska industrija), Herman Mlakar (kmetijstvo), Slavko Plavec (turizem, gostinstvo), Rado Medle (trgovina) in predstojnik bodočega zavoda za družbeno, gospodarsko in prostorsko načrtovanje.

Delegati so ob koncu volitev organov občinske skupščine in

Janko Goleš – novi predsednik izvršnega sveta novomeške občinske skupščine. Prej je bil zaposlen kot direktor splošnega sektorja v Novolesu.

izvršnega sveta za sekretarja skupščine izvolili Matjaža Verbiča ter člane sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozagrito in komisije za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve.

„Drugi krog“

Pred dobrim tednom so delegati po vseh slovenskih občinah, ki smo jih izvolili 9. in 12. marca letos, opravili svojo prvo lahko in pomembno nalogo. Pravzaprav so jo delegacije, ki so poslale svoje delegate v skupščinske klopi prejšnjega sredo, da so sestavili nove delegatske skupščine.

Tako je bilo tudi v Novem mestu. Prva naloga je bila videti opravljena formalno, zakaj delegati so izvolili svoje individualne in izvršilne naloge, ob koncu pa še delegate za republiška in zvezna skupščinska telesa. Čeravno je bila lahka, pa je bila pomembna vsebinsko. V minuli prvi delegatski mandatni dobi smo namreč lahko na lastni koži čutili drobne pomanjkljivosti delegatskega sistema. Pomanjkljiv pa je bil le zavoljo neresnih oziroma nezrelih delegatov. Zato ni bilo vseeno, koga so „potrjevali“ delegati. In glasovanja so dokazala, da smo tokrat dvigali roke za prave ljudi.

Jasno pa je, da delegacije s prvo nalogo niso opravile tudi zadnje. Pred njimi so veliko zahtevnejša opravila. Predvsem bodo morale paziti, da bodo prišle med „občinske stene“ tudi težave, ki najbolj tarejo njihove življenjske in delovne razmere. Bolj glasne, učinkovite in manj boječe bodo morale biti pri sestavljanju skupščinskih delovnih programov. Konec koncev stopamo že v drugi krog štiriletnega mandatnega obdobja in v njem morajo imeti izvršni organi manj dela, kot so ga imeli v preteklosti.

J. P.

SESTAVLJENI ORGANI SKUPNOSTI

Novomeška občinska zdravstvena skupnost je za danes sklicala 1. sejo zboru uporabnikov in izvajalcev zdravstvenega varstva. Na skupni seji so sestavili organe skupnosti in skupščine, sprejeli nekaj sklepov, sporazum o solidarnem združenju in razporejanju sredstev za izvajanje dodatnega programa v okviru RZS Novo mesto za leto 1978. Nato so sklepali o gradivu Zdravstvene skupnosti Slovenije in sprejeli navodila za uresničevanje sistema osebnih prispevkov občanov k stroškom zdravstvenih storitev.

Novomeška kronika

PREOZKO CESTIŠČE – Končno je tudi dolenjska metropola dobila semafore. Prvi dnevi sodobno urejenega križišča pri veterinarski postaji pa so opozorili na drobno napako, ki postaja za voznike iz dneva v dan bolj nadležna. Avtomobilisti, ki nameravajo proti Zagrebu, a imajo rdečo luč, največkrat zaradi preozkega cestišča zapro pot tistim, ki bi ob zeleni „puščici“ lahko zavili čez most. Napako bi lahko odpravili v slabi uri, in sicer z belo barvo, čopičem in kančkom dobre volje.

150 DIN ZA CEPLJENJE – Lastniki psov, ki te dni pripeljejo svoje varovance na obvezno cepljenje proti steklini, so hudo presenečeni nad ceno storitve. Še lani so zanjo prispevali 60 din, letos pa so morali odšteti kar 90 din več.

PIŠČE PREKOSILO KOKLJO – Ni bilo ravno malo odraslih, ki so z zanimanjem spremljali pionirsko občinsko tradicionalno prvenstvo „Kaj veš o prometu?“ in ugotovljali, da je piščice nemalokrat več od koklje vedelo. „Kaj, ko bi,“ je ušlo enemu kar preveč na glas, „pripravili člansko prvenstvo pod naslovom Kaj veš o normalni vožnji? vsaj za voznike, ki vozijo po Cesti herojev.“

NA TRŽNICI PO STAREM – Gospodinje so se že kar sprizajzile z resnico, da na tržnico ne bo več „preprodajalcev“ in z njimi pestre izbire južnega sadja in zelenjave. Nemara je bila minuli ponedeljek tržnica tudi zato bolj prazna, kot sicer. Res pa so bile stojnice kar

dobro založene z zelenjavo, smetano, sirčki, jajčki, maslom in semeni. Branjevke od prejšnjega ponedeljka svojih pridelkov niso podražile.

DEVET NOVIH KRIČAČEV – Minuli teden so v porodnišnici rodile: Marija Ljubi z Mestnih njiv 6 – Alenko, Marija Bajec z Mestnih njiv 9 – Alenko, Lidija Fabjan, ulica K sodišču – Mitja, Sočenka Bratič z Mestnih njiv 7 a – Aleša, Zdenka Ferfolja s Trdinove 5 c – Mojca, Majda Hočvar iz Cvelbarjeve 5 – Ksenija, Ljuba Tiran iz Šegove 12 – Aleša, Milena Ravbar iz Kristanove 12 – Matjaža in Božica Plesac s Ceste komandanta Staneta 34 – dečka.

Ena gospa je rekla, da bi se srčno rada udeležila „Iger brez meja“. Nadvse spretna je postala pri hoji po „razbitinah“, ki jih v centru mesta imenujejo – pločniki...

Med delegati četrtna mladih

V mladinskih organizacijah manjka sposobnih vodij — Izobraževanje nujno — Velik delež mladine iz brežiške občine na delovnih akcijah

Mladi imajo 475 delegatov v družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnostih, kar je velik uspeh, saj jim pripada četrtna delegatskih mest v občini. Tudi sicer so ob izteku mandatne dobe ugodno ocenili dejavnosti mladinske organizacije. Osnovne organizacije v tozdih, krajevnih skupnostih in šolah se združujejo v štiri področne konference. To so konferenca mladih delavcev, konferenca mladih v izobraževanju, konferenca mladih v krajevnih skupnostih in konferenca mladih združenikov.

Za delavsko mladino sodijo, da ima odločujoč vpliv na delo občinske konference ZSMS, čeprav je občina industrijsko slabo razvita. Ta vpliv bodo poskušali še krepiti s tem, da bodo spodbudili dejavnost osnovnih organizacij v tistih kolektivih, kjer mladih ni čuti. Predvsem velja to za večje tozde, na primer za Tovarno avtomobilskih prikolic IMV.

Najteže je najti sposobne in delavne aktiviste, zato bodo poskušali kadrovske vrzeli zapolniti z učinkovitejšim izobraževanjem, pa tudi s pritegnitvijo mladih komunistov v delo mladinskih organizacij.

Mladi v šolah so se vključevali predvsem v razprave o štipendijski in kadrovski politiki. Njihovi delegati zastopajo interese mladih pri uresničevanju samoupravnega sporazuma o štipendiranju in načel kadrovske politike v občini. Konferenca mladih v kmetijstvu združuje štiri osnovne organizacije in je bila ustanovljena pred kratkim, zato se njeno delo šele začinja.

Mladina se je zadnje čase zelo dobro odzivala na delovnih akcijah. Na republiških in zvez-

nih akcijah je sodelovalo 140 brigadirjev iz brežiške občine, v občini pa so mladi v tem času opravili nad 14 tisoč delovnih ur. Sodelovali so pri ureditvi mesta za republiško razstavo cvetja „Hortikultura 76“, lani pa so pomagali pri urejanju bankin na občinskih cestah in pri obnovi brežiškega stadiona. J. T.

Le z znanjem na cesto

V Brežicah „Kaj veš o prometu“ — Pionirji prometniki letos v novih uniformah

Izpred osnovne šole bratov Ribarjev v Brežicah je v četrtek, 13. aprila popoldne, krenil skozi mesto pisan sprevod udeležencev občinskega prometnega tekmovanja „Kaj veš o prometu“. V njem so se zvrstile kolesarske ekipe osmih osnovnih šol, 40 uniformiranih pionirjev prometnikov, 40 pionirjev s skiroji in prav toliko učencev na kotalkah, za njimi pa še člani tekmovalnih komisij, člani Avto-moto društva in člani Združenja soferjev in avtomobilistov ter voziča avto šole.

Vreme žal tokrat tekmovalcem ni bilo naklonjeno. Bilo je mrzlo in deževno, toliko da ni snežilo. Ekipe so po slovesnem obhodu mesta opravile najprej pisni preizkus znanja v osnovni šoli, nakar so odšle

na ocenjevalno vožnjo po mestnih ulicah. Na rokometnem igrišču so se nato pomerile v spretnostni vožnji. Po končanem tekmovalstvu so jim v osnovni šoli razkazali prometni kabinet in jih povabili na skupno malico. Pokroviteljstvo nad tekmovanjem je letos prevzel kolektiv Prevoza iz Brežic.

Najbolji posameznik je bil Vlado Kostevc, ki bo zastopal Brežice na republiškem tekmovalstvu, je član brežiške ekipe. Drugi je bil Marjan Preskar iz Artič, tretji pa Toni Ogorevc iz Brežice. Med ekipami se je uvrstila na prvo mesto brežiška, na drugo artička in na tretje ekipa iz Velike Doline.

Za republiško tekmovalstvo srednjih šol je svet za preventivo prijavil Gorazda Kužnika iz brežiške gimnazije, na srečanju pionirjev prometnikov pa bo zastopala brežiško občino ekipa osnovne šole iz Dobove.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je za letošnje tekmovalstvo kupil pionirjem prometnikom nove obleke. Z velikim veseljem so nastopili v novih, brezhibnih uniformah. J. T.

V novem vodstvu Rebernik in Ilc

12. aprila se je konstituirala občinska skupščina. Za novega predsednika so izvolili Stanka Rebernika, za podpredsednika pa Marjana Gregoriča in Tončko Lovše. Stanetu Ilcu so ponovno zaupali dolžnost predsednika izvršnega sveta, katerega člani so: Marija Avsec, Jože Avšič, Franc Bukovinsky, Anton Držanič, Lazar Glišič, Ludvik Hren, Leopold Merhar, Franc Puhner, Angela Škaler, Anton Zorko in Slavko Sušin. Za predsednika zbora krajevnih skupnosti so ponovno izvolili Roka Kržana, za predsednika zbora združenega dela Franca Filipčiča in za predsednico družbenopolitičnega zbora Mileno Jesenko. Za sekretarja skupščine so na isti seji imenovali Draga Vidmarja.

STANKO REBERNIK

STANE ILC

imeniku za leto 1978, ki ga že prodajajo na vseh poštah.

POCENITVE. — April se pozna tudi na tržnici. Zaradi velike ponudbe se je občutno znižala cena jajc, ki so bila v soboto naprodaj že po 1,30 dinarja. Tudi solata je bila cenejša kot v trgovinah. Trg je že nekaj časa dobro založen s suho robo in izdelki iz lončevine, prihaja pa tudi veliko prodajalcev konfekcije, ki na stojnicah razobešajo najrazličnejša oblačila. Najbrž jim trgovina dobro cvete, saj se sicer ne bi tako množili.

MALOMARNOST BOTRUJE. — Na železniški postaji v Dobovi večkrat pride do naletov lokomotiv pri premikanju, zato je brežiška postaja milice v svojem poročilu za minulo leto opozorila na ogroženost, ki jo največkrat povzročata nepazljivost. Do sedaj se je vse končalo brez hujših posledic, s tem pa ni rečeno, da je pozornost odveč. Ceneje je preprečevati malomarnost, kot pa zdraviti njene posledice.

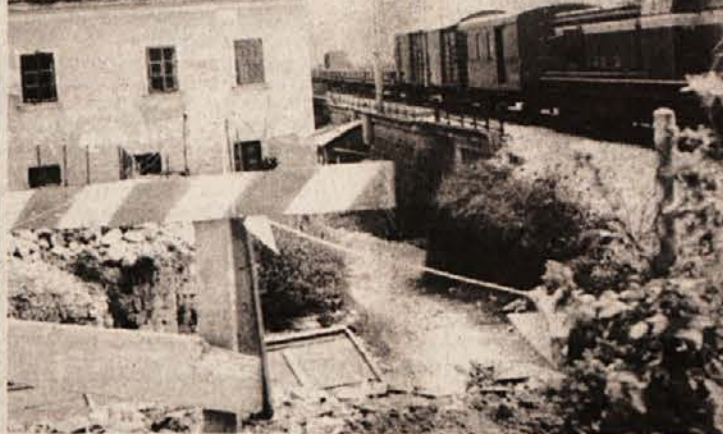

PIONIRJI PROMETNIKI. — Na občinskem prometnem tekmovanju v Brežicah so minuli teden nastopili v novih uniformah, ki so jih dobili od sveta za preventivo in varnost v cestnem prometu. (Foto: Jožica Teppey)

NOVO V BREŽICAH

GNEČA PA TAKA! — Tovornjaki, ki dostavljajo blago trgovinam v Brežicah, se ne držijo priporočil glede časa. Večina jih pripelje dopoldne, pri tem pa močno ovirajo promet, saj se zgodi, da se postavijo kar na sredo ceste. Tako je zlasti pred trgovinami s pohištvom. To soboto pa je zaustavil promet tovornjak pred trgovino v zelenjavo. Kaže da priporočila prav nič ne zaležejo, kot da so izrečena v veter.

NOVE ŠTEVILKE. — Od ponedeljka dalje veljajo za telefonske naročnike v Brežicah nove številke, spremenjene pa so tudi številke za naročnike z območja avtomatskih telefonskih central na Bizeljskem, v Cerkljah, Dobovi, Globokem in na Jesenicah na Dolenjskem. Podjetje za ptt promet v Novem mestu je sporočilo naročnikom, da so to napravili iz tehničnih razlogov in da naj spremembo sprejmejo z razumevanjem, da bodo telefonski razgovori potekali čim bolj normalno. Nove klicne številke so objavljene v

KMALU MOST — Na tem kraju (tik spodnje graščine v Brestanici) bodo bodočo brestaniško cesto speljali na most in jo povezali z desnim bregom reke Save. Priprave na graditev mostu so se že začele na obeh obrežjih. Nova cesta bo odprla vrata v brestaniško Senovsko dolino in približala tudi odročne kraje na Kozjanskem. (Foto: Jožica Teppey)

Slavja krške mladine

Sprejem zvezne štafete, posavska počastitev dneva mladosti v Krškem, v Brestanici pa plavalni miting

Maj, mesec mladosti, je že ta čas močno razgibal mladino v vsej krški občini, ki bo tudi tokrat v počastitev rojstnega dneva tovariša Tita pripravila vrsto prireditev in slavij. Za organizacijo najbolj pomembnih so na pobudo občinske konference ZSMS že ustanovili širši pripravljalni odbor, ki si je na seji v minulem tednu razdelil naloge.

Eden izmed osrednjih dogodkov v maju bo nedvomno sprejem Zvezne štafete mladosti, ki se bo mudila na ozemlju krške in brežiške občine 6. maja popoldne in zvečer. Krška mladina bo sprejela štafeto palico od novomeške pri Prekopi, nato pa jo bo ponesla skozi Kostanjevico in mimo Križaja proti Cerkljam, kjer jo bodo izročili Brežičanom. Po postanku v Brežicah jo bodo znova ponesli skozi Dolenjo vas na ozemlje krške občine, kjer ji pripravljajo slovesen osrednji sprejem istega dne ob 20. uri pred poslopjem Delavskega doma. Zvezna štafeta mladosti bo

v Krškem prenočila in naslednji dan navsezgodaj nadaljevala pot po Sloveniji.

Druga pomembna praznična prireditev bo osrednja proslava dneva mladosti, ki jo bodo za posavsko regijo pripravili prav tako v Krškem. Povezali jo bodo z otvoritvijo dveh športnih igrišč, za mali nogomet in košarko, pri osnovni šoli „Jurija Dalmatina“, katere učenci bodo zato prispevali za kulturni program največ točk, sodelovala pa bo tudi mladina iz sevniške in brežiške občine.

Prav tako pomemben praznični dogodek bo v Brestanici, kjer bodo odprli prvi del krajevne športno-rekreacijskega centra, 50-metrski odprti bazen z ogrevano vodo. Slovesnost bodo povezali z delom otvoritvenega mitinga jugoslovanske plavalne sezone v odprtih bazenih, ki ga sicer pripravljajo vsako leto v Krškem. Z. S.

„VEČNA LOVIŠČA“ PRVIC V KRŠKEM

Amaterski oder Prosvetnega društva Stanko Černelc iz Brežic je v tej sezoni nastudiral sodobno komedijo slovenskega avtorja Mira Štefanca Večna lovišča. Gre za družbeno angažirano besedilo, ki pogumno kaže negativne pojave v naši družbi, prav tako pa tudi drobne človeške slabosti. Delo je režiral Vlado Podgoršek in ga bodo brežiški igralci danes uprizorili dijakom brežiške gimnazije, premiersko predstavo s songi in prizorišči v devetih slikah pa si bodo v petek, 21. aprila ob 19.30, lahko ogledali Krčani v dvorani delavskega doma.

KRŠKE NOVICE

ZADOVOLJIVA UDELEŽBA — Občinski odbor ZRVS je pred dnevi izpeljal prvo letošnje programske naloge, ko so v Krškem za vse člane pripravili strokovno predavanje in jim zavrtili štiri filme. Udeležba je presegla 90 odstotkov, s čimer so dokaj zadovoljni, saj so bili obiska oproščeni vsi člani, starejši od 60 let.

PROTI VREMENU! — Krški plavalci imajo za treninge že od konca preteklega meseca na voljo odprti veliki bazen pri tovariših celuloze in papirja „Djuro Salaj“. Kljub temu da vremenske razmere za vadbo niso najbolj ugodne, pa ogreta voda vendarle privabi večino aktivnih tekmovalcev. Doslej jim je sicer nekajkrat že ponagajala ohladitev vode, zato upajo, da poslej takšnih motenj ne bo več.

PROŠNJA ZA POMOČ — Krški Rotocel, klub radioamaterjev, je pred nedavnim naslovil na različne naslove prošnje za denarno pomoč. Potrebujemo jo izključno za dopolnitev nekaterih pripomočkov in potrebnega orodja. Večino tega bodo uporabljali mladi člani, pred-

Ponovno Gorenc in Ivanc

Na prvi seji nove občinske skupščine v Krškem 12. aprila so vnovič izvolili za predsednika Silvo Gorenc, za predsednika izvršnega sveta pa Franca Juvanca. Podpredsednika sta po novem dva, Zoran Dular in Ciril Plut, ki je to dolžnost opravljal že v pretekli mandatni dobi. V izvršnem svetu so: Jože Cvar, Zdenka Lipovž, Gvido Grabar, Franc Jenič, Željko Kolar, Ivan Kozole, Jože Radej, Niko Kurent, Franc Kovačič, Vinko Pirc, Toni Šulic, Vili Manček, Pavel Krošelj in Stane Vidmar. Za predsednika zbora krajevnih skupnosti so izvolili Igorja Dobrovnik, za predsednika zbora združenega dela Marjana Marklja in za predsednico družbenopolitičnega zbora Margareto Marjetič. Za opravljanje tajniških poslov za skupščino so imenovali Slavka Kuneja.

SILVO GORENC

FRANC JUVANC

POHOD BRATSTVA IN ENOTNOSTI

Posavska mladina bo tudi letos sodelovala na pohodu po poteh slovenskih in hrvaških partizanov. Mladinci iz vseh treh bodo krenili na pot 20. maja z regijske proslave dneva mladosti v Krškem. Spremljali jih bodo nekdanji borci. Pohod bo trajal dva dni. Zaključili ga bodo 21. maja v Kumrovcu. Pohodna enota bo svečano razvila svoj prapor na seji predsedstva ZSM Slovenije in Hrvaške v Brežicah.

vsem za delo v konstrukcijski sekciji, njihove vodje pa tako opravljajo delo brezplačno.

PROBLEMI VOZAŠTVA — Mladinska organizacija v krškem Šolskem centru si v zadnjem času prizadeva, da bi čim več dijakov vključili v interesne dejavnosti, v krožke. Ker so na tem področju pričeli orati ledino in ker je med njimi veliko vozačev, uspehi še niso najboljše. Vendar pričakujejo, da se bo iz leta v leto število šolarjev v krožkih večalo in da bodo ustanovili še nove krožke, predvsem s področja tehničnih dejavnosti.

DOBRO IN SLABŠE! — Taka je ocena o minulih občinskih zborskih osnovnih sindikalnih organizacij v krški občini, ki smo jo slišali na nedavni seji članov plenuma občinskega sindikalnega sveta. Seveda je bil njihov potek in vsebina tesno povezana z uspešnim ali slabšim delom teh organizacij med letom ko so vendarle imele vrsto izredno pomembnih nalog, predvsem zaradi vloge, ki naj bi jo imel sindikat pri uresničevanju zakona o združenem delu.

KRŠKI TEDNIK

Med boljšimi pridelovalci hmelja

Na vrsti obnova hmeljišč in sadovnjakov — Sadijo bolj donosne in iskane sorte

Razmere za lansko letino niso bile najbolj ugodne, vendar pokažejo številke za lansko gospodarjenje za družbeno poljsko proizvodnjo pri sevniškem Kmetijskem kombinatu ugodno sliko.

Povprečni lanski pridelek hmelja je znašal 14,05 centa na hektar, kar je pomenilo donos z vrha lestvice slovenskih hmeljarjev. To so dosegli v dokaj neugodni sestavi nasadov. Dvajset hektarov nasadov je bilo že v 19. letu rodnosti, kar je za hmelj že velika starost. Zato so se lotili temeljite obnove. Samo v tem letu bo obnovljenih 16,8 ha zemljišč. Pet hektarov je

obnovljenih v Kopolju, v Sentjanžu pa 3,55 ha. Po novem zasajajo le iskano domačo sorto aurora. S temi obnovami bodo imeli pod visokorodnimi sortami hmelja 40 odst. površin. Predvidene obnove hmeljišč obetajo zadovoljivo izpolnitev srednjeročnega načrta.

V teku je tudi obnova sadovnjakov. Med tem je tudi sedemnajst hektarov sadovnjaka v Sevnici. Polovica te površine je

že zasajena z novimi sortami jablan. Za prihodnje leto jim preostaja še zamena dotrajanih strojev, predvsem pa nakup sodobnejših

A. ŽELEZNIK

Ne raste samo od sebe

Solarji pogozdovali

V zasebnih gozdovih sevniške občine je bilo v začetku aprila živo kot prva leta po vojni. Solarji, v glavnem učenci osmih razredov sevniške in krmeljske osnovne šole, so sadili smrečice.

Jože Sinkovec: „Solarji so delali z rami ob rami s svojimi razredniki in ostalimi učitelji.“

Najbolj pridni razredni kolektivi so si tako zagotovili nekaj denarja za zaključni šolski izlet. Delo je skrbno spremljal vodja kooperacijske enote pri TOK brežiškega Gozdnega gospodarstva v Sevnici Jože Sinkovec. „Učenci osmih razredov so zasadili okrog osem hektarjev s 15.000 smrečicami. Norma za gozdne delavce za en delavnik je od 160 do 200 sadik. Tega sicer ni bilo mogoče doseči, vendar so otroci vseeno naredili več, kot smo mislili,“ jih pohvali.

Solarji — prišli so tudi brežiški gimnazijci — so sadili po zasebnih gozdovih na Trebelnem nad Sentjanžem, na Jablanici in v gozdovih okrog Zabukovja ter Pokleka.

To pomlad bo pogozdenega še dosti več. Delavci naj bi poleg tistega, kar so zasadili mladi, posadili še v zasebnih gozdovih 90.000 sadik na okrog 38 hektarjih. V družbenem sektorju v tozdu Gozdarstvo Sevnica bodo to pomlad na vsem območju zasadili smrečice na 20 hektarih gozdov. Vse površine so večje od hektara; največje delovišče je na Lepem dobu, kjer pogozdujejo devet hektarjev.

A. Ž.

STRUMNI ŽE NAJMLAJŠI — Na občnem zboru Gasilskega društva Boštanj je v nedeljo predsednik Alojz Zagrajšek podelil pred člani potrdila izprašanim pionirjem. Občnega zbora so se udeležili tudi predstavniki pobratenege društva Brezje pri Ljubljani. (Foto: Železnik)

ZAUPANJE — Prva seja delegatov novega sestava občinske skupščine je bila v glavnem posvečena volitvam. V tajnem glasovanju za predsedstvo republike so se delegati vseh treh zborov soglasno izrekli o celotnem vodstvu. Temu primerna je bila tudi udeležba: tako v zboru krajevnih skupnosti in združenega dela je bila stoodstotna. (Foto: Železnik)

Ročni mešalci ne dohajajo več

Tregrad je v Trebnjem postavil betonarno — Beton tudi za zasebne graditelje

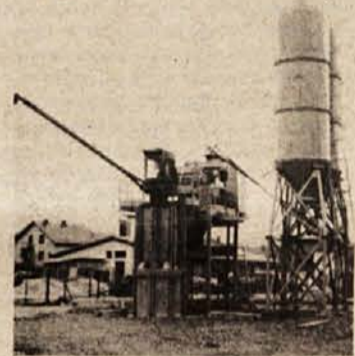
Tregrad si je pred nedavnim omislil pravo betonarno. Mešanje vse večjih potrebnih količin betona v običajnih mešalcih je postajalo že ozko grlo, za to težaško delo pa tudi že manjka ljudi.

Nova betonarna lahko da na uro petnajst kubikov betona, z „mlinčkom“, kot v šali pravijo mešalcem, pa se za kubik betona na uro muči do šest delavcev. Za betonarno lahko skrbi le en delavec.

Prvovrstno težavo predstavlja zaenkrat dobava gramoza. Rečnega proda ni v vsej okolici, zato morajo zaenkrat voziti gramoz celo s Krškega polja. Dogovarjajo se s Kmetijskim gospodarstvom Slovenska vas, ki bi blizu Slepšeka pri Mokronogu lahko zagotavljalo primeren material. Zgraditi bi bilo treba le primerno separacijo. Če bi jim uspelo dobiti ustrezen gramoz bliže, bi bil lahko tudi beton cenejši. Ko bo betonarna pričela z delom — minuli teden je v glavnem manjkalo le še električni priključek — bodo lahko iz nje dobili beton tudi drugi graditelji, ne nazadnje tudi zasebniki. To lahko postane v novi cementni krizi, (le katero gradbe-

no sezono je še ni bilo?) še posebej vabljivo, saj Tregradu cementa pravzaprav ne bi smelo zmanjkati. Pogodbe imajo sklenjene kar s tremi dobavitelji. Ker uporabljajo cement v razsutem stanju iz silosa, ga je tudi lažje zagotavljati kot, npr. v vrečah. Za razvažanje betona imajo naročen kamionski mešalec. Kot zagotavljajo v Tregradu, bo cena betona iz betonarne konkurenčna.

A. ŽELEZNIK

Vsakdo se naj počuti enakega

Skupščina in delegatska baza: torišče za enakopravno reševanje vseh težav in razvoja Iz besed T. Žiberta

Novi predsednik občinske skupščine Trebnje Tone Žibert je po izvolitvi in običajni zahvali za zaupanje opozoril na nekatere stvari, ki se ponavadi kar nekako izmuznejo ob takšnih bolj slavnostnih prilikah.

Kot je poudaril uvodoma, to ni bila prilika za programski govor, navsezadnje programe sprejema sama skupščina. Ob začetku tako imenovanega drugega mandata delegatskih skupščin je primerneje opozoriti na odgovornost vseh delegatov v odločanju in sami pripravi odločitev. Ob tem sta zelo dobrodošla tovariško sodelovanje in strpnost, da se bo delegat do delegata čutil enakopravnega.

V dosegljivih ocenah delegatskega sistema ni manjkalo pripomb na delo družbenopolitičnega zbora. Predsednik Žibert opozarja v vlogi tega zbora na aktivnost družbenopolitičnih organizacij kot pomoč samoupravljalcem in občanom pri reševanju družbenih vprašanj in odpravljanju lokalizma.

„Občinska skupščina v zvezi z ureditvijo zakona o združenem delu ne bo dopuščala nobenih manipulacij. Dohodek se mora vedno vračati k delavcem,“ je dejal odločno novi predsednik. Razumljivo je, da mora trebanjska občina

kljub uspehom pri razvoju v preteklosti zastaviti vse sile tudi vnaprej. Delegati se bodo morali zavzemati za dosledno uresničevanje sprejetega srednjeročnega načrta in pripravo novega. V industriji se je treba zavzemati med drugim za tehnološko dognano proizvodnjo. Pozornost v naslednjih štirih letih bodo posvečali tudi komunalnim vprašanjem, stanovanjski gradnji, trgovini, obrti, gostinstvu, turizmu in seveda, tudi kmetijstvu.

A. Ž.

IZ KRAJA V KRAJ

DO PRAZNIKA ASFALT — V vrsti krajev na območju krajevnih skupnosti Sentrupert hitro z zemljskimi deli pred asfaltiranjem cest. Tako pričakujejo asfalt za cesti Vrh — Kamnje — Draga, v Bistrici, tik pred zaključkom so bili že minuli teden na cesti Straža — Sotla. Če se bo novomeško Cestno podjetje držalo pogodbe, bo lahko vse naredilo konca aprila.

POMAGAJ SI SAM — Udarne jame na občinski cesti pri Prelesju so že večkrat prišla med tako imenovano delegatska vprašanja občinske skupščine, kar seveda ni bilo zadosti, da bi jih „Tregrad“ kot vzdrževalec tudi zakrpal. Domačini so se na kraju znašli tako, da so zmešali nekaj betona in kar uspešno zalili nevarne luknje.

Novo vodstvo

Do izvolitve novega predsednika občinske skupščine Toneta Žiberta je prvo sejo vodil najstarejši delegat Tone Praznik iz Velikega Gabra. Po tajnih volitvah predsednika in podpredsednice občinske skupščine Ivanke Pavlin je bil z javnim glasovanjem soglasno izvoljen za predsednik izvršnega sveta dipl. inž. Avgust Gregorčič, dosedanji direktor Dane. Le-ta je kot mandat za sestavo izvršnega sveta predlagal še dvanajst članov tega organa. Jože Godnjavec bo tudi podpredsednik IS in kot tak zadolžen za usklajevanje dela in vodenje občinskih upravnih organov, hkrati pa bo tudi vnaprej načelnik davčne uprave. Nace Dežman bo še nadalje načelnik oddelka za gospodarstvo, Milena Zalar načelnica skupnih in družbenih služb, Anton Perpar — načelnik oddelka za notranje zadeve, predstojnik oddelka za ljudsko obrambo pa bo po novem Jože Jevnikar, ker sedanji načelnik Tone Koščak odhaja v pokoj. V izvršni svet je bilo izvoljenih tudi vrsta zunanjih članov: Stane Kolar — za področje geodezije, komunalnih in stanovanjskih zadev ter varstvo okolja, Franc Polanko — trgovina in gostinstvo, inž. Drago Kotar — družbeno kmetijstvo, gozdarstvo, veterinarstvo in koordinacijo dela s kmetijsko zemljiško skupnostjo, inž. Pavla Kranjc — zdravstvo, socialno varstvo in skrbstvo ter raziskovalna dejavnost, Ivan Kramar — izobraževanje, otroško varstvo, kultura in telesna kultura in Tone Zaletel — sodelovanje s krajevnimi skupnostmi.

Na ločenih sejah zborov je bil za predsednika družbenopolitičnega zbora izvoljen Jože Tomažin, za predsednika zbora krajevnih skupnosti dosedanji predsednik inž. Ivan Gole in zbora združenega dela dosedanji predsednik Ivan Starič.

ČAKANJE POD STREHO — Predvidoma do konca meseca naj bi v Slovenski vasi, Prelesju in Sentrupertu pridobili tri pokrita avtobusna čakališča. Lične hišice iz Trimovih plošč naj bi v notranjosti premogle tudi kakšno klop.

NOC V DAN — Do krajevnega praznika naj bi zasvetilo 14 svetilk javne razsvetljave v Slovenski vasi, na Rakovniku, v Prelesju in Bistrici.

Tone Žibert

TREBANJSKE NOVICE

Poklicni predsednik

Na prvi seji občinske skupščine novega sestava je bil za predsednika izvoljen dosedanji predsednik Janko Rebernik. To odgovorno dolžnost naj bi po novem opravljal poklicno, kot je v večini občin. Za predsednika družbenopolitičnega zbora je bil izvoljen prof. Jože Bogovič. Zboru krajevnih skupnosti bo predsedovala Anica Horjak, zboru združenega dela pa Miha Golničnik iz Stilleša.

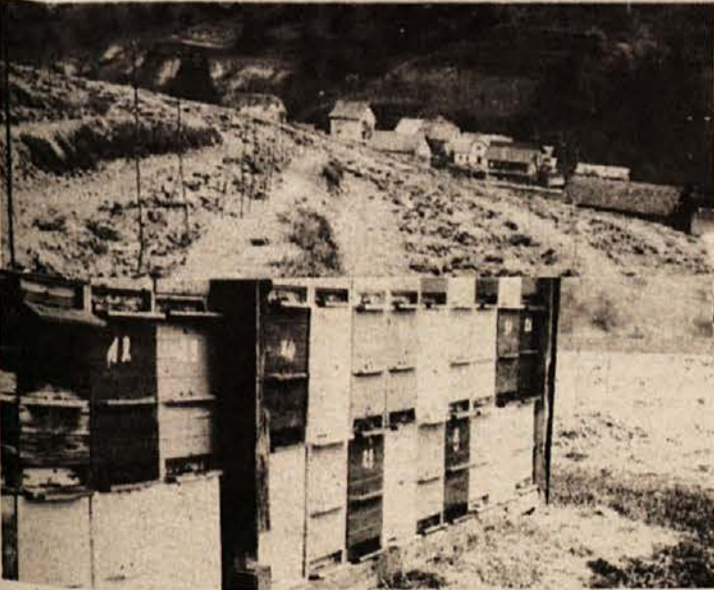
Izvršni svet bo tudi vnaprej vodil dosedanji predsednik Mihael Keršič. Sprememb ni v sestavi predstojnikov posameznih upravnih organov, ki so hkrati tudi člani IS: Franc Lipovšek — načelnik oddelka za gospodarstvo, Anton Medved — notranje zadeve in občna uprava, Drago Lupšina — ljudska obramba in Jože Zvegljič — davčna uprava. Ostali člani izvršnega sveta so: dipl. ekon. Marinka Pucelj — Arandjelović — gospodarstvo in načrtovanje, Jože Bavec iz Sentjanža — notranje zadeve, varnost in družbeno samozaščito, Ernest Kolman — malo gospodarstvo, Franc Ogorevc — gospodarski razvoj in načrtovanje, Drago Perc — razvoj industrije, Oton Šket — komunala, stanovanjsko gospodarstvo, gradbeništvo in promet, Rado Umek — trgovina, gostinstvo in turizem, Slavko Vatenik — razvoj in industrije, Fanika Zemljak — družbene dejavnosti in inž. Srečko Zvegljič — kmetijstvo in gozdarstvo.

NOVO VODSTVO

Na sobotni programski in volilni konferenci občinske organizacije ZSMS v Sevnici so izvolili novo vodstvo občinske konference. Za predsednika je bil izvoljen Miran Seničar iz Kopitarne, za sekretarja pa Peter Žuraj. Med najuspešnejšimi komisijami v minulem obdobju je bila komisija za kulturo. Pohvaliti velja tudi udeležence lanske mladinske delovne brigade v Posočju in Goričkem, saj so dobili laskava republiška priznanja.

V NOVI SESTAVI

Minuli teden izvoljeni novi člani izvršnega sveta sevniške občinske skupščine se bodo jutri sestali na prvi seji. Med drugim bodo obravnavali okvirni načrt dela tega organa do konca leta, se opredelili do nekaterih iniač možne modernizacije ceste Sevnica — Blanca in razlastitvi nekaterih zemljišč, namenjenih za gradnjo stanovanj v Smarju.

DOBRO ZASTAVLJENO — Letos je bil na novo zasajen sadovnjak v Sevnici. S sadjarstvom je tesno povezano tudi čebelarstvo. Na drugi sliki: živahen promet na čelu Reparjevih panjev. (Foto: Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

RADIO TUDI OB ČETRTEH — Poslej bo sevniška lokalna radijska postaja oddajala svoj spored štirikrat tedensko. Razen nedelje, srede in sobote bo oddajala od danes dalje tudi ob četrtek od 16. do 17. ure.

AMD ZA PRAZNIKE — Sevniško Avto-moto društvo prireja tudi za letošnje prvomajske praznike že tradicionalni izlet članov z lastnimi vozili. Iz Sevnice se bo kolona vozil z vsem potrebnim odpeljala v soboto, 29. maja, ob 6. uri, zjutraj. Se do kosila nameravajo pripeljati v crikveniški hotel Omorika, kjer se naj bi naužili tudi kaj čarov morja. Šele 2. maja po zajtrku naj bi ponovno zapeljali proti domu. Bivanje s stremi plačaniti penzionci velja za člane samo 205 dinarjev za osebo, za otroke članov do sedmih let je treba plačati le 144 dinarjev. Pol stroškov namreč prispeva društvo. Prijave sprejemajo v pisarni društva samo od 14. do 15.

ure, danes, jutri in v soboto. Sicer je morje za praznike po hotelih v glavnem že povsod oddano. Udeleženci vsakoletnih izletov so bili doslej vedno zadovoljni.

PRIKOLICA ZA DOPUST — Sevniški AMD je lani kupil tudi turistično prikolico s štirimi in enim pomožnim ležiščem. Po vsej verjetnosti jo bodo letos za svoje delavce postavili v bližini Biograda ali Borika pri Zadru. Ves čas ne bo zasedena, zato jo člani lahko tudi najamejo od 1. junija do 15. julija in od 15. avgusta do 30. septembra. Prijave sprejemajo v pisarni društva do 25. maja, kjer je mogoče tudi obnoviti članarino.

V SLUŽBI REDA — Sentjanški solarji tudi letos skrbijo za red in snago v kraju. Že lani so ob pomoči krajevnih skupnosti razpostavili po kraju koške za odpadke.

SEVNIŠKI VESTNIK

Uspehi lanskega gospodarjenja

V lanskem letu je imel izgubo le kanižarski rudnik, pa še tam so jo v primerjavi z letom poprej zelo zmanjšali — Še vedno prenizka akumulacija

Gospodarstvo v črnomaljski občini je v lanskem letu ustvarilo 1.386.083.000 dinarjev celotnega prihodka, kar je za 38 odstotkov več kot v letu 1976. Največji porast celotnega prihodka je dosegla Iskra iz Semiča — za 105 odst. Večji del celotnega prihodka so črnomaljski OZD in tozdi ustvarili s prodajo blaga na domačem trgu: kar 53 odstotkov.

Dohodek se je v primerjavi z letom 1976 povečal za 30 odst.

PRIZNANJA OSVOBODILNE FRONTE

Letošnja priznanja Osvoobodilne fronte bodo v črnomaljski občini podelili na slavnostni seji občinske konference SZDL v sredo, 26. aprila. To visoko priznanje bodo dobili: gasilsko društvo iz Vinice; Lojze Kambič, kmet iz Gradnika; Ciril Požek, kmet iz Pobrežja; Zora Prhne, ravnateljica vzgojno-varstvenega zavoda Oton Župančič iz Črnomlja, in Zvone Planinc, uslužbenec iz Črnomlja.

in znaša 434.549.000 dinarjev. Medtem ko so poslovno leto 1976 štirje tozdi zaključili z izgubo, je imel lansko leto izgubo le kanižarski rudnik, znaša pa 467.000 dinarjev. Povedati je treba, da je rudnik kljub težkim pogojem zmanjšal izgubo iz 1976 za več kot 80 odst.

Tudi akumulacija je bila v lanskem letu nekoliko večja kot leto poprej, vendar še zdaleč ne taka, da bi zagotavljala bolj dinamičen razvoj gospodarstva. Konec lanskega leta je bilo v črnomaljski občini v družbenem sektorju zaposlenih 5.527 ljudi, od tega kar pet tisoč v gospodarstvu; delež zaposlenih žensk znaša že 45 odst., zaposlenost pa se je v primerjavi z letom poprej povečala za skoraj šest odst. Za prihodnje leto

predvidevajo, da se bo v gospodarstvu na novo zaposlilo okoli 620 delavcev.

Poprečni osebni dohodek v občini je za 1977 znašal 4.082 dinarjev, kar je sicer skoraj za 23 odst. več kot leto poprej, vendar še vedno precej pod republiškim poprečjem — 4.844 dinarjev.

Pet uvoznikov: Iskra, Belt, IMV, Beti in rudnik Kanižarica je v lanskem letu uvozilo za 157.999.000 dinarjev blaga, kar je za 80 odst. več kot leto poprej. Celih 72 odst. celotnega uvoza odpade na Iskro, ki pa je tudi največ povečala celotni prihodek. Za letošnje leto načrtujejo za 280.505.000 dinarjev uvoza, največ pa bo uvozil Belt, ki kupuje opremo, potrebno za razširitev svoje proizvodnje.

Izvoz pa se je v lanskem letu v primerjavi s 1976 povečal za dobrih 20 odst. in je znašal 210.555.000 dinarjev, od tega pa je skoraj 40 odst. vrednosti izvozila semiška Iskra. V letošnjem letu naj bi se izvoz povečal za okoli 40 odst. in naj bi znašal nekaj manj kot 300 milijonov dinarjev.

A. B.

Obveznice za napredek

V črnomaljski KS bodo z obveznicami krajanov opravili vrsto komunalnih in drugih del

Tako kot vse krajevne skupnosti v občini, ima tudi KS Črnomelj veliko potreb in načrtov, vendar premalo denarja, da bi lahko vse uresničila. Črnomaljska krajevna skupnost ima komaj dovolj sredstev za najnujnejša dela, kot so vzdrževanje javne razsvetljave, čiščenje ulic, urejanje zelenic in podobno.

Da bi krajevna skupnost Črnomelj hitreje napredovala, so začeli akcijo za darovanje obveznic posojila za ceste. Za razna komunalna in druga potrebna dela naj bi vsako gospodinjstvo v krajevni skupnosti dalo obveznice v vrednosti 1.500 dinarjev, tisti, ki nimajo obveznic, pa naj bi prispevali ta znesek. Vsak krajan lahko določi, za katero od del iz spiska namenja svoje obveznice oziroma denarni prispevek, kako in za kaj je bil porabljen njihov denar.

S tako zbranimi sredstvi krajanov in delovnih organizacij namerava KS

letos urediti ceste, ki so v planu KS za 1978, urediti parkirni prostor pri pokopališču, postaviti spomenik 120 padlim borcem NOB iz območja KS Črnomelj; v načrtu je še položitev asfaltna prevleke na Ulici O. Župančiča in Pod smreko, popravilo podpornega zidu v Kolodvorski ulici, ureditev parkirišča v Ulici 21. oktobra, ureditev peš poti na Belokranjski cesti, ki naj bi dobila tudi kanalizacijo in cestno razsvetljavo; še en parkirni prostor bo na Semiški cesti, Vranoviči naj bi končno dobili telefon, Kočevje javno razsvetljavo; v načrtu je tudi ureditev otroškega igrišča v Črnomlju, trim steza pri Sobostjanu, odkup Kobetičevega gradu, ki je nujno potreben popravila, ter izdelava načrtov za adaptacijo cerkve sv. Duha, ki naj bi služila za kulturne prireditve.

Obveznice zbirajo v pisarni krajevne skupnosti, Pod smreko 1.

O NALOGAH ZK PO KONGRESU

V petek, 14. aprila, je bila v Črnomlju razširjena seja komiteja občinske konference ZKS, na katero so bili vabljene tudi predsedniki komisij pri komiteju, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in delegati na 8. kongresu ZKS. Na seji so ocenili predkongresno vzdušje v občini ter določili naloge Zveze komunistov v občini po kongresu, kakor jih opredeljuje resolucija 8. kongresa, ter v luči družbenopolitičnih in gospodarskih razmer v občini.

KDAJ DOVOLJENJE ZA KAMNOLOM?

Krajevna skupnost Stari trg si prizadeva, da bi dobila dovoljenje za izkoriščanje kamnoloma pod Starim trgom. V KS imajo okoli 7 km vaških poti, ki jih je potrebno vzdrževati, vendar nimajo potrebnih sredstev, da bi material — predvsem gre tu za gramoz — kupovali drugje. Poleg tega bi bilo tako kupovanje nesmotrno, dokler jim njihov kamnolom stoji neizkoriščen. Upajo, da bodo kmalu dobili potrebna dovoljenja, da se bodo lahko lotili popravila poti.

Kanižarica kmalu s polno paro

Letos bodo v rudniku nakopali 110 tisoč ton premoga

V marcu so kanižarski rudarji nakopali 8.300 ton premoga, kar je okoli 80 odstotkov proizvodnje iz istega meseca leta 1976, se pravi pred pogubnim vdorom vode v jamo. Že ta podatek jasno govori, da se življenje v rudniku vrača v normalen delovni tir in da je sanacija uspešna.

Vsi rudarji, ki so se zaradi nesreče morali preseliti na druga delovna mesta v občini in zunaj nje, so se vrnili v Kanižarico, kjer je sedaj zaposlenih 365 ljudi, toliko kot pred naravnim nesrečo.

Prej so v Kanižarici nakopali okoli 125 tisoč ton premoga na leto in računajo, da bodo mesečno poprečne teh let dosegli že čez mesec ali dva. Po energetskem planu Slovenije naj bi kanižarski rudnik dajal 100.000 ton premoga na leto do leta 2.000, vendar kanižarski rudarji že za letošnje predvidevajo, da bodo nakopali okoli 110 tisoč ton črnega zlata.

Tudi proizvodnja v obratu industrijskega gradbenega materiala dobro teče, saj so plan za marec presegli količinsko in finančno. V prihodnjem mesecu bo ta obrat dobil streho nad ploščadjo za izdelavo betonskih zidakov, tako da proizvodnja ne bo več odvisna od vremena, s tem pa se bo gotovo povečala tudi proizvodnja.

V Kanižarici si veliko obetajo od projekta za proizvodnjo plinskih naprav za motorje z notranjim izgorevanjem. Prav sedaj je v izdelavi deset prototipov te naprave.

A. B.

RAZSTAVA DRUŽBOSLOVNE LITERATURE — Razstavo družboslovne literature si je v matični knjižnici v Metliki od 31. marca do 16. aprila ogledalo veliko občanov. Osnovna šola je za učence sedmih in osmih razredov pripravila organiziran obisk. (Foto: Rudi Vlašič)

Če poprimejo vse pridne roke

V krajevni skupnosti Jugorje velja pravilo: česar se lotijo, to uresničijo

Pred kratkim so v krajevni skupnosti Jugorje ustanovili gasilsko društvo in tako imajo sedaj vse KS svoja gasilska društva, kar je gotovo velikega pomena za požarno varnost v občini. Naloga gasilskih društev namreč ni samo gasiti požare, marveč tudi vzgajati ljudi, opozarjati na nevarnost požarov.

V KS Jugorje, ki šteje le nekaj več kot dvesto ljudi, ima ga-

silsko društvo trideset članov. „Toliko nas je bilo na ustanovnem zboru, upamo pa, da se bo število članov še povečalo,“ je povedal Peter Badovinac, ki je med drugim predsednik krajevne konference SZDL in član sveta krajevne skupnosti. „Nasploh lahko rečem, da so naši ljudje pripravljene delati in tudi z denarjem pomagati pri napredku KS. Vse akcije, ki se jih lotimo, tudi izpeljemo; družbenopolitične organizacije delajo z roko v roki. Člani vodstev organizacij so obenem tudi v svetu krajevne skupnosti, v delegaciji za občinsko skupščino, krajevna konferenca SZDL pa je sestavljena v glavnem iz predsednikov vseh družbenopolitičnih.“

Vinograd in pevski zbor

31 let metliškega društva upokojencev

Metliško društvo upokojencev šteje 476 članov; lani je minilo trideset let od ustanovitve društva, to obletnico pa nameravajo praznovati letos, ko bodo, tako si vsaj želijo, organizirali tudi srečanje vseh belokranjskih upokojencev. Jože Matekovič, 73-letni upokojeni sodni uradnik, je že 13. leto tajnik metliškega društva upokojencev. Čeprav ima društvo uradne ure dvakrat na teden, je prizadevna in natančna tajnika moč skoraj vsak dan dobiti v društveni pisarni pri metliški železniški postaji, tako da je delo sprotno opravljeno in da so vse stvari na svojem mestu.

„Društvo vsako leto prireja za svoje člane izlete po domovini. Parav tako društvo skrbi za rešitev stanovanjskega vprašanja članov; pred dvema letoma smo kupili tri stanovanja, potem pa smo vse denar, ki smo ga imeli, in vsa sredstva, ki naj bi jih dobili do 1980, namenili za gradnjo prizidka doma počitka v Metliki. V prejšnjih letih je društvo skrbelo tudi za nabavo premoga za člane, sedaj pa to ni več potrebno, saj imajo v svojih hišah, in oni, ki so v blokkih, centralno kurjavo,“ je povedal Matekovič.

V letošnjem letu bi društvo rado asfaltiralo dvorišče pred hišo, v kateri je upokojenski klub in pisarna, bife pa dajejo v najem. „Ta bife je na dobrem glasu zaradi solidne postrežbe in ga zlasti poleti, ker je blizu Kolpe, radi obiskujejo naši člani pa tudi upokojenci iz sosednjih hrvaških krajev.“ V načrtu imajo tudi obnovo sosednje stavbe, ki je prav tako last društva.

Ze daj časa pa je naša velika želja, da bi ustanovili pevski zbor. Nasploh v našem društvu ni nobenega kulturnega in športnega življenja, kar je gotovo velika pomanjkljivost. Skoraj vsak naš član ima vrtiček, košček vinograda, ki ga obdeluje in neguje, tako da jim za družabno življenje ostane bolj malo časa. Kljub temu mislim, da bi si za pevski zbor vzeli čas, nikakor pa ne moremo dobiti pevovodje,“ pravi Matekovič.

A. B.

A. B.

RAZŠIRITEV METLIŠKEGA VODOVODA

V kratkem se bodo začela dela za razširitev metliškega vodovoda od Veselice do križišča CBE in Tovarniške ceste. Projekt je izdelan, zagotovljena so tudi sredstva, in sicer o vodne skupnosti in programa javnih del. Novi del Metlike se že dalj časa otepa s težavami z vodo, ker so cesti od Veselice do zdravstvenega doma preozke in tako novi del ne dovolj vodi. Seveda sedanji razširitev ni dolgačasna rešitev vprašanja oskrbe z vodo. To problem bi dokončno spravili o dnevnega reda le z zaježem Krupice, o čemer se obe belokranjski občini že dalj časa pogovarjata. Vprašanje je seveda denar, saj zahteva ta projekt veliko sredstev.

nih in drugih organizacij in društev. Tako je tudi lažje spodbuditi ljudi,“ je povedal Badovinac.

Pred dvema letoma so v KS obnovili in posodobili električno omrežje, pri čemer so krajanje z delom in materialom prispevali tretjino vrednosti vseh del. „Zato je bilo delo hitro in

Peter Badovinac: „Prva naloga je posodobiti vaše poti.“

uspešno narejeno. Za letošnje imamo v načrtu posodobitev vaških poti; vseh vaških poti v KS je 2.200 m, vendar za enkrat še nimamo niti metra asfalta. Lani smo prebili novo traso za cesto v vas Jugorje, sedaj pa bomo delo nadaljevali. Največja težava je, da je KS praktično brez denarja, edini dohodek je izkupiček od veselice, ki jo pridemo vsako leto za krajevni praznik 4. julij. Tako smo največ odvisni od dela in prispevka ljudi. Kljub temu upamo, da nam bo letos uspelo posodobiti vaško pot za Sela in Škemljevec.

Tudi gasilsko društvo bo gotovo pripomoglo k še bolj zavzeti dejavnosti za napredek krajevne skupnosti. Čeprav je komaj ustanovljeno in nimajo še niti opreme, že delajo načrte: njihova velika želja in potreba je gasilski dom, ki pa ne bi služil samo gasilec, marveč bi bil večnamenski dom za potrebe vseh družbenopolitičnih organizacij in društev v krajevni skupnosti.

A. B.

Sprehod po Metliki

ZDRUŽEN JE OBRATNIKOV JE pripravilo prvi obrtniški ples v menzi Kmetijske zadruge blizu vinske kleti. Za postrežbo so poskrbeli natakariji iz hotela Bela krajina, po pijačo pa ni bilo treba iti daleč. Ples z bogatim srečolovom je bil dobro obiskan. Gotovo je vzrok temu ta, da so hoteli krajanje videti obrtnike vsaj na zabavi, če nekaterih že dom ne morejo dobiti.

MATURANTKE DRUGE GENERACIJE srednje tehniške tekstilne šole iz Beti pa so vabile na ples v semiški hotel Smuk, in sicer preteklo soboto. Ljudi s srbečimi podplati ni manjkalo, maturantke pa čaka maja še zrelstni izpit. Če se bodo tako odrezale kot v Semiču, bo uspeh več kot zadovoljiv.

ZELENO KRILLO IZ DIOLENA je viselo dalj časa v pisarni metliške banke. Uslužbenke so pripelje najlistič „najdeno“, toda dolgo časa se ni nihče oglasil, četudi so po delovnih organizacijah razglasili, da hodi naokoli nekdo brez krila. Končno je

prišla po najdeni predmet mlada delavka iz Kometa. Nihče je ni vprašal, kaj je počela, da je izgubila krililo.

ŽEPNE MODNE REVIIJE DELOVNE ORGANIZACIJE BETI na Vinomeru gredo počasi h kraju, se pa že ve, da so bile učinkovite. Naslednji teden bo krenila ekipa ljudi s kolekcijo vred v Novi Sad, Osijek in Subotico zaključevati količine za jesen—zimo 78. Pokazalo se je namreč, da je zelo težko primerno predstaviti kolekcijo, ki jo potnik prinese v kovčku, največkrat zmečkano in neugledno.

PRVOMAJSKE PRAZNIKE BODO preživele Metličani vsak po svoje. Nič se ne ve, da bi pripravljala katera od delovnih organizacij sku-pinske izlete, kar tako in tako ni bila praksa v preteklosti. Zagoreli bodo krajski, ob katerih bodo krajski kulturni programi, ki se bodo nadaljevali v bližnjih gostiščih. Sa pa odpravljajo posamezniki tudi kam dlje, stran od poznanih obrazov, kjer si da lahko človek duška.

ZANIMANJE ZA DOMAČI FILM — Že dolgo ni bila dvorana kulturnega doma tako polna kot prejšnji teden v sredo, ko so si učenci črnomaljske osemletke ogledali slovenski mladinski film „Sreča na vrvi“.

ČRNOMALJSKI DROBIR

PTIČKI BREZ GNEZDA — Dragatuš je bil pred časom znano kulturno središče, kjer je delovala folklorna skupina, pevski zbor, dramska sekcija. Potem je kulturno življenje skoraj popolnoma zamrlo. Sedaj pa so mladi po dolgem času pripravili znano mladinsko igro „Ptiki brez gnezda“. Mladi igralci so z nastopi v domačem kraju in na gostovanjih po Beli krajini poželi veliko priznanje za zelo dobro naštudirano predstavo. So ti „ptički“ lastovka, ki bo prinesla kulturno pomlad v Dragatuš?

CARINA ZA BRŠLJANOV LIST — Prejšnjo soboto je šla folklorna skupina iz Semiča na izlet v Padovo in Benetke. Med njimi sta bila tudi harmonikaš Alojz Zeljko—Starec in Anton Plut—Plutek, ki na bršljanov list zaigra tako, kot bi imel klarinet. Tja grede so na meji prijavi harmoniko in Plutkov „klarinet“. Ko so se vračali, pa je carinik hotel videti instrumenta. Se le Plutek zaigral na sporni „klarinet“, se je carinik pomiril in ni več vztrajal, da je treba plačati carino.

ZANIMANJE ZA PREDAVANJA — Zlasti na deželi so zdravstvena predavanja, ki jih organizira komisija za zdravstveno-vzgojno dejavnost pri občinskem odboru Rdečega križa, zelo dobro obiskana. Zdravniki in drugi predavatelji znajo ljudi na poljuden in vsem razumljiv način seznaniti z boleznimi današnjega časa in jim svetovati, kako se jih lahko ubranijo. Računajo, da bo letos v vseh večjih krajih v občini okoli 30 zdravstvenih predavanj; prav tako nameravajo v teh krajih organizirati „šolo za zdravje“, v kateri bodo obravnavali osem tem, v osemletkah pa devet 20-urnih tečajev prve pomoči.

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

Boj za samoupravljanje se nadaljuje

Na mnogih področjih delavec še nima vseh pravic — Komu smo zaupali najodgovornejše dolžnosti? — Predsednik OS inž. Savo Vovk, IS pa Alojz Petek

„Zavedamo se, da je pred nami obilo nalog, ki jih bomo s skupnimi močmi lahko uresili,“ je poudaril predsednik občinske skupščine inž. Savo Vovk po ponovni izvolitvi 12. aprila na seji OS. Nadalje je menil, da bo tudi v bodoče potekalo delo OS v smeri uresničevanja ustave, zakona o združenem delu in drugih predpisov, se pravi tako, da bo delavec vedno bolj gospodar svoje usode, zlasti pa da bo odločal o ustvarjanju in delitvi dohodka v svojem tozdu.

Volitve predsednika in podpredsednika občinske skupščine so potekale v senci zapletljave v predvolilnem postopku. Posledica tega je tudi, da je od 83 oddanih glasov dobil kandidat za predsednika Savo Vovk

ALOJZ PETEK je bil ponovno izvoljen za predsednika izvršnega sveta občinske skupščine Kočevje. Rodil se je 1936, po poklicu je diplomirani pravnik.

Iz Kolpske doline

NAS NI USPEL — Zvedeli smo, da je na tekmovanju v „Zabarski noči“, ki je bila pred kratkim v Lokvah na Hrvaškem, nastopil tudi naš predstavnik iz Pirča. Posebnega uspeha ni dosegel, ker njegove žabe niso skočile daleč, čeprav jih je prejel. Zmagala je domačinka iz Lokev, katere žabe so skočile 70, 80 in 90 cm. Nagrada je bila popolna smučarska oprema, vstopnina za to turistično prireditve pa kar 100 din.

UMRL MOJSTER ZA VSE — Pred kratkim so pokopali Jožka Miheliča iz Blatnika na Hrvaškem, ki je bil tako rekoč mojster za vse, saj je opravljal vodovodna, ključavničarska in mehaničarska dela. Bil je dober in povsod priljubljen. Njegova smrt je za hrvaško in slovensko stran Kolpe neprecenljiva izguba.

ZAKOLIČILI ZA OBRAT — Prostor za obrat Itasa so že zakoličili. Glavni načrt za postavitev tega obrata bo v kratkem gotov.

PRIPRAVE ZA VODOVOD — Na območju bivše KS Banjaloka so trasiirali okoli 5 km bodočega vodovoda od Brige do Kostela preko Banjaloke, Novih sel in Delača, kjer bo tudi zajetje. Vodni zbiralnik bo v Gorici pod Novimi seli. Domačini pravijo, da ta vodovod bo in da je za njegovo gradnjo rezerviranih že 570.000 din.

Drobne iz Kočevja

PAS JE ŽIVLJENJE — Avto-moto društvo Kočevje je razdelilo med člane in druge voznike motornih vozil nad 1200 navodil o koristnosti in načinu uporabe varnostnega pasu v osebnih avtomobilih.

OBVESTILO O SMRTI — Smrt občana ali občanke bi bilo treba v mestu objavljati redno v posebni vitrini ali na drugem stalnem mestu. Zraven bi sodili tudi podatki o pogrebu. Če za pokojnikom zvoni,

občan vprašuje medved odgovarja

— Kaj praviš, kdo je kriv za peripetije pri volitvah predsednika občine?

— Riba pri glavi smrdi, zdaj bi pa radi nekateri „črna petra“ podtaknili temu in onemu, celo meni, medvedu, ki nisem nikogar ne evidencial ne kandidiral in ne za hrptom obrekoval.

KOČEVJSKE NOVICE

65 glasov, kandidat za podpredsednika Nace Karmičnik pa 71. Oba sta bila izvoljena, ker sta dobila več kot dve tretjini glasov. Za sekretarja občinske skupščine je bil izvoljen Drago Aupič.

Nova predsednica zbora združenega dela je Tanja Svetličič, njen namestnik pa Ivan Drobnič. Za predsednika zbora KS je izvoljen Bruno Ciglič, za namestnika pa Jože Furlan. V družbenopolitičnem zboru je predsednica Zalka Kocjan, namestnik pa Jože Boldan.

Izvršni svet: predsednik Alojz Petek, podpredsednik Slavko Mikulič, člani Bogo Abrahamsberg, Ivan Arko, Marjan Bastar, prof. Saša Bižal, inž. Andrej Grebenc, Stane Potisek, Ludvik Recek, Milena Smolej in Anton Serčer.

Kurirčki prihajajo

Danes, 20. aprila, bodo ob 10.30 pionirji osnovne šole Predgrad sprejeli v Starem trgu ob Kolpi kurirčkovo torbico. Nato bo kurirčkova pošta krenila iz črnomaljske v kočevsko občino. Danes ob 16. uri bo pripotovala v Faro.

Iz Fare bo krenila jutri ob 8. uri. Ob 9.30 uri bodo sprejeli v Osilnici, ob 11.30 na Travi, ob 14. uri pa v Podpreski. Pot bo nadaljevala naslednje jutro, 22. aprila, ob 7. uri. Ob 9. uri jo bodo prinesli v Kočevsko Reko, ob 11.30 v Livold, ob 12.30 pa v Kočevje.

V nedeljo, 23. aprila, bo ob 9. uri odpotovala iz Kočevja proti Željnam, kamor bo prispela ob 9.30, ob 11. uri pa bo v Stari cerkvi.

24. aprila ob 8. uri se bo glavni progji priključila še pošta s stranske proge iz Strug, nakar bo ob 9. uri krenila proti Jasnici, kjer jo bodo ob 10. uri predali pionirjem ribniške občine oz. osnovne šole Dolenja vas.

Složno gospodarjenje s Kolpo

Slovenski in hrvaški ribiči si složno prizadevajo za Kolpo, ki bo čista in bogata z ribami

Pred kratkim je bil v Kočevju sestanek odbora, ki upravlja z reko Kolpo od izvira do Dola. V tem usklajevalnem odboru so predstavniki ribiškimi družin (RD) Čabar, Brod na Kolpi in Kočevje. Sestanka pa so se udeležili tudi predstavniki občinskih skupščin Čabar, Delnice in Kočevje ter predstavnik Ribiške zveze Slovenije in Zveze ribi-

skih družin Ljubljana Marjan Ahčan, ki je tudi tvorno sodeloval v razpravi. Najprej so obravnavali osnutek samoupravnega sporazuma o skupnem gospodarjenju in upravljanju s tem delom Kolpe in njenimi pritoki. V njem so zajeti načrti vlaganja ribjega podmladka, varstvo voda in okolja, ribolovni režim, enotne pristojbine, čuvajska služba in druga določila, ki govorijo v prid dobrega gospodarjenja s to reko.

Dolgoročnega ribiškojovitvenega načrta tokrat še niso sprejeli. Dogovorili so se, da ga bodo izdelali na osnovi navodil Ribiške zveze Slovenije, s čimer so se strinjali tudi predstavniki hrvaških RD. Sprejeli so tudi ribolovni režim, ki prinaša nekatere novosti. Tako je ribolov razen v Kolpi dovoljen še v Cabranki in Kupici, v ostalih potokih pa je prepovedan, ker so rezervirani za gojitvene namene. Prepovedan je tudi ribolov do 100 m daleč od mostov. To določilo pa ne velja za viseče mostove. Vsak član lahko lovi ribe 30 dni v letu in ulovi na dan 3 salmoneide ali pet ciprimidov. Lov z vodno kroglico je prepovedan od mostu v Gašparčič do jezua v Slavskem lazju. Prepovedan je lov po dnu z obteženim plovcem in ribolov z muhami od 1. aprila do 15. maja.

Poenotili so tudi ribolovne pristojbine in povečali ceno letnih dovolilnic od laskih 140 na 300 din. Hkrati so sklenili, da bodo od teh 300 din porabili najmanj 200 din za vlaganje ribjega podmladka, ostalo pa za čuvajsko službo in drugo.

Letos bodo vložili v Kolpo in pritoke 30.000 lipanov, dolgih 6 cm do 8 cm, in 5.000 prav tako dolgih sulcev, kar jih bo veljalo 100 do 120.000 din.

Dogovorili so se še, da bodo v juniju spet organizirali čiščenje bregov Kolpe in Cabranke. K tej akciji bodo pritegnili tudi domače prebivalstvo, predvsem pa šolarje. Prizadevali si bodo za popravilo in obnovo poškodovanih jezov na Kolpi ter pri tem sodelovali s pristojnimi vodnimi skupnostmi. K varstvu Kolpe pred onesnaženjem bodo pritegnili vse KS na tem območju in seveda tudi občine.

J. PRIMC

SAVO VOVK, diplomirani inženir agronomije, je bil ponovno izvoljen za predsednika občinske skupščine Kočevje. Rodil se je 1921 v Kočevju. Doslej je bil direktor Kmetijskega gospodarstva Kočevje in hkrati predsednik OS Kočevje. Poslej bo dolžnost predsednika OS opravljal poklicno.

O ostalih izvoljenih organih in še nekaterih podrobnostih s prve seje OS bomo še poročali.

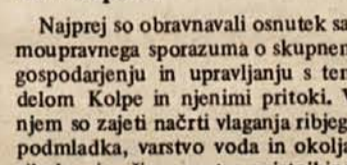
J. PRIMC

POHOD PRIJATELJSTVA

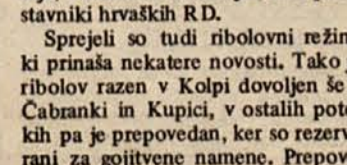
V nedeljo, 23. aprila, bo organizirala TKS Kočevje „Pohod po poteh prijateljstva in spominov“. Start bo ob 9. uri pred domom telesne kulture, kjer bo tudi cilj. Namen pohoda, ki bo posvečen dnevu OF, je množičnost športa, krepitev obrambne sposobnosti, obujanje spominov na NOB in ljudsko revolucijo ter prenašanje borbenih izročil na mladi rod.

J. P.

STANE KROMAR iz Dolenje vasi je novi predsednik občinske skupščine Ribnica. Rojen leta 1945, višji upravni delavec. Doslej je bil vodja skupnih služb SIS. (Foto: Primc)

VIKTOR POGORELC iz Nemške vasi je novi predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Ribnica. Rojen leta 1944 na Koroskem, po poklicu višji upravni delavec. Doslej je bil sekretar IS občine Ribnica. (Foto: Primc)

GREMO V KINO

V kinu doma JLA v Ribnici bodo do konca meseca še naslednji filmi: 20. aprila „Reka brez vrnitve“, 22. in 23. aprila „Proti vsem zastavam“, 26. in 27. aprila „Iz zmag v zmago“, 29. in 30. aprila „OK sef“, Matineja: 22. in 23. aprila „Moja nežna dama“, 29. in 30. aprila „V zmajevem gnezdu“.

J. PRIMC

Novi predsednik Stane Kromar

Prve seje zborov in OS Ribnica

Novi predsednik občinske skupščine Ribnica je Stane Kromar, ki je dobil 74 glasov od 75 možnih, podpredsednik pa inž. Alojz Marolt (75 glasov).

Za predsednico družbenopolitičnega zbora je izvoljena Ančka Pakiž, za podpredsednika pa Alojz Zbašnjik. Novi predsednik zbora KS je inž. Janez Novak, podpredsednik pa Anton Govže; predsednik zbora združenega dela je Stane Vesel, podpredsednik pa Tone Hren. Sekretar OS je Franci Železnik.

Izvršni svet OS: predsednik Viktor Pogorelec, podpredsednika Anton Šobar in Vinko Kersnjič, člani: Angelca Rus, Mirko Pirc, Vinko Bojc, Alojzija Zakrajšek, Jože Mihelič, Srečko Vesel, Anton Medved, Alojz Lavrič, France Mihelič in Vlado Poljanec.

Delegacija za zbor občin skupščine SRS: Anton Andoljšek, Franc Bojc, Tone Bojc, Alojz Česarek, Franc Česarek, Ivan Francelj, Stane Kromar, Alojz Marolt, Janez Picek, Slavka Pucar, Rudi Putre in Jože Oven.

Komisija za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve: predsednik Franc Ilc; člani: Jože Debeljak, Franc Grivec, Karel Oražem, Albin Mikulič, Vinko Drobnič, Ivan Petrič, Ančka Pakiž in Slavka Česarek.

J. P.

STANE KROMAR iz Dolenje vasi je novi predsednik občinske skupščine Ribnica. Rojen leta 1945, višji upravni delavec. Doslej je bil vodja skupnih služb SIS. (Foto: Primc)

VIKTOR POGORELC iz Nemške vasi je novi predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Ribnica. Rojen leta 1944 na Koroskem, po poklicu višji upravni delavec. Doslej je bil sekretar IS občine Ribnica. (Foto: Primc)

GREMO V KINO

V kinu doma JLA v Ribnici bodo do konca meseca še naslednji filmi: 20. aprila „Reka brez vrnitve“, 22. in 23. aprila „Proti vsem zastavam“, 26. in 27. aprila „Iz zmag v zmago“, 29. in 30. aprila „OK sef“, Matineja: 22. in 23. aprila „Moja nežna dama“, 29. in 30. aprila „V zmajevem gnezdu“.

J. PRIMC

GASILSKI SEMINAR — Vseh 35 kandidatov za gasilske podčastnike je uspešno zaključilo seminar, ki ga je organizirala občinska gasilska zveza Ribnica. Udeleženci so iz vseh GD v občini. (Foto: M. Glavonjič)

Vrsta proslav pred vrati

5. maja je bila osvobojena Ribnica

Od danes pa vse do konca maja je predvidena v občini Ribnica vrsta raznih prireditev in nastopov. Med drugim bomo 24. aprila prevzeli kurirčkovo pošto, nekoliko kasneje pa še Titovo štafeto.

Za 20. april, dan ZKS, in 27. april, dan OF, bodo v občini svečanosti, na katerih bodo počastili spomin na padle komuniste in podelili priznanja OF. V Dolenji vasi bo spet pevski revija, odkrili pa bodo tudi spominsko obeležje padlim. Mladina bo kurila kresove in organizirala prireditve.

Se posebno živahno bo po vsej občini v maju, ko bodo slavili praznik dela, dan osvoboditve Ribnice (5. maj), dan zmage in dan mladosti. Delovni kolektivi bodo imeli svečane seje samoupravnih organov, sindikalne podružnice pa bodo organizirale delavska zborovanja in sindikalne športne igre.

9. maja se bodo ribniške ekipe udeležile pohoda ob zici okupirane Ljubljane, 15. maja pa bo v Sodražici tek za najhitrejšega pionirja. Vse od 27. aprila do 25. maja bodo šole in organizacije pripravile več srečanj mladine in pionirjev z borci in organizatorji vstaje v Ribnici ter tako okrepile stike med mlajšo in starejšo generacijo.

Dan mladosti bodo proslavili z odkritjem kipa narodnemu heroju Mirku Bračiču in z otvoritvijo 33. športnih iger ljubljanske vojne oblasti.

M. GLAVONJIČ

Spremembe pri davkih

Podvojen davek za počitniške hišice

Zaradi spremembe katastrskega dohodka je bilo potrebno ustrezno znižati stare davčne stopnje, da bo obdavčitev v znesku približno enaka, kot je bila doslej. Občinska skupščina Ribnica je tako znižala sedanjo davčno stopnjo, ki je znašala za III. skupino 41 odst., na 10 odstotkov za nekmete oz. celo na 4 odst. za čiste kmete in koooperante; za IV. skupino pa od sedanjih 31 odst. na 7,5 (za nekmete) oz. 1,5 odst. za čiste kmete. Nižjo stopnjo torej plačujejo občani, ki plačujejo prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov, in kmetje-koooperanti, ki so zdravstveno zavarovani kot osebe v delovnem razmerju. Po novem odloku ne plačujejo davka kmetje v višinskih krajih, če katastrski dohodek

RIBNIŠKI ZOBOTREBCEI

DOBER KONCERT — Pred kratkim je v Domu JLA v Ribnici gostoval veliki orkester ljubljanske armijske oblasti. Zanimivo glasbeno revijo si je ogledalo veliko ljudi. Vstop je bil brezplačen. V prvem delu koncerta so nastopili veliki revijski orkester, operni pevec Edvard Sršen in igralec Bert Sotlar, v zabavnem delu pa znani pevci zabavne glasbe Janko Ropret, Eida Viler, Branka Kranjc in Anta Pejčimovič. Nastop je vodila napovedovalka Saša Petelin.

KMETIJO SOVRAŽIM — Pred kratkim smo v domu JLA v Ribnici gledali igr „Kmetijo sovražim“. Izvedli so jo člani dramske sekcije z lga pri Ljubljani.

STADION DOKONČUJEJO — Vedno bliže je začetek 33. športnega prvenstva ljubljanske armijske oblasti, ki bo v Ribnici in Kočevju. Graditelji športnih objektov dokončujejo gradnjo. Nogometni stadion že dobiva pravo lice. Izdelana so zaletišča in grade atletske steze. Postavljajo tudi že ovire za tekmovalje. Grade še igrišča pri novi športni dvorani. Največ delajo vojaki iz ribniške enote.

AVTOMATSKA CENTRALA — V Loškem potoku so končno le dobili avtomatsko telefonsko centralo, čeprav ima le nekaj števil. Tako so Potočani neposredno vključeni v

njihovega gospodarstva ne presega 15.000 din. Ta določila so usklajena na vsem ljubljanskem območju. Za 100 odstotkov je zvečan davek za počitniške hišice (vikende), in sicer od sedanjih 0,30 na 0,60 odstotka. Osnova za davek je vrednost stavbe, ki se ugotovi po točkovnem sistemu, predpisanem z odlokom občine. V občini je evidentiranih 39 vikendov.

Zvedeli smo, da bo na osnovi spremljenih predpisov v skupini kmetov plačalo davek 10 občanov več, kot ga je doslej. Skupni davki iz kmetijstva bodo znašali okoli 900.000 din, od tega pa bo kar dobra tretjina vrnjena zasebnemu kmetu preko sklada za pospeševanje kmetijstva.

medkrajevno telefonsko omrežje. V Ribnici pa si veliko občanov želi telefon, a ni na razpolago telefonskih številki.

UPOKOJENSKI KOTICEK

PRESTAVLJENA KONFERENCA — Napovedana letna konferenca Društva upokojencev Ribnica ne bo v nedeljo, 30. aprila. Zaradi tehničnih zaprek je preložena na 11. junij ob 9. uri in bo v sejni dvorani občinske skupščine v Ribnici. Predsedstvo DU Ribnica

občan vprašuje medved odgovarja

— Zakaj ne nosiš modernega zametnega oblačila?

— Prvič: zametnih oblačil ni; drugič: tista, ki so, so draga; tretjič: zato se držim starega pregovora „Boljša pamet kot zamet.“

REŠETO

V SPOMIN

22. aprila bo minilo pet let, od kar je kruta usoda iztrgala v najbolj urejenem družinskem življenju dobrega moža in skrbnega očeta

FRANCETA AŠA

iz Gor. Straže 14

Od sebe si dal vse, kar je bilo v tvoji moči. Zase si imel malo zahtev. Topla in pristrčna misel, posvečena tvojemu spominu, lajša našo bridko žalost za teboj. Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate.

Tebi hvaležni vsi tvoji

V SPOMIN

22. aprila bo minilo eno leto, odkar nam je umrla naša draga, dobra mama, stara mama, sestra in teta

FRANČIŠKA ŽULIČ

Dol. Vrhpolje, Šentjernej

Vedno nam boš ostala v najlepšem spominu.

Vsi njeni

ZAHVALA

Nepričakovano nam je usoda dne 24. marca 1978 iztrgala iz družinskega kroga našo drago ženo, mamo, staro mamo, sestro in teto

MARIJO BLATNIK

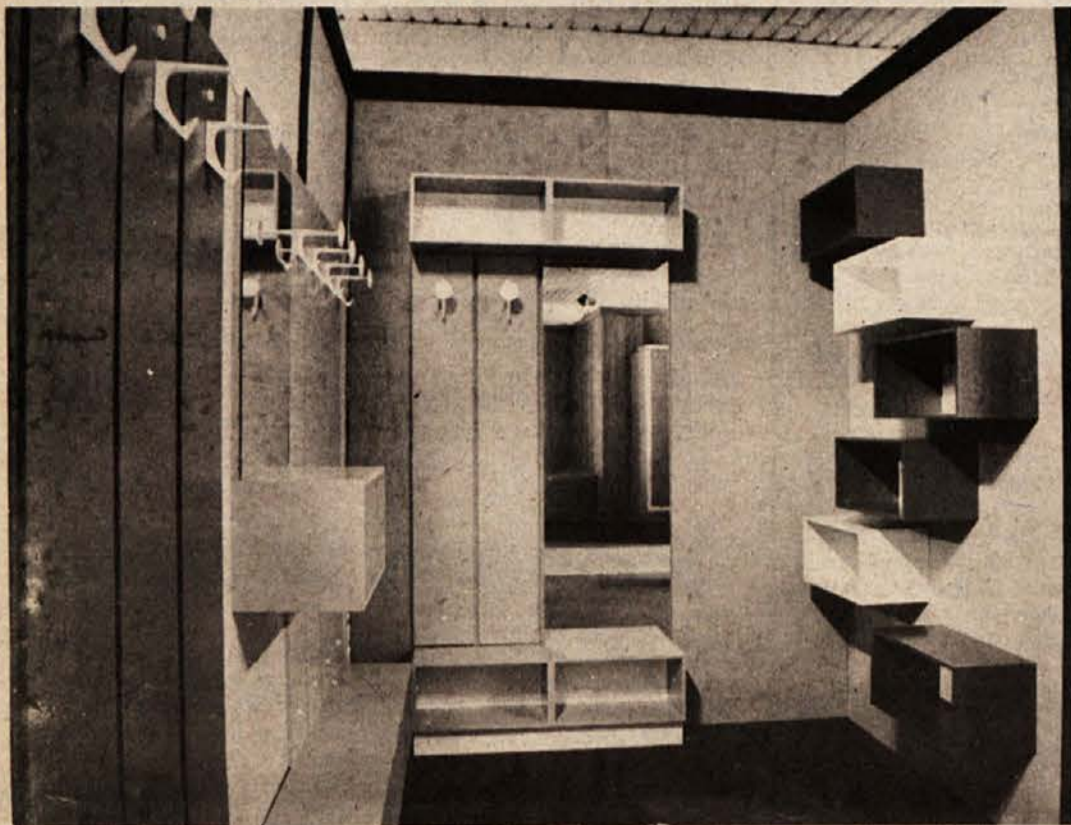
iz Blance štev. 47

Iskrena hvala vsem sosedom, prijateljem in znancem za njihovo pomoč, posebno se zahvaljujemo Friškovičevim, Prirmanškovim, Zapuškovicim in Lahovim iz Velenja za vso pomoč in tolažbo, ki so jo dali v zadnjih dneh njenega življenja. Zahvaljujemo se tudi sosedom Gregorjevim in Bošnjakovim. Za darovane vence se toplo zahvaljujemo sodelavcem Elektrotrojnike Gorenje Velenje, gasilskemu društvu Jugotanim Sevnica, sodelavcem obrata Furfurala Jugotanim Sevnica, mladini z Blance, tov. Vinku Hercegu za tolažilne besede ter duhovnikom za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: mož Alojz, hčerka Justa, sin Slavko in sin Bran ko z družino

Velenje, Blanca, dne 10. aprila 1978

NOVO NA TRŽIŠČU!

Predstavljamo vam nove predsobne elemente iz programa PIKO.

— GARDEROBNA STENA dimenzije 1500 x 230 mm
cena 156,50 din

— BOKS, dimenzije 500 x 250 x 250 mm.
cena 167,30 din.

Več teh elementov lahko poljubno sestavljate po svojem okusu in po potrebi v knjižne omariče, nosilne poljce za telefon in za ostale potrebe v hodnikih, predsobah in otroških sobah. Iz teh elementov lahko „zgradite“ tudi predelno steno, ki je uporabna in dostopna z obeh strani kot knjižna omara, regal in podobno.

— OGLEDALO vam je na voljo v dveh dimenzijah: 1500 x 500 in 750 x 500.

Predsobni program PIKO je izdelan iz plastificirane iverice, trenutno pa je na voljo kupcem v petih barvah: krem, oker, čokoladno rjava, rumena in rdeča.

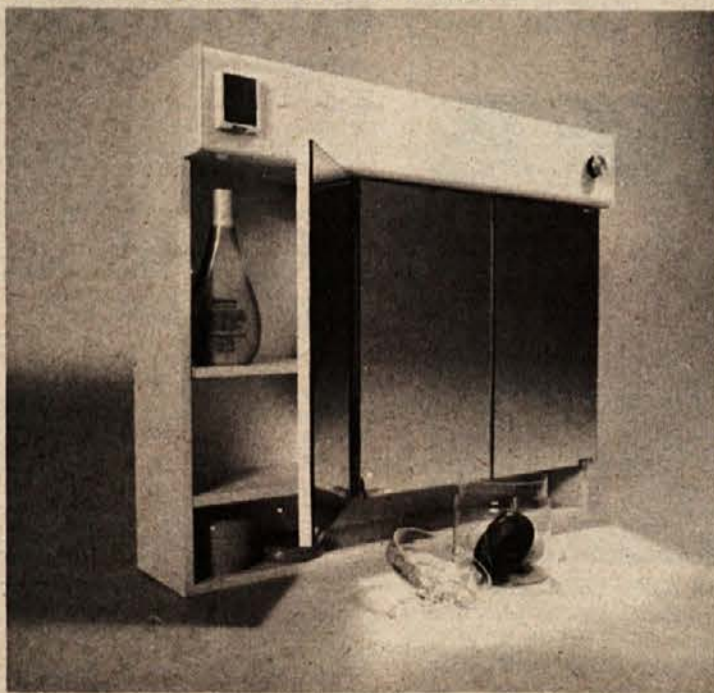
Montaža teh elementov je zelo enostavna in ne potrebuje strokovne pomoči, na posebno kupčevo željo pa vam elemente lahko sestavi in montira tudi naš strokovnjak.

OGLEDALNE OMARICE

Obenem vam predstavljamo ogledalne omariče iz novega programa kopalniške opreme „KOLPA“, ki imajo vrsto dobrih lastnosti in prednosti. Izdelane so iz kvalitetne plastificirane iverice. Omariče imajo vgrajeno fluorescentno luč, ki je popolnoma zavarovana pred vplivi vlage, imajo tudi varnostno vtičnico z vgrajeno varovalko.

Ogledalne omariče izdelujemo v treh dimenzijah (700 x 600 x 150, 1050 x 600 x 150 in 1400 x 600 x 150 mm).

Ti trije osnovni tipi so izdelani v desetih različnih variantah, pri katerih smo upoštevali potrebe in različne okuse potrošnikov.

Vse našete proizvode si lahko ogledate in kupite v naši prodajalni v Straži, informacije pa lahko dobite tudi po telefonu 84-530.

PRODAJALNA JE ODPRTA VSAK DAN OD 6,30 – 17,30 IN OB SOBOTAH OD 8,00 DO 12,00.

novoles

POBIRAL SMETI, ZADEL ŽENSKO

Marjan Košček z Lešnice je 14. aprila vozil tovornjak Komunalnega podjetja Novo mesto za odvoz smeti po Ulici Marjana Kozine. Pri hiši št. 51 je vozilo obračal in zapeljal vzvratno; pri tem je zadel 66-letno Ido Pleničar iz Kozinove in jo zbil na tla. Ženska je pri padcu dobila poškodbe in so jo morali odpeljati na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

VRHOVO PRAVOČASNA POMOČ

V noči na 17. 4. je gorelo na podstrešju skladišča KZ Krka v Vrhom pri Šentjerneju. Delavka zadruge Ana Gusak si je namreč urejala dve podstrešni sobi za stanovanje. Da bi se na novo pobeljene stene hitreje sušile, je zakurila krušno peč, dimnik iz te pa vodi tik ob nosilnem tramu. Ta je začel tleti, kar je opazil okoli 3. ure tudi delavec in na pomoč poklical sosede, zraven pa še gasilce iz Orehovice, tako da so ogenj hitro zadušili. Škodo cenijo na 10.000 din.

NALEPKA ZA VARNOST PEŠCEV

Potem ko vsem opozorilom navkljub še vedno raste število pešcev med udeleženci prometnih nesreč, se je republiški svet za preventivo in varnost v cestnem prometu odločil za pripravo posebnih odsevnih nalepk, kar je še posebej priporočljivo za pešce v večernih in nočnih urah. Žal se je zataknilo pri distribuciji, tako da jih zaenkrat lahko dobimo le pri občinskih organih za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Cena je simbolična, nalepko pa je moč pritrčiti na peto čevlja ali na rokav.

LESKOVČANI NA MARATONU

Leskovški tekači so se udeležili varaždinskega 'Yasa' maratona. Tekli so na 21.100 m dolgi progi. Nastopilo je 74 tekmovalcev, Leskovčani pa so dosegli naslednja mesta: 35. Šribar, 36. Teodorovič, 55. Petrič. Razmišljajo tudi o udeležbi na velikem maratonu. Do sedaj so vadili na 22 km dolgi progi, sedaj pa bodo morali tekat še na dodatnih 20 km. Razen omenjene trojice trenirata še Geršak in Olovec.

L. ŠRIBAR

SEVNICA: ŠAHOVSKO PRVENSTVO

Domači šahovski klub je z OO DPM Sevnica pripravil občinsko pionirsko prvenstvo, na katerem je nastopilo 35 mlajših šahistov. Pri starejših je zmagal Možic (Boštanj), pri starejših pionirskih Okornova (Krmelj), pri mlajših pionirskih Jošt (Boštanj) in pri pionirskih Kočičnikova (Sevnica).

D. D.

DOLENJSKI TEKSTILCI NA KEGLJIŠČU

V soboto in nedeljo, ob kratki pričetkom ob 8. uri, bo na kegljišču na Senovem dolenski tekstilisti v kegljanju. Sodelovale bodo moške in ženske ekipe Novoteksa, Laboda, Beti, Kometa (le ženska ekipa), Lisce in Jutranjke. Prvaki se bodo udeležili finala v Zalcu.

V SPOMIN

29. aprila bo minilo žalostno leto dni, odkar nas je v 84. letu starosti zapustila naša nenadomestljiva mama in stara mama

IVANA POVŠE

z Vrha pri Mokronogu

Naš dom je prazen in pust, odkar si za vedno odšla in nas zapustila. Delila si dobroto med nas, zato boš v naših srcih ostala nepozabna. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam izrazili sožalje in darovali cvetje, župniku za opravljeni obred ter vsem, ki se je še danes spominjate.

Vsi njeni

OSMRTNICA

Nenadoma je umrl

JOŽE GRAHEK

rojen 1916 iz Rožanca upokojenec

Pokopali smo ga dne 26. 3. 1978 na pokopališču v Rožancu. Zahvaljujemo se sosedom za izkazano pomoč in sočustvovanje ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: sorodstvo

ZAHVALA

Kruta usoda nam je v 52. letu starosti za vedno iztrgala iz naše sredine

ALOJZA BABIČA

iz Zapudja, Dragatuš

Pokopali smo ga 7. marca 1978. Iskreno se zahvaljujemo vsem za podarjene vence. Hvala gasilskemu društvu, župniku iz Dragatua za opravljeni obred. Hvala tov. Juretu Fortuni za poslovilne besede ob odprtju grobu in vsem, ki ste ga imeli radi in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Globoko užalosteni: sestra Fani z družino in bratranca France in Jože z družinama Lukov dol, Črešnjevce, Brezovica pri Ljubljani

+ Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Te dni so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: 11. aprila: Roman Faleskini, član Novotekne, Novo mesto; Vinko Režek, član Dolenjke, Novo mesto; Jože Šimenc, delavec iz Podgore; Jože Berkopec, Silvo Palčič, Vida Vidic, Alojz Vidmar, Vera Fifolt, Franc Grubar, Mirko Černič, člani Novoteksa, Straža; Olga Vidrih in Neži Godler, članici Laboda, Novo mesto; Vide Ravbar, član Novograda, Novo mesto; Ana Kabur in Muharem Šubašič, člana Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Alojz Turk, Karlo Majetič, Fanika Tekavec, Dušan Gajič, Nikola Pevec, Jože Kralj, Silvo Kostrevec, Franc Per in Anton Vrtačič, člani IMV Novo mesto; Slavko Klobučar, član VGP Novo mesto; Alojz Tekavec in Anton Klobučar, člana Strešnika; Alojz Blažič, Stanko Stanič, člana Novoteksa, Novo mesto; Stanislav Udovc, mizar iz Črmošnjic; Vinko Kobe, član osnovne šole, Stari trg; Andreja Kuhar, članica splošne bolnice, Novo mesto; Jože Kraševc, član Ele, Novo mesto.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 20. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

9.00 TV V ŠOLI: Kmečki upor na Hvaru, Avstralija, Elektronika
Med prevodniki in izolatorji ni ostrih meje, velik pomen v elektrotehnikah pa imajo polprevodniki. Zadnji prispevek bo učence poučil, da so 1948 odkrili povsem nove lastnosti polprevodnikov, ki so bile osnova za nezadržni razvoj elektronike.
10.00 TV V ŠOLI: Francoščina
10.30 TV V ŠOLI: Risanka, Fizika
15.00 TV V ŠOLI, ponovitev
16.00 ŠOLSKA TV: Turizem, Mine in eksploziv v boju proti tankom
Zemljepisne značilnosti so gotovo velikega pomena za razcvet turizma. Pestrost reliefa, podnebja in še česa je že pred desetletjem in več pripomogla k temu, da je Jugoslavija zaslovela tudi kot turistično zanimiva država. Dolgo je bila za turiste vab-

ljiva zlasti jadranska obala, v zadnjem času pa privablja tudi notranjost. Prvi prispevek bo učencem pokazal možnosti za še hitrejši razvoj turizma, iz drugega pa bodo izvedeli, da tank le ni tako varna trdnjava, kot se zdi na pogled. Katero so njegove šibke točke?
17.05 POROČILA
17.10 VELIKE REKE: NIL
18.10 OBZORNİK
18.25 PROFESOR BALTAZAR
18.40 TEHTNICA ZA TOČNO TEHTANJE
19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 TV DNEVNIK
20.00 OBLEKA, TO SEM JAZ
Stara kost. Tak je naslov tokratne zgodbe o svečani črni obleki, v katero se ljudje odenejo ob posebno pomembnih trenutkih življenja. Toda črna obleka je lahko tudi uniforma za zadnje pot na pokopališče. Pripravljanje črne obleke lahko pri skorajšnjem pokojniku vzbudi zelo črne misli. Na srečo bo razplet zgodbe precej svetlejši.
20.35 ČILE - RED, DELO, POSLUŠNOST
Kaj se danes dogaja v Čilu, ki

po državnem udaru septembra 1973 nenehno priteguje pozornost svetovne javnosti zaradi kršenja temeljnih človekovih pravic, zaradi zapiranja, mučenja in izginotij ljudi? V kakšnih razmerah živijo Čilenci in kakšne vrste oblast vlada tam? Da bi lahko odgovorili na ta vprašanja, so švicarski televiziji obiskali Čile in pripravili oddajo, ki je verno poročilo o dejanskem stanju in o ideologiji, na katero se opira režim generala Pinocheta. Iz oddaje bomo izvedeli tudi, da čilski T.L. novi red in politika gospodarskega liberalizma hudo bremenita zlasti revnejše sloje prebivalstva.
21.50 TV DNEVNIK
22.05 MINIATURE: KITARIST PEDRO SOLER

PETEK, 21. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

9.00 TV V ŠOLI: Ruščina, Od petka do petka, Morje
10.00 TV V ŠOLI: Angleščina, Risanka, Zgodovina
15.00 TV V ŠOLI, ponovitev
17.20 POROČILA
17.25 POLIEDER H3
Gledali bomo drugo oddajo poetično-fantastične pripovedi o deklici Kockici, ki je zaradi oglatosti zelo nesrečna, in njenem nenavaden znanцу Poliedru h3, ogletem dečku s planeta Polieder, na katerem živijo oglati prebivalci. Potovanje na dečkov platen je Kockici odkrilo veliko nepoznatih stvari, le o živalih in rastlinah ji Polieder h3 ni vedel ničesar povedati. Do konca pripovedi bo na

spredu še pet oddaj.
17.40 OSTRZEK
18.05 OBZORNİK
18.15 KVINTET BRATOV ZUPAN
18.45 VENE - KRVNE POTI DO SRCA
Zadnjič je oddaja o človekovem telesu govorila o arterijah, tokrat pa bomo spoznali, kakšne naloge imajo vene, žile dovodnice.
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 TOP-TOP
21.05 RAZGLEDI: KALABRIJA
Kalabrija ob robu gospodarskega čudeža. Tako se glasi popolni naslov dokumentarne oddaje o deželi, ki je bila v antiki del t.i. Velike Grčije. To kraško, nerodovito pokrajino na jugu italijanskega škornja loči od bogatega severa velik prepad. Zaostalo so zakrivil nespametna agrarna reforma, pomanjkanje skupnega načrtovanja, podkupovanje in birokratiziranost državne uprave. Napočna razvojna politika je pospešila beg s podeželja, nerazvitost je mlade

ljudi pognala na sever Italije in v tujino, doma so ostali samo tisti, ki potrebujejo oskrbo. Kalabrija je bila ena redkih italijanskih pokrajin, ki se je pred leti izrekla proti ločitvi zakonske zveze. Najbrž bi Kalabrija lahko dajala več kot samo delovno silo, tega pa Italijani nečesto uvideti, zato je veliko vprašanje, kdaj bo napredek premagal stare navade, ki jih povzročajo zaostalost.
21.50 TV DNEVNIK
22.10 SERPICO
22.55 POROČILA

SOBOTA, 22. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

8.00 POROČILA
8.05 PROFESOR BALTAZAR
18.15 S Makarovič: KOSOVIRJA NA LETEČI ŽLICI
8.35 VRTEC NA OBISKU: PO LOVCEVIH STOPINJAH
8.50 TEHTNICA ZA TOČNO TEHTANJE
9.20 PISANI SVET: LES
9.55 ZDAJ ZAJRJI PESEM O SVOBODI
10.30 ŠTUDIJ NA UNIVERZI: STROJNIŠTVO
11.00 G. Durieux: PAUL GAUGUIN
11.55 JUGOSLOVANSKA TRIMSKA TELEVIIZIJA
12.25 BEOGRAJSKA OTROŠKA POMLAD
15.40 POROČILA
15.50 CRVENA ZVEZDA: SARAJEVO, prenos nogometne tekme (med odmorom OBZORNİK)

17.45 NAVIHANCI, film
Film z gornjim naslovom je češka režiserka Vera Plivova-Simkova pred tremi leti posnela po literarnih dogodivščinah Twainovega Toma Sawyerja. Dogajanje se odvija okoli 1900 v nekem dolgočasnem češkem podeželskem mestecu. Kot pri Twainu so tudi filmski poredneži vselej pripravljene na norčije, ki ostalim nikakor ne gredo v račun. Zato pa, napete in privlačne, pritegnjo pozornost gledalcev in jih zabavajo. Igrajo: M. Dymek, P. Stary, P. Vorišek, M. Rayflová, I. Janžurova in drugi.
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.05 A Newman: ŠOPEK Z BODEČO ZICO

nu so tudi filmski poredneži vselej pripravljene na norčije, ki ostalim nikakor ne gredo v račun. Zato pa, napete in privlačne, pritegnjo pozornost gledalcev in jih zabavajo. Igrajo: M. Dymek, P. Stary, P. Vorišek, M. Rayflová, I. Janžurova in drugi.
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.05 A Newman: ŠOPEK Z BODEČO ZICO

že. Oba sanjata o bogastvu in o tem, da bi se lahko kmalu vnila k morju. Film domala dokumentarno prikazuje bedo na robu visoko razvitega kapitalističnega sveta in odtujenost, ki je nujna posledica nevdržnih razmer.
11.30 KMETIJSKA ODDAJA
12.30 POROČILA
15.05 BRITANSKA ENCIKLOPEDIJA
15.30 PESEM EVROVIZIJE 78, posnetek iz Pariza
17.30 ŠPORTNA POROČILA
17.35 OKROGLI SVET
17.50 POROČILA
17.55 MOZ, KI JE ZNAL Z OTROKI, film
Ameriški film z gornjim naslovom je posnel Donald Wrye, mož, ki je znal z otroki, pa je socialni delavec. Pomaga staršem problematičnih otrok pa tudi otrokom problema tičnih staršev. Njegovo delo zahteva velike življenjske izkušnje, da bi lahko odkril vzroke nenavadnega obnašanja posameznikov. Tako se nekoč spoprime s petnajstletnim fantom, ki povzroča staršem velike težave, zato že premišljujejo, da bi ga poslali v poboljševalnico. Ko socialni delavec spozna, da fant zganja norčije zato, ker jo ljubosumen na dojen-

21.00 MARNIE, film
Televiziji nas spet ne bodo pustili spati pred malimi zasloni, kajti v spored so že drugo soboto zaporedno predstavili film Alberta Hitchcocka. Film, ki ga bomo gledali drevi, sodi v skupino njegovih filmov (Rebecca, Ptiči, Vrtoglavica), za katere se je uveljavila oznaka „grozljiva psihološka drama“. Tesnobno vzdrušje negotovosti pa tudi te filme približuje mojstrovim tipičnim kriminalkam. Delna vsebina: Marnie je na moč skrivnostna ženska in mož bi jo rad ozdravil frigidnosti in kleptomanije, saj njeno domala bolezensko obnašanje škoduje obema. Klobčič resnice se začne razvijati sredi nevihte. V glavnih vlogah nastopata T. Hedren in S. Cornery.
23.05 TV DNEVNIK
23.20 625

2
17.45 Simpozij o naradi, zdravju in lepoti - 18.45 Gledališče v hiši - 19.30 TV dnevnik - 20.00 R. Wagner: Mojstri pevci (3. del opere) - 21.20 24 ur - 21.40 Feliton - 22.20 Športna sobota - 22.35 Kronika Sterijinega pozorja

čka, ki mu starši posvečajo vso pozornost tudi na njegov račun, fanta s primernimi besedami spreobrne v običajnega pubertetnika. Igrajo: P. Boyle, S. Jacoby, T. Daly, R. Reed in drugi.
19.05 DVIGANJE UTEZI, reportaža s tekmovanja za Donavski pokal
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.05 D. Jovanović: PES
21.10 V SOVJETU OB VOLGI
V SZ si zadnje čase močno prizadevajo povečati vlogo in pomen osnovnih organov oblasti, to je sovjetov. Kako sovjet deluje, kakšne so njegove dolžnosti, pravice? O tem so ljubljanski televiziji posneli oddajo v Privolškem vaškem sovjetu v osrednji Rusiji.
21.40 TV DNEVNIK
21.40 HAJDUK: PARTIZAN, nogometna reportaža
22.25 ŠPORTNI PREGLED
22.55 POROČILA

2
15.20 Nedeljsko popoldne - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Dokumentarna oddaja - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.15 Celovečerni film - 23.15 Kronika Sterijinega pozorja

PONEDELJEK, 24. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

1
15.05 TV V ŠOLI: Matematika, Polivinilklorid, Nikola Tesla
16.45 POROČILA
16.50 SEDEM STOPNIC DO GLASBE: PLAGŠEK ZA BARBARO
Po vstavitvi taval plaček brez lastnika. Nihče ga ni maral, niti pes in muc in avto ne. Pa je obupan plaček končno le naletel na deklico Barbaro, ki si je želela natančno tak plaček. Zgodbo je napisal književnik Vitomil Zupan, skladatelj Ivo

TOREK, 25. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

1
8.30 TV V Šoli: Angleščina, Kako rastem, Geometrija, TV vrtec, Vesela knjižnica
10.00 TV V ŠOLI: Prirodoslovje, Risanka, Glasbeni pouk
14.30 TV V ŠOLI, ponovitev
17.05 ŠOLSKA TV: Regije Evrope, Pogumna dekleta iz enot teritorialne obrambe
Vprašanje regionalizacije te ali one celine je vselej zapleteno, saj je razmejitve področij, kjer bi bili vsi zemljepisni elementi enakomerno zastopani, docela nemogoča. Iz prvega prispevka bodo učenci izvedeli tudi, da znanstveniki uvrščajo Jugoslavijo zdaj v južno oz. sredozemsko Evropo, pa v jugovzhodno Evropo, k Podonavju ali k evropskemu Srednjemu vzhodu in podobno. Drugi prispevek pa bo

SREDA, 26. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

1
16.50 POROČILA
16.55, S Makarovič: KOSOVIRJA NA LETEČI ŽLICI
Kosovirja končujeta zanimivo popotovanje. Zadnjič so otroci videli, kako si ju je malo privoščila veverica, danes pa bosta že doma.
17.10 POTOVANJE V DEZELO LUTK
17.35 OBZORNİK
17.45 POROČILO S KONGRESA ZK VOJVODINE
18.15 NA SEDMI STEZI
Zvrstili se bodo štiri prispevki. Prvi nas bo seznanil s sistemskimi novostmi v namiznem tenisu pri nas, iz drugega bomo izvedeli, kakšno je trenutno stanje pri gradnji objektov za sredozemske igre, ki bodo čez

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 21. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 11.03 Znanost in priljubljenost 12.10 Z orkestri in solisti 12.30 Kmetijski nasveti (N. Rihtaršič: Dohodkovni odnosi in mlečni reprodukciji skupnosti). 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Glasbena pravljica. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.45 Naš gost. 18.05 Moment musical 19.45 Minute z ansambлом Toneta Kmetca. 20.00 Stop pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nočturno. 23.15 Jazz pred polnočjo. 0.05 - 4.30 Nočni program.

SOBOTA, 22. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Mladina poje. 11.03 Mi pojemo. 11.20 Svetovna reportaža. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. J. Pintar: Pregled dovoljenih enoloških sredstev). 12.40 Veseli domači napetvi. 14.05 Gremo v kino. 15.45 S knjižnega trga. 18.05 Pesem nas družijo. 18.30 Glasbena abeceda. 19.45 Minute z ansambлом Bojana Adamiča. 20.00 Srečanja (kviz). 21.00 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Popularnih dvajset. 0.05 - 4.30 Nočni program.

NEDELJA, 23. IV.

7.15 Zdravo, tovariši vojaki! 8.07 Radijska igra za otroke. 8.42 Skladbe za mladino. 9.05 Še pomnite, tovariši! 10.05 Nedeljska panorama lahke glasbe. 10.30 Humoreska tega tedna. 11.00 Pogovor s poslušalci. 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.20 Za kmetijske proizvajalce. 13.45 Obisk pri orkest-

ru Don Ellis. 14.05 Nedeljsko popoldne. 17.50 Zabavna radijska igra (L. Goldman: Videz vara). 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nočturno (Anonimus: Ljubezenska pesem). 23.15 Plesna glasba za vas. 0.05 - 4.30 Nočni program.

PONEDELJEK, 24. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Ringaraja. 9.20 Izberite pesmico. 9.40 Vedre melodije. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. I. Kuder: Nove izkušnje s pitanjem bikov rjave pasme). 12.40 Pihalne godbe. 14.05 Amaterski zbori pred mikrofonom. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Kulturna kronika. 18.05 Izročila tisočletij (Pesmi in plesi spomladanskih občičajev). 18.25 Zvočni signali. 19.45 Minute z ansambлом Borisa Franka. 20.00 Kulturni globus. 20.10 Operne aktualnosti. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nočturno (V. Memon: Pesmi). 23.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 25. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. (Ustanovitev OF). 9.30 Iz glasbenih šol. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti (M. Božič: Pomembnost obnavljanja satja). 12.40 Po domače. 14.05 V korak z mladimi. 15.45 Pota sodobne medicine. 18.05 Obiski naših solistov. 19.45 Minute z ansambлом Atija Sossa. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra (P. Sastry: In konec zgodbe). 21.30 Zvočne kaskade. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nočturno (P. Merime: Vizija Karla XI.). 23.15

PRVI RADIJSKI PROGRAM

SREDA, 26. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 9.25 Zapojmo pesem. 9.40 Aktualni problemi marksizma. 11.00 Prenos slovesne seje RK SZDL ob dnevu ustanovitve OF. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (dr. F. Habe: Vzreja telet). 12.40 Pihalne godbe. 14.05 Ob izvrih ljudske glasbene kulture. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Spomini in pisma (J. Vidmar: Spomini na ustanovitev OF). 18.05 Koncert abonmaja Mladi mladim. 19.45 Minute z ansambлом Jožeta Kampača. 20.00 Koncert iz našega studia. 22.20 S festivalov Jazza. 23.05 Literarni nočturno (R. Robič: Cankarjev 4. bataljon). 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe. 0.05 - 4.30 Nočni program.

ČETRTEK, 27. IV.

4.30 - 8.00 V praznično jutro. 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Let ranjene kurirke. 9.35 Iz naših src seme svobode kljuje. 10.15 Angažirane pesmi mladih jugoslovanskih avtorjev. 11.05 Simfonične miniature. 11.20 Spomini aktivistov iz NOB. 12.10 Praznični koncert lahke glasbe. 13.30 Revija ansamblov domače zabavne glasbe. 14.05 Preteklost obvezuje. 14.25 Za praznik. 15.30 Dvignite bratje zastave. 18.05 Z opernih odrov. 19.45 Minute z ansambлом Milana Ferleza. 20.00 Blaž Arnič: Simfonija št. 9, op. 63. 21.15 Literarni večer (Previharimo viharje). 22.20 V spomin partizanov. 23.05 Literarni nočturno (M. Klopčič: Plamteči okovi). 23.15 Paleta popevke in plesnih ritmov. 0.05 - 4.30 Nočni program.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 20. aprila - Hilda Petek, 21. aprila - Drago Sobota, 22. aprila - Kaja Nedelja, 23. aprila - Vojko Ponedeljek, 24. aprila - Jure Torek, 25. aprila - Marko Sreda, 26. aprila - Zdenko Četrtek, 27. aprila - Ustanov. OF

LUNINE MENE
23. aprila ob 05. in 11 min.: ščip

KINIO

BREŠTANICA: 22. - 23. franc. komedija „Dve dekleti v eni spalnici“

maloglasni

SLUŽBO DOBI

KV ALI PRIUČENEGA mizarja sprejmemo takoj. OD po dogovoru. Mizarstvo Matjaž Rajer, Tačenska c. 95, Ljubljana - Šentvid. ISCEM žensko za varstvo dveh otrok. Lahko tudi mlajša upokojenka. Nudim sobo s kuhinjo in souporabo kopalnice. Naslov v upravi lista (1399/78).

STANOVANJA

ODDAM sobo in hrano ženski osebi, ki je pripravljena v popoldanskem času paziti dva otroka. Pavlin, Zagrebška 14, Novo mesto, telefon 21-273 dopoldne. ISCEM enosobno stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Za protustlugo položim parket ali plastiko. Svetislav Pavlov, Lobetova 22, Novo mesto. MIREN FANT išče sobo v Novem mestu. Telefon 21-307. ISCEM sobo s kuhinjo in kopalnico v novomeški, krški ali brežiški občini. Naslov v upravi lista (1464/78). MLAD FANT išče sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1482/78).

Motorna vozila

PRODAM zastavo 101, letnik november 73. Matevž Aš, Straža 112. PRODAM zastavo 750, letnik 1971, december, v dobrem stanju, registrirano do 17. 12. 1978. Franc Tomič, Trebelno 31. PRODAM zastavo 750, dobro ohranjeno, letnik 73, prevoženih 30.000 km. Franc Franc Kovač, Bršljin 21. PRODAM audi 60 L, nov motor MZ 150 ccm in avtoradio Blaupunkt. Alojz Šušteršič, Gor. Lakovnice 16, Novo mesto. PRODAM SKODO 1000 MB, letnik 1969, lahko tudi na potrošniški kredit. Medic, Prečna 70, Novo mesto. PRODAM traktor Ferrari (30 KM), malo rabljen. Franc Zerjav, Sromlje 22 pri Brežicah. JAWO 350, letnik 1977, preurejeno, prodam. Mirko Rangus, Družinska vas 27, Šmarješke Toplice. PRODAM traktor Porsche, primeren za lažja dela. Alojz Lekše, Vihre 35, pošta Leskovec pri Krškem.

PRODAM LADO, letnik 1974. Naslov v upravi lista (1414/78). KARAMBOLIRAN avto Taunus 17 m, letnik 1965, prodam. Možnost tudi po delih. Miran Smola, pri Unionu 6, Kočevoje. Sobote, nedelje. PRODAM R 4, letnik 1969, lahko tudi po delih. Potok 27, Straža. PRODAM fiat 126 P. Matija Jeraničič, Jerebova 20, Novo mesto. PRODAM moped Tomos na 4 prestave. Jože Udovič, Trubarjeva 3, Novo mesto. PRODAM motor MAN 520, generalno obnovljen. Jože Budič, Malence 6, Kostanjevica. PRODAM SKODO 773, dodatna oprema. Novi trg 8, Novo mesto. PRODAM zastavo 750, letnik 1975. Marko Kirar, Cdraža 1, Šmarješke Toplice. PRODAM SPAČKA, letnik 1973. Jakše, Lobetova 17, Novo mesto, telefon 22-890. PRODAM osebni avto spaček, starejši letnik, po ugodni ceni. Naslov v upravi lista (1438/78). PRODAM GOLF J, rumene barve, 4 vrat, prevoženih 6.500 km. Naslov v upravi lista (1439/78).

BREŽICE: 21. - 22. amer. barvni film „Dr. Divjak“ 23. - 24. amer. barvni film „Deset sekund za pogreb“ 25. - 26. amer. barvni film „Nemirna nedelja“ ČRNOMELJ: 23. 4. amer. film „Bič“ 25. 4. nemški avant. film „Bratje po krvi“ 27. 4. jug. zgodovinski film „Kmečki punt“ KRŠKO: 22. - 23. franc. film „Sam proti vsem“ 26. 4. franc. film „Razjezil se bom“ 27. 4. slovenski film „Zadnja postaja“ MIRNA: 22. 4. „Povest greha“ MOKRONOG: 22. - 23. amer. komedija „Hollywoodski frizer“ NOVO MESTO: 21. - 23. ital. komedija „Prevaranta“ 25. - 27. jug. akcijska komedija „Akcijska studion“ RIBNICA: 22. - 23. angl. barvni film „Strahote bele zore“ TREBNJE: 22. - 23. avanturistični film „Vineta - kralj petroleja“

PRODAM OPEL KADETT caravan, letnik 1972, dobro ohranjen, prevoženih 60.000 km, in opel kadett caravan, letnik 1966. Informacije po telefonu 76-073 popoldne. PRODAM ZAPOROŽCA, letnik 1975. Prevoženih 32.000 km, registriran za celo leto. Ugodna cena! Informacije po telefonu 76-522, popoldne. PRODAM NSU 1200, letnik 1971. Debevč, Majde Šilc 22, Novo mesto. PRODAM poltovorni avtomobil, vozen z B, motor Mercedes, karoserija Fiat 620. Marjan Čučnik, Regerčeva 95. PRODAM eno leto star fiat 125 P. Franc Penca, Dol. Mokro polje 1, Šentjernej. PRODAM traktor Steyer 28 KS s koso v odličnem stanju ali zamenjam za težjega. Anton Nemanič, Radoviči 11, Metlika. PRODAM ZASTAVO 101, letnik 74, registrirano do marca 79. Alojz Derganc, Loke 6, Straža. PRODAM princa 1000. Emil Vidrih, Smolenja vas 45, Novo mesto. PRODAM dobro ohranjeno zastavo 101, letnik 1973, prevoženih 53.000 km. Feliks Orel, Stopiče 37 (Osnovna šola). PRODAM zastavo 101, letnik 73. Keber, Pod Trško goro 94, Novo mesto. AVTO MOTO DRUŠTVO BREŠTANICA prodaja na javni licitaciji dva osebna avtomobila zastava 750. Prodaja bo v soboto, dne 22. aprila 1978, ob 17. uri pri društvenih garažah. RENAULT 6 TL, letnik 1971, prodam. Vozilo je dobro ohranjeno. Cena ugodna. Anton Hribar, Vodnikova 7, Brežice. PRODAM fiat 850, dobro ohranjen. Darko Knez, Hrastovica 18, 68230 Mokronog. PRODAM zastavo 101 lux, letnik 1977. Igor Šuln, Jerebova 20. telefon 23-177. P PRODAM zastavo 750, leto izdelave 1970, v zelo dobrem stanju. Ogled vsak dan od 14. ure dalje. Ivan Božič, Novo mesto, Slakova 2a. PRODAM AMI 8, letnik 1972, registriran do aprila 79. Jože Kirn, Dobravica 14, Šentjernej. PRODAM zastavo 750. Regerčeva 62, Novo mesto. PRODAM traktor Pasquali 21 KS. Franc Berk, Gor. Jesenice 16, Šentrupert, Dolenjsko. PO UGODNI ceni prodam Simco 1301, karambolirano. Oštrc 11, Kostanjevica.

tin Hočevar, Mačkovec 21, Novo mesto. PO UGODNI ceni prodam štedilnik (2 plin, 4 električna). Becele, Kettejcevi drevored 43, Novo mesto. POCENI prodam enofazni hidrofor. Muhaber 1a, Novo mesto. PRODAM 6 tračnic, dolžine 8 m. Franc Trbanc, Stara vas 14, Škocjan. PRODAM prikolico za osebni avto. Hudoklin, Loka 18, Šentjernej. PRODAM obračalnik Maraton za BCS. Vinko Mirtek, Mačkovec 15, Novo mesto. PRODAM dva purana, dve šunkni in 200 l vina. Krhin, Ratež 18. PRODAM 85 plošč visokovalne saloonitne strešne kritine. Jože Železnik, Boštanj 69. PRODAM epple blosius 900, malo rabljen. Reže več dolžin krme in je za polnjenje stolpnih silosov. Franc Novak, Blato 4, Trebnje, tel. 83-193. PRODAM strešno stojalo za električno napeljavo. J. Podgoršek, Brežice, Crnc. PRODAM hladilno skrinjo, prikolico za osebni avto, postelji in omaro. Pod Trško goro 30, popoldne. PRODAM suhe smrekove deske debeline 2 in 3 cm. Radej, Blanca 54, 68283 Blanca. PRODAM žago z dvema listoma za žaganje hlodovine. Radej, Blanca 54, 68283 Blanca. PRODAM gramofon Tosca 10. Informacije popoldne na telefon 22-490. PRODAM vprežno kravo, staro pet let, s teletom. Miha Baznik, Gor. Pirošica 29, 68263 Cerklje ob Krki. PRODAM brunarico in dvobrazdni Fergusonov plug. Naslov v upravi lista (1477/78). PRODAM omaro, kavč, mizico in 2 fotelja za dnevno sobo, vse po ugodni ceni. Novo mesto, Kosova 1, telefon 21-127. PRODAM kravo, brejo 8 mesecev. Naslov v upravi lista (1479/78).

PRODAM

PRODAM traktorski obračalnik SIP Šempeter. Poizve se: Jelše 5, Otočec. PRODAM dva komata (20 in 23-colska). Franc Rifelj, Žitinja vas 30, Otočec. PRODAM teličko simentalco, staro 7 tednov. Ivan Globevnik, Škocjan 2. PRODAM omaro in mizo za dnevno sobo. Ogled popoldne. Nada Isakovič, Bršljin 44, Novo mesto. PRODAM obračalnik za BCS. Vodopivec, Biška vas 23, Mirna peč. POCENI prodam dnevno sobo, rabljeno spalnico in knjižno omaro. Marija Brovet, Jurčičeva 4, Trebnje. EKÓ RITEM solo kitara, skoraj novo, prodam po ugodni ceni. Ivan Tokmadžič, Kolodvorska 14, Kočevoje, telefon 86-363. PRODAM črno-bel televizor s stabilizatorjem. Križman, Trdinova 12 b, Novo mesto. UGODNO prodam Deutzovo kosilnico in plug ter 3000 kg sena - otave. Malnarič, Semič 5. PRODAM ali zamenjam štirikrilne traktorske brane za trikrilne. Mar-

tin Hočevar, Mačkovec 21, Novo mesto. PO UGODNI ceni prodam štedilnik (2 plin, 4 električna). Becele, Kettejcevi drevored 43, Novo mesto. POCENI prodam enofazni hidrofor. Muhaber 1a, Novo mesto. PRODAM 6 tračnic, dolžine 8 m. Franc Trbanc, Stara vas 14, Škocjan. PRODAM prikolico za osebni avto. Hudoklin, Loka 18, Šentjernej. PRODAM obračalnik Maraton za BCS. Vinko Mirtek, Mačkovec 15, Novo mesto. PRODAM dva purana, dve šunkni in 200 l vina. Krhin, Ratež 18. PRODAM 85 plošč visokovalne saloonitne strešne kritine. Jože Železnik, Boštanj 69. PRODAM epple blosius 900, malo rabljen. Reže več dolžin krme in je za polnjenje stolpnih silosov. Franc Novak, Blato 4, Trebnje, tel. 83-193. PRODAM strešno stojalo za električno napeljavo. J. Podgoršek, Brežice, Crnc. PRODAM hladilno skrinjo, prikolico za osebni avto, postelji in omaro. Pod Trško goro 30, popoldne. PRODAM suhe smrekove deske debeline 2 in 3 cm. Radej, Blanca 54, 68283 Blanca. PRODAM žago z dvema listoma za žaganje hlodovine. Radej, Blanca 54, 68283 Blanca. PRODAM gramofon Tosca 10. Informacije popoldne na telefon 22-490. PRODAM vprežno kravo, staro pet let, s teletom. Miha Baznik, Gor. Pirošica 29, 68263 Cerklje ob Krki. PRODAM brunarico in dvobrazdni Fergusonov plug. Naslov v upravi lista (1477/78). PRODAM omaro, kavč, mizico in 2 fotelja za dnevno sobo, vse po ugodni ceni. Novo mesto, Kosova 1, telefon 21-127. PRODAM kravo, brejo 8 mesecev. Naslov v upravi lista (1479/78).

KUPIM

KUPIM kozolec v okolici Šentjernejja ali Krškega. Naslov v upravi lista (1412/78). KUPIM športni voziček za v avto. Rozman, telefon 23-834. KUPIM VW variant karavan 1500, starejši letnik. Stanko Hosta, Selo 16, 68310 Šentjernej. KUPIM osebni avto na kredit. Telefon 23-855. KUPIM novejšo hišo z nekaj zemlje ali domačijo v okolici Brežic - Artič. Naslov v upravi lista (1459/78). KUPIM gradbeno parcelo, dovoljeno za obrt v Novem mestu. Jože Berkovič, Orešje 80, Bizeljsko.

POSEST

PRODAM parcelo za terase. Dostop možen tudi z avtomobilom. Informacije vsak dan. Pepca Miklavčič, Vinji vrh 36, Šmarješke Toplice (nad Drago). UGODNO prodam gradbeno parcelo na Raki, ki meri približno 14 a, primerno za gradnjo vikenda ali stanovanjske hiše, z električno in vodo v bližini. Zglasite se pri Francu Pavkoviču, mizarju na Raki. PRODAM vinograd z zidanico v Albanu pri Dol. Toplicah. Dostop z vsakim vozilom. Tone Ravbar, Vavta vas 17 pri Straži. PRODAM hišo na Dolenjskem. Informacije: Anton Strniša, Levstikov trg 8, Ljubljana, vsak dan popoldne. PRODAM gradbeno parcelo (prej vinograd, sedaj travnik) v velikosti 10 arov nad Vrtačo, 100 m nad Iskro Semič. Dovož z vsakim vozilom. Industrijski tok in voda na parceli. Lepa sončna lega. Jože Malnarič, Vavpca vas 24, Semič. PRODAM travnik v Stranski vasi. Hrovatič, Lakovnice 5, Novo mesto. PRODAM hišo z zemljo. Volavšek - Okroglice nad Loko pri Zid. mostu. Ogled je možen 23. aprila. Ponudbe pod „UGODNO“. NA LEPI sončni legi v bližini Krme-lja prodam 14,5 arov vinograda s prav toliko primerne zemlje za rigolanje. Zelo primerno za vikend glede na to, da sta voda in električna poleg. Dostop je možen tudi s kamionom. Primerno za dva. Interesenti naj se zgledajo pri Antonu Martinčiču, Hinjce 14, Krmelj. VSELJIVO HIŠO, 3 sobe, sanitarije, vrt, sadovnjak, vodovod, električna, asfalt, v Semiču 25, prodam. Pupič, Lenucijska 53, Zagreb. NA LEPI lokaciji v Črnomlju prodam nedograjeno hišo 3. - 4. faza. Ponudbe pod šifro „UGODNO 1471/78“. NOVO enonadstropno hišo z lokalom v centru Krškega prodam. Vseljivo v 2 - 3 letih. Pod ugodnimi pogoji takoj. Stane Lavrinšek, Krško, telefon (068) 71-278.

RAZNO

POROČNI PRSTANI! - Ste v zadregi, kaj bi kupili za trajno darilo? Stopite k Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta! OSEBA, ki je pretekli teden vzela bundo, naj jo prinese nazaj, ker je bila opazovana. V nasprotnem primeru jo bom sodno preganjal. Franc Kolenc, Dol. Kamence 61/B.

CESTITKE

DRAGEMU atu FRANCU BLAŽIČU iz Stravberka vse najlepše za njegov 50. rojstni dan in še mnogo let želijo žena Marija, sinovi Franci, Tone in Martin, hčerka Mimi z možem Poldetom ter mala vnučka Poldek in Matejka. DRAGI MAMI, stari mami in prababici NEZI JURŠIČ IZ Igenika pri Stopičah za njen 79. rojstni dan iskreno čestita 6 otrok, 15 vnukov in 10 pravnukov. Gregor in Robi pa ji pošiljata še koš poljčkov. DRAGEMU GUSTLJU KAPLANU iz Pristavice 5 želi za 17. pomlad veliko sreče v življenju, posebno pa v ljubezni nekdo, ki vedno misli nanj.

Dr. spec. JANEZU KRAMARJU SE ISKRENO ZAHVALJUJEM ZA USPEŠNO OPERACIJO NA LEDVICI. MARTA LEPSINA IN NJENI.

PREKLICI

PREKLICUJEM neresnične besede, ki sem jih izreka o NADI BUTALA. Julijana Kerč, Na Obrh 14, Metlika. OPOZARJAM MARTINA PLAN-TANA, Hrušica št. 32, da preneha z vsakoletno pašo kokiši in delanjem škode, če se hoče ogniti nepotrebnim stroškom. Ana Rukše, Hrušica 31, Stopiče. JOŽE OVNIČEK, Brezovica 1, Stopiče, prepovedujem vožnjo in delanje škode po moji njeni. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. MARTIN HROVAT, Konec 10, Stopiče, prepovedujem odtok kapnice na moje zemljišče. Obenem opozarjam, naj se upošteva mapa meja, in prepovedujem širjenje laži, ker bom v nasprotnem primeru sodno postopal. JOŽE GOVEDNIK, Bušinja vas 12, Suhor, prepovedujem pašo kokiši in živine po mojih vrtovih. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. RUDI ŽUNIČ, Vrčice 1, Semič, izjavljam, da je resnica, kar sem pričal na sodišču o ANTONU MATKOVIČU, Črmošnjice pri Semiču. ALOJZ JORDAN starejši, Volčkova vas 1, Šentjernej, prepovedujem svojemu sinu FRANCU JORDANU prodajanje premičnin in nepremičnin, ker se je ob prevzemu posestva obvezal skrbeti zame in za ženo.

OBVESTILA

OBVEŠČAM stranke, da sem odprl obrt (storitve z gradbeno mehanizacijo, kompresor za vrtnje kamna) in se priporočam. Anton Drab, Konec 7, 68322 Stopiče (pri Podgradu). CENJENE stranke obveščam, da opravljam vse vrste lažjih avtoprevoznih uslug po konkurenčnih cenah. Avtoprevoznik Marjan Čučnik, Regerčeva 95. STRANKE obveščam, da sem odprla frizerski salon na Mestnih nji-vah. Delati sem pričela 18. 4. 1978. Majda Novak, Čoč. alava 7, Novo mesto.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 6. do 12. aprila so v novomeški porodnišnici rodile: Marjana Schweiger iz Čudnega sela - Alenko, Martina Paček iz Gorenje vasi - Mirjam, Jožefa Gerdenc iz Dolnjevega Karteljevega - Damjano, Martina Rajer iz Beče cerkve - Andreja, Marjeta Kofač iz Semiča - Martino, Jožica Kotar iz Dobravice - Sabino, Anica Lovar iz Krškega - Nataša, Marjana Japelj iz Trebnjega - deklico, Silva Njedu z Jelševca -

Ksenijo, Majda Vidmar z Dolže - Jožico, Marjana Salehar iz Breze - Marka, Anica Kržiž iz Praproti - Stanko, Justina Kočevar iz Drnovega - Gorazda, Ana Plut iz Cerovca - Matejo, Ana Sotlar iz Mačkovec - Melito, Milena Palčič iz Črnomlja - Katarino, Pavla Koželj iz Klečeta - dečka, Mira Šribar iz Drnovega - dečka, Marija Črnič iz Črnomlja - dečka, Dragica Gracar iz Zabrđja - deklico, Silva Vidovič iz Ardra - dečka, Anica Muc iz Jurova - dečka, Ana Plešec iz Železnikov - deklico, Anica Kranjc z Drske - Mojca, Zdenka Brajdčič iz Zabajka - Biserko in Marija Starešinič iz Krasinca - dečka. - CESTITAMO!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 8. do 15. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Stanka Pavlič iz Dobove - Aleksandra, Marija Smrekar iz Velikega Obreža - Majo, Ida Požek iz Mrzlave vasi - Klavdijo, Biserka Duspura iz Orešja - Danijelo, Jožefa Mežič iz Sevnice - Alenko, Desanka Maršič iz Brežic

- Đurđico, Ireczija Krejan iz Mar. - Romana, Anica Šišak iz Breže - Sandro, Barica Regovič iz Vel. Jazbine - dečka, Marija Sinčič - Mitja, Marija Ples - Huduga Brezja - Damjana, Miha Grujičič iz Brežic - Gregorja, Nada Pavlovič iz Krškega - Zdenka, Zdenka Rožac iz Dolenje vasi - Roka, Marija Trščič iz Gos. Skopice - Brankico. - CESTITAMO!

V istem času pa so v brežiški nišnici umrli: Guček Ivanka, kojenka iz Breštanice, stara 79 let; Dimitrovič Avgust, upokojenec Orešja, star 71 let; Hribaršek podpiranec iz Impoljce, star 70 let; Borič Gojko, delavec Bugojne, star 41 let; Pucej upokojenec iz Velikega vrha, star let; Šeško Terezija, gospodinja, Trnja, stara 81 let; Svigelj kojenec iz Brezja, star 59 let; Kanalaš, delavka z Bizeljskega, 46 let.

ZAHVALA

Po težki in dolgoletni bolezni nas je v 57. letu starosti mnogo prezgodaj zapustil dragi mož, skrbni oče in stari oče

STANE ADAMIČ

upokojeni VVI iz Črnomlja

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, darovali cvetje in vence, nam izrekli sožalje in pokojnika spremili na zadnji poti. Lepa hvala vsem sosedom za pomoč, vsem družbenopolitičnim organizacijam, Kovinarju Črnomelj, Dijaškemu domu Črnomelj, Iskrli Semič, Dolenjski Črnomelj, Ribiški družini Črnomelj, govornikom za poslovilne besede godbi ter dr. Pertotovi za dolgoletno lajšanje bolečin. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Ivanka, otroci z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je za vedno zapustila naša draga mama, hčerka in sestra

KAROLINA FINK

iz Črnomlja

Ob tej bridki izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani, izrekli sožalje in darovali cvetje ter vence, še posebej za ves trud in pomoč sosedom Stoparjev in Babičevim. Prav tako se zahvaljujemo članom kolektiva Rudnika in IGM Kanižarica, organizaciji ZZB Črnomelj, godbenikom, in župniku za opravljeni obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: sin Jože z ženo Darinko in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani smrti dragega moža, očeta, sina, brata, strica, zeta in svaka

JANEZA KRAŠEVCA

Trstenik 11, Mirna,

ki nas je zapustil komaj v 37. letu starosti, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki so pokojniku darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebno zahvalo izrekamo delovnim organizacijama Lito-lje, jemo se tudi godbi za spremitvo, zdravniškemu osebju, dr. Starcu iz Novega mesta in hematološkemu oddelku kliničnega centra v Ljubljani, dr. Pretnarju in ostalemu osebju. Posebna zahvala prijateljem in sosedem za nesebično pomoč, župniku za opravljeni obred ter govornikom in pevcem ter vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi pogrebu. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Martina, otroka Janja in Metka, oče in mati, brat Nace, sestre Milena, Ančka, Rezi in Joži z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, babice in tete

ROZALIJE PAVLOVIČ

iz Bušeče vasi št. 5 pri Cerkljah ob Krki

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali, darovali cvetje, nam izrekli sožalje in pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Lepa hvala sosedom za nesebično pomoč, kolektivoma Dolenjke iz Novega mesta in kolektivu iz Slovenskih Konjic za podarjene vence in izrečeno sožalje ter duhovniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat lepa hvala.

Žalujoci: mož, hčerka, sinovi, vnuki, pravnuk ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 66. letu nas je tiho zapustil naš pre dragi

ANTON KRKOVIČ

mizar v pokoju, aktivist NOV iz Kočevja

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti in darovali cvetje, posebej pa še sosedom za pomoč.

Žalujoci: žena Franciška, hčerka Nada poročena Hrvatich z družino, sin Milan z družino, sestra Ana Labanc z možem ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

12. aprila nam je umrla naša draga nepozabna žena, mama, stara mama, sestra in teta

MARIJA PAPEŽ

roj. ABSEC

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam pomagali v težkih dneh. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Alenki Strmec za njeno dolgoletno pomoč in župniku Francetu Urbanju za tolažbo in pogrebne obrede. Zahvaljujemo se za darovano cvetje in vsem, ki ste našo mamico spremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem za vse!

Žalujoci: mož, hčerki in sin z družinama ter sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in prerani smrti moža in očeta

ANTONA BARBORIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali cvetje, vence, nam pomagali v teh težkih trenutkih in izrekli sožalje. Hvala kolektivom Mercaror, IMV obrat Šmarjeta, zdravilišču Šmarješke Toplice, pevskemu zboru, gasilcem, ZZB, župniku za tolažilne besede in vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Žena, sin in hčerki z družinama

V SPOMIN

Danes, 20. aprila, mineva žalostno leto dni, odkar nas je zapustila naša dobra žena in mamica

ANGELCA JANISE

iz Kostanjevice na Krki

Hvala vsem, ki obiskujete njen prerani grob, ji prinašate cvetje in prižigate sveče v njen spomin.

Mož Jože, otroci: Jožko, Zdenka, Lado in Dušanka z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in strica

ANTONA LUZARJA

upokojenca

se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so darovali cvetje in ga spremili na zadnji poti, nas tolažili in nam izrekli sožalje. Posebna hvala DO Novoteks, mizarstvu Gazvoda ter steklarstvu Resnik iz Krškega. Hvala tudi organizaciji ZB in DU ter tovarišu Struklju za poslovilne besede. Zahvala tudi duhovniku Vrtačiču za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Marija, sinova Martin z družino in Tone ter hčerka Marija s hčerko

ZAHVALA

V 69. letu starosti smo izgubili našega dragega moža, očeta brata, starega očeta in tasta

MARKA POVŠETA

pečarskega mojstra v pokoju iz Žabje vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na zadnji poti in mu darovali cvetje in vence. Iskrena hvala duhovnikom za opravljeni obred, pevcem Društva Dušan Jereb in godbi Gasilskega društva Novo mesto. Najlepše se zahvaljujemo sosedu Božu Hrovatu za poslovilni govor, osebju nevrološkega oddelka novomeške bolnice za vso skrb in nego v času njegove bolezn. Hvala vsem, ki ste nam ustno in pismeno izrazili sožalje.

Žalujoci: žena Rezka, hčerka Rezka z družino, sestra Fanika z možem, snahi Štefka s hčerko Majdi in Olga s sinom Milanom ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše drage žene, mame, sestre in tete

OLGE HENIGMAN

roj. ŽUPANČIČ iz Mavriena 4 pri Črnomlju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v tako težkih trenutkih kakorkoli pomagali ter z nami sočustvovali. Zahvaljujemo se tovarni IMV Črnomelj za podarjene vence ter za podarjeni venec ZZB. Posebno zahvalo smo dolžni zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka bolnice Novo mesto za pomoč in požrtvovalnost. Iskrena hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvala pevcem za žalostinko in duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoci: mož Ferdinand, hčerka Zdenka z družino, sestra Franciška z družino, sestra Marija z družino ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama in stara mama

ALOJZIJA ŠAFAR

Hrušica 8, Stopiče

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih. Posebna hvala IMV in bolnici Novo mesto za podarjene vence in vsem tistim, ki so nam izrekli sožalje, poklonili vence in cvetje in našo drago mamico v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Najlepša hvala tudi župniku za opravljeni obred in tolažilne besede.

Žalujoci: hčerki Štefka in Pepca s sinom Janezom, sinova Jakob z ženo in Martin z družino ter vse drugo sorodstvo

Zofka Kveder NA KMETIH

Obenem je kupil nekaj zemlje takoj pri gozdu in začel graditi, Zavode. V pol leta je stala nad vasjo žaga, poleg nekaj lesenih bajt za delavce in dve čedni zidani hiši. In potem se je začelo življenje v Zavodah. V gozdovih so zvenele sekire, pele žage, nad vasjo je puhala para, na cesti pa so pokali biči. Kmetje so se sprva oveselili tega živahnega gibanja. Časi so slabi in dobro je, če se zasluži kje kak krajcar. Z vožnjo se je dal dobiti zdaj za volje, da so prodajale maslo, sočivje in jajca fabriški gospodi. In koliko je bilo nakrat ljudi gori na žagi! Človek bi ne verjel. Stari Reich je sicer prav vedno polno potov v svoji kupčiji, a zato je tem pridneje njegov sin prihajal iz mesta. Bilo ga je skoraj smešno videti, kako je šibak in

tenek, z zlatimi naočniki in v elegantno prirojeni lovski obleki lazil okrog po gozdih. Imel je dva velika lovski psa in brez puške ga sploh nikdar ni videl nihče. O, vedel je pač, da puška nikakor ni kaka zavira, četudi ni sledil divjačine, ampak le brhka kmetška dekleta. Včasih je privedel še prijatelje s seboj in ti so se znali v zlomljeni, pohabljeni slovenščini prav tako prilizovati kakor on. Direktor, rdečelasi gospod Froehlich je seveda v vsem vestno posnemal svoj plemeniti vzor in za njim po svoje vsi drugi, od mašinista pa tja do zadnjega delavca. Res, Zavode so cvetele. Tuji nemški in laški fabriški delavci so prav pridno razširjali med domačini - kulturo. Ob nedeljah so samosvestno stopali okrog, posedali po krčmah in pridno zabavljali čez zastarele šege domačinov. Posebno dekleta so se jim zdeli v početku prave divjakinje. Moj Bog, komaj jih je človek pogledal, pa so zbežale kakor plaha sme. Sčasoma je postalo to pač nekoliko „bolje“, posebno, ko so začela tudi domača dekleta zahajati na žago v delo. Mladi gospod Reich in ne več mladi direktor Froehlich, ki je imel pa zato že večjo prakso, dajala sta v tem imenitem vzgled. Seveda, najprvo je treba vzgojiti delavce, za drugo je potem še časa dovolj. In res, kmalu je zaslula parna žaga v Zavodah, posebno v tej smeri. Delavke na žagi so postale hkrati čez mero na glasu in kmetški očetje so prisegali, da svojim hčeram rajši na mestu zavijejo vrat, kakor jih pošljejo v delo na žago, matere so v strahu zabičevale svojim Mickam in Rezikam, naj vendar za božjo voljo ne govore z nobenim „fabriškim“, kadar jih ob nedeljah popoldne že kar po nobeni sili ni bilo več možno pridržati doma. Seveda, dekleta so imele svoje misli in svojo glavo in čmolasi in čmooki ljubeznivi tujci so jim ugajali bolj, kot je bilo to ljubo materam.

Nasledki takega prijateljstva so se tudi redno pokazali jako kmalu. Še nikdar prej, odkar so stale Zavode, ni bilo v enem letu toliko nezakonskih otrok, kakor zdaj v nekaj mesecih, in škandalov, velikih in majhnih, ni hotelo biti ne konca ne kraja. Pa tudi drugače je žaga domačinom prinašala vse drugačnega dobička, kot so ga pričakovali. Reich in njegov oproda direktor Froehlich sta bila jako ljubezniva moža in to ljubeznivost so kmetje prav radi uporabljali. Bilo je vendar mnogo prijetnejše dolgovati nekaj sto goldinarjev tujcu kot domačinu. O tem ni zvedela zlepa živa duša, medtem ko je bil drugače človek v vedni nevarnosti, da mu oče Šimen ali eden izmed drugih takih težkih mož, h katerim se je ljudstvo zatekalo v svojih stiskah, nekega lepega dne v krčmi ali kje drugje brez vsakega obzira ne zabrusi v obraz: „Ti tiho bodi! Kaj boš govoril, saj mi še tistih par sto ne moreš vmiti.“ In tako je prišlo, da je marsikak kmet precej visoko visel pri fabriški gospodi. Tudi potrebe so se dokaj povišale s to fabrikjo. Tam, kjer brizga puh moderne sopare, se je napredek vendar že precej povzdignil. No in glede na ta napredek so si privoščile vaške mamice vedno česče kak lonček kave, dekleta so si omišljavale bolj živobarvne in pisane robce, šivilje so šivale bolj ozke janke in bolj umetno sestavljene jopiče, fantje so si pripenjali moderne kravate iz izza pesti so se temu in onemu belile koketne manšete. Klubuki so dobili hkrati razna podjetno zavahnjena peresa, vaški krojači pa so v potu svojega obraza vrezavali suknje in hlače po vzorcu kaketa modernega časopisa, ki ga je nesreča zanesla v tihe Zavode. Da bi tudi možaki ne zaostali za obćim napredkom, so vrgli zdaj pa zdaj nekaj partij kart, mlade žene pa so na svojih otrocih, seveda le ob nedeljah, kazale svojega svobodoumnega duha. Bilo je

naravnost čudovito, v kakih najrazličnejših in najnovejših variacijah so šivale svojim potomcem jankice avbice, s kakimi umetnimi vzorci so njim in sebi pletle nogavice. Napredek! Napredek na vsej črti! Tak je bil torej približen položaj v Zavodah one nedelje popoldne, ko je Pavlovec v Dobnikovi krčmi s slivovko dušil svojo nesrečo.

II. Pavlovec je začel redno zahajati v krčmo. Po oni nesreči s konjem je šel s težkim srceni spet k Reichu. Le-ta je bil slučajno navzoč, a Pavlovec je moral čakati debelo uro, preden je smel stopili v pisarno. „Kaj bi radi?“ je vprašal fabriški gospod in naježil obrvi. Bilo mu je kakih petdeset let, imel je sivo melirane lase, črne, stroge oči. Njegov precej zakrivljeni nos je pričal, da se je nekaj v njegovih pradedih pretakala čista hebrejska kri. Pavlovec je zajecjal nekaj nerazločnega na Reichovo vprašanje. Tesno mu je postalo hkrati v tem treznem pisarniškem obližju. „Kaj hočete?“ je ponovil Reich, a zdaj mnogo strože. In Pavlovec je jel pripovedovati svojo novo nezgodo. Bilo mu je vroče in pod mrzlimi, trdimi pogledi fabriškega gospodarja mu je stopal znoj na čelo. „Dobro, dobro! Pojdite k Froehlichu,“ ga je prekinil Reich sredi pripovedovanja. „Jaz v resnici nimam časa ne volje pečati se s takimi malenkostmi.“ Pavlovec je šel torej k Froehlichu. Povedal je tam spet svojo povest od konca do kraja in prosil, če se mu morda še enkrat pomore iz zadrege. „Ej, dragi moj, ne pojde! Lesna trgovina se je obmila na slabše in moj gospodar je dejal, da nima več denarja v zalaganje kmetov.“ „Torej...“

Sloga je blagor sosesčine

Kmeta Alojza Flajsa iz Hinj pri Sentjanžu je zaradi raznolike družbenopolitične dejavnosti pravzaprav težko najti doma. Njegovo običajni dan se namreč začne ali pa vsaj neha v krajevni pisarni. Že med hojo tja ali nazaj ga običajno prestrže kdo, ki ga teži to ali ono. Tako se urica, namenjena za pregled pošte, gradbišča krajevnega urada ali prosvetnega doma, razvleče na vse dopoldne ali pa tudi cel dan. Začelo se je 21. avgusta 1945. Flajs si je datum dobro vtisnil v spomin, saj je bil to prvi sestanek v svaobodi. V izbi, kjer so se sestali, ni bilo ne stolov ne mize. Od borne zemlje je držala pot za kruh v bližnji krmeljski rudnik. V kraju ni slo mimo nič – niti obvezna oddaja, čeprav so bili med vojno v izseljenem pasu. „Delavci potrebujejo hrano, orajajoča se industrija pa surovine!“ je tedaj pojasnjeval skupaj z 29 odborniki krajevnega ljudskega odbora. Uspevali so, kot uspejo vedno, če stvar dobro pojasnijo.

Z vsem žarom mu zasvetijo oči, izdelane roke sicer po postavi drobnega moža skušajo dati besedam še poudarek, ko je govor o krajevni skupnosti in napredku. Svetu krajevnemu skupnosti načeljuje že celih dvajset let. Sentjanska krajevna skupnost šteje kar 82 zaselkov in vasi. Flajs se spominja, da ob začetku iz prenekaterega kraja še mrliča niso mogli spraviti drugače kot na nosilih iz vej. Danes je v sleherni zaselek mogoče najmanj z osebnim avtom. Kjer je bilo včeraj težko z volji, hočejo danes s traktorji in tovornjaki. Pesek se marsikje umika asfaltu. Zato imajo vpeljan še poseben samoprispevek;

predsednik Flajs je preprčan, da ga ne bo težko podaljšati.

Med velikimi željami (uresničitev se, kot pravi, vse preveč odloga) je tista o kakšnem industrijskem obratu tudi v Sentjanžu. „Podeželju je potrebno posvetiti pozornost tudi pri razvojnih načrtih, ne pa ga odpraviti le s kmetijstvom, tako da zaradi tega nihče od mladih ne vidi bodočnosti,“ pravi in pristavi, da je še pri slednjem družbeno pomoč v obliki posojil in usmeritev bila vse preveč kasna. V Hinjah se npr. šele sedaj obnavlja prvi hlev, čeprav je bil že med vojno.

Alojz Flajs je vrsto let predsedoval tudi sentjanskemu poravnalnemu svetu. Po novem ta dolžnost ni združljiva s predsedstvom izvršnega sveta v krajevni skupnosti, vendar pri delu tega „sodišča“ vseeno še sodeluje. Morebitne hude duhove vedno pomirijo uspešno kar sami, tako da ni treba na sodišče. Sloga je gotovo največja dobrina vsake sosesčine.

Pod težo let si želi, da bi izpregel z dolžnostmi v kraju. Krajani mu ponavadi naložijo še kaj, češ saj bo od vseh storil najbolje, ker vse pozna. Temeljnost, s katero se loteva vsake stvari, pa mu običajno navzgor se dodatno breme. Tako si sedaj, preden naj bi ometali preurejeno stavbo krajevnega urada, kjer bo imela svoj kotiček tudi krajevna skupnost, na vse kriplje prizadeva izbežati denar za spominsko ploščo 86 žrtvam. Marsikje je že bil in nekaj že tudi zbral. Prav za predano delo med ljudmi je v sevniški občini med prvimi prejel priznanje Oslobojilne fronte.

ALFRED ŽELEZNIK

ZARES ZELO SMEŠEN ČLOVEK

Ko je končal ekonomsko fakulteto, so mu dali stol v prodaji, kamor je po mnenju vseh najbolj sodil, če je že moral biti v Hitrotkalu, da odsluži štipendijo, s katero je sicer pasje izhajal tam v belem mestu. Sprva je bil referent za prodajo modrih nogavic, a ko je dvignil glas, da prejema prvega v mesecu le premalo cvenka za visoko šolanega človeka, so ga preimenovali v vodjo prodaje modrih nogavic ter mu nato povišali število točk.

„Zdaj bo, ni vrag, zadovoljen,“ je ob tem rekel sekretar.

On pa je še naprej prodajal modre nogavice, takole z levo roko, kajti ostajalo mu je še dovolj časa za kaj drugega, imel je ideje, voljo, zaloge. Hotel je delati tudi z glavno, ne le po utečenih tirnicah, ki so bile dolgočasne, ki so uspavale in ki so vodile

človeka k delu, podobnemu stroju.

Dodelili so mu dvosobno stanovanje, sicer šele po osmi prošnji, vendar dovolj zgodaj, kajti v Hitrotkalu so bili tudi takšni, ki so jih napisali dvajset in več, pa so se še vedno potikali po kletnih ali po podstrešnih luknjah. „No, tudi to smo rešili,“ je rekel sekretar in videti je bil zadovoljen, kajti prese-dale so mu že stalne pripombe na najrazličnejših sestankih, da je mladi kader zapostavljen, da so mu zaklenjena vrata za napredovanje, da se nimajo kje, kdaj niti kako izkazati.

„Lepo, da se vidiva,“ je rekel sekretar.

„Prihajam s problemi,“ je rekel on.

„S problemi? Vi?“ se je začudil sekretar.

„Da, mislim...“ je hotel končati stavek on.

„Poglejte: bili ste refe-

Z avtomobilom do Indije in nazaj

Cez dober mesec bosta Novomeščana po 20.000 prevoženih kilometrih in nekaj sreče spet doma

V današnjem času ni nič posebnega z letali v kratkem času premagati velike razdalje med kontinenti. Drugače pa je, če si človek za takšno pot izbere avto, danes za velike daljave že zastarelo prevozno sredstvo.

Za tak podvig sta se odločila Novomeščana Slavko Gril in spremljevalka Mina Pezelj, ki sta preteklo soboto pognala v tek do zadnjega kotička obloženo šest let staro alfo proti cilju, več kot deset tisoč kilometrov oddaljenim krajem severne Indije.

Pravzaprav sta se za pot, ki ju vodi po Jugoslaviji, Romuniji, Turčiji, Iranu, Afganistanu in Pakistanu do cilja, kaj malo pripravljala. „Kar bo, pa bo!“ je na začetku poti rekel Slavko, avtomehanič pri servisu Novotelne v Smihelu. „Največ časa sva porabila za dovoljenja pri naših predstavništvih v tujini. Nekaj sva uredila, vsega pa tudi ne, zato del poti prepuščava sreči.“ Zadnji mesec je bil največ pozornosti deležen le avto: svečke, platine, rezervna kolesa in še kup delov imajo prostor

v prtljžniku, ki jih bo Slavko brez težav na poti zamenjal, če bo potrebno. „Da se le avtu ne pripeti kaj hujšega, za ostalo se ne bojva. Najino potovanje res ne bo razkošje, želiva pa si ogledati kulturnozgodovinske spomenike ob poti, spoznati ljudi in njihovo življenje. Spala bova v avtu, jedla pa ob avtu, predvsem današnje sodobno hrano iz pločevink,“ hudomušno dopolni prijatelj hrapra sopotnica Mina.

Res ni šala prevoziti več kot šesto kilometrov na dan in sedeti za volanom deset in več ur, se vzpenjati na

3000 in več metrov visoke zasnežene gore Turčije in Pakistana, zlasti če pomislimo, da se prava napol asfaltirana pot konča že v Teheranu potem, ko je pred njima še tretjina makadamske poti.

Vendar pa njunega alfa romea ne krasijo reklame in napisi, kot se za tak podvig spodobi, kajti novo meška podjetja za reklamo niso pokazala pravega razumevanja. To pomeni, da bo potovanje osušilo žepe.

Stari milijon za bencin, enak del pa za ostalo, če bo dovolj. Slavko in Mina se bosta, če bo sreča, čez mesec dni in pol vrnila, potem pa bomo o njihovi doživljenjski lahko napisali kaj več.

J. PAVLIN

IZ APRILSKEGA DEŽJA POD INDIJSKO SONCE

Krka spet ribji raj?

Novomeški ribiči omejili ulov – Zaščitene žabe in školjke – Prihodnje leto kolobarjenje – Sulec najmanj 85 cm

Zbor delegatov Ribniške družine Novo mesto, ki šteje že okoli 800 članov in gospodari s preteznim delom Krke, je pred dnevi s 35 glasovi proti sedmim sprejel določila novega ribolovnega režima. Določila bodo objavljena v „Zelenih tolmunih Krke“, na tem mestu samo nekaj najpomembnejših novosti.

Po novem lahko člani RD Novo mesto ujamejo v enem ribolovnem

dnevu 2 salmonida ali 3 ciprinide (prej 3 in 4). Pri ciprinidih je najbolj zaželena platnica; ribič lahko poslej namesto štirih ulovi samo dve na dan. Če vzamemo novi ribolovni režim praktično, lahko ribič ujame na dan recimo dve platnici ter eno podust ali klena ali krapa itd. Največji dnevni ulov je lahko tudi 30 nezaščitene belice (rdečočoka, zelenika) ali en som ali en smuč ali ena ščuka. Varstveno dobo imata od letos tudi doslej nezaščitena klen in bolen. Oba imata tudi najmanjšo mero: klen mora meriti 28 cm, bolen pa 35 cm.

Novomeški ribiči so celo nekoliko bolj strogi kot republiški predpisi, ki določajo, da so ob mrestu zaščitene tudi žabe, školjke pa sploh celo leto. Novomeščani so dvignili najmanjšo republiško mero krapa in linja od 20 do 25 cm, sulec, ujet v Krki ali pritokih, pa mora meriti 85 cm (drugod 70).

Prihodnje leto bodo začeli Novomeščani tudi kolobariti. Dogovorjeno je, da bodo za najmanj 3 leta zaprti za ribolov revirji od kaskad pri Jožmanovem mlinu do mostu v Smihelu, od mlina v Kotih do napajališča v Dol. Kotih ter od jezua Mačkovec do jezua Lešnica. Številno ribolovnih dni je ostalo kljub nekaterim drugačnim predlogom nespremenjeno. Član RD Novo mesto bo lahko še naprej obiskal bregova Krke z ribiško palico v roki 60-krat v letu.

Dva para nog za eno kolo

Kolesarjenje v dvoje

S toplejšimi dnevi se nastopili tudi boljši časi za kolesa, ki so zimo prebila na zaprašenih podstrešjih in v kleteh. V premenem občenu se je prebudil čut za zdravo življenje in domislil se je gesla „Vsi na kolo za zdravo telo!“, pa je potegnil na svetlo to nekoliko starododno vozilo. V Regerčevi vasi v Novem se je na cesti pojavil umetni križanec med dvema kolesoma, s katerim si fantje družno razgibavajo kosti.

Regerški tandem je začel izdelovati eden od starejših generacij Regerčanov, vendar je ob tehničnih težavah obupal in svoje delo prodal mlajšim. Petnajstletni Vinko Mihelčič in osemnajstletni Jože Hočvar sta odkupila ogrodje, nabavila še nekaj delov in v zimskih mesecih dokončala izdelava tandemskega kolo. Delo je šlo laže od rok, ker je Hočvar po poklicu kovinar, toraj več obdelave kovinskih delov, katerih ni moč kupiti v trgovini.

Prvo pomladno preskušnjo je tandem odlično prestal; ni ne počepnil pod težo dveh kolesarjev, pa tudi pogonski mehanizem je lepo skladno deloval. Zdaj se s kolesom radi popeljejo predvsem mlajši Regerčani.

Ko dozori salame

Najboljše Štekljčkove salame in Kovačeve klobase

Ko dozore salame, se začno v zahodni Dolenjski salamiade. Na letošnji, drugo salamiade v Ribnici, ki je bila 14. aprila, je poslalo v ocenjevanje svoje izdelke le pet izdelovalcev domačih suhomesnatih proizvodov. Skupno so pokazali 7 izdelkov. Ocenjevalna komisija je največ točk prisodila salami upokojenega ribniškega mesarja in gostilničarja Antona Lovšiča –Štekljčka. Za njegovo najboljšo ocenjeno salamo je kasneje dejal „delegat“ Srečko iz Kočevja: „Take salame še nisem jedel. Je odlična. Take ne dobiš v nobeni prodajalni v Jugoslaviji.“

Izredno se je izkazal tudi gost Lado Kovač gostilničar z Dvora na Krki, ki je osvojil prvo mesto v skupini klobas. Tudi on je po poklicu mesar.

Organizator salamiade Ivan Lampe iz Kočevja pa je sam razstavil in dal v oceno prešanko, katere posebnost je bila, da je bilo v njej veliko mesa.

Kaže, da okolje hotela za salamarje ni preveč primerno, saj se raje udeležijo srečanj v gostilnah, kjer je bolj domače. Zato so se nekateri znani salamarji le pokazali na razstavi in z izgovori hitro izginili, ne da bi dali izdelke na razstavo in v oceno. Vendar taki izgovori niso upravičeni, saj so ta srečanja namenjena bolj zabavi kot strokovnemu delu, čeprav je tudi izmenjava izkušenj pri izdelavi salam in klobas pomemben del salamiad.

J. PRIMC

RIBNIŠKA SALAMIADA

MINJA IN MIČA V RIBNICI

V sredo, 26. aprila bo ob 20. uri v športni dvorani v Ribnici znana zabavna glasbena prireditve „Od glave do pete“, ki jo bosta vodila Milovan Ilčić –Minimaks in Minja Subota. Programu bodo sodelovali Nela Eržišnik, Biljana Ristić (miss Jugoslavije), Saša Zalepugin (urednik RTV Zagreb), Džo Marčić, Tomislav Ivčević, Nino Prša in skupina „Meteor“.

ZARADI UTRUJENOSTI V SMRT

Gojko Borić iz Bugojna je 14. aprila vozil osebni avtomobil z nezakonito registracijo od Ljubljane proti Zagrebu. Pri Mrvcah je zaradi utrujenosti izgubil oblast nad vozilom, zdrknil čez cesto in se prevrnil na binkane na travnik. Med prevrnjenjem je 41-letni Borić padel z avtomobila in so hudo poškodovani njegovi organi. Vozilo je bilo po prevrnitvi nemo. Vendar je kmalu po prevrnitvi poškodbam podlegel.

Kolesarjenje v dvoje

ZLATI ZNAK PLANINSTVA STRGARJEVIMA

V soboto ob 19. bodo na slavnostni seji upravnega odbora Planinskega društva Lisca Sevnica Krško na Tončkovem domu podelili častni zlati znak planincev Pavlu in Marjanci Strgar. To visoko priznanje planinske organizacije prejmeta na predlog občinskega zbora društva. V tem mesecu je minilo že 20 let, odkar vzorno skrbita za planinsko postojanko na Lisci.

IGRA NARAVE – Ko je Novomeščan Jože Lužar razkral jesenovo poleno, je bil ne malo začuden nad njegovo notranjostjo. Ob čudnem izrastku si je z malce domišljije moč predstavljati dokaj lepo oblikovan jezik. Kajpak ni nujno, da je last jezikave ene gospe, lahko je tudi prekajena svinjska dobrot. (Foto: Stanko Avguštin)

JEZIKOV DAN NA BOHORJU

V nedeljo, 23. aprila, prireja PD Bohor s Senovega družabno srečanje „Jezikov dan“. Ob 10. uri se bodo pri koči na Bohorju zbrali planinci, člani društva in drugi, da poglobe dobre prijateljske odnose in se malo povesele. Posebnost dneva bo merjenje kuhanih ali prekajenih jezikov, s katerimi se bo moral izkazati vsak udeleženec, saj bo jezik vstopnica, ki bo mimogrede veljala za vso družino udeležencev. Najdaljši jezik bo prejel posebno nagrado. Na zanimivo srečanje bo sveda treba peš od zbirališča pri lovskem domu na Srobotnem. Odhod bo ob 8. uri.

VODOVOD PUŠČA – Cev vodovoda od zajetja za Vas in Faro v kočevski občini precej pušča na stiku dveh cevi. Sreča v nesreči je, da pušča na tistem delu, ki poteka nad zemljo in celo prav nad Mrzlim jarkom, da voda teče spet v potoček, in torej ne gre v izgubo. (Foto: Primc)

V NOVOLESU GORELO

V ponedeljek zjutraj je prišlo do požara v Novolesovem obratu drobnega pohištva v Straži. Ogenj je nastal na ventilacijskih napravah ob stružnici, vendar so delavci požar na srečo pravočasno opazili in ga tudi pogasili. Materialne škode tako ni bilo, prišlo je le do zastoja, kajti tistega dne na stružnici niso več delali.

Graditelji!

Imate težave z nabavo in montažo stropnih in stenskih lesenih oblog in stavbnega pohištva?

Pokličite telefonsko številko (068) 21-478 ali pa se osebno ogledite pri Ivanu Krajncu v Adamičevi ulici 38 v Novem mestu in vaših problemov bo hitro konec.

TONI GAŠPERIČ

strojček, ki služi ljudem že 400 let, hoče izpodrinuti elektronska sestrična. Če je že ni.

Srce elektronske ure je tanka paličica iz sintetičnega kremenčevega kristala. Kristal je nameščen v 10 mm dolgi kapsuli, iz katere so izsesali zrak. Energija baterije, ki ni večja od tablete zoper zobobol, vzbudi kremenčev kristal, da zaniha točno 32.768-krat v sekundi. Z nihanjem dobimo tok električnih impulzov zelo ustaljene frekvence. Na kristal kremena je priključen droben integrirani krog, ki spreminja impulze v signale, ki se ponavljajo točno v sekundi. To je v načelu vse.

Stvar okusa je namreč, ali bomo te signale preko elektromotorčka speljali na stari dobri kazalec ali pa ne bo imela naša elektronska ura prav nobenega premičnega dela. Za "videnje" časa skrbi v tem primeru digitalno kazalo, čas lahko odčitamo na številčnici brez kazalcev.

Rojstno leto elektronskih ur je 1929. Takrat so kremenčevi kristali uravnavali samo laboratorijske, observatorijske in industrijske ure. To so bile velikanske, vendar silno natančne zadeve, ki jim pravimo kronometri. Ne ve se, kdo je prvi pomislil na ročno elektronsko uro. Morda je bilo duhovnih očetov celo več, saj je načelo delovanja sila preprosto. Zajec pa je tičal v tehnologiji: kako napraviti tako drobne sestavne delce, da bodo šli v ohišje ročne ure. Elek-

tronke so zamenjali tranzistorji, zgodila se je revolucija na področju elektroprevodnikov, pomagale so izkušnje vesoljske tehnologije, ki si ne more privoščiti težkih in velikih sestavnih delov.

Ročne elektronske ure so se (čeprav neradi) prvi lotili v urarski tradiciji vzgojeni Švicarji. Pravzaprav so bili k tej odločitvi prisiljeni, iz ZDA in Japonske so prišle vesti o načrtovanju elektronske ure. Švicarski štrah je bil utemeljen, na tržišče so res poslali prvo uporabno ročno elektronsko uro, toda kaj ko so to le nekaj mesecev kasneje storili tudi Japonci. Začela se je urarska vojna, v katero so poleg Švicarjev in Japoncev posegli tudi drugi. V manj kot starih letih se je slabša elektronska ura pocenila dvajsetkrat. Danes jo je mogoče kupiti že za manj od 300 din.

Urarska vojna z zniževanjem cen kakovosti seveda ni koristila, dosegla pa je, da so iz igre morali izstopiti manjši proizvajalci. Danes sta na svetu samo še dve urarski velesili: Švicarska in Japonska. Švicarji so še vedno močni, vendar ne tako kot nekdanj. Njihov delež v svetovnem urarskem izvozu se je zmanjšal za 20 odstotkov, danes naredo švicarski natančneži manj kot polovico svetovne proizvodnje merilcev časa. Še pred nekaj leti sta bili dve od treh ur na tem svetu švicarski in tudi odšteti je bilo potrebno zanj toliko, kot se je zazdelo mogočnejšem ob Zueriskem jezeru. Splača pa se menda še vedno,

saj je elektronsko urarstvo med industrijskimi vejami, ki se najhitreje razvijajo. Pravzaprav tako hitro kot elektronika.

Kar je, pa je. Elektronska ročna ura je petsto do šestokrat bolj natančna kot njena mehanska sestra. Ni je treba navijati, ne kvari se, če pa se, jo vržemo proč. Lahko kaže čas na vseh 29 zemeljskih časovnih območjih, lahko budi tudi štirikrat na dan, lahko pokaže, če bo 1. maja 2009 petek, sobota ali kaj drugega, zapomni si telefonskih števil za četrt telefonskega imenika, ima lahko vgrajen računalnik, natančen do enajste decimalke itd.

Ima pa vse to kakšen smisel? Je povprečnemu smrtniku res treba do sekunde natančno vedeti koliko je ura, ko po drugi strani najmanj pet minut zamudi v službo, dvigne gradbeno posojilo za najmanj 10 let, načrtuje, da bo leta 2000 v občini v vrtcih celo nekaj mest odveč. Ali ni za življenje dovolj dobra tudi stara dobrodušno tiktakajoča mehanska znanka? Pa čeprav majo zamuja ali prehitveva, čeprav ne ve, kateri dan bo 1. maja 2009. Pa ni elektronska merilka časa nič kriva?

Zgodba njenega nastanka je samo spodbuda za razmišljanje o življenju, ki ga tke čas. Se vam včasih, ko s pritiskom na gumb osvetlite elektronsko številčnico, ne zdi, da ste spet enkrat izmerili izgubljeni čas? Čas, ki ga niste posvetili niti samemu sebi, čas, ki je tekel samo zaradi vseh takšnih ali drugačnih ur na tem svetu.

M. B.

ISKANJE IZGUBLJENEGA CASA

Obdali smo se s stroji. Vedno več jih je in vedno bolj so zapleteni. Čas tehnike pa ni prizanesel niti napravici, ki meri čas. Mehansko uro,

DOBER DAN, DOLENJCI

dr. dipl. ing. MIRKO OPARA

Dnevnik Delo je 12. aprila zabeležil novico, da je eno letošnjih nagrad sklada Borisa Kidriča dobil doc. dr. Mirko Opara. Kidričeve nagrade so po naravi stvari vedno v zvezi z znanstveno-raziskovalnim delom. V obrazložitvi za dr. Mirka Opara, ki je mimogrede tudi diplomirani inženir strojništva, med drugim piše, da je Opara zaslužen za delo na področju mešanja tekočin v posodah z mešalom. Citiramo: „Delo o homogenizaciji pomeni nadaljnjo pojasnitev časovnega poteka pojavov, pri čemer je bila prvič predlagana tudi delitev na konvektivni in

celotni čas mešanja in opredeljeno področje nastajanja vrtničnih obročev v mešani tekočini“.

Ko doc. dr. Mirku Opari čisto resno omeniš, da pomeni povprečnemu Dolenjcu, ki je menda najmanjša mera za še razumnega Slovenca, zgornja obrazložitev znanstvene slave in časti toliko kot nič, se Opara nasmehne: „pa saj je mešanje tekočin tudi čisto prijetno ohlajen brizganec. Se upa kdo reči, da v brizgancu ni vode?“

Šala lepo zveni v sobi št. 405 fakultete za strojništvo v Ljubljani, kjer je Mirko Opara danes docent; veliko veselje pa je bilo leta 1938 tudi v Dolenji Nemški vasi, kjer se je Oparovima rodila moška štručka, ki so jo krstili za Mirka. Bil je srednji od treh fantov. Oče Leopold je železničar, mati Jožefa pa doma kolobari s plačo in tremi njivicami.

„Imeli smo lepo otroštvo, otroštvo kot je lahko samo dolenjsko“, se zgovorno spominja dr. Opara. „Potem smo malo hodili tudi v šole. Nižja gimnazija je bila v Trebnjem, višjo pa so si pridržali Novomeščani. Mi, Trebanjci, pa na vlak in v Novo mesto. Štiri leta, vsak dan – razen v počitnicah. Pa se nismo smilili sami sebi, mi, tako imenovani vlakarji. Meni je bilo, recimo, škoda samo na vlaku izgubljenega časa. Koliko bolj koristno bi bilo, če bi tisti čas porabil v novomeški študijski knjižnici, za razvedrilo, skratka: za kaj drugega“.

Mirko Opara je potreboval študijsko knjižnico takrat, ko je hotel zvedeti kaj več kot so povedali profesorji. To pa je bilo kar pogosto. Dijak Opara je bil leta 1958 oproščen mature. Zaradi odličnega šolskega uspeha. Edini v razredu. V štirih letih diploma na fakulteti za strojništvo, leta 1963 asistent, pet let kasneje magisterij iz procesne tehnike, leta 1973 doktorat. Iz mešanja tekočin v posodi z mešalom. Vmes specializacija v ZR Nemčiji.

„Prej sem omenil vlakarje in Novo mesto. Pravzaprav nikoli ne bom pozabil, da mi je šolanje v gimnaziji s štipendijo denarno olajšala novomeška občina. Očetova železničarska denarnica je bila hudo tanka. To je resnična hvaležnost.“

Tisto z mešanjem tekočin pa je čisto preprosto. Problem je naravnost banalen. V dveh loncih sta dve različni tekočini, ki ju moraš zmešati. Tehnik se trudi, da bi ju zmešal s čim manj dela in energije ter v čim krajšem času. Nova, mešana tekočina pa mora biti, če temu lahko tako rečem, enotna. Vsak vzorec mora vsebovati enak del prve in druge tekočine. Tu je stvar že bolj zapletena. Vzemite, da namesto brizganca mešate neko zdravilo. V eni posodi je hud strup, v drugi pa snov, ki ga razbelaži, snov, ki iz strupa napravi zdravilo. Zamislite si, da je ta stvar slabo zmešana. En bolnik bo dobil blažev žegen, drugi pa zgoščen strup. Oba bosta umrla: eden zaradi premalo, drugi pa zaradi preveč zdravila. Primer je seveda pretiran, pojasnil naj bi samo, kako važna zadeva je včasih mešanje tekočin.“

Ko Oparovi skromnosti, ki ni brez kančka dobrohotne ironije, omeniš, da se morajo vsaj nekatere tekočine mešati hudo nerade, sicer zaradi tistih dveh loncev, ki ju je treba zlitii v enega, ne bi podeljevali nagrad Kidričevega skla-

da, še manj pa bi se ljubilo komu iz takih reči doktorirati, se sogovornik ustavi.

„Mi, Opare, pravimo, da smo trmasti, vztrajni. V nižji gimnaziji se mi je zdelo, da imam smisel za tehniko. Odločil sem se za strojništvo, morda zaradi očeta železničarja, zaradi vseh tistih veličastnih koles, ojníc, pare, jekleno sijočih tirov. Železnica je še danes velika stvar. To je bil impulz, seme. Danes domnevam, da bi bil morda uspešen tudi kot kemik, elektrik. Dano mi je bilo, v zibelki, nagnjenje za matematiko in fiziko, osnovni orodji tehničnih znanosti. Ne vem pa, kako bi se obnesel kot slavist, trudil bi se vsekakor.“

Tisto našo trmo (Oparovo) lahko pojasnim tudi na drug način. Postavite mi problem. Tehnični problem. Recimo: v vsakdanjem življenju je treba tu in tam oprati spodnjice. To se dogaja s pralnim praškom, ki ga je treba narediti. Pralni prašek je v začetku mešana tekočina, ki jo je treba preleviti v prašek. Spet imate posodo. Zgoraj zlivajo tisto mešano tekočino, od spodaj piha topel zrak, ki padajoče kapljice posuši ravno toliko, da postanejo prašek. Oparovalec bo rekel, da na enem kraju vlivajo vodo, na drugi pa ven letijo „ave“, „rubeli“ itd. Problem je v tem, da mora tista „voda“ postati pralni prašek ravno pravi čas. Dovolj suh, sipek, ne kakšno pacasto blato. Vidite, tu nastopamo tehniki, fizika, matematika, kemija, enačbe, računalniki.

Ko je zadeva zadovoljivo rešena, si v trgovini pač kupite tisti prašek. Tehnični problem „kako dobro oprati spodnjice“ je samo še del vsakdanjosti. Navadili smo se nositi oprane spodnjice.“

Zdi se, da je nepogrešljivi sestavni del življenja doc. dr. dipl. inž. Mirka Opara ravno iskanje in reševanje problemov. Kako razvozlati vozelo, kako obiti zid. Kot sodelavec Smelta pogosto dela na Dolenjskem. S tekočinami imajo težave in delo v Krki, Novolesu, Itasu, na Čatežu toplava voda ogreva grede itd. Mirko Opara predava tudi na strojni fakulteti. Menda ni strog, ker ni treba biti. Srečuje se s četrtrim letnikom, ki je presejan, ki ve, kaj hoče.

Skoraj vsak teden pa je Mirko Opara, trenutno tudi kandidat za predsednika raziskovalne skupnosti občine Ljubljana-Center, zvesti tudi Dolenji Nemški vasi pri Trebnjem. Starša sta še živa, trem njivicam so Opare dodali tudi nekaj arov vinograda. Enkrat jih velja obiskati in vprašati, če se morda cviček znanstveno ne imenuje „homogenizacija različnih trt s posebnim poudarkom na šmarnici, pri kateri nastajanje vrtničnih obročev ni omejeno samo na mešalno posodo, nadaljnja pojasnitev časovnega poteka pa je sploh nejasna, vendar ne prvič predlagana“.

MARJAN BAUER

VOJAŠKI KOTIČEK

ZA BOJ PROTI TERORIZMU

Svetovni val terorizma je spodbudil načrtovalce orožja in vojaške opreme k novim dosežkom. Pravzaprav na tej fronti v načrtovalni kuhinji idej nikoli ni pravega miru, sredstva za boj proti terorizmu so namreč vedno in v vseh državah pripravna tudi za vzdrževanje javnega reda in miru. Morajo torej biti pri roki. Predstavljamo nekaj dognanj.

Neko britansko podjetje izdeluje 4100 kg težko vozilo, ki ima karoserijo iz 6,35 mm debele jeklene pločevine. Za krogle so neprepone tudi šipe. Vozilo je zaščiteno pred eksplozijami min, pod je namreč iz tricentimetrsk zmesi plastike in steklenih vlaken. Zmes je zelo odporna. Karoserija je vgrajena na podvozje znanega terenskega vozila „range rover“. Oklepnik je mogoče uporabljati kot poveljniško vozilo pri akcijah za vzdrževanje javnega reda in miru, kot patrolno vozilo (ima tudi televizijsko kamero), kot ambulanto vozilo itd.

Ni pa vse v oklepnikih. Včasih pride prav tudi solzilec. Angleži imajo tudi 115 gramov težke solzilne bombe, katerih domet je 50 do 60 metrov. Aktivirate jih, če odstranite pokrov in povlečete zaščitno varovalko, skorajda tako, kot da bi odprli pločevinko piva. Po treh sekundah se začne plin širiti na vse strani. Na področju ravnanja s solzivcem so mojstri tudi Izraelci. Njihov izdelek se imenuje „protectojet 5“, to je razprševalnik solzilnega plina; domet je 15 metrov. Z razpršilnikom je mogoče po treh sekundah za pet do deset minut brez kasnejših škodljivih posledic onesposobiti vsakogar, ki je v dometu. Razpršilnik tehta s plinom vred nekaj manj kot 9 kilogramov.

Švicarji se lahko pohvalijo s telovnikom in čelado, ki ju ne more prebiti niti krogla kalibra 9 mm z jekleno konico. Izdelana sta iz negorljivih snovi. Tovarna, ki izdeluje to opremo, še ni izrekla zadnje besede, obeta nove, izpopolnjene modele.

V Zahodni Nemčiji izdelujejo plinsko masko, ki ima vgrajen mikrofoni in slušalke. Zato je mogoče uporabljati radijski sprejemnik in oddajnik, ne da bi sneli masko.

V Veliki Britaniji prodajajo posebna zrcala, s pomočjo katerih lahko brez velikega truda pregledajo spodnjo stran vozil. Konveksno zrcalo ima v premeru 30 centimetrov; na rob je pritrjena fluorescentna cev, ki dobiva električno energijo iz akumulatorja.

Ena od ujm v svetu terorizma so eksplozivi. Švicarji so zelo izpopolnili klasična oblačila ljudi, ki imajo opravka z eksplozivnimi predmeti. Sodobna zaščitna oprema je sestavljena iz debele jeklene čelade in dvojnega oklepa, ki varuje vse telo do kolen. Z jeklenim „šalom“ je zaščiten tudi vrat. Oklep ima na hrbtini strani žep za orodje in radijsko postajo. V čelado so vgrajene slušalke in mikrofoni. Tako opremljeni „vitez“ je med drugim varen tudi pred pištolskimi izstrelki kalibra 9 mm.

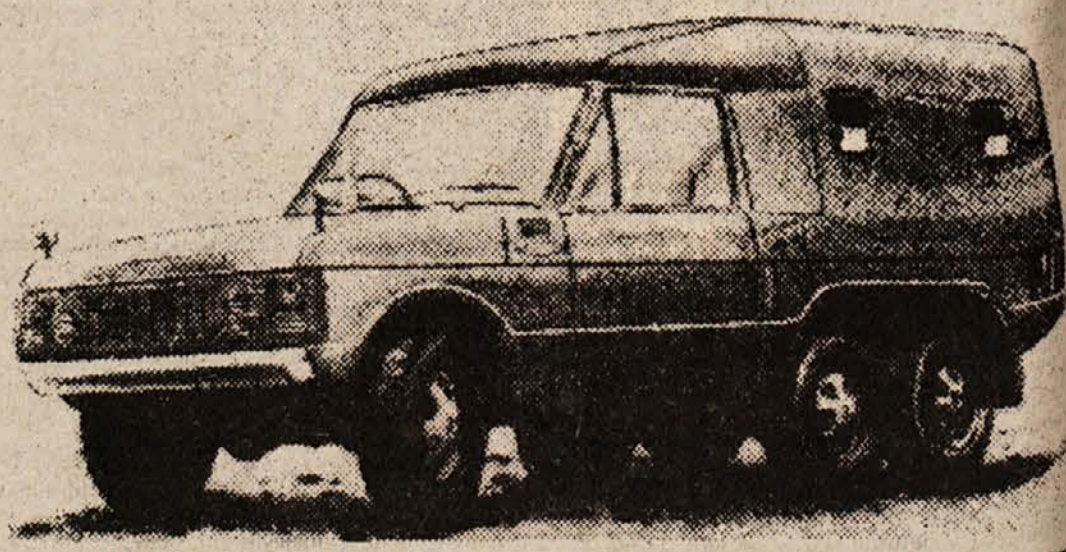
Zoper razstreliva je tudi detektor, ki so ga izumili v Združenih državah Amerike. Je lahek in poceni, zgrajen je na načelu nosu. Posebna sonda prestreza hlape, značilne za eksplozive, sprožita se zvočni in svetlobni signal. Napravo lahko napaja izmenljiv akumulator; energije je za 7 ur.

Prav pridé lahko tudi nočni daljnogled UA 1242, ki ga izdelujejo v Veliki Britaniji. Pravijo, da je tako priročno, da ga lahko uporabljajo tudi posadke helikopterjev, v prvi vrsti pa je namenjen pešakom. Daljnogled, ki „gleda skozi temo“, je težak 1,9 kilograma, poveča pa petkrat.

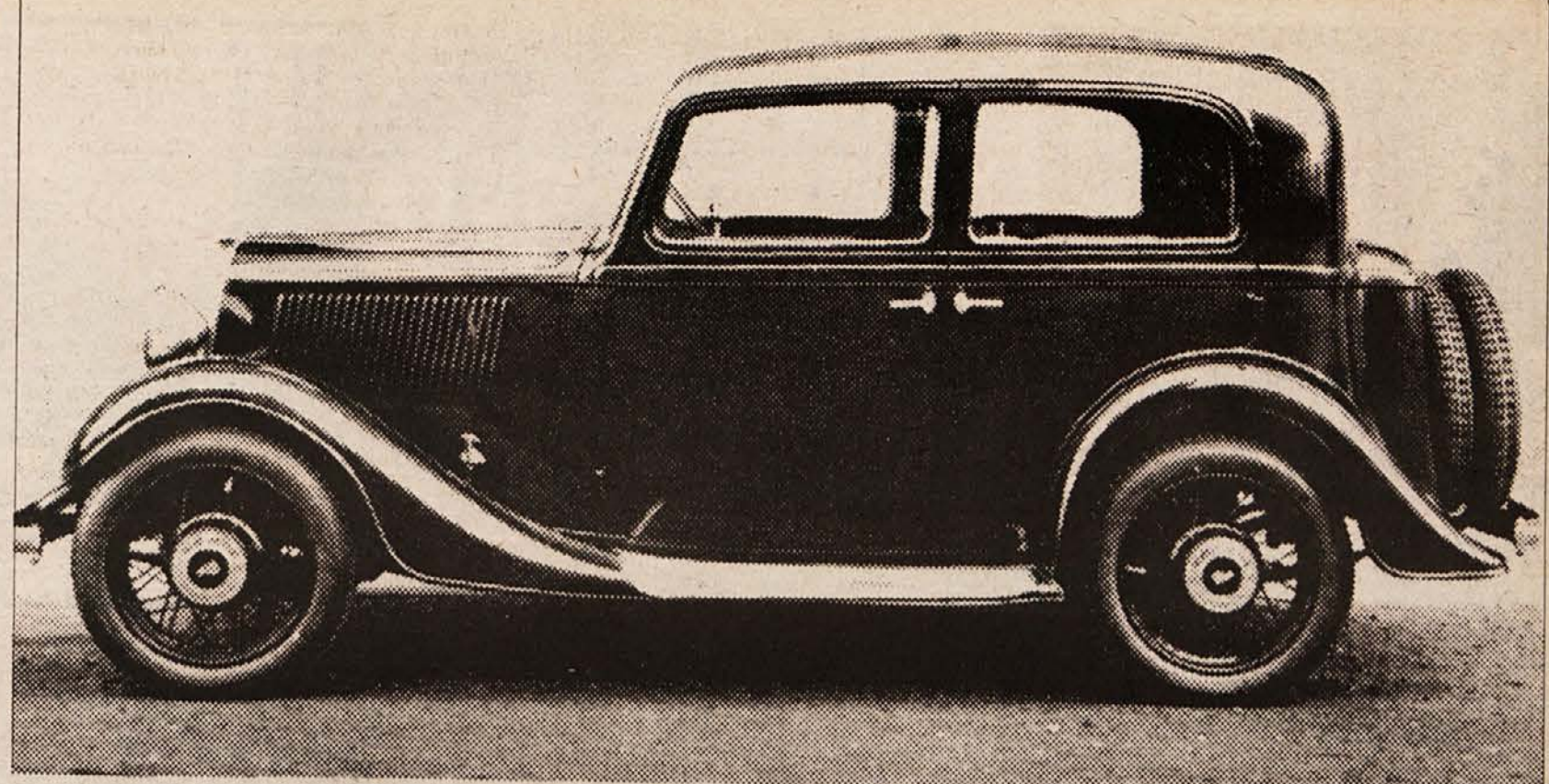
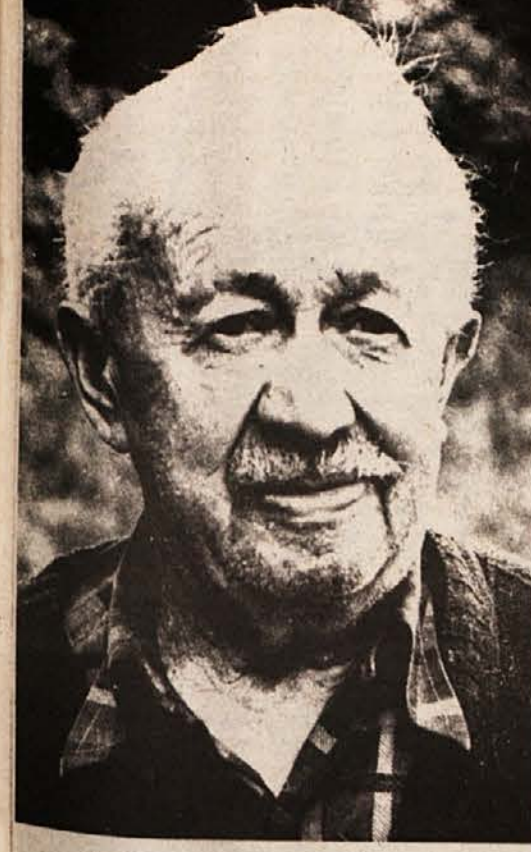
Sloveča švedska letalska in avtomobilska tovarna SAAB je dala na tržišče svojevrsten zaščitni sistem, ki ne pozna klasičnih stražarjev in čuvajev. S sistemom upravlja računalnik, ki analizira podatke, ki mu jih pošilja na stotine detektorjev, nameščenih (recimo) po tovarni. Z računalnikom upravlja operater. Odveč je najbrž povedati, da zaznajo detektorji tudi tako vsakdanje stvari, kot sta kratek stik ali požar.

Partizani se najbrž še spominjajo nevsčnosti, ki so jih imeli s konzervami, obešenimi na bodečo žico, ki je obdajala italijanske ali nemške postojanke. Ropotale so ob najmanjšem dotiku. Ropotajoče konzerve pa so menda danes za odpadke. Tako vsaj menijo izraelski vojaški strokovnjaki, ki so izumili posebne alarmne naprave. Obesijo jih na bodečo žico. Na 60 metrov je dovolj ena. Naprava sproži alarm ob najmanjšem dotiku žice. Občutljiva je tudi na višjo temperaturo, elektromagnetno žarčenje, zvok, na potrese itd. Pravijo, da deluje zelo zanesljivo, možnost lažnega alarma je zelo majhna.

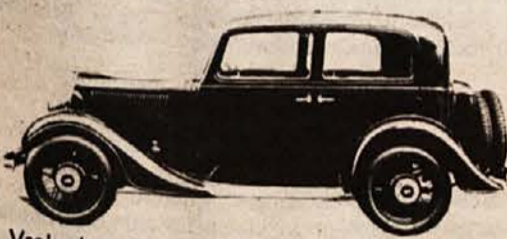
S tem orožarna naprav za boj proti terorizmu še zdaleč ni izčrpana, zahteve po varnosti (strah) bolj kot karkoli drugega bistrijo možgane in spodbujajo izumitelje.

PRVI BELOKRANJSKI ŠOFER

Vsak dan okoli pol sedmih zjutraj se Anton Hanzelj iz Gradca v Beli krajini iz svoje hiše tik ob glavni cesti, ki povezuje Metliko in Črnomelj, odpravi v Štampoharjevo gostilno, da po stari navadi zvrne šilce močnega. „To je za zajtrk, da se dobro zbudim, potem pa čez dan popijem samo še kak brizganec,“ pojasni 81-letni možak, ki je eden najstarejših šoferjev na Slovenskem in ima še veljavno vozniško dovoljenje; pa tudi po šoferskem stažu je Hanzelj gotovo med najstarejšimi vozniki pri nas.

„Vozniški izpit sem naredil 1926 v Črnomlju,“ se spominja. „Bela krajina je takrat spadala pod banovino Hrvaško in izpitna komisija je prišla iz Karlovca. Pa nismo nič kaj dolgo onegavili: malo so me vprašali, potem pa se jim je mudilo domov in sem praktični del izpita opravil tako, da sem člane komisije odpeljal nazaj v Karlovac.“ Peljali

so se s fiatom brez strehe, ki ga je Hanzelj že rabljenega kupil za dvajset takratnih tisočakov. „Da, to je bil prvi avto v Beli krajini, pred mano ga ni imel še nihče,“ ponosno pove.

Hanzelj je bil klepar. „Dela je bilo za kleparje takrat dovolj; največ sem zaslužil s prekrivanjem cerkvenih zvonikov, tako da sem si avto kupil s prihranki enega leta.“

Kljub temu je bil takrat avto draga stvar in nezaslišano razkošje. Kmalu po tistem so dvignili takso na 3.000 dinarjev na leto in Hanzelj, ki je takrat živel v Metliki, je, da bi z avtom tudi kaj zaslužil, vzel dovoljenje za taksi. „Vendar zaslužka s tem ni bilo. Ob sobotah in nedeljah sem že dobil kakšne, ki so si privoščili in se z avtom zapeljali na izlet v Karlovac, Novo mesto, Črnomelj ali v druge bližnje kraje. Do Karlovca sem iz Metlike računal okoli deset dinarjev na osebo, vozil pa sem kakšno uro, kajti fiat ni potegnil več kot 60 kilometrov na uro.“

Vsekakor je Hanzljev avto povsod po Beli krajini vzbujal veliko zanimanje. „Ljudje, zlasti otroci, so ga gledali kot čudo božje. Seveda se z današnjimi avtomobili sploh ne da primerjati: imel je sicer res štiri cilindre, vendar samo sedem konjskih moči. Avtomehanika, jasno, ni bilo nobenega in sem avto popravil kar sam.“

Prvič v življenju je Hanzelj videl avto leta 1915 v Trstu kot avstro-ogrski vojak v prvi svetovni vojni. „Dodeljen sem bil delavnicam v ladjedelnici Sv. Marko v Trstu. Tam sem se naučil mehanike in voziti avto. Po razpadu Avstro-Ogrske se je Hanzelj pridružil Maistrovim borcem. „V Dravogradu smo avstrijski vojski zaplenili enajst tovornjakov. Ti so bili šele pravo čudo: brez akumulatorja, s polnimi gumami,

žarometi na karbid, šli pa so največ 40 km na uro. Nekaj nas je znalo voziti in tovornjake smo odpeljali v Ljubljano, tja, kjer je danes Gospodarsko razstavišče,“ pripoveduje eden izmed treh še živih belokranjskih Maistrovih borcev. „Tam smo jih osem naložili na vlak in se z njimi odpeljali v Skopje. Vožnja z vlakom je trajala celih devet dni. Pa še to: v Ljubljani smo dobili krone, v Beogradu pa so nam, ko smo si kupili hrano, menjali tri krone za en dinar.“

Drugi avto, ki si ga je Hanzelj kupil 1928, je bil znani francoski dellahaye. „Kupil sem ga pri zastopstvu v Zagrebu, čisto novega. Krasen avto, limuzina, mašince je delala tiho kot ura. Je bil pa prenežen za naše ceste, zato sem se čez dve leti odločil za forda, model A, robusten, močan avto, ki je imel motor kot tritonski tovornjak; vendar je preveč požrl. Tudi obrt ni šla več dobro, zato sem vse skupaj pustil, avto prodal, se preselil v Zagreb in se zaposlil kot klepar in šofer pri pogrebem zavodu. V Zagrebu sem se prvič vozil po asfaltu.“

V Zagrebu ga je z družino zatekla vojna. „Sin je hodil v četrto gimnazijo in ustaši so se začeli zanimati zanj, da bi ga spravili v nekakšno mladinsko ustaško gibanje. Zato sem najprej sina in hčerko spravil v Gradac, potem pa sem decembra 1941 še jaz pobegnil tja. Sin je kmalu odšel v partizane, star komaj 16 let, mene pa so zaradi tega „dobri ljudje“ hodili tožiti Italijanom v Črnomelj. Nekega dne so Italijani prišli pome. Mesec dni sem bil v Črnomlju v zaporu, potem pa v internaciji na Rabu, v Gonarsu. Po razpadu Italije sem z drugimi zbežal domov in se pridružil partizanom,“ je na hitro naštel, kaj se je dogajalo v tistih težkih letih.

„S partizani sem prišel v osvobojeno Novo mesto in postal šofer na okrožju in tam ostal, dokler se ni okrožje razformiralo. V začetku sem se po mestu vozil s škodo, ki smo jo popolnoma novo, še v zabojih, zaplenili Ogorevcu; avto sem moral kar sam zmontirati. Takrat je bila prava redkost, če sem v Novem mestu na cesti srečal še kakšen avto, danes pa zaradi toliko avtomobilov po Novem mestu skoraj ne moreš hoditi peš,“ se pritožuje.

Hanzelj je bil na novomeškem okrožju tudi šef garaž. V začetku je bil edini šofer, pa je naučil voziti še štiri fante. Pol leta je vozil rešilca, potem pa se je vrnil v Gradac, se zaposlil kot strojnik v silosu in ostal tam do upokojitve.

„Nazadnje sem imel fička; štiri leta bo, kar sem ga prodal. Pri 77 letih sem se še vozil, da je bilo veselje. Sicer se pa tudi danes prav nič ne bojim sestati za volan, saj to ni nič: oči imam dobre, zdrav sem, v svojem življenju pa sem prevozil toliko kilometrov, da bi, če bi vse seštel, lahko nekajkrat obkrožil zemljo. Res pa je treba danes bolj paziti: promet je gost, avtomobili hitri, in če ne upoštevam prometnih znakov in predpisov, se ti hitro lahko kaj zgodi. Res je pametno, da so uvedli varnostne pasove. Včasih je bilo kar se vožnje tiče, vse bolj preprosto: če si v križišču peljal naravnost, si zahupal enkrat, če si zavijal desno, dvakrat, če na levo, pa trikrat; hupa je bila kar zunaj kabine, stiskal si jo pa z roko. Na fordu pa je že bil smerni kazalec, na zunanji strani vetrobranskega stekla, in to samo eden, premikal pa sem ga iz avta,“ se spominja Anton Hanzelj, prvi Belokranjec, ki je imel svoj avto in ki se je naučil voziti pred več kot 60 leti.

ANDREJ BARTEJL

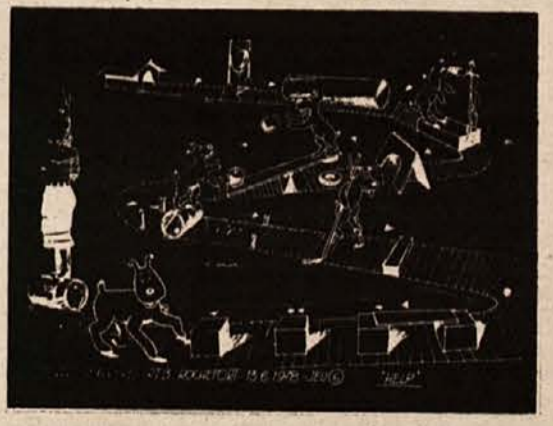
NOVOMEŠČANI V SPOPADU Z JETIJEM, ANAKONDO IN KROKODILI

Dvanajst mlajših Novomeščanov, med njimi štiri dekleta, ter dva za vodji skupine, bodo s svojo spretnostjo in iznajdljivostjo branili čast našega mesta, Slovenije in Jugoslavije v „Igrah brez meja“, ki bodo za naše 13. junija v majhnem belgijskem mestu Rochefort. V bližini ima naša IMV svojo tovarno prikolic.

„Igre brez meja“ so zabavni program, ki ga v poletnih mesecih predvajajo televizije sedmih držav, članic Evrovizije: Vel. Britanija, Francija, Belgija, Italija, Švica, Nemčija in (letos prvič) Jugoslavija. To je najbolj gledan in najbolj popularen mednarodni program, ki ga predvajajo v vseh deželah Sredozemlja in v Kanadi. Letos ga bodo preko enega kanala predvajali tudi v Združenih državah Amerike.

„Igre brez meja“ imajo že trinajstletno tradicijo in prepovedujejo zasledovati komercialne interese, pač pa imajo za cilj zabavo in razvedrilo. Niso toliko usmerjene zgolj v športno tekmovalstvo, v zmago za vsako ceno, marveč v navezavo stikov in sodelovanje na več področjih.

To, kar gledamo na zaslonih, je le majhen del tega, kar se odvija v sklopu „Iger brez meja“. Gre za stike stotine mladih iz evropskih dežel pred tekmovalcem in po njem, za stike občinskih predsednikov, poslovnih mož in kulturnikov. V okviru iger so namreč vselej tudi razne razstave, koncerti in druge kulturne prireditve. Kraj za nastop v posamezni državi določi vselej država gostiteljica. V letošnjem letu se igre začno 31. maja v italijanskem mestu Lago Maggiore. Na

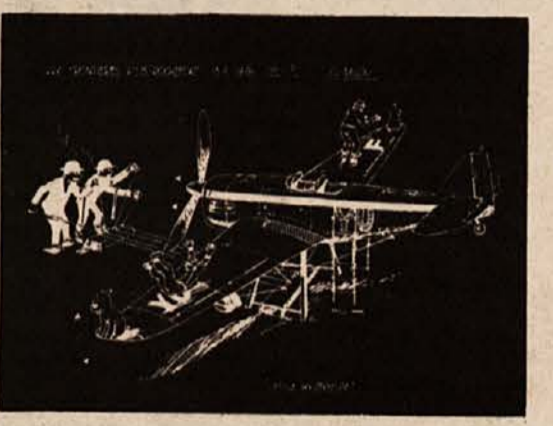

drugih igrah, 14. junija v belgijskem Rochefortu, pa bomo že na vrsti Novomeščani. Jugoslavija da, kot vse druge sodelujoče države, ekipe sedmih mest. Nastopajo še: Kragujevac, Ohrid, Split, Mostar, Kotor in Zemun. V Zemunu bo Jugoslavija 12. julija priredila svoj del gostiteljskega programa.

Tekmuje se po natančno določenih pravilih pod kontrolo dveh mednarodnih sodnikov, medtem ko pomožne sodnike oskrbi mesto gostitelj. Vsaka država predlaga za igre, ki jih organizira, svoj program, ki ga mora sprejeti kolegijski organ vseh sodelujočih držav. Igre imajo navadno značilno vsebino: Belgija ob proslavi Rubensovega jubileja, Italija turizem itd.

Za letos je predlaganih 9 iger (sprejetih bo sedem), ob katerih se bomo nedvomno od srca nasmejali. „Strupji, pridi sem“, je naslov prve, v kateri bodo morali tekmovalci v čim krajšem času priti iz pilotske kabine na konec avionskega krila in od tam prinesiti v kabino psa Strupija. Krilo bo pokrito z drsečo snovjo, letalo bosta stresala dva nasprotnika. Če tekmovalci pade s krila, mora po stranski lestvi splezati nazaj in začeti znova.

Drugi igri je naslov Al Caponejeva banda. Tu gre za velik stroj, ki predeluje žive prašiče v konzerve – klobase. Pred strojem bodo visele fotografije Al Caponejevih zlikovcev, tekmovalci pa bo moral pridobiti čimveč teh slik. Če pade

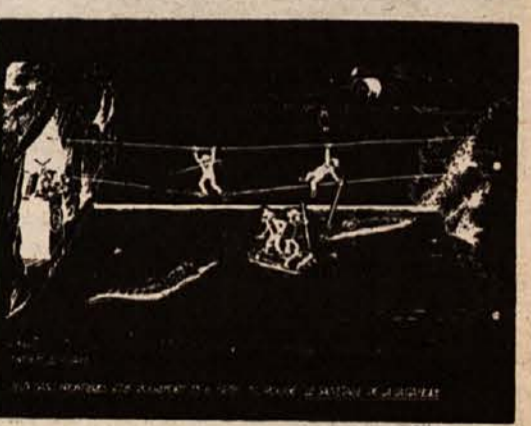

zraven tekočega traku, se mora nanj povzpeti spet po stopnicah, če pa ga tekoči trak potegne v stoj, mora zlesti še v konzervo in pride na drugi strani ven kot klobasa.

Jedrski reaktor je tretja igra, v kateri bo potrebno kar najhitreje napolniti reaktor s sedmimi palicami plutonija. Transport palic pa bo težak, ker bo potekal na kotalkah. „Zdrobljivo“ – se glasi naslov četrte predlagane igre, v kateri bo potrebno ujeti sedem kristalnih krogel z nevarno tekočino. Krogle bo osrednja figura Tintin spuščala po dvojni vrvi, spodaj pa bosta čakala dva tekmovalca z nogami na z lepilom namazani površini in skušala krogle ujeti.

Igračkanje z namišljeno nevarnostjo se skriva v vseh predlaganih igrah, tako tudi v Anakondi. Tintin (njega bomo morali spoznati kot osrednjo osebo vseh iger) bo zaprt v Inkovski statui v pragozdu, iz vej pa bo visela krvooločna anakonda (kača). Vrat kačje glave bo obtežen, nanj pa bosta pritrjeni dve vrvi, s katerimi nasprotnik izmika glavo pred puščicami rešiteljic iz Plamena Arumbaya. Če bo puščica zadela kačjo glavo, bo igre konec, če pa se kačja glava dotakne Tintinove glave, dobi ekipa eno točko.

V iskanju domiselnosti so privlekli na dan tudi Yetija in Tcanga. Ta igra naj bi se dogajala v Tibetanskem pogorju. Na ledeniku (lakiran polystrol) bo tekmovalci skušali ujeti Tcanga, ki ga ima ujetega Yeti. Vzpon in spust bo možen le

v primeru, če bo tekmovalci s priročnim orodjem vsekal stopinje v led.

Ena izmed predlaganih iger se bo dogajala v jamskem jezeru, v katerem bosta dva požrešna krokodila: po dva tekmovalca skušata viteško rešiti dekletko, medtem ko ju nasprotniki ovirajo, itd. „Ubiti pajka“ se glasi naslov igre, predvidene za nadomestno, v kateri bo tekmovalci pripet na elastično vrv in bo hodil po drseči podlagi. Z buzdovanom bo moral ubiti pajka na jajcu, vendar se bo ta vedno bolj odmikal. Vsekakor je najbolj nenavadna predlagana igra z naslovom „Pomoč“, katere izid bo odvisen v glavnem od tega, če se bo tekmovalci kuža pravočasno polul na prižgano zažgalno vrvice in rešil svoje-ga gospodarja.

Program bo torej napet, zabaven in popestren z mnogimi nevšečnostmi, ki se jim ob takih priložnostih tako radi smejimo. In kdo bo v novomeški ekipi? Imena bodo znana sredi maja, medtem pa bodo skušali preko telesokulturne skupnosti oziroma športnih trenerjev najeti vsaj 16 let stare mlade fante in dekleta uglajenega vedenja, z znanjem vsaj enega tujega jezika in kajpak z dobršno mero spretnosti, iznajdljivosti in podobnimi lastnostmi. Na srečo bodo v kužke oblečena dekleta skrivala stekleničke, sicer bi se znašli v hudi zagati. Kljub mnogim kužetom in njihovi izvežbanosti bi najbrž težko našli sedem takih primerkov, da bi znali ob pravem trenutku dvigniti tace.

RIA BAČER

Z BRZOSTRELKO V ZIBELKI

Zdi se, da kolo zgodovine na Bližnjem vzhodu v zadnjih desetletjih ne pozna sprememb. To je potrdila tudi najnovejša izraelska agresija na jugu Libanona, ki je pustila hude posledice: veliko mrtvih, ranjenih, porušene hiše, zapuščene domove in na tisoče novih palestinskih beguncev. In zakaj pravzaprav prihaja do neprestanih oboroženih bojev med Izraelci in Arabci? Kamen spotike oziroma jedro bližnjevzhodne drame je v dejstvu, da sta na istem ozemlju želela uveljaviti nacionalne pravice dva naroda: Židje in Palestinci.

Palestina, zgodovinska dežela med Sredozemskim morjem in udorino, v kateri teče Jordan in počiva Mrtvo morje, se je najprej osvobodila turškega gospodarstva in pred petinpetdesetimi leti postala britanski mandat Društva narodov. Na površini 26.300 kvadratnih metrov je bilo leta 1947 1.930.000 prebivalcev: 1.100.000 Arabcev in okoli 620.000 Judov. Pod britanskim mandatom se je število Judov hitro večalo, in sicer zaradi močnega preseljevanja, zlasti po drugi svetovni vojni. 1947. leta je OZN priporočala delitev dežele na arabski in jugoslovanski del, kar so Židje takoj sprejeli. Leto kasneje so odšli Angleži in še isti dan so Judje razglasili ustanovitev države Izrael. Arabske države in palestinski Arabci so bili ogorčeni. Posegli so po orožju in od takrat se ta kos Bližnjega vzhoda nahaja v začaranem krogu nasilja, zmot, njihov sad pa so smrt, žalost in številni begunci. Naselili so se v sosednjih arabskih deželah. Resnica je, da domala nikjer niso bili in niso zaželeni. Zaradi tega so se naselili v predmestjih večjih mest, zlasti pa po številnih taboriščih, razsutih po vseh sosednjih arabskih deželah. Njihovo število se je močno povečalo po zmagi Izraela v junijski vojni pred enajstimi leti. Okupatorji, tako sovražnike imenujejo Palestinci, so zasedli jordanški del Palestine. Tako je prišlo pod izraelsko okupacijo okoli milijon Palestincev in drugih Arabcev, veliko pa jih je zbežalo na »varno« k sosedem. In če bi danes, po najnovejši izraelski vojaški pustolovščini, skušali prešteti vse begunce, bi jih bilo skoraj dva milijona. Korenine desetletnih spopadov pa so pognale že v prejšnjem stoletju.

IZBRANCI' POSTANEJO MORILCI

Začelo se je z židovskim novinarjem Theodorjem Herzlom. V svoji knjigi „Židovska država“ je opisal vizijo socialno pravične države Židov, v kateri naj bi pripadniki na vse vetrove raztepenega naroda nadaljevali svoj nacionalni razvoj. Tako se je začelo agresivno politično gibanje, imenovano sionizem. Oče zamisli o Izraelski državi je na sionističnem kongresu dejal: „Čez mejo bomo skušali poriniti Palestinsko revno prebivalstvo. Delo naj si najdejo v njim naklonjenih državah. V naši deželi zanje ne bo dela.“ V Palestino so kmalu zatem začeli prihajati prvi židovski priseljenci.

O tem je naš sogovornik, »novomeški« Palestinec Ibrahim Bedair, ki je zaposlen pri Pionirju, dejal: „V naši deželi je bilo takrat komaj nekaj deset tisoč Židov in več kot sedemsto tisoč Arabcev. Bili smo še pod turško oblastjo. Britanci so menda takrat našim »bratrancom« obljubili dom, državo, ker so se zagrizeno borili proti Turkom in pripomogli, da so se z naše zemlje morali umakniti. To so Judje kasneje nič kolikokrat razlagali tako, da so jim Angleži obljubili državo. Že takrat bi nas najraje utopili v kaplji vode in niso hoteli priznati, da imamo Palestinci vse pravice do svoje države. V Palestini namreč živimo že tisoč let. In tako se je zgodilo, da je začela teči kri. V letih 1920 – 1936 je bilo ubitih okoli 65.000 Arabcev in 15.000 Židov. V slabih šestnajstih letih je tekla kri, opozarjala na nespametne žrtve in prišla je II. svetovna vojna, hud udarec za Jude. Prinesla jim je veliko gorja.

Okoli šest milijonov Židov je umrlo v nacističnih taboriščih in mi, Palestinci, smo takrat bili prepričani, da bomo po vojni s priseljenci zaživel tako, kot je zapel vaš Prešeren. Hudo smo se zmotili...“

DOJENČKI UMIRAJO

Vojna se je namreč za svet nehala. Dan je ponovno postal dan, nedelja nedelja, kri, arabska in židovska, pa je ponovno tekla. Izraelci, ki so dodobra okusili metode Hitlerjevega vojaškega stroja, so nadaljevali še s hujšim bojem, začeli so uporabljati nacistične metode. Ibrahim Bedair: „Židovsko državo so ustanovili sredi maja 1948. Hitro so jo priznale ZDA, Sovjetska zveza in številne druge države. Le dvanajst ur po tem, ko je Ben Gurion proglasil židovsko državo, so ermade štirih arabskih držav začele vojno. Niso imele

sreče. In Vzhod se od takrat nikoli ni povsem umiril. Beguncev je bilo vse več, njihova taborišča so rasla. Pribežališče na obmejnih področjih Egipta, Jordanije, Srbije in Libanona je poiskalo nekaj več kot milijon Palestincev. Zapustili so 388 vasi, polovico zgradb v Palestini, mnogo pomarančnih in limonovih nasadov, na tisoče trgovin. Izrael je ustvaril novo državo in narod beguncev. Že moja generacija je živela v izredno slabih razmerah. Ni bilo zemlje, zato ne zelenjave. Ljudje so jedli vse, kar je bilo zeleno. Bili so zelo lačni in mnogo jih je od lakote umrlo. Pomislite: v eni sami sobi, v enem samem šotoru, pod enim samim šotorskim platnom je našlo drugi dom več kot deset ljudi. Pojavila se je jetika. Štirje od petih dojenčkov so umrli, še preden so bili stari eno leto. In na pomoč, veliko prekasno, so priskočili Združeni narodi. Vsak dan so dali za šest centov hrane.“

Izraelci, izbrano ljudstvo, pa so imeli vse večji apetit po arabskem ozemlju. Leta 1956 Egipt podržavi družbo, ki je imela v rokah Sueški prekop. Aba Eban, tedanji izraelski predstavnik v Združenih narodih, je takoj zatem zatrnil, da Izrael zavoljo tega ne bo napovedal vojne. Že naslednji dan se je 30.000 izraelskih vojakov nahajalo na Sinajskem polotoku. Pod okupatorjevimi streli so padli kmetje, ki so se vracali s polja. Niso namreč upoštevali policijske ure. Leta 1966 je Moshe Dajan obiskal Vietnam. Šel je na študijski izlet. Seznanjal se je z metodami, ki jih je ameriška vojska uporabljala v boju proti vietnamskemu ljudstvu. Zapisal je: „Združene države in Izrael uporabljajo skupaj isti jezik, če govorimo o kazenskih ukrepih...“ Leto kasneje so arabsko nebo parali izraelski bombniki. Bombe so padale kot toča, na cesti ni bil varen pred streli niti dojenček. Matere so neusmiljeno ločevali od otrok. Novi begunci, novi šotori. Žene so izgubile očete, može, brate, sinove. V palestinskih grudih je vrelo, nemočne pesti so se dvigale.

TRKANJE JE PELJALO V SMRT

Ibrahim: „Najbrž bo bralce vašega tednika zanimalo, kaj je konec leta 1967 pisal neki ameriški novinar, ko je izraelska vojska z buldozerji porušila skoraj 1700 hiš v dolini reke Jordan. Nekako takole je zapisal: „Poznamo ljudi begunce iz vasi Cordiala. Ob zori jih je prebudilo trkanje vojakov; trkali so na vrata; ljudem so ukazali, naj grejo iz hiš taki, kot so spali. Ukazali so jim, naj zapuste domove, ne da bi smeli vzeti kar koli s seboj. Dovolili so jim le, da so nahranili

otroke. Dejali so jim, da morajo odkorakati v določeno smer in potem je vojska začela minirati njihove hiše. Takoj zatem, ko so jih zapustili. To pa še ni konec te zgodbe. Ko so ti ljudje hodili po cesti, so jih vojaki mučili; na slepo so izbirali može in jih pred drugimi morili.“ Tudi to pričanje ameriškega novinarja dokazuje, da so bili nemški nacisti Izraelcem dobri učitelji.“

Z izgubo svoje domovine in ustanovitvijo države Izrael na 77 odstotkih vsega ozemlja Palestine se Arabci, zlasti pa Palestinci, seveda niso sprijaznili. Tako so pred skoraj tremi desetletji nastale v vseh sosednjih arabskih državah organizacije beguncev za medsebojno pomoč in osvoboditev Palestine. Svoje prvo stalno oporišče so imeli v zavoju reke Jordan, kmalu zatem pa je bilo moč videti palestinske zastave tudi drugod. Organizirali so odrede komandosov, ki so vpadali na ozemlje Izraela. Gibanje za osvoboditev Palestine (El Fatah) pod vodstvom Jaserja Arafata je danes med najbolj znanimi in postaja iz dneva v dan bolj močno. 1974. leta so arabske, muslimanske in večina neuvršenih držav priznale PLO za zakonitega predstavnika palestinskega naroda, kar je naslednje leto potrdil tudi Varnostni svet OZN, ki je dovolil tudi udeležbo zastopnika PLO pri razpravah o vseh vprašanih Palestine in Bližnjega vzhoda.

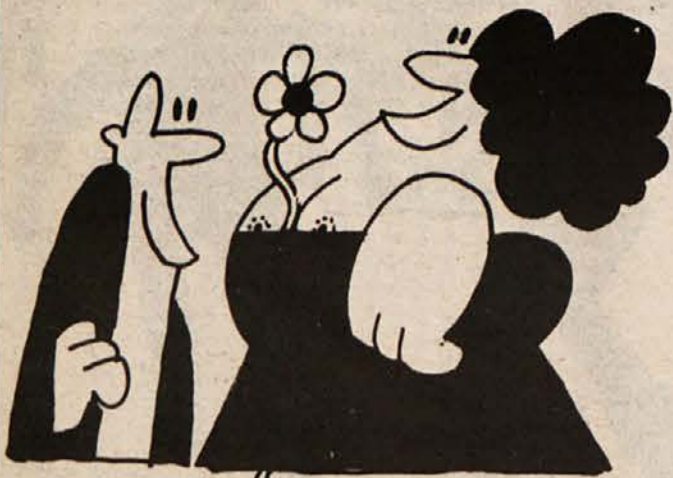
MLADOLETNI BOJEVNIKI

Danes se zdi, da so vsi Palestinci vojaki. Osnovnošolci imajo po pouku drugo šolo. V posameznih skupinah se vadijo v streljanju, boju od blizu, plezanju po gorah. Tako kaj kmalu postanejo spretni bojovníki, ki jim je moč zaupati navzlic njihovim trinajstim letom. Vojake so iz dečkov naredili Izraelci. Vendar Palestinci kaj radi povedo, da v njihovih šolah vojake—dečke, ki se z brzostrelko spoznajo skoraj že v zibelki, učijo tudi hebrejščino. Kajti Palestinci so prepričani, da bodo zmagali. Morajo zmagati. Zakaj njihov boj je osvobodilni boj. V novi Palestini bi radi živeli v miru. Vsi: Židje, muslimani, kristjani. In zato se učijo hebrejščine. Judov ne želijo potisniti v morje, kot ne želijo, da bi jih Židji, po krvi njihovi pravi bratrance, potisnili v puščavo, jih oropali za najdražje, za domovino. Desetletja so Palestinci po taboriščih. Lačni so domovine, v kateri so pripravljene živeti z Judi, lačni svojih vasi, mest, hiš, ki jih sedaj marsikje za bodočo žico rišejo iz palic in kamenja. Lačni so naših mirnih nedelj, neba, na katerem bi gledali svobodne ptice.

BOJAN BUDJA
JANEZ PEZELJ

ropotarnica

O CVETU

— Kar imenujemo cvet, bi tudi z drugim imenom prav tako dišalo.

Shakespeare

— Velik človek se drži jedra, ne pa lupine. Njemu je mar sad, ne pa cvet.

Lao Ce

— Samo umetno cvetje se boji dežja.

Krilov

— En cvet še ne naredi venca.

Italijanski pregovor

O MOLKU

— Z besedo je človek vzvišen nad živaljo, z molkom nad samim seboj.

Masson

— Molk je najlepši okras ženske, vendar ga malokrat nosi.

Angleški pregovor

— Mali potok skače, žubori in šumi, a velika reka zamišljeno molči.

Ljubomir Nenadović

O DELU

— Če je moja dolžnost delati, je moja pravica živeti.

Kosovel

— Kdor je zamišljen, ni brezdelen. Delo je lahko vidno in nevidno.

Hugo

— Nobena druga stvar na svetu me ne prevzame tako kot delo: cele ure lahko sedim in ga opazujem.

Jerome K. Jerome

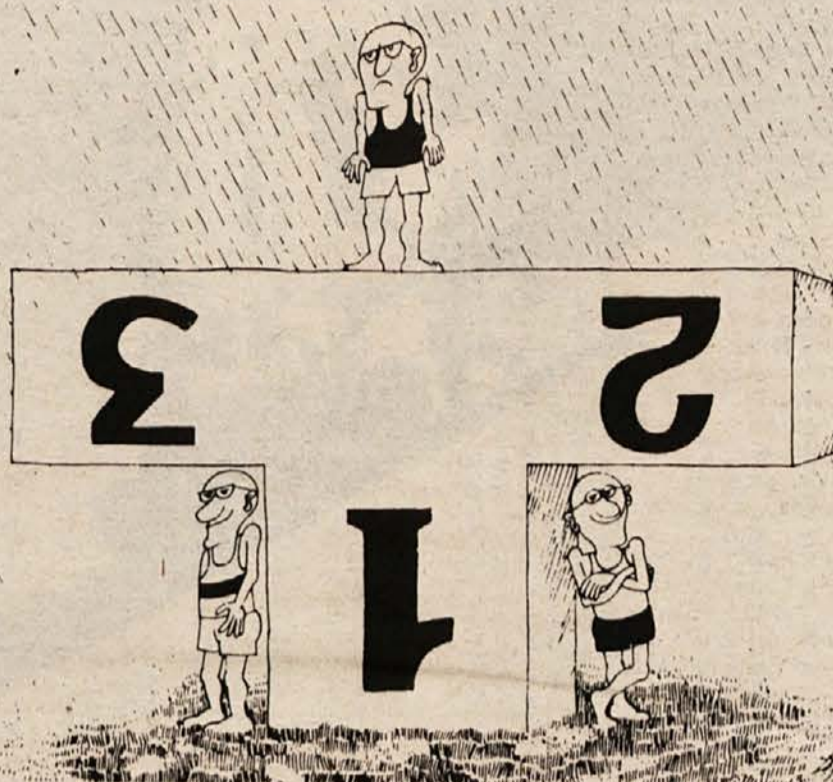
— Najbolj delavni del človeškega telesa so komolci.

Ronald Sirl

brez besed

GUSTAV PEICHL
AVSTRIJA

ŠPIRO RADULOVIĆ
JUGOSLAVIJA

za moske: daljsi reverji

Moti se, kdor misli, da je moška moda mnogo manj muhasta kakor ženska. Modni kreatorji po svetu se oblačilom za krepkejši spol posvečajo z vso vnetostjo in svoje zamisli prav tako naglo spreminjajo kot pri ženskih modelih. Res pa je, da je sprememba težje opaziti, ker moški mnogo počasneje sledijo modnim muham.

Letošnje klasične obleke so še vedno tridelne: skunjič, hlače in telovnik. Novo od lani pa je, da so reverji pri moških oblekah daljši in precej ožji, in da merijo hlače spodaj 26 do 28 cm. Vračajo se zavijki na hlačnem robu in gube v pasu. Tudi razporki na skunjičih niso pozabljeni, samo da so se iz sredine preselili na obe strani zadnjega dela hrbta.

Vse bolj pa je iskana konfekcija, ki vsebuje oblačila za

prosti čas. Pri tem ne gre samo za kavbojke, marveč za športne hlače in skunjiče-bluzone, ki jih sodoben moški prav tako lahko nosi za v službo in vsakdanje poti. Pri takih športnih skunjičih je mnogokrat pas iz pletenine, prav tako ovratnik ali pa je skunjič na več konceh kombiniran z usnjem. Žepi so veliki, z zaklopkami.

Moški plašči so še vedno priljubljeni trenčkoti, pri katerih pa se menjava največkrat le dolžina: enkrat so zelo

kratki, drugič precej dolgi ali pa do kolena. Letošnji spominjajo na vojaške plašče: imajo epolete, raglan rokave, nizka sedelca, pas, ki pa je le zavoljo lepšega. Plašči se nosijo z odvezanim pasom.

Za pomlad in poletje pa so moška oblačila izdelana iz flanelne, žameta in neke vrste popelina. Safari stil osvaja današnji sodobni svet, ne glede na to, ali gre za mraza vajene severnjake ali vročemu soncu vdane južnjake.

RIA BAČER

domaća lekarna jetrnik

Kamorkoli se ta čas ozrete, povsod boste ob obronkih gozdov videli nizko rastlino z lepimi modrimi cvetovi. Jetrnik zraste 10 do 15 cm visoko. Iz kratke korenike poženejo zgodaj spomladi cvetna stebelca, šele potem dobi rastlina liste. Cvet ima 6 do 10 venčnih listov in veliko belkastih prašnikov, listi pa so debeli, na zgornji strani zeleni, spodaj rdečkasti.

Jetrnik raste po suhih in

svetlih listnatih gozdovih, posebno mu prija apnenčasta tla. Nabiramo liste in cvetove in jih sušimo v senci, najbolje na prepihu. Jetrnik je strupen, zato ga nikakor ne smemo uporabljati svežega, temveč le posušenega. Med sušenjem strupi razpadejo. Po nabiranju si umijmo roke.

Jetrnik se uporablja pri jetrnih boleznih, posebno dober je za bolnike, ki imajo žolčne težave ali žolčne kam-

ne. V domačem zdravilstvu lahko sami pripravimo jetrnike kapljice. V litru žganja namočimo 100 g dobro narezanega jetrnika. Pustimo stati 14 dni, vendar vsak dan steklenico dobro potresemo. Nato tekočino odlijemo in hranimo v dobro zaprti steklenici. Uživamo tako, da na žličko sladkorja nakapamo 10 do 15 kapljic in pojemo. Kapljice jemljemo največ trikrat na dan.

Peter Kotar

Po imenu sodeč, so to jed iznašli v kuhinji madžarskih grofov, priporočil pa jo je za naše gospodinjke Peter Kotar, šef kuhinje v novoodprti restavraciji Zdravilišča Dol. Toplice. Ime je sicer nenavadno, jed pa povsem domača in je ni težko pripraviti.

Potrebujemo 6 govejih zrezkov od hrbta, 15 dkg čebule, zrezane na liste; 8 dkg

korenčka, 5 dkg zelene, 5 dkg kislih kumar — vse narezano na rezance. Poleg tega še malo kaper, gorčice, kisle smetane in 1,5 dcl olja.

Najprej na vročem olju spečemo bržole, nakar jih vzamemo iz posode. V njej dalje pražimo čebulo, da zarumeni, potem dodamo zeleno in korenček in spet pražimo. Čez čas pomokamo, zalijemo z

vodo ali z juho in prevremo. Bržole zložimo v omako, dodamo kaper, gorčico, kumare in spet malo prevremo. Prav na koncu dodamo kisló smetano.

Po nasvetu mojstra kuhinje Petra Kotarja gredo dobro zraven zdrobovi kroketi, krompirjeve blazinice (svaljki) ali domači rezanci. Pa seveda solata po želji!

R. B.

obzorja

prebrali smo

POTEPUHI

Večina slovenskih prevodov del norveškega pisatelja Knuta Hamsuna (1859–1952) je nastala že v času med obema vojnama. Leta 1920 je pisatelj dobil Nobelovo nagrado in pet let pozneje je izšel F. Albrehta prevod „Gladu“. Sicer pa smo doslej dobili že tri izdaje „Blagoslova zemlje“, po dve „Pana“ in „Viktorije“ – in sploh lahko naštejemo precej nad dvajset naslovov prevedenih Hamsunovih knjig (romanov, novel, povesti). O pisatelju, ki v svetovni književnosti velja za mojstra „naivnega“, folklorno oblikovanega pisanja ter za zanesenega poveljevalca prvobitnih oblik človeškega življenja, se je ob prevodih veliko pisalo v slovenskih revijah in časnikih, že nekajkrat pa je bilo njegovo življenje in delo podrobneje prikazano tudi v spremnih besedah k posameznim knjigam.

Hamsunov roman „Potepuhi“ (1927) je Oton Župančič poslovenil že 1932; odtlej je njegov prevod izšel še v „Sto romanih“, pred kratkim pa ga je v zbirki „Ljudska knjiga“ izdala tudi Prešernova družba.

potepuhi

Roman odlikujejo poetični in duhoviti opisi življenja po revnih norveških naseljih ribičev in kmetov, osrednji junaki dogajanja pa so potepuhi, postavljaški, pretkani in lahko-

miselni. Ob njih je pisatelj opisoval tudi usode posebnih, sejmarskih goljufov, ošabnih bogatinov, trgovcev, brodarjev in delavnih, četudi pogosto lahkoživih deklet in žena, ki jih mamijo pustolovščine. Iz te pisane značajske palete izstopata glavna junaka, potepuha Avgust in Edevar, ki sta večno nemirna, širokosrčna in širokoustna. Nenehno mislita le na veliki svet, toda beg iz temačnosti ni lahek.

V „Potepuhe“ je Hamsun pretil veliko lastnih življenjskih posebnosti. Avgust, klatež, pesnik, romantik, dobrodušen veseljak in nemiren duh poseblja pisatelja, o katerem je Maksim Gorki zapisal: „Pod njegovimi neustrašno in prostodušno oblikujočimi duhovnimi rokami najgrše zadobi plemenito lepo obliko...“

dokaj površno

Vera Remic-Jager, v slavističnih krogih znana kot prizadevna pedagoginja in sestavljalka srednješolskih učbenikov za pouk slovenščine, je bila pred izidom romana „Dolina zelenega zlata“ (izšel je v

Dolina zelenega zlata

„Kmečki knjižni zbirki“ pri Kmečkem glasu) docela neznan literarno ime. Najbrž se tudi po prvem literarnem poskusu o njej ne bo govorilo kot o pisateljici, ki je v slovensko književnost uvedla doslej prikrite razsežnosti. Kajti pričujoči roman („resnična podoba“ Gornje Savinjske doline, njenih kmetov, splavarjev in lesnih trgovcev) ne nadaljuje ne poglablja, ampak dokaj površno vtraja v okvirih t.i. socialnega realizma.

V omenjeni zbirki je izšla tudi povest „Tako je to“ Franca Slokana, ki je bil sprva zidar pa tehnični risar, nato je dolga leta opravljal razne posle v uredništvu Slovenskega naroda, po zadnji vojni pa je novinaril pri več časnikih, kjer je pogosto objavljala tudi koserije. Za slednje pravi v spremni besedi k pričujoči knjigi, da jih „tako imenovana literarna zgodovina ne upošteva. Mislim, da ni upoštevala tudi dveh knjižic sonetnih vencev in okrog 45 neobjavljenih sonetnih vencev.“ Sploh pa je doslej izšlo že nad pol ducata Slokanovih knjig, kot zadnja navede-

Tako je to

na povest, ki je pripoved o usodah več kmečkih družin med obema vojnama. Dovolj zanimivo so prikazani posamezni liki (trden kmet, ki se sprevrže v skopuškega čudaka; vdova, ki ji kmalu umre vsak mož; spletkarski ženskar, ki se ko meglja plazi skozi usode drugih) – glede na vsebinsko, oblikovno in jezikovno plat pa je Slokanova podoba slovenjegoriške vasi bornejša od romana Remic-Jagrove.

knjige

ODROM OB ROB

„Odrom ob rob“ je obsežna knjiga (izdala jo je Državna založba Slovenije), v kateri je gledališki kritik, publicist, pesnik in prevajalec Veno Taufer zbral svoje članke o gledališkem ustvarjanju na Slovenskem v sedmih letih tega desetletja. Po uvodnem besedilu „Časovni stroj sedanjika“, ki je

PREDSTAVUJAMO VAM

„TITO – ŠTIRIDESET LET NA ČELU ZKJ“

Založniki (beograjska Narodna knjiga, skopska Nova Makedonija in ljubljanska Partizanska knjiga) so med pripravljanim knjige težili, da bi sestavili delo, ki bi zaokroženo osvetlilo najpomembnejše značilnosti Titovega revolucionarnega, političnega in državnega delovanja skozi štiri desetletja.

Ob dejstvu, da je v eni knjigi docela nemogoče podati celovite podobe obsežnega Titovega dela, je bila naloga založnikov izjemno zapletena in odgovorna. Da so ji bili kos,

dokazuje 750 strani obsežna knjiga četrtnskega formata, ki prinaša 23 teoretičnih prispevkov raznih avtorjev (tudi E. Kardelja in V. Tomšičeve), izbor iz Titovih del, kronologijo najvažnejših dogodkov iz njegovega življenja in dela ter poseben dodatek z izjavami znanih osebnosti o Titu. Tekst dopolnjuje okoli 400 fotografij in faksimilov dokumentov.

Četudi dokaj zaokrožena celota, je knjiga vendarle razdeljena na štiri dele z naslednjimi okvirnimi naslovi: „Boj za konsolidacijo KPJ in napori za obrambo dežele pred fašizmom (1937–1941)“, „NOB in socialistična revolucija narodov in narodnosti Jugoslavije (1941–1945)“, „Graditev in razvoj socialistične samoupravne in neuvrščene Jugoslavije (1945–1977)“ in „Dokumenti, kronologija in drugi prispevki.“

Knjiga je pred nedavnim izšla v srbohrvaškem, makedonskem in slovenskem jeziku ter ustvarjalno zaključuje proslavljanje lanskih Titovih jubilejev. To ni zgolj tehten vpogled v predsednikovo življenje in delo, ampak je hkrati tudi izčrpen prikaz razvoja in vloge KPJ oz. ZKJ.

bilo Tauferjev prispevek k t.i. okrogli mizi med Goriškim srečanjem malih odrov 1975, tvori osrednji del knjige poglavje „Predstave predstavjalcev“, ki je izbor iz pisanja o predstavah, o katerih je kritik poročal za ljubljanski radio in časopis Naši razgledi. Pod glavnim naslovom „Komedijantski vozovi“ prinaša knjiga nekaj že prej objavljenih Tauferjevih zapisov o gledaliških dogodkih na tujem, poleg kratke spremne besede, pregleda predstav svobodnih eksperimentalnih gledaliških skupin in imenskega kazala pa jo zaključuje dramoletiziran esej „Birnamski gozd“, v katerem se kritik sprašuje o sodobnih slovenskih gledaliških prizadevanjih, in ob slednjih ugotavlja, „da Slovenci nismo nikoli v praksi izoblikovali svoje filozofske estetike ali zares sprejeli tuje.“

misel in čas

Zadnji dve knjigi, ki sta izšli v zbirki „Misel in čas“ pri Cankarjevi založbi, vsebinsko posegata na idejno politično področje. Prva obravnava del medvojne slovenske zgodovine, druga pa je pričevanje o zdajšnjih idejnih usmeritvah komunistov Zahoda.

Janko Prunk pravi v predgovoru h knjigi „Pot krščanskih socialistov v Osvobodilno fronto slovenskega naroda“, da je bil pri pisanju zvest nasled-

njemu načelu zgodovinspisja: ne napisati nič, kar ni resnično, in nič zamolčati, kar je resnično! Tako je na osnovi arhivskega, publicističnega in časopisnega gradiva, knjig in izjav še živečih tvorcev takratnih političnih razmer dokumentirano opisal vsakršne razsežnosti in posebnosti krščanskih socialistov. Po uvodni oznaki krščanskega socializma v zahodni in srednji Evropi med vojnama je orisal mesto krščanskih socialistov pod okriljem slovenske ljudske stranke, nato je razčlenil njihovo idejno osveščenost in politično enakopravnost, prikazal je njihovo vlogo v ljudskofrontnem zblizevanju in razhajanju ter politične okoliščine, v katerih je prišlo do sporazuma med krščanskimi socialisti in KP.

V knjigi „Zahodnoevropske poti v komunizem“ je novinar

Janez Stanič zbral blizu trideset dokumentov, razprav, člankov, govorov in intervjujev voditeljev zahodnoevropskih KP (Berlinguerja, Pajette, Carrilla, Marchaisa in drugih). Uvodni del prinaša izbor dokumentov in govorov, ki so programskega značaja, saj so vzeti večinoma iz kongresnih gradiv. V osrednjem delu objavljena besedila niso več uradna in se navezujejo na posebnosti socializma nasploh. Zaključni del knjige sestavljajo daljši odlomki iz del, ki na videz nimajo neposredne zveze s politiko evrokomunizma; gre namreč za kritiko

socialistične prakse, zlasti v SZ. Ker pa vemo, da gre pri evrokomunizmu v osnovi za oddaljevanje od političnih poti SZ, tudi ta del knjige razkriva zdajšnje stanje evrokomunizma, ki je hkrati socialistični izziv razvitim kapitalističnim družbam in ustaljenim vidikom že obstoječe socialistične misli in prakse.

kuj železo...

Na Slovenskem je prišlo že kar v razvado, da ob predvajanju filmov ali televizijskih nadaljevanj založbe pohitijo z izdajami literarnih del, po katerih je segla sedma umetnost. To kajpak ni nič slabega, četudi nam kliče pred oči turobno dejstvo, da so neprizanesljivi tržni odnosi že do kraja prepredli posredovanje umetniške tvornosti. Rekla: Kuj železo, dokler je vročel se je z natisom

romana „Ko zorijo jagode“ Branke Jurčiče držala tudi Mladinska knjiga. Kdor bo (ne)zadovoljen s filmom (o njem smo obširneje pisali pred kratkim) o dozorevanju mladih, torej lahko seže tudi po njegovi literarni predlogi, ki je opremljena s posnetki iz filma.

STRIC, KDAJ BODO LUTKE?

Za 30-letno delo na področju lutkarstva je prejel ob praznovanju 30-letnice povojnega lutkovnega gledališča Kočevje nagrado in priznanje Matija Glad, ki je kot nadzornik obnove Šeškovega doma 1948 našel med ruševinami stare lutke predvojnega sokolskega društva. Takrat se mu je spet prebudilo že skoraj pozabljeno veselje do lutk, ki mu ga je pred vojno v rodni Banjiloki vdihnil učitelj Adolf Prešeren, vodja lutkarske sekcije pri „Sokolu“ v tej vasi. Glad je 1948 začel tudi rezbariti glave lutk, kasneje pa je lutke za vse igrice izdelal kar sam. Z igricami in lutkami, ki jih je prikazal celo na razstavah, je razveseljeval otroke, ki so mu bili za njegovo delo vedno hvaležni.

Bolezen mu je 16-letnemu (1928. leta) preprečila, da bi se izučil za kovača. Hudo bolezen si je nakopal tudi v italijanski internaciji na Rabu, kjer je bil od 1942 naprej. V naslednjih letih je moral večkrat v bolnišnico in še danes ni najboljšega zdravja. Zato ni čudno, da se je pred leti že nameraval posloviti od lutk. Vendar tega ni storil predvsem zaradi otrok, ki so

ga spraševali: „Stric, kdaj bodo lutke?“ Otrok ni mogel razočarati, kajti zanj ni lepšega na svetu, kot gledati otroke, kako se živje v igrico, kako žele pomagati pomoči potrebnim in kako obsojajo hudobne, ki se jih tudi boje.

Ko je začel življenjski standard hitreje naraščati, so se ljudje tudi v Kočevju začeli gnati za materialnimi dobrinami, na kulturo pa so skoraj pozabili. Zanj je bilo malo denarja, zato so postopoma zamirale kulturne dejavnosti na podeželju in celo v mestu. Tudi lutkarstvo je bilo v krizi, vendar so ga rešili otroci in Matija Glad, se pravi tisti, ki jih materialne dobrine niso zaslužile. Otroci in nekateri redki odrasli so zahajali v Šeškov dom, polnili so dvorano do zadnjega kotička, nato čakali, kdaj se bo dvignila zavesa in kaj jim bodo spet uprizorili režiser Glad ter mladi igralci in lutke. Postopoma je začela kultura spet oživljati, kajti resnične so bile Gladove besede, ki jih je zapisal pred več kot 15 leti v takratne kočevske Novice: „Človeku je potrebna tudi duševna hrana.“

S posebnim veseljem Glad

tudi rezbari, in čeprav likovno nešolan, vdihuje lesu življenje. Izrezljal je mnogo likov iz vsakdanjega kmečkega življenja (kosce, očance, godzne delavce, kmetice, harmonikarje pa tudi partizane in druge like).

Zdaj se je prvič lotil velikega kipa: iz 165 cm dolgega debela bo izrezljal kmetico, ki nosi v škafu vodo. Postaviti jo namerava na vrtu pri svojem domu v Koblarjih. Pravi, da bo kasneje izdelal še lik moškega, verjetno drvarja ali kosca. Tako bo tudi pri sebi ohranil like iz rodne Kolske doline.

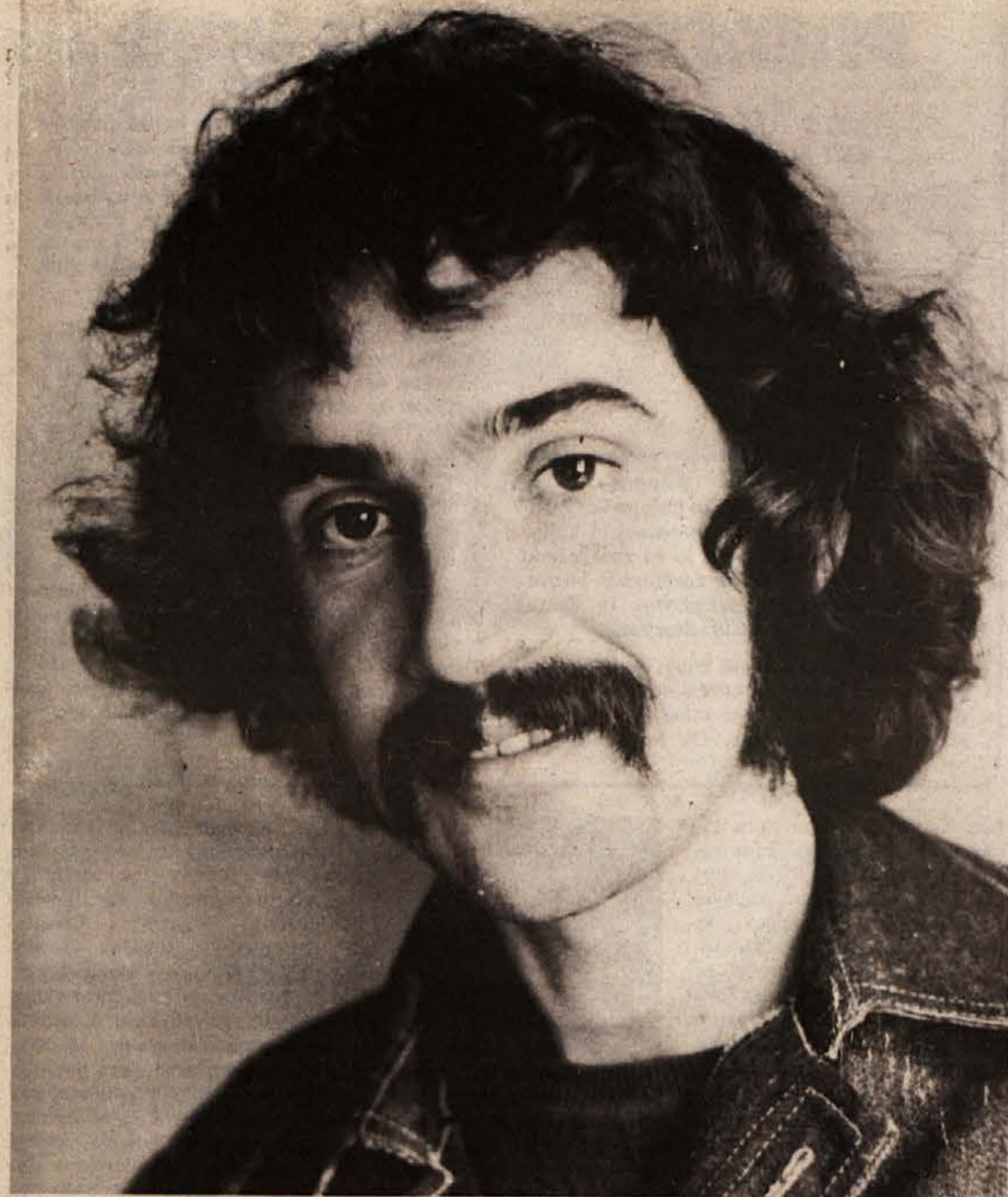
Vsa povojna leta je bil njegov prvi dom Šeškov dom, kjer ni le rezbaril lutke in like ter vodil lutkovno gledališče, ampak tudi izdeloval kulise, bil mojster za razsvetljavo in celo igral na odru. Po vojni je vodil obnovo Šeškovega doma, bil tudi njegov hišnik, vzdrževalec in stanovalec. Skratka: Šeškov dom je bil Gladov dom in dejavnosti v njem so bile njegovo življenje.

Akademski kipar Stane Jarm, ki Matijo Glada spodbuja pri likovnem delu, je o njem dejal: „Če bi vsak z rednim delom in še ljubiteljsko naredil toliko, kot je Matija Glad, potem bi imeli na Slovenskem vsega v obilju.“

J. PRIMC

LADISLAV LESAR
OBRAZI

BENJAMIN Z VRHOV PRI DOLŽU

Vrhe pri Dolžu so samotna podgorska vas, bogu za hrbtom, brez ceste in brez sodobnega utripa. Takih vasi je še več in ljudje v teh krajih bolj životarijo. Revna zemlja jim ne da dovolj, do službe pa je daleč v dolino, tudi uro hoje do prvega avtobusa. Posebno hudo je pozimi, ko so snežni zameti. Snega je tod kar precej, saj so podgorske vasi Dolž, Mali in Veliki Cerovec, Pangrč grm, Zajčji vrh, Sela v neposredni bližini Kukove gore, nekakšnega predgorja veličastnih Gorjancev. Vse te vasi so brez trgovine, brez gostilne in pošte. Res pa je, da je vsenaokoli dosti zidanic pa šmarnice in žganja ter tudi veselic in pretepov, da je bolj veselo.

Ta uvod sem povedal zato, da boste razumeli Hrovatičevega Staneta iz Vrhov, ki je v svoji zgodnji mladosti kakor toliko drugih podgorskih pobov peščil do šole na Dolžu in pozneje do Stopič.

„Hodil sem in hodil. Bilo je puščobno in enolično in človek nehote razmišlja vse mogoče stvari. Sanjari o boljših časih, izmišlja stihe in tako je poti nenadoma konec. Na teh vijugavih in strmih poteh sem se naučil samostojno misliti in zaklel sem se, da bom nekega dne zapustil ta žalostni svet in začel nekje drugje novo življenje.“

Stanko Hrovatič, četrti od štirih Hrovatičev, tiha in vase zaprta, malo boemska in skrivnostna natura, je pred svojimi brati in drugimi znanci skrival svoje prve pisateljske in risarske poizkuse in nihče ni posvečal posebne pažnje temu tihemu dečku. Nепrestano pa je bral in risal, izumil vse mogoče naprave in se pridno učil. Bil je odličnjak v stopiški osnovni šoli. Pozneje se je vpisal na srednjo gradbeno in Ljubljani in jo brez težav končal. Dve leti in pol je bil zaposlen v Pionirjevem biroju v Ljubljani, toda gnalo ga je naprej. Nekaj je bilo potrebno početi poleg dolgočasnega dela v risalnici, in kar tako za šalo se je prijavil za sprejemni izpit na likovni akademiji v Ljubljani. Začuda pa je bil sprejet in več kot teden dni ni povedal nikomur, niti domačim. Tuhtal je in naposled se je odločil. Službo in vse ugodnosti tega sveta je obesil na prvi klin in začel znova.

„Bil sem brez sredstev za preživljanje in brez stanovanja. Od dvigala v Pionirjevem bloku sem zadržal ključ in se ponoči tam okoli enajste spravil v lift, ustavil med etažo in prespal.“

Pozneje se je tudi to uredilo. Življenje na akademiji ga je vse bolj zanimalo. Diplomiral je leta 1972 pri Gabrijelu Stupici in že leta 1975 končal specialko na grafiki pri Riku Debenjaku in profesorju Pogačniku. Leta 1976 je dobil študentsko Prešernovo nagrado. Življenje pa se je komaj začelo.

„Že na specialki me je Marjan Tršar predlagal za svetovalec pri televizijskih oddajah o grafičnih tehnikah. Bil sem nor od veselja. Prinašal sem

ideje in se učil filmskega jezika. To je bilo pet oddaj po pol ure in z ekipo smo se nenavadno dobro ujeli. Pozneje smo podobne oddaje ponovili o slikarstvu.“ Tim so sestavljali še Marjan Tršar, režiser Emil Rižman in redaktorica Ela Peče. „Napravili smo tudi filme o kiparstvu. Zdaj pa pripravljam posebne oddaje o restavraciji. V Portorožu smo bili nagajani. Naši filmi o slikarskih, kiparskih in grafičnih tehnikah so prodani v evropske in izvenevropske države in to je zame največji uspeh.“

Zdaj je Stanko producent organizacije izvedbe pri TV dnevniku. Je tudi režiser in še posebej so ga zagrabile oddaje o regionalnem prostorskem planiranju. „To je bila zahtevna naloga. Kaj početi z našim ogroženim okoljem? Zgrešeno se je opirati le na statistiko in predvidevati, kaj bo leta 2000. Zavedati se moramo najbolj osnovne fizične oblike spreminjanja površin in vedeti moramo, da je zazidana zemlja za večno odvzeta za pridobivanje hrane. Včasih so kmetje gradili z lesom, kamnom in apnom, zdaj pa se je pojavil moderni material in prav tu se začena urbanistično razvrednotenje naše vasi.“

Hrovatič je angažiran umetnik. Resno se je lotil svojega poklica in pred nekaj dnevi je Ljubljanska banka – podružnica Novo mesto odkupila nekaj njegovih slik, narejenih v posebni tehniki v velikem formatu.

Povejmo tudi to, da je Stanko Hrovatič avtor likovno uspele in zanimive glave (konice) novega TV-dnevnikarja. V štiriindvajsetih valjih je ujetih štiriindvajset ur dogajanja v svetu. Vsaka ura je nova in vsak valj naj ima drug likovni element. Geografske koordinate se združujejo v ljubljanski televizijski hiši. Tu so zbirne informacije iz celega sveta.

Enaintredesetletni Hrovatič je poln energije in novih načrtov. Kdaj pa kdaj se spomni tudi na Dolenjsko, na Vrhe in na svoje tri brate. Toda on je Benjamin, in kadar pride domov, ga je mama še posebno vesela.

IZ MOZAIKA REVOLUCIJE

Obnovitev novomeškega Muzejskega društva v prvem spomladanskem mesecu 1950 pomeni hkrati ustanovitev Dolenjskega muzeja, v okviru katerega je dobil prostore tudi oddelek narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije.

„Od l. 1965, ko je bila zbirka... izpopolnjena, se nahaja oddelek v prvem nadstropju nekdanje stanovanjske stavbe Mej vrti 2. Ima šest razstavnih prostorov... Glede na izredno bogastvo vojaških in političnih dogodkov, številnost partizanskih delavnic, bolnišnic in drugih ustanov na področju Dolenjske pa prisotnost vojaških in političnih vodstvenih organov na tem področju pomanjkanje razstavnih prostorov ne dopušča, da bi razstavna zbirka vse to lahko v celoti prikazala. Zato je prikaz omejen na najpomembnejše dogodke v ožjem delu Dolenjske oziroma v nekdanjem novomeškem okrožju. Prav ti razlogi tudi narekujejo, da si je treba še nadalje prizadevati za izgradnjo novega oddelka NOB in ljudske revolucije, v katerem bi bilo prostora tudi za prikaz povojne socialistične izgradnje v tem delu Dolenjske.“

Tako se v kulturnozgodovinskem vodniku Novega mesta, ki je izšel pred dvema letoma, začne opis oddelka, katerega zbirke ni moč opisati na kratko, kajti o vsem, kar se nahaja v njej, bi se lahko pisale debele knjige. Zato je tale zapis zgolj shematičen prikaz tistega, kar se je ohranilo ko dokumentarno pričevanje o NOB in ljudski revoluciji na Dolenjskem.

Časovno zajema zbirka dogodke od konca prejšnjega stoletja, točneje od tedaj, ko se je novomeško delavstvo zbralo na prvem socialnodemokratskem shodu, pa do 15. maja 1945. V zbirki je blizu štiri tisoč fotografij in t.i. foto dokumentov, 1092 fotografskih negativov in plošč, inventariziranih, zaščitenih in shranjenih je 395 predmetov, v oddelčni knjižnici je 492 naslovov knjig in periodik partizanskega in sovražnikovega tiska, časniki pa še niso v celoti zbrani in urejeni. Popolne so Novice, glasilo OF za Dolenjsko in Notranjsko, ki so izhajale 1945, precej je izvodov Slovenskega poročevalca, Ljudske pravice, Kmetkega glasu in celo predvojne Stare pravde.

Zbirka je nastajala zlagoma, veliko predmetov so ljudje sami prinesli v muzej, pred časom pa so potekale tudi zbiralne akcije, ki so jih vodili borci in šolarji. Očitno je, da vprašanje službe za proučevanje novejših zgodovine na Dolenjskem ni bilo nikoli zadovoljivo rešeno. Nenehno je primanjkovalo in še primanjkuje strokovnih delavcev, to pa se ne pozna le pri zbiranju predmetov, ampak tudi pri razkrivanju njihovega zgodovinskega ozadja. Pomanjkljivo je bilo zlasti zapisovanje izjav udeležencev, zato je veliko neposrednih pričevanj že za vedno izgubljenih in o določenih dogodkih sploh ni več mogoče ustvariti verodostojne podobe. Na primer: v zbirki je prepis (izvirnik je v Moskvi) zapisnika o partijski konferenci za Dolenjsko, ki je bila 1934 na Gorjancih. Znanih je le malo še živčih udeležencev, zato je težko povedati kaj več o pripravljanju in poteku konference.

Pomanjkljivosti je šele zadnja leta odpravila načrtnost, po vseh pravilih pa bo zbirka urejena v novi oddelčni stavbi, ki bo nared še letos in bo v njej mogoče pripravljati tematsko zaokrožene razstave. V sodobnih pogojih bo lahko na ogled tako rekoč vsak predmet iz zbirke, nič se ne bo prašilo po zabojih.

Tale zapis bi bil na moč pust, če ne bi vsaj na kratko opisali nekaj predmetov iz zbirke, ki je resnično pravičati zaklad. Težko se je bilo odločiti med številnimi zanimivostmi, ki vsaka zase govori o dogodkih, kateri naj bi ne bili in po zaslugi novomeške in podobnih zbirk tudi nikoli ne bodo pozabljeni, kajti oblikovali so današnjik.

Ob začetku vojne so si nekateri Dolenjci namesto italijanskega želeli nemškega okupatorja. K Nemcem so pošiljali delegacije s prošnjami, naj oni zasedejo tukajšnje kraje. Izdelali so si tudi zastave s kljukastim križem, ki so jih obešali na hiše. Zastava, ki je v zbirko prišla iz Zdinje vasi, priča, da so si posamezniki prehitro želeli nemških zaslužnjakov, njihova zaslepljenost je bila po kapitulaciji Italije kaznovana še s hujšim terorjem. Kot posebnost zastave je narobe oblikovan kljukasti križ.

Partizanom je v prvih letih vojne prišlo prav vsakršno orožje, pogosto pa so si pomagali tudi z iznajdljivostjo. Tako so v pleterkem samostanu 1943 predelali cev staro-jugoslovanskega mitraljeza in jo namestili v cev lovske puške. Tako sestavljeno orožje so uporabljali borci Gorjanskega bataljona.

Zanimiva je velika fotografija Novega mesta. Italijani so jo posneli iz letala, služila pa jim je za to, da so vedeli, kje mesto obdaja z bodečo žico. Kljub ograjenosti mesto ni izgubilo stika s podeželjem in okrožno politično vodstvo se je v Novem mestu zadrževalo še do srede 1942.

Pri čiščenju Beceletove jame so jamarji 1965 odkrili vrsto predmetov. Pripadali so Vinku Paderšiču—Batrej in njegovim tovarišem, ki so se v jami zadrževali septembra 1942, po izdajstvu bili hud boj z Italijani, Paderšič pa je zadnji naboj namenil sebi.

S ciklostilom pomožne tehnike „Gorjanci“, ki jo je vodil Jože Zamljen—Drežec, so razmnoževali brošure, letake in plakate, 1944 pa je ta tehnika razmnožila tudi Zamljenovo brošuro, v kateri je pisec-razkrinkal šentjernejske domobranske veljake.

Veliko predmetov je iz časa težkega življenja internirancev v italijanskih in nemških taboriščih. Eno od garnitur šaha je na Rabu izrezljal Franc Stariha iz Črnomlja. Na lesenem zaboju, v katerem je od doma dobil hrano, pa je slikar Vladimir Lamut 31. januarja 1943 v Monigu narisal podobno Novega mesta, nekaj karikatur ter napisal nekaj verzov Kettejeve in narodne pesmi.

O krutosti sovražnikovega terorja pričča steber iz kozolca v Vavti vasi, kjer je bilo avgusta 1942 ustreljenih dvajset domačinov. O nasilju je manj fotografskih dokumentov, zato imajo toliko večjo vrednost štirje različni posnetki, ki prikazujejo vodenje na morišče in ustrelitev partizana. Antonu Štampharju, vodji oddelka NOB in ljudske revolucije Dolenjskega muzeja, je doslej uspelo ugotoviti le, da je bil partizan ustreljen na pokopališču v Beli cerkvi, ni pa znano ime niti točen čas ustrelitve (morebiti konec 1942?), zato bodo vsakršni novi podatki o tem dogodku pomagali izluščiti zgodovinsko resnico.

V zbirki je tudi precej predmetov iz partizanskih bolnišnic (inštrumentarij, opornice, bergle) in delavnic (kaže, da bodo kmalu dobili tudi stružnico, o kateri smo že pisali), nato nad sto kosov različnega orožja, hranijo nekaj partizanskih uniform (tudi Božidarja Jakca in njegove žene) in celo jahalno sedlo komandanta Staneta.